

အောင် စိန်ဝင်း

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961132351

วันที่ 26 / ส.ค. / 2540
เลขทะเบียน 0929
เลขหมู่ ๑๘
21648๖
๘๕๓๗

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ
นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช., ม.ว.ม
ณ ฌาปนสถานกองทัพอากาศ
วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร บางเขน
กรุงเทพมหานคร
วันอาทิตย์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๕

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช., ม.ว.ม.
ชดะ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๖
มรณะ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

Doc. 14GA/93-TO-SG-2

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ORGANIZATION
THE LETTER OF APPOINTMENT
THE SECRETARY GENERAL

Pursuant to Article IV of the Agreement on Establishment of a Full Time Permanent AIPO Secretariat (15 September 1990).

The Fourteenth General Assembly agreed upon the concurrences of the Speakers/Heads of Delegations of AIPO Member Parliaments for the nomination made by PROFESSOR DR. PRASOP RATHANAKORN hereby appoint

MR. BURIRAK NAMWAT
as the Secretary General of AIPO

Tenure of office of the Secretary General of AIPO shall be for one year with effect from the 1st October 1993 to 30th September 1994.

Done in Kuala Lumpur on the 25th day of September 1993.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tan Sri Dato' Mohamed Zahir bin Haji Ismail'.

Tan Sri Dato' Mohamed Zahir bin Haji Ismail
President of the AIPO 14th General Assembly

สารบัญ

หมายเหตุพระราชนำหลวงอาบศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ	๒
หมายเหตุพระราชนำเพลิงศพ	๓
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ	๕
ประวัติและการรับราชการ	๒๓
ชีวิตและงาน	๓๕
คำไว้อาลัย	๗๕
บทสนทนาเรื่อง รัฐสภากับประชาชน	๑๕๑
บทสัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕	๑๕๕
เหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ	๑๘๓
สถิติการเปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐสภา	๑๕๖
สถิติสถานภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๒๑๒
รายนามผู้นำพวงหรีดเคารพศพ	๒๑๘
ด้วยความขอบพระคุณ	๒๒๕

หมายรับสั่งที่ ๑๕๑๙๕

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช.,ม.ว.ม. อายุ ๕๒ ปี ตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กราบถวายบังคมลาถึงอนิจกรรมด้วยโรคมะเร็งปอด ณ โรงพยาบาลวชิร
กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙ เวลา ๐๒.๓๐ น.

วันเดียวกันนี้ เวลา ๑๗.๐๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศ
ประกอบศพ ณ ศาลา ๙/๑ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจาตั้งประดับเกียรติยศ
ปี กลองชนะประโคมเวลาพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ มีพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมเวลากลางคืน กำหนด ๓ คืน.

ประกาศพรณพิมพ์ ทาน.

วัน	หน้าที่ <u>พนักงานพระราชพิธี</u>
	<u>นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์</u>
	<u>เพื่อทราบ</u>
	<u>เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ</u>
	<u>เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.</u>

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๑๙๑๙๗

(แบบ ก.)

สำนักพระราชวัง

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙

พระราชทานเพลิงศพ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช.,ม.ว.ม. ตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๙ เวลา ๑๕.๐๐ น. เชิญนิมศพออกตั้งบำเพ็ญกุศล
ณ ศาลาวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยม
ฉัตรเบญจาตั้งประดับ

วันอาทิตย์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๙ เวลา ๑๕.๐๐ น. เชิญโกศศพแห่เวียนเมรุ
แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระราชทานผ้าไตร ๕ ไตรทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุล แล้วพระราชทานเพลิง.

ประกาศพรณ/พิมพ์ ๐. ๓๓๓

วัน	หน้าที่
	พนักงานพระราชพิธี
	นายหมายเวียน เจ้าภาพศพ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
	เพื่อทราบ
	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมอญ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ
	เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระพิธีธรรม สวดพระอภิธรรมศพ
นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช., ม.ว.ม..
เป็นเวลา ๓ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๕
ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรวิหาร

- ๒๖ พ.ค. ๓๕ รัฐสภา, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเลขาธิการพรรคกิจ
สังคม, สิ่งดำรง ๑๕
- ๒๗ พ.ค. ๓๕ ดร. ทองอินทร์ และเพื่อน, บริษัท แมคโครคอนซัลแตนท์ จำกัด
น.พ. ปรีชา มุสิกกุล และคณะ
- ๒๘ พ.ค. ๓๕ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ชมรมนักเรียนเก่ารัฐยูทาห์, สาธิตปทุมวันรุ่น ๔
สาขาวิทยาการจัดการ และสำนักทะเบียนและวัดผล มสธ.
- ๒๙ พ.ค. ๓๕ สกุลสิงห์เสนี, สมาชิกคุ้มสิงห์
ศิลปศาสตร์ มธ. รุ่น ๑
นนธ. รุ่นที่ ๔๑
- ๒๐.๓๐ น. บรรจุศพ

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช. , ม.ว.ม. กราบถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำหลวงอาบศพ ทั้งได้พระราชทานโกศแปดเหลี่ยมประกอบศพ พร้อมเครื่องเกียรติยศฉัตร เบญจาดังประดับปีกทองขณะประกอบเวลาพระราชทานน้ำอาบศพ ทั้งยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดศพ อยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ มีพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม กำหนด ๓ วัน นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณและเป็นเกียรติอย่างสูงสุดแก่ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์

ครั้นเมื่อถึงกำหนดการรับพระราชทานเพลิงศพ ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยมประกอบศพ พร้อมเครื่องเกียรติยศฉัตรเบญจาดังประดับ พระราชทานผ้าไตร ๕ ไตร ทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุล ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙ พระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมนี้ หากนายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ จะหยั่งทราบด้วยญาณวิถีดีกก็ตาม คงจะมีความปลาบปลื้ม ปิติโสมนัส สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ อย่างหา ที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสขอน้อมเกล้า น้อมกระหม่อม ถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยคุณพระจักรภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เป็นล้นพ้นหาที่ สุดมิได้ และจักเทิดทูนไว้เหนือเกล้าฯ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่เหล่าข้าพระพุทธเจ้าในสกุล นามวัฒน์สืบต่อไป ชั่วกาลนาน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

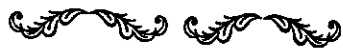
นางพิมพ์จรรยา นามวัฒน์

นางสาวไพเราะ นามวัฒน์

น.นอ.ศีพัฒน์ นามวัฒน์

และญาติในสกุล นามวัฒน์

หน้าว่าง

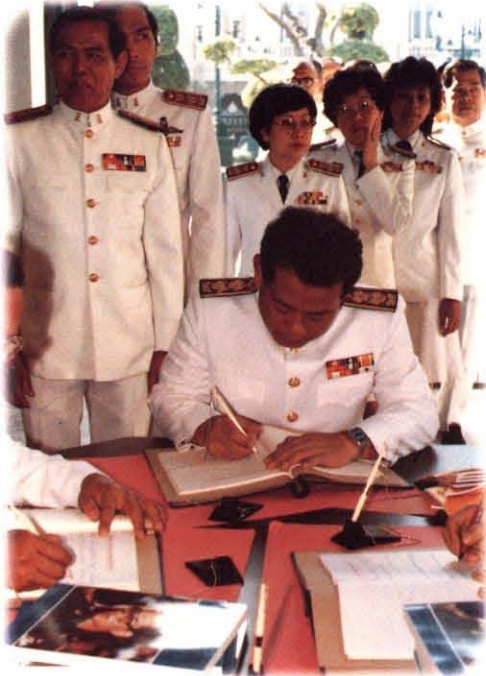
ประมวลภาพ

หน้าว่าง

★ ข้าฯ จะจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ ★

• นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์

เป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์ และจงรักภักดี
ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังจะเห็นได้จาก
การแสดงออกในวาระโอกาสต่างๆ แม้จะปฏิบัติ
ราชการในประเทศ และต่างประเทศ

★ ข้าฯ ขอเทิดเกล้าฯ จักรีวงศ์ ★

ประมวลภาพพิธีสวดพระอภิธรรมศพ
นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ม.ป.ช.,ม.ว.ม.

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร

วันที่ ๒๓-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ร่น้ำ
สวดพระอภิธรรม
★ บรรจุศพ ★

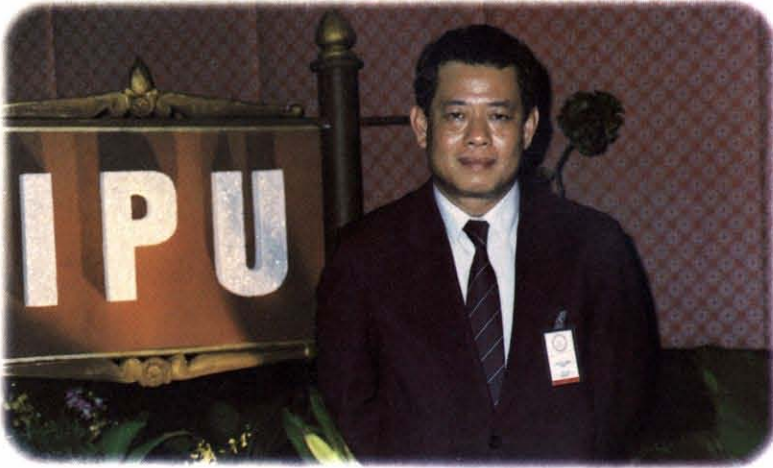
★ ภารกิจต่างๆ ในชีวิตราชการ

ภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
★ ด้านการต่างประเทศ ★

★ ชีวิต...และครอบครัว ★

ชีวิต...และงาน

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961132351

หน้าว่าง

ประวัติและการรับราชการ
ของ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นบุตรคนโต ของนายพนมและนางสมสนิท นามวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ ณ อำเภอหนองแขม จังหวัดธนบุรี มีน้องร่วมบิดา มารดา รวม ๔ คน คือ

๑. นางพรพิมล ธิระคุณโกวิท
๒. นางสาวอุมาพร นามวัฒน์
๓. นางสาวอนุพร นามวัฒน์ (ถึงแก่กรรม)
๔. นางชมพร ใสศรีจันทร์

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้สมรสกับนางสาวพิมลจรรยา สิงหนณี ธิดาของ นายเฉลิม และนางบรรจง สิงหนณี เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓ มีบุตร-ธิดา ๒ คน คือ

๑. นางสาวไพเราะ นามวัฒน์
๒. นนอ.ศีฬวัฒน์ นามวัฒน์

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๔๙๗ - ประถมศึกษา โรงเรียนสุรินทรวิทยาคม
- พ.ศ. ๒๔๙๗-๒๕๐๐ - มัธยมศึกษา โรงเรียนสุรินทรสุรวิทยาคาร
- พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๕ - มัธยมศึกษาและเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์
- พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๙ - ปริญญาตรีทางรัฐศาสตร์ (การทูต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๒ - ปริญญาโททางรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา

ประกาศเกียรติคุณและการฝึกอบรมเพิ่มเติม

- พ.ศ. ๒๕๑๐ - ได้รับประกาศนียบัตร การอบรมมัคคุเทศก์ของ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดร่วมกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒ - ได้รับประกาศนียบัตร การฝึกอบรมวิทยากรฝึกอบรมทางการบริหาร จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒ - ได้รับทุนมูลนิธิเอเชีย ด้านฝึกงานเชิงปฏิบัติการ ณ รัฐสภา แห่งสหรัฐอเมริกา ในโครงการ Congressional Fellowship Program ๑๙๗๘/๑๙๗๙ เป็นเวลา ๑๑ เดือน ณ รัฐสภาสหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๒๓ - ได้รับประกาศนียบัตรการฝึกอบรมวิทยากรฝึกอบรม สำนักงาน ก.พ.
- พ.ศ. ๒๕๒๗ - ได้รับประกาศนียบัตร ประกาศเกียรติคุณ นิสิตเก่าที่ประสบ ความสำเร็จในวิชาชีพ (เนื่องในโอกาสครบรอบ ๓๖ ปี ของคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ประวัติการรับราชการ

- ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๒ - บุคลากรโท สำนักงาน ก.พ.
- ๑ มกราคม ๒๕๑๖ - วิทยากรโท กองวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- ๑ สิงหาคม ๒๕๑๖ - เลขานุการประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ๑๒ มกราคม ๒๕๑๗ - วิทยากรเอก กองการประชุม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

- ๒ ธันวาคม ๒๕๑๘ - รักษาราชการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการเอกสาร
และค้นคว้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- ๕ มีนาคม ๒๕๑๙ - ผู้อำนวยการศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- ๒๒ กันยายน ๒๕๒๖ - ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภา
- ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ - รองเลขาธิการรัฐสภา
- ๑๗ กันยายน ๒๕๓๓ - รองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน
- ๑๗ กันยายน ๒๕๓๖ - เลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน
- ๑๖ กันยายน ๒๕๓๗ - รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ราชการพิเศษที่ได้รับแต่งตั้ง

- ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๗ - กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาระเบียบปฏิบัติ
ในรัฐสภา
- ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๙ - กรรมการวางแผนงานการปฏิบัติหน้าที่ราชการในสำนักงาน
เลขาธิการรัฐสภา
- ๒๙ เมษายน ๒๕๑๙ - ประธานอนุกรรมการวางแผนการปฏิบัติหน้าที่ราชการใน
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- ๒๒ เมษายน ๒๕๒๓ - กรรมการและเลขานุการศึกษารายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการ
ปรับปรุงระบบงานรัฐสภา
- ตุลาคม ๒๕๒๔ - อนุกรรมการจัดทำวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้าง
เอกลักษณ์ของชาติ
- ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ - ประธานแผนกส่งเสริมวิชาการ สโมสรรัฐสภา
- ๑๒ มกราคม ๒๕๒๕ - ประธานอนุกรรมการฝ่ายร้านค้า สโมสรรัฐสภา
- อนุกรรมการจัดห้องรับรองแขกของสมาชิกและ
ห้องทำงานของกรรมการ
- อนุกรรมการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับสโมสรรัฐสภา
- ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๕ - ผู้ริเริ่มก่อตั้งร้านสวัสดิการสโมสรรัฐสภา และเป็นประธาน
ร้านสวัสดิการสโมสรรัฐสภา
- ๑๑ มกราคม ๒๕๒๖ - กรรมการกลางสโมสรรัฐสภา

- ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๗ - กรรมการสโมสรรัฐสภา
- ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๗ - ประธานร้านสหกรณ์ข้าราชการรัฐสภา
- ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๗ - กรรมการศึกษารายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปรับปรุง
และก่อสร้างอาคาร
- ตุลาคม ๒๕๒๗ - อนุกรรมการอุดมการณ์ของชาติ สำนักงานเสริมสร้าง
เอกลักษณ์ของชาติ
- ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ - ปฏิคมสโมสรรัฐสภา
- ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๘ - กรรมการจัดการประชุมสมาชิกรัฐสภาอาเซียน
ในด้านประชากรและการพัฒนา
- ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๘ - รองประธานคณะกรรมการจัดนิทรรศการติดตาม
การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๘
- ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๘ - กรรมการคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางวางแผน
กิจการสภาผู้แทนราษฎร
- ๒๔ กันยายน ๒๕๒๘ - กรรมการเตรียมการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ใน
กิจการรัฐสภา
- ๓๐ มกราคม ๒๕๓๐ - กรรมการจัดการประชุมสมาชิกรัฐสภาเอเชียด้านประชากร
และการพัฒนา ครั้งที่ ๓
- ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๐ - รองประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุม
สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘
- ประธานคณะทำงานฝ่ายการประชุมคณะกรรมการ
ดำเนินงานการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘
- ๓ กันยายน ๒๕๓๐ - กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการ
จัดประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘
- ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๑ - รองประธานคณะกรรมการอำนวยการโครงการ
ฝึกอบรมข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- ๕ มิถุนายน ๒๕๓๑ - ประธานคณะกรรมการปรับปรุงห้องสมุดรัฐสภา
- ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ - ประธานอนุกรรมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- ๗ ธันวาคม ๒๕๓๑ - อนุกรรมการจัดทำนโยบายและแผนระยะยาว

- คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๒ - กรรมการเตรียมการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง
เพื่อใช้ในกิจการรัฐสภา
- ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๒ - อนุกรรมการประสานงานการแถลงข่าวของรัฐบาล
ด้านการเมือง สำนักนายกรัฐมนตรี
- ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ - คณะกรรมการอำนวยการประสานงานในการ
จัดงานวันรัฐธรรมนูญ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๒
- ประธานคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ การจัดงาน
วันรัฐธรรมนูญ
- ๑๖ กันยายน ๒๕๓๗ - ปฎิคมสโมสกรัฐสภา
- ๗ ธันวาคม ๒๕๓๗ - กรรมการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภารวมทั้งเรื่องอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง
- ๑ มกราคม ๒๕๓๘ - กรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงาน
- ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ - กรรมการจัดโครงสร้างระบบเครือข่ายข้อมูล
- กรรมการวิเคราะห์และวางแผนระบบงานสำนักงานอัตโนมัติ
- ประธานคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา
- ประธานคณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายไทย
- ประธานคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศ
- ๑ มีนาคม ๒๕๓๘ - ที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำหนังสือสรุปผลงานของ
สภาผู้แทนราษฎร
- ๕ เมษายน ๒๕๓๘ - ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานข้อมูลติดตามผลงาน
และตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณ
- ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๘ - ประธานกรรมการบริหารโครงการจัดหาสถานที่ก่อสร้าง
อาคารรัฐสภา
- ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๘ - กรรมการวางแผนการบริหารราชการ
- ๑๑ ตุลาคม ๒๕๓๘ - ที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ
- ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ - ประธานคณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายประชุมรัฐสภาภาคพื้น
เอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๔
- ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๘ - กรรมการปรับปรุง สถานที่ทำงานของสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร

- ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๙ - ที่ปรึกษาคณะกรรมการพิจารณาจัดหาและเผยแพร่ข้อมูล
ข่าวสารในระบบคอมพิวเตอร์
- ๑๑ เมษายน ๒๕๓๙ - รองประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติ
ครบ ๕๐ ปี

ประสบการณ์ทางการบริหารงานบุคคล

- พ.ศ. ๒๕๑๗ - กรรมการพิจารณาวางแผนกำลังคนและเลือกสรรบุคคล
- พ.ศ. ๒๕๑๘ - กรรมการดำเนินการจัดองค์การและจำแนกตำแหน่งของ
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในคราวปรับปรุงสำนักงานฯ
- อนุกรรมการคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (อ.ก.ร.)
ตำแหน่งและอัตราเงินเดือน
- พ.ศ. ๒๕๒๗ - กรรมการคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)
เลือกตั้งโดยสภาผู้แทนราษฎร
- พ.ศ. ๒๕๒๙ - อนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเฉพาะกิจ
เพื่อพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและกรอบอัตรากำลัง
ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- อนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเกี่ยวกับวันเวลา
ทำงานและการลา
- อนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเกี่ยวกับตำแหน่ง
และอัตราเงินเดือน
- อนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเกี่ยวกับวินัย

ประสบการณ์ทางด้านวารสาร

- พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๕ - ประจำกองบรรณาธิการ วารสารข้าราชการ
- พ.ศ. ๒๕๑๙ - บรรณาธิการ รัฐสภาสาร
- บรรณาธิการ เอกสารข่าวรัฐสภา รายปักษ์
- พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๓ - ประจำกองบรรณาธิการ รัฐสภาสาร

- พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๓๒
- ประจำกองบรรณาธิการ เอกสารข่าวรัฐสภา รายปักษ์
  - บรรณาธิการ รัฐสภาสาร
  - บรรณาธิการ เอกสารข่าวรัฐสภา รายปักษ์

ประสบการณ์ทางด้านวิชาการ

- พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๒๗
- อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษ วิชาหลักการจัดองค์การและการบริหารงานบุคคล วิทยาลัยเกริก
- พ.ศ. ๒๕๒๖
- อาจารย์ผู้ร่วมผลิตชุดวิชา กฎหมายมหาชน และชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- พ.ศ. ๒๕๑๕
- เลขานุการประธานที่ปรึกษากระมียบบริหารของหัวหน้าคณะปฏิวัติ
- พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗
- เลขานุการประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประสบการณ์ในการประชุมและดูงานในต่างประเทศ

- พ.ศ. ๒๕๑๗
- ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทยไปประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา (IPU) ครั้งที่ ๑๑๔ ณ กรุงบูคาเรสต์ ประเทศโรมาเนีย ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๖ เมษายน ๒๕๑๗
  - เลขานุการหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทยไปประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๖๑ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
  - ดูงานรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ในยุโรป อาทิ ประเทศฝรั่งเศส เบลเยียม เยอรมันตะวันตก สวีเดน เดนมาร์ก และในเอเชีย คือ ญี่ปุ่น
  - ผู้สังเกตการณ์ การประชุมสหพันธ์สมาคมห้องสมุดนานาชาติ (IFLA) ครั้งที่ ๔๐ ณ กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา และดูงานที่ CRS หอสมุดแห่งรัฐสภาอเมริกัน
- พ.ศ. ๒๕๑๙
- ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภานานาชาติ ที่กรุงแมดริด

- ประเทศสเปน ระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน - ๓ ตุลาคม ๒๕๑๙
- พ.ศ. ๒๕๒๒ - ดุงานรัฐสภาอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๙
- พ.ศ. ๒๕๒๕ - ดุงานสภามลรัฐ ในสหรัฐอเมริกาหลายแห่ง รวมทั้งของ
ประเทศแคนาดา
- พ.ศ. ๒๕๒๕ - สัมมนาเรื่อง การบริหารการพัฒนา ณ กรุงเบอร์ลิน
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี ระยะเวลา ๑ เดือน
- พ.ศ. ๒๕๒๗ - นำคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปดูงาน ณ รัฐสภา
สหรัฐอเมริกาและสภามลรัฐ
- พ.ศ. ๒๕๒๘ - ที่ปรึกษาคณะผู้แทนประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วยสิ่งแวดล้อม
ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา
- พ.ศ. ๒๕๒๘ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๗๓ ณ กรุงโลเม
สาธารณรัฐโตโก ระหว่าง วันที่ ๒๕ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๘
- พ.ศ. ๒๕๒๘ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๗๔ ณ กรุงฮอตตาว่า
ประเทศแคนาดา
- พ.ศ. ๒๕๒๙ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๗๕ ณ กรุงแม็กซิโกซิตี
ประเทศแม็กซิโก ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ เมษายน ๒๕๒๙
- พ.ศ. ๒๕๒๙ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๗๖ ณ กรุงบัวโนสแอเรส
ประเทศอาร์เจนติน่า ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๙
- พ.ศ. ๒๕๓๐ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๗๗ ณ กรุงมานากัว
ประเทศนิการากัว ระหว่างวันที่ ๒๗ เมษายน - ๒ พฤษภาคม
๒๕๓๐
- พ.ศ. ๒๕๓๑ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘ ณ กรุงกัวเตมาลา
ประเทศกัวเตมาลา ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๖ เมษายน ๒๕๓๑
- พ.ศ. ๒๕๓๑ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๘๐ ณ กรุงไซเปี่ย
ประเทศบัลแกเรีย ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๔ กันยายน ๒๕๓๑
- พ.ศ. ๒๕๓๒ - ร่วมคณะผู้แทนราษฎร ซึ่งนำโดยท่านประธานรัฐสภา
(ร้อยตำรวจตรี วรณ ชันชื้อ) เยือนประเทศกลุ่มอาเซียน
อินโดนีเซีย บรูไน ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๒
- พ.ศ. ๒๕๓๒ - ประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ครั้งที่ ๘๒ ณ กรุงลอนดอน

- ประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ กันยายน ๒๕๓๒
- ร่วมคณะผู้แทนรัฐสภาไทย ในการประชุมคณะกรรมการปฏิบัติงานและการประชุมสมัชชาองค์กรรัฐสภาอาเซียน (AIPO) ครั้งที่ ๑๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๒
  - ตูงานด้านระบบรัฐสภาและสถาบันสภายุโรป ณ สภายุโรป กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม และนครสตราสบูร์ก ประเทศฝรั่งเศส ในฐานะผู้แทนเลขาธิการ AIPO
- พ.ศ. ๒๕๓๓
- เยือนประเทศสิงคโปร์ และอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการ กับคณะผู้แทน AIPO ระหว่างวันที่ ๘ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๓
  - เยือนประเทศมาเลเซียและฟิลิปปินส์อย่างเป็นทางการ กับคณะผู้แทน AIPO ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๓
- พ.ศ. ๒๕๓๔
- ประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๘๕ ณ กรุงเปียงยาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) ในฐานะผู้แทนสำนักงานเลขาธิการ AIPO ระหว่างวันที่ ๒๙ เมษายน - ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๔
  - เยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการกับ คณะผู้แทน AIPO ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔
- พ.ศ. ๒๕๓๕
- เยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการกับคณะผู้แทน AIPO ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕
- พ.ศ. ๒๕๓๖
- เยือนเวียดนามและลาวอย่างเป็นทางการกับคณะผู้แทน AIPO ระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖
  - ประชุมพิเศษของสหภาพรัฐสภาว่าด้วยความรุ่งเรืองของเหนือ-ใต้ ณ กรุงออกตาวา ประเทศแคนาดา ในฐานะผู้แทนสำนักงานเลขาธิการ AIPO ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๖

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย

- พ.ศ. ๒๕๒๕ - ผู้ริเริ่มจัดแข่งขันตอบปัญหาความรู้ด้านรัฐสภา

- ประธานอนุกรรมการฝ่ายเสริมสร้างความรู้ด้านรัฐสภาและการประชาสัมพันธ์
- พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๒๘ - ผู้อำนวยการโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาไทย (Thai Parliamentary Internship Program)
- พ.ศ. ๒๕๓๑ - กรรมการบริการโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา ประจำปี ๒๕๓๑

กิจกรรมเกี่ยวกับสมาคมวิชาชีพ

- ที่ปรึกษาสมาคมสมาชิกสภาจังหวัดในประเทศไทย
- สมาคมสมาคมนักวิทยาศาสตร์แห่งอเมริกา (American Political Science Association)
- สมาคมสมาคมนักประศาสนศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา (American Society of Public Administration)
- สมาคมสมาคมนักเลขาธิการรัฐสภานานาชาติ (Association of Secretaries General of Parliament)

กิจกรรมส่งเสริมการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๐๘ - ประธานเชียร์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๒๔ - ประธานอนุกรรมการกีฬาบอลล์ฟ
- พ.ศ. ๒๕๒๗ - ประธานจัดการแข่งขันกีฬาภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๒๗
- พ.ศ. ๒๕๓๒ - กรรมการอำนวยการจัดการแข่งขันโบว์ลิ่ง
- พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๓ - ผู้ประสานงานการจัดแข่งขันกอล์ฟประชาธิปไตยไตรมิตร ระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

- ๕ ธันวาคม ๒๕๑๘ - ตริยาภรณ์มงกุฎไทย

- ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ - ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
๕ ธันวาคม ๒๕๒๔ - ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๕๒๗ - ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ - ประถมาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๕๓๓ - มหาวิริยมงกุฎ
๕ ธันวาคม ๒๕๓๘ - มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

• ขณะปฏิบัติหน้าที่
ราชการด้านการต่างประเทศ

ชีวิตและงาน

ของ

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประวัติส่วนตัว

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ เป็นบุตรชายคนโตของนายพนม นามวัฒน์ ปลัดจังหวัดสกลนคร (ถึงแก่กรรม) กับนางสมสนิท นามวัฒน์ มีน้องร่วมบิดามารดา ๔ คน คือ

๑. นางพรพิมล ธิรคุณโกวิท ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สมรสกับ นายจิโรจน์ ธิรคุณโกวิท
๒. นางสาวอุมาพร นามวัฒน์ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๘ ว.
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
(ถึงแก่กรรม)
๓. นางสาวอนุพร นามวัฒน์ นักวิชาการฝึกอาชีพ ๖
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
สมรสกับ นายสุพจน์ โสฬ์วัชรินทร์
๔. นางชมพร โสฬ์วัชรินทร์

ชีวิตครอบครัว

ระหว่างที่ศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ที่ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐยูทาห์ (Utah State University) ได้พบกับนางสาวพิมลจรรยา สิงห์เสนี และต่อมาก็ได้เข้าสู่พิธีสมรส เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๒ ปัจจุบัน นางพิมลจรรยา นามวัฒน์ รับราชการเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการการจัดการ ในตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับ ๙ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีบุตร ๒ คน คือ

๑. นางสาวไพเราะ (แป้ง) นามวัฒน์ สำเร็จการศึกษาปริญญาโท ทางการบริหารธุรกิจ ระหว่างประเทศ (Master of International Management) จาก American Graduate School of International Management ประเทศสหรัฐอเมริกา ขณะนี้ทำงานในตำแหน่ง Executive Recruiter ที่ PHR Group Asia Pacific PTE. LTD. ประเทศสิงคโปร์
๒. นอ.ศิพัฒน์ (ปุม) นามวัฒน์ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๔ สาขาคอมพิวเตอร์ โรงเรียน นายเรืออากาศ

ชีวิตในวัยเด็ก - วัยเรียน

คุณบุรียักษ์ เกิดที่กิ่งอำเภอหนองแขม จังหวัดธนบุรี ในช่วงเวลาที่บิดาไปรับราชการ ในตำแหน่งปลัดกิ่งอำเภอหนองแขม ชีวิตในวัยเยาว์ได้ติดตามบิดาและมารดาซึ่งย้ายไปรับราชการตาม หัวเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะที่จังหวัดสุรินทร์ซึ่งบิดาได้ย้ายไปรับราชการในตำแหน่งปลัดอำเภอและนายอำเภออยู่หลายอำเภอจนเวียนอยู่เป็นเวลานาน คุณบุรียักษ์จึงได้รับการศึกษาในชั้นต้นที่โรงเรียน สุรินทร์วิทยาคม และโรงเรียนสุรินทร์สุรวิทยาคาร ตามลำดับ

จากการที่คุณบุรียักษ์ได้มีโอกาสคลุกคลีกับเพื่อน ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมโรงเรียน ทำให้คุณบุรียักษ์สามารถพูดได้ตอบภาษาเขมร ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น ภาษาหนึ่งของ จังหวัดสุรินทร์ได้อย่างคล่องแคล่ว และไม่เคยลืมเลยแม้กระทั่งทุกวันนี้ เมื่อครั้งศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐยูทาห์ ได้พบนักศึกษาชาวเขมรที่ได้รับทุนไปศึกษาอยู่ที่นั่น คุณบุรียักษ์ก็พูดคุยด้วยเป็น ภาษาเขมร ซึ่งนักศึกษาเขมรคนนั้นต้องพูดภาษาเขมรปนอังกฤษ และยังคงกล่าวชมคุณบุรียักษ์ว่าพูด ภาษาเขมรได้เก่งกว่าตัวเอง ซึ่งเป็นคนเขมรเสียอีก

ชีวิตในวัยเด็กของคุณบุรีรักษ์ได้รับการเอาใจใส่ดูแลด้วยความรักและความอบอุ่นจากบิดา-มารดา และญาติผู้ใหญ่อย่างใกล้ชิด รวมทั้งการเอาใจใส่ควบคุมจากคุณครูที่โรงเรียนชีวิตของคุณบุรีรักษ์จึงเติบโตมาท่ามกลางความรัก เมื่อมีเพื่อนก็เป็นที่รักของเพื่อน ๆ เนื่องจากเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง รักเพื่อน จริงใจ ซึ่งเพื่อน ๆ ในวัยเด็ก ถึงแม้จะจากกันมาเป็นเวลานาน แต่คุณบุรีรักษ์ก็ยังคงติดต่อกัน และคุ้นเคยตรวบทวนวาระสุดท้ายของชีวิต คุณบุรีรักษ์เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ประกอบกับเมื่อเวลาจะทำอะไรก็ต้องทำให้สำเร็จให้ได้ ผลการเรียนของคุณบุรีรักษ์จึงอยู่ในเกณฑ์ดีมาแต่เยาว์วัย ในขณะที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมต้น บิดา-มารดา จึงได้ตัดสินใจส่งคุณบุรีรักษ์เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ที่กรุงเทพฯ โดยให้อยู่ในความดูแลของคุณบุญเชื้อ บุญสุยา (อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางกอกใหญ่) เมื่อบิดามารดาได้สร้างบ้านที่กรุงเทพฯเสร็จ คุณบุรีรักษ์ก็ได้ย้ายมาอยู่กับน้องๆ โดยที่มีคุณยายเป็นผู้ปกครองแทน

ตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ ณ โรงเรียนเทพศิรินทร์ คุณบุรีรักษ์ ได้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนผลการเรียนอยู่ในอันดับ ๑ และ ๒ ผลัดกันกับเพื่อนที่ผลการเรียนเป็นเยี่ยม คุณบุรีรักษ์เป็นผู้ที่มีความมานะและใฝ่ศึกษา พยายามหาความรู้และเรียนพิเศษเพิ่มเติมโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในระหว่างที่จะต้องเลือกเรียนในสายวิทย์ หรือศิลป์ คุณครูแนะแนวเห็นว่าคุณบุรีรักษ์มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี น่าจะเรียนแพทย์ได้ จึงเสนอแนะให้เรียนสายวิทย์ แต่คุณบุรีรักษ์ก็ได้เลือกเรียนสายศิลป์ โดยมีความมุ่งมั่นที่จะเข้าเรียนในคณะรัฐศาสตร์ เพื่อเป็นนักปกครองตามที่บิดามุ่งหวังไว้ ถึงกับตั้งชื่อให้ว่า "บุรีรักษ์" ซึ่งหมายถึง "ผู้รักษามือง" และในที่สุดหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คุณบุรีรักษ์ก็สามารถสอบเข้าเป็นนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้อย่างภาคภูมิใจ

เมื่อเริ่มเข้าศึกษาอยู่ในรั้วจามจุรี ในพิธีต้อนรับน้องใหม่ของคณะ คุณบุรีรักษ์ก็ได้รับเกียรติจากรุ่นพี่คัดเลือกให้เป็น "ผู้แทนน้องใหม่" ซึ่งเป็นความภูมิใจยิ่ง ในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย คุณบุรีรักษ์มิได้มุ่งแต่การศึกษาเอาความรู้อย่างเดียว แต่จะเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นสมาชิกชมรมมากมายในมหาวิทยาลัย เป็นนักกีฬารักบี้ นักฟุตบอลของคณะ เมื่ออยู่ชั้นปีที่ ๔ ก็ได้รับเลือกให้เป็นประธานเชียร์ของคณะรัฐศาสตร์ ในช่วงปิดภาคการศึกษาก็ได้ใช้เวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ แต่กลับสมัครร่วมกิจกรรมค่ายอาสาสมัคร ส.จ.ม. เพื่อออกไปทำประโยชน์ในการพัฒนาชนบททุกปี คุณบุรีรักษ์รู้สึกภาคภูมิใจที่มีโอกาสได้รับคัดเลือกให้เป็นนิสิตอาสาสมัครดังที่ได้เคยเขียนไว้ในหนังสือค่ายอาสาสมัคร ส.จ.ม. ว่า

★ ชีวิต...ในรั้วมหาวิทยาลัย ★

★ ชีวิต...ในรั้วมหาวิทยาลัย

กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร ★

"เมื่อตอนเป็นน้องใหม่นั้น ข้าพเจ้ารักภูเขาใจจะขาด และได้ตั้งปณิธานเอาไว้ว่าจะต้องขวนขวายหาโอกาสที่จะร่วมกิจกรรมมหาวิทยาลัยให้ทะลุปรุโปร่งทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะมันเป็นกำไรชีวิตที่จะหาจากภายนอกไม่ได้ ข้าพเจ้าเป็นคนโชคดีคนหนึ่งที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นนิสิตอาสาสมัครของค่ายอาสาสมัคร ส.จ.ม.ครั้งที่ ๓ ซึ่งไปตั้งที่บ้านแค่งน้อย ตำบลบ้านทุ่ม อ.ขอนแก่น..."

ต่อมาคุณบุรียักษ์ ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการค่ายอาสาสมัคร ส.จ.ม. ครั้งที่ ๖ โดยไปตั้งที่บ้านห้วยหว้า อ.เมือง จังหวัดชัยภูมิ

จากการเข้าร่วมกิจกรรมมากมายของมหาวิทยาลัยคุณบุรียักษ์จึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในหมู่นิสิตรุ่นพี่ รุ่นน้อง ที่ศึกษาอยู่ในขณะนั้น และมีเพื่อนมากมายทุกคณะ ถึงแม้ว่าเวลาส่วนหนึ่งจะอุทิศให้กับการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ในเรื่องของการเรียน คุณบุรียักษ์ก็ได้ทอดทิ้งหรือทำให้เสียการเรียน จะเห็นได้ว่าในเวลาทีใกล้สอบ คุณบุรียักษ์จะชวนเพื่อน ๆ ๕ - ๖ คนที่รักใคร่สนิทสนมไปเก็บตัวอ่านหนังสือ และติวกันที่บ้านเป็นประจำ ชีวิตจากการศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยของคุณบุรียักษ์ จึงได้ทั้งความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน การเป็นผู้นำกลุ่ม มีเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นน้องที่โยงโยนในทุกสาขาอาชีพเพียงพอสำหรับการเตรียมพร้อมที่จะออกไปดำเนินชีวิตหลังสำเร็จการศึกษา

ชีวิตการทำงาน

ก่อนจบการศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ (การทูต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณบุรียักษ์ได้รับการทาบทามให้เข้าทำงานที่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) เพราะผู้บริหารของ อ.ส.ท. สมัยนั้น ได้เห็นแวว หน่วยก้าน และความสามารถในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นที่โดดเด่นในหมู่นิสิตขณะนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาจึงเข้าทำงานที่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นแห่งแรก ทำอยู่ระยะหนึ่ง ได้ลาออกเพื่อเดินทางไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางรัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแห่งรัฐยูทาห์ (Utah State University) สหรัฐอเมริกา เมื่อสำเร็จการศึกษาปริญญาโทกลับมา ระหว่างที่รอการสอบเข้ารับราชการได้เข้าทำงานที่โรงแรมสยามอินเตอร์คอนติเนนตัลในตำแหน่งบริหารงานทั่วไปได้ระยะหนึ่ง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้เข้ารับราชการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในตำแหน่งบุคลากรโท กองตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ในเวลาต่อมาได้ไป

★ ศึกษาต่อ...ในประเทศสหรัฐอเมริกา ★

• นายวีร์รักษ์ นามวัฒน์
ไปศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัย
แห่งรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา
ก่อนที่จะนำความรู้ ความสามารถ
และประสบการณ์มารับใช้ประเทศชาติ

สอบเข้ารับราชการที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยสอบได้ในลำดับที่ ๑ จึงได้ทำเรื่องขอโอนไปรับราชการที่กระทรวงมหาดไทย เพื่อจะได้เป็นนักปกครองตามที่ได้ตั้งใจไว้ และตามความคาดหวังของบิดา แต่เนื่องจากเงื่อนไขในการรับโอนนั้นจะได้รับเงินเดือนขั้นต่ำกว่าที่ได้รับอยู่ ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถรับเงื่อนไขนั้นได้ จึงได้ตัดสินใจละสิทธิ์ ทั้งที่ใจจริงแล้วมีความต้องการที่จะทำงานด้านฝ่ายปกครอง และมีความภาคภูมิใจมากที่สามารถสอบเข้าได้ในลำดับที่ ๑

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีโอกาสทำงานด้านการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน อันสืบเนื่องมาจากผลการปฏิบัติหน้าที่ในการวิเคราะห์ตำแหน่งให้หน่วยงานต่าง ๆ และได้มีโอกาสนำเสนอผลงานให้ผู้บริหารระดับประเทศ จนทำให้ได้รับความไว้วางใจ จากท่าน พลตรี ศิริ สิริโยธิน และเมื่อท่านดำรงตำแหน่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงขอตัวไปทำงานด้วยในตำแหน่งเลขานุการ จากนั้นได้ขอโอนตัวจากสำนักงาน ก.พ. มารับราชการที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ และวิทยากรเอก กองการประชุม ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันก็ทำหน้าที่ในฐานะเลขานุการประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และงานด้านการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็นหลัก ในระหว่างปี ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘ ได้มีโอกาสร่วมงานผลิตภัณฑ์ นุกเบิก และปรับปรุงงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ร่วมกับนักวิชาการจากสถาบันต่าง ๆ โดยการนำของดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ซึ่งก็ต้องประสบกับอุปสรรคมากมายในการปรับปรุง แต่ก็ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พันเอก สงวน คำวงษา เลขาธิการรัฐสภา ได้เห็นความสำคัญในการที่จะต้องเพิ่มหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในการให้บริการทางด้านข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกของรัฐสภาอย่างแท้จริง จึงมีข้อเสนอผลักดันให้มีหน่วยงานใหม่เกิดขึ้น คือ ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า และศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย โดยคุณบุรียักษ์ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๙ (ซึ่งเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ ขณะที่ยังอายุเพียง ๓๓ ปี เท่านั้น)

หลังจากได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานในด้านการให้บริการข้อมูลทางด้านวิชาการโดยตรงแล้ว นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาก็ได้มีการวางแผนงาน โครงการต่าง ๆ มากมาย ที่จะให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาอย่างเต็มที่ ประกอบกับได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง โดยได้ร่วมเป็นกรรมการพิจารณาวางแผนอัตรากำลังและเลือกสรรบุคคล ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งทำให้สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในระดับปริญญาโทเป็นรุ่นแรก เข้ามาช่วยงานจำนวนหนึ่งในระยะเริ่มต้น สมัยก่อนสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีเคยมีข้าราชการจบการศึกษาระดับปริญญาโทมาก่อนเลย (คุณบุรียักษ์ เป็นข้าราชการระดับปริญญาโท คนแรกของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา)

ยุคบุกเบิกสร้างสรรค์ผลงานทางด้านวิชาการ

วิธีการทำงาน คุณบุรีรักษ์ จะเป็นผู้วางแผนกำหนดนโยบายในการบริหารงาน ให้คำแนะนำปรึกษาหารือร่วมกับวิทยากร นิตกร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกคนในศูนย์อย่างใกล้ชิด ด้วยอุปนิสัยที่สุภาพอ่อนโยน ให้เกียรติผู้ร่วมงาน ขณะเดียวกันก็จริงจัง และมุ่งมั่นในการทำงานเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเน้นการทำงานเป็นทีม กล่าวคือ จะมีการประชุมปรึกษาหารือถึงแผนงาน โครงการต่างๆ ที่จะดำเนินการเพื่อให้ทุกคนได้รู้ถึงวัตถุประสงค์ ระยะเวลาในการดำเนินการ กิจกรรมต่างๆ ตลอดจนมีการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ยุคนั้นเป็นยุคที่เฟื่องฟูมากในด้านข้อมูลผลงานการให้บริการแก่สมาชิกของรัฐสภา ทั้งๆ ที่ศูนย์ฯ มีข้าราชการทั้งหมดประมาณ ๒๐ กว่าคนเท่านั้น แต่ทุกคนก็ตั้งใจทำงานชนิดนาคามรุ่งนาคามค่ำ เพื่อให้ผลงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเวลาและมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงได้รับความนิยมและเป็นที่เรียกร้องจากบุคคลทั้งภายในวงงานรัฐสภาคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการคณะต่างๆ นักวิชาการ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปอย่างกว้างขวาง ในเวลาปฏิบัติงาน คุณบุรีรักษ์จะเป็นผู้บังคับบัญชาที่กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดและกล้าที่จะทำ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดริเริ่ม ทำให้ผู้ร่วมงานที่มีไฟแรง และขยันขันแข็งจะชอบวิธีการทำงานของคุณบุรีรักษ์ เพราะคุณบุรีรักษ์มีใจมุ่งมั่นต่อผลสำเร็จของงาน คอยติดตามผลการทำงานที่มอบหมายไปอย่างเข้มงวด ผู้ร่วมงานจึงต้องตื่นตัวตลอดเวลา จนบางครั้งดูว่าคุณบุรีรักษ์เป็นคนใจร้อน และเข้มงวดในเรื่องของระเบียบในการทำงาน แต่ก็เป็นที่ยอมรับของลูกน้องที่เคยร่วมงาน หลายคนกล่าวว่า เขาได้เรียนรู้วิธีการทำงานจากผู้บังคับบัญชาท่านนี้

คุณบุรีรักษ์ เป็นผู้บังคับบัญชาประเภทรู้และชี้ เมื่อได้รับความรู้อะไรมา ก็จะเล่าถ่ายทอดให้ลูกน้องฟังโดยไม่ปิดบัง จำได้ว่าเมื่อคุณบุรีรักษ์ได้มีโอกาสไปเข้าอบรมหลักสูตรวิทยากรฝึกอบรมในด้านการบริหาร ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อกลับมาคุณบุรีรักษ์ก็ได้สอนให้ลูกน้องเรียนรู้เทคนิคการเป็นวิทยากรด้วยการฝึกปฏิบัติจริง กล่าวคือ วิทยากร นิตกร ของศูนย์ฯ จะต้องเตรียมเรื่องที่จะต้องบรรยายในฐานะวิทยากรให้เพื่อนร่วมงานฟัง โดยมีผู้ฟังและคุณบุรีรักษ์ในฐานะผู้บังคับบัญชาทำหน้าที่ประเมิน และวิจารณ์ตามหลักวิชาที่ได้รับการอบรมมา อีกประการหนึ่งที่เห็นเด่นชัดถึงรูปแบบและวิธีการทำงานของคุณบุรีรักษ์ จะให้ความสำคัญในเรื่องของแผนงานและโครงการ รวมทั้งการประเมินผลเป็นหลัก เมื่อครั้งที่คุณบุรีรักษ์ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ฯ ผู้ช่วยเลขาธิการฯ และรองเลขาธิการฯ ตามลำดับ การเสนอขอของบประมาณของหน่วยงานในความรับผิดชอบ จะต้องเสนอมาในรูปของแผนงานและโครงการประกอบการพิจารณาของบประมาณทุกครั้ง และเมื่อได้รับงบประมาณมาปฏิบัติก็จะต้องมีรายงานผลและมีการติดตามผลการปฏิบัติงานทุกระยะ ในการให้ความรู้เรื่องแผนงานและโครงการแก่ข้าราชการทุกระดับ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน คุณบุรีรักษ์จะ

มอบให้วิทยากรระดับปริญญาโทที่มีความรู้ด้านแผนงานและโครงการมาอธิบาย โดยคุณบุรีรักษ์จะคอยเป็นที่เลี้ยงและร่วมเข้าฟังด้วยทุกครั้ง ทำให้ข้าราชการของศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้าในสมัยนั้นมีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนแผนงานและโครงการได้อย่างดี

มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ได้มีการเรียกประชุมข้าราชการของศูนย์ก็ทำให้ได้ทราบว่า คุณบุรีรักษ์นั้น "รักลูกน้องมาก" หลังจากที่ได้อ่านข่าวชื่นชมผลการดำเนินงานที่ได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง และจากบรรดาสมาชิกรัฐสภาแล้ว ก็ได้พูดในตอนหนึ่งว่า "เวลาผมอยู่บ้าน อยู่กับครอบครัว ผมมีความรักให้กับ "ลูก" และ "น้อง" ของผมอย่างไร พวกคุณก็คือ คำสองคำที่นำมารวมกัน คือ คำว่า "ลูกน้อง" ที่มีความหมายมากสำหรับผม"

นอกจากนั้นยามว่างเว้นจากงาน คือ ช่วงปิดสมัยประชุมของรัฐสภา ก็จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อเป็นการระดมสมองแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเตรียมแผนงานที่จะให้บริการในสมัยต่อไป และเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยสมัครสมานสามัคคีในหมู่ข้าราชการของศูนย์ ก็มักจัดให้มีการไปทัศนศึกษาตามจังหวัดต่าง ๆ หลายแห่ง สาเหตุหนึ่งก็เพื่อจะละลายพฤติกรรมของข้าราชการ เพราะการได้ไปร่วมสนุกและใช้ชีวิตร่วมกันทำให้เกิดความคุ้นเคยเป็นกันเองมากขึ้น ผลที่ได้รับกับทางราชการก็คือ สามารถประสานงานกันได้อย่างดีมากยิ่งขึ้น และทำเช่นนี้เป็นประจำทุกปีจนเป็นที่พอใจของบรรดาข้าราชการที่ร่วมงานด้วยเป็นอย่างมาก

ผู้ริเริ่มการจัดทำเอกสารทางวิชาการตลอดจนวารสารเผยแพร่เพื่อให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา

๑. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและญัตติต่าง ๆ ที่เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ประกอบในการอภิปรายในที่ประชุมสภา ได้ริเริ่มจัดให้มีข้อมูลที่มีการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียด โดยทำการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ประกอบกับข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลของฝ่ายบริการค้นคว้าที่รวบรวมขึ้นเป็นคลังข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลของฝ่ายนิติบัญญัติที่จะใช้ตรวจสอบในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร มิใช่เป็นเพียงข้อมูลที่ขอมมาจากแหล่งข้อมูลของกระทรวง ทบวงกรม ที่ฝ่ายบริหารควบคุมอยู่เท่านั้น และในการจัดทำเอกสารแต่ละฉบับจะระบุชื่อวิทยากร นิติกร ผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ เพื่อให้สมาชิกฯ ได้สามารถติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมโดยตรงได้อย่างกว้างขวาง จึงทำให้ได้รับความนิยมจากบรรดาสมาชิกรัฐสภาเป็นอย่างมาก

เพื่อให้การบริการด้านเอกสารทางวิชาการเป็นระบบที่สมบูรณ์ จึงได้วางรูปแบบในการจัดเก็บสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัยลงในโปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับสถานภาพของร่างพระราชบัญญัติ

(BILLSTAT) เริ่มตั้งแต่เข้าวาระแรก จนถึงขั้นในความเห็นชอบ และประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยผู้ใช้บริการต้องการทราบว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดอยู่ในขั้นตอนไหน ก็สามารถกดข้อมูลได้ทันทีและถ้าสมาชิกท่านใดต้องการทราบว่าตนได้เสนอกฎหมายหรือญัตติใดสู่การพิจารณา เพื่อนำไปเป็นผลงานทางด้านสภาก็สามารถให้บริการนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

นอกจากการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาแล้ว หน้าที่หลักที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการให้บริการค้นคว้าข้อมูลตามความประสงค์ของท่านสมาชิกฯ เช่น ข้อมูลเปรียบเทียบเกี่ยวกับข้อบังคับฯ และรัฐธรรมนูญ การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปี กฎหมายเลือกตั้ง ระบบการเลือกตั้งรวมถึงการแปลเอกสารเกี่ยวกับรัฐสภานานาชาติ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ

นอกจากนั้นยังได้ริเริ่มให้มีการจัดทำเอกสารทางวิชาการต่างๆ เพื่อให้บริการเป็นพิเศษสำหรับท่านสมาชิกรัฐสภา เช่น

- จุลสารเฉพาะกรณี
- วิเทศปริทัศน์
- พรรคการเมืองของไทย
- ข้อบังคับพรรคการเมืองของไทย
- คำแถลงนโยบายและรายชื่อคณะรัฐมนตรี
- เอกสารอ้างอิงและสาระสังเขป
- สรุปข่าวการเมือง

ฯลฯ

๒. รัฐสภาสาร รับผิดชอบเป็นบรรณาธิการรัฐสภาสาร ซึ่งเป็นวารสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย เสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา และอื่นๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับวงงานของรัฐสภา อันประกอบไปด้วยบทความทางวิชาการต่างๆ ที่ส่วนหนึ่งได้มอบหมายให้วิทยากร นิติกรของศูนย์ฯ เป็นผู้เขียนบทความ ซึ่งวิธีการมอบหมายให้วิทยากร นิติกร ดำเนินการเกี่ยวกับการเขียนบทความทางวิชาการนั้นเป็นเทคนิคการฝึกหัดและทดสอบความรู้สามารถ และความถนัดของวิทยากร นิติกรของศูนย์ฯ อย่างหนึ่ง เมื่อทุกคนได้ผ่านการทดสอบแล้ว ก็จะทำให้รู้ว่าผู้ใดมีความสามารถ มีความถนัดทางใดหรือสาขาใด เพื่อที่จะมอบหมายให้เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องที่เหมาะสม โดยระยะแรกจะให้คำแนะนำ วางรูปแบบในการเขียนให้

เมื่อเกิดความชำนาญแล้วก็จะให้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างอิสระในการคิด การเขียนบทความได้อย่างเต็มที่ โดยทั้งนี้ได้คำนึงถึงรางวัลหรือค่าตอบแทนที่จะได้รับ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานด้วย นอกจากนี้ก็ได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรอบรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาการต่าง ๆ ได้ส่งบทความมาเพื่อเผยแพร่ตลอดมาเป็นจำนวนมากอีกด้วย

๓. เอกสารข่าวรัฐสภา ได้รับผิดชอบเป็นบรรณาธิการเอกสารข่าวรัฐสภา เป็นวารสารรายบักษ์ออกเดือนละ ๒ ครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเอกสารรายงานข่าว และสารคดีที่เกี่ยวข้องกับวงงานสภา เผยแพร่นโยบายการปฏิบัติงาน การบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้ข้าราชการ สมาชิกรัฐสภา และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ และกระทู้ถามต่าง ๆ ตลอดจนถึงผลของการประชุมของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ทั้งสามัญและวิสามัญ ตลอดจนจนความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในวงงานของรัฐสภาอย่างละเอียด

นอกจากรัฐสภาสารและเอกสารข่าวแล้ว ยังได้ริเริ่มให้จัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงงานของรัฐสภา อีกมากมาย เช่น

- ทำเนียบสมาชิกรัฐสภา
- ทำเนียบสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ทำเนียบข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- รัฐสภาไทย
- ระบบงานรัฐสภา
- กฎหมายเลือกตั้ง และกฎหมายพรรคการเมือง
- รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวงงานสภา
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา
- คู่มือให้บริการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- บทความเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
- ประวัติรัฐธรรมนูญ
- เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับพระที่นั่งอนันตสมาคม

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘
- พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘
- รวมกฎ ก.ร.

๗๑๖

การส่งเสริมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ คุณนุรีรักษ์ ได้รับทุนจากมูลนิธิเอเชีย ด้านฝึกงานเชิงปฏิบัติการ ณ รัฐสภา แห่งสหรัฐอเมริกา ในโครงการ Congressional Fellowship Program ๑๙๗๘/๑๙๗๙ เป็นเวลา ๑๑ เดือน ณ รัฐสภาสหรัฐอเมริกา หลังจากกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาแล้ว ได้มีแนวความคิดที่จะส่งเสริมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย โดยได้ริเริ่มโครงการต่าง ๆ ดังนี้

๑. การจัดแข่งขันตอบปัญหาความรู้ด้านรัฐสภา
๒. โครงการจัดทำหนังสือความรู้เรื่อง ประชาธิปไตย (การเมือง) สำหรับประชาชน
๓. โครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาไทย
(Thai Parliamentary Internship Program)
๔. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรกระบวนการนิติบัญญัติ
(The Legislative Process Training Program)

๑. การจัดแข่งขันตอบปัญหาความรู้ด้านรัฐสภา

เนื่องในโอกาสปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นปีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี รวมทั้งปีที่รัฐสภาไทยครบรอบ ๕๐ ปี สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจึงได้ตั้งคณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ครบรอบ ๒๐๐ ปีด้านรัฐสภาขึ้น เพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี ที่ได้ทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองมาจนครบ ๒๐๐ ปี

นอกเหนือจากนิทรรศการภาพจิตรกรรมเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี นิทรรศการรัฐสภาและนิทรรศการอื่น ๆ แล้ว คุณนุรีรักษ์ ในฐานะประธานอนุกรรมการฝ่ายเสริมสร้างความรู้ด้านรัฐสภาและการประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ริเริ่มจัดให้มี

- ได้รับทุน (Congressional Fellowship) จากมูลนิธิเอเชีย ไปฝึกงาน ณ รัฐสภาประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา ๑๑ เดือน

- เมื่อจบจากหลักสูตรนี้แล้ว นำเอาประสบการณ์มาพัฒนางานภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามากมาย

การแข่งขันตอบปัญหาความรู้ด้านรัฐสภาขึ้นเป็นครั้งแรก ด้วยตระหนักถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการดึงดูดความสนใจให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนมีความสนใจในพรรคการเมืองแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา นอกเหนือจากการจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการจัดนิทรรศการดังกล่าว เช่น การจัดปาฐกถา การฉายสไลด์ เกี่ยวกับรัฐสภาไทยและพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งในการจัดการแข่งขันนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศมีส่วนร่วมในกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภาด้วยตนเอง เพื่อให้เยาวชนของชาติมีความรู้ ความเข้าใจถึงบทบาท และอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา อันเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาอีกทางหนึ่ง และเนื่องจากการจัดในครั้งนั้นมิได้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการไว้ ดังนั้นจึงต้องขอความอนุเคราะห์จากสมาชิกรัฐสภา ร่วมบริจาคเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ คือ

๑. รางวัลชนะเลิศ โฉรางวัลของประธานรัฐสภาและเงินทุนการศึกษา ๔,๕๐๐ บาท
๒. รางวัลชนะเลิศ โฉรางวัลของประธานสภาผู้แทนราษฎร และเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๓. รางวัลชมเชย เงินทุนการศึกษาโรงเรียนละ ๑,๕๐๐ บาท ๒ รุ่น
๔. ค่าพาหนะและค่าอาหาร

ผลการดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ จึงทำให้สามารถดำเนินการจัดการแข่งขันตอบปัญหาความรู้ด้านรัฐสภาอย่างต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเอง นอกจากนั้นยังขยายการจัดการแข่งขันไปสู่ส่วนภูมิภาค ตามเขตการศึกษาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้นด้วย

๒. โครงการจัดทำหนังสือความรู้เรื่องประชาธิปไตย (การเมือง) สำหรับประชาชน

อนุสนธิจากการได้ร่วมเป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ได้มีโอกาสร่วมจัดทำหนังสือกฎหมายสำหรับประชาชนขึ้น ปรากฏว่าเป็นหนังสือที่เป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปที่จะเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย นอกจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายจะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประชาชนที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมโดยไม่เสียประโยชน์และสิทธิส่วนบุคคลแล้ว ความรู้ทางด้านการเมืองหรือการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็เป็นความจำเป็นที่ไม่ยิ่งหย่อนกว่าความรู้ทางด้านกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการจรรโลงให้สังคมไทยเป็นสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ประชาชนจึงควรได้รับความรู้เกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโดยดั่งแท้ และเนื่องจากเรื่องราวความรู้เกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไตยยังไม่มีผู้รวบรวมไว้ในที่เดียวกัน จึงเห็นสมควรจัดทำหนังสือ "ความรู้เรื่องประชาธิปไตย"

"ไทย (การเมือง) สำหรับประชาชน" ขึ้นเพื่อเผยแพร่ โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมถึงเรื่องราวทั่วไปของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประกอบด้วยข้อความที่อธิบายถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งทุกระดับ หน้าที่ของผู้แทนของประชาชนทุกระดับ หน้าที่ของพรรคการเมือง หน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ เหตุการณ์ทางการเมืองรูปลักษณะต่าง ๆ เช่น การแสดงประชามติทางการเมือง การเดินขบวนเรียกร้องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ การจลาจล กลุ่มกบฏ กลุ่มผลประโยชน์ บทบาทของประชาชนที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมืองประเภทต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นหัวเรื่องย่อย ๆ และมีคำอธิบายง่าย ๆ ถึงความหมาย เหตุผล ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมหรือปัจเจกชน และวิธีการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนในเรื่องนั้น ๆ จึงเป็นหนังสือเผยแพร่ที่มีคุณค่าที่จะให้ความรู้สำหรับประชาชนได้อย่างแท้จริง

๓. โครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาไทย

(Thai Parliamentary Internship Program)

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นประโยชน์ในการเรียนรู้ถึงงานของรัฐสภาในทางปฏิบัติ เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาวะอันแท้จริงทางการเมืองและการปฏิบัติงานของผู้แทนปวงชน จึงได้เสนอโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัด (Parliamentary Interns Project) โดยขอทุนดำเนินการจากมูลนิธิเอเชีย ซึ่งมูลนิธิฯ เข้าใจถึงเจตนารมณ์และประโยชน์ที่จะได้รับ เพราะเนื่องจากทางมูลนิธิฯ ได้ให้ทุนแก่ชาวเอเชียไปฝึกงาน ณ รัฐสภาสหรัฐอเมริกา (US.Congressional Fellowship) อยู่แล้ว ซึ่งคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับทุนดังกล่าว ประกอบกับเห็นว่าเป็นประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ก็มีโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาอยู่ มูลนิธิเอเชียจึงได้อนุมัติทุนดำเนินการแก่สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย แต่โดยที่สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยผู้ดำเนินการนั้นอยู่นอกแวดวงของสภา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐสภาในทางปฏิบัติน้อย ประกอบกับผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเจ้าหน้าที่ฝึกหัดเป็นนิสิต นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองไม่มากนัก ผลการประเมินโครงการจึงไม่เป็นที่พอใจเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามทางมูลนิธิเอเชียก็ยังเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ จึงได้พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการในด้านต่าง ๆ และมีความเห็นว่า ควรให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้ดำเนินการโครงการแทนสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และผู้ที่ได้รับการคัดเลือกควรมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตลอดทั้งควรกระจายผู้ที่ได้รับทุนออกไปยังมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคด้วย

ดร.มาร์คัส แฟรนดา (Dr. Marcus Franda) ผู้แทนมูลนิธิเอเชียประจำประเทศไทย ได้เข้าพบเลขาธิการรัฐสภาขณะนั้นคือ พลตรี กระจวี สุทัศน์ ณ อยุธยา รองเลขาธิการรัฐสภา ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์ และผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภา คุณบุรฉัตร นามวัฒน์ ณ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในเดือนธันวาคม ๒๕๒๖ และได้หารือกันในเรื่อง

๑. โครงการให้ทุนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปดูงาน ณ สหรัฐอเมริกา (โครงการนี้ได้ดำเนินการสิ้นสุดไปแล้วเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๒๗)

๒. โครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา

ต่อมาในเดือนมีนาคม ๒๕๒๗ คุณบุรฉัตร นามวัฒน์ ได้เสนอโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาต่อมูลนิธิเอเชีย โดยได้ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ได้รับทราบจากการดำเนินการของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ทางมูลนิธิเอเชียได้พิจารณาแล้วอนุมัติเงินช่วยเหลือตามโครงการที่เสนอไป และได้มีหนังสือข้อตกลง (Letter of agreement) ให้ทุนดำเนินการโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา เลขที่ทุน TH - ๔๙๔ - TH ๔๐๙๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๗ และได้วางข้อกำหนดต่าง ๆ คือ

๑. ผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ฝึกหัดควรมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป กล่าวคือ ในการคัดเลือกผู้ที่จะได้รับทุนเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภานี้ได้กำหนดว่าต้องมีคุณสมบัติคือเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่สูงกว่าระดับปริญญาตรี หรืออาจารย์มหาวิทยาลัย ที่อยู่ในวัยที่ไม่เกิน ๓๕ ปี

๒. ควรกระจายผู้ที่จะได้รับทุนออกไปยังมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค นอกจากผู้ที่ได้รับทุนที่จะได้รับคัดเลือกจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครแล้ว ทางมูลนิธิเอเชียยังให้ทุนกับผู้ที่ได้รับเลือกจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตลอดจนในเวลาต่อมาก็ให้ทุนแก่วิทยาลัยครูต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักรอีกด้วย

๓. เพิ่มเติมค่าใช้จ่ายประจำเดือนในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ฝึกหัดให้พอเพียงแก่การยังชีพ เพื่อใช้เวลาในการเป็นเจ้าหน้าที่ฝึกหัดได้เต็มเวลา เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีผู้รับผิดชอบแน่นอนทั้งในด้านการเตรียมการ การบริหารโครงการ ได้กำหนดค่าสมนาคุณแก่ผู้บริหารโครงการ ค่าวัสดุ เครื่องเขียน ค่าถ่ายเอกสาร สำเนาค่าใช้จ่ายในการประเมินผล และทุนรายเดือนสำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกหัดให้เพียงพอในการยังชีพในกรุงเทพมหานคร โดยมีต้องกังวลในเรื่องที่พัก ค่าอาหารและค่าสัญจรไปมาได้กำหนดให้ผู้ที่รับทุนเจ้าหน้าที่ฝึกหัดเดือนละ ๖,๕๐๐ บาท สำหรับทุนเรื่องอื่น ๆ เช่น เงินสมนาคุณผู้บริหารโครงการและค่าใช้จ่ายอื่นกำหนดตามอัตราที่จำเป็น

๔. ผู้ได้รับการคัดเลือกต้องได้รับอนุญาตจากสังกัดหรือมหาวิทยาลัย วิทยาลัย ให้เป็น

เจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาเต็มเวลา โดยไม่ต้องเข้าเรียน หรือปฏิบัติงานที่ต้นสังกัดตลอดช่วงเวลาที่ฝึกหัดงานรัฐสภา ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่ได้รับทุนจะต้องปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ฝึกหัดรัฐสภาได้ตลอดระยะเวลา ๕ เดือน ตามที่กำหนดไว้ในโครงการ และปลอดจากภาระหน้าที่อื่น จะทำให้การเรียนรู้ระบบรัฐสภาได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย และมีโอกาสนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปเผยแพร่ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อนักเรียน นักศึกษาหรือผู้อื่นต่อไป

ขอบเขตของการเรียนรู้ในฐานะเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา

๑. งานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในรัฐสภาและในเขตการเลือกตั้ง
๒. งานของคณะกรรมการการชุดต่าง ๆ ในวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร
๓. งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร
๔. กระบวนการตราพระราชบัญญัติและกระบวนการอื่น ๆ ในรัฐสภา
๕. ระบบพรรคการเมืองในรัฐสภา
๖. การบริการสมาชิกรัฐสภาในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐสภา

แนวทางในการฝึกหัดงาน ๓ ขั้นตอน

๑. การปฐมนิเทศ เจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาจะได้รับการปฐมนิเทศ เกี่ยวกับความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา กระบวนการตรากฎหมาย การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ระบบคณะกรรมการ จะเป็น การบรรยายและตอบคำถามในภาคทฤษฎี ระยะเวลาดำเนินการประมาณ ๑ สัปดาห์

๒. ภาคปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ฝึกหัดได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเลขานุการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการหรือฝึกการร่างกฎหมาย การค้นคว้าวิจัย ข้อมูลบริการสมาชิก ฯลฯ ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝึกหัดจะต้องได้สัมผัสด้วยตนเอง ประมาณ ๒ - ๓ ด้าน ระยะเวลาดำเนินการประมาณ ๔ เดือน ๒ สัปดาห์

๓. ภาคการประเมินผล สัปดาห์หลังของเดือนกันยายนจะเป็นช่วงระยะเวลาในการประเมินผล เจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาจะได้ร่วมกันประเมินผลในลักษณะของการสัมมนาหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ สถานที่ที่สามารถพักร่วมกันได้ ในระยะเวลาประมาณ ๑ สัปดาห์ และเจ้าหน้าที่ฝึกหัดต้องเสนอรายงานต่อมูลนิธิเอเชีย และผู้อำนวยการโครงการด้วย

จากการที่คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้เป็นผู้บริหารโครงการในตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการ

การเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาได้ดำเนินการโครงการดังกล่าวอย่างครบวงจร จำนวน ๒ รุ่น โดยรุ่นแรกมีผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาจำนวน ๕ คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัย หรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ส่วนในรุ่นที่ ๒ มีผู้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภาจำนวน ๑๒ คน ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากวิทยาลัยครูต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค และผู้ที่กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

การดำเนินการโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดรัฐสภา ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง ทางมูลนิธิเอเชียก็พอใจผลการประเมินที่ได้รับเพราะโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ และการจัดโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดรัฐสภาของไทยได้เล็งลือไปในหมู่รัฐสภาต่าง ๆ จนในที่สุดรัฐสภาของไต้หวัน ได้ส่งเจ้าหน้าที่มาเป็นผู้สังเกตการณ์ในโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดของรัฐสภาไทยด้วย เพื่อที่จะนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินการของรัฐสภาไต้หวันในอนาคต

หลังจากโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา ได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการได้เป็นอย่างดีแล้ว ในปี ๒๕๓๒ ทางมูลนิธิเอเชียจึงได้พิจารณาและมีความเห็นว่า สมควรที่ทางสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จะได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการโครงการดังกล่าวจากเงินงบประมาณในส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเองได้ จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายเป็นอย่างมากที่โครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา ต้องเป็นอันหยุดขงกไปจนถึงปัจจุบัน

โครงการฝึกอบรมหลักสูตรกระบวนการนิติบัญญัติ

(The Legislative Process Training Program)

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ คุณบุรียักษ์ได้ริเริ่มและเสนอโครงการจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรกระบวนการนิติบัญญัติแก่ข้าราชการจากส่วนราชการภายนอก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ทั่วไปในเรื่องโครงสร้างและองค์ประกอบของรัฐสภา ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร การตราพระราชบัญญัติ ระบบกรรมวิธีการ การแถลงนโยบาย และการเปิดอภิปรายทั่วไป การแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญ การยุบสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งพรรคการเมือง ฯลฯ โดยโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการแล้วเสร็จ คือ

๑. จัดทำหนังสือเชิญส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวงกรม รวม ๓๐ หน่วยงาน ให้พิจารณาส่งข้าราชการระดับ ๖ - ๘ เข้าร่วมการฝึกอบรม และได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ตอบรับการเข้าร่วมอบรมจำนวน ๒๗ หน่วยงาน

๒. จัดทำระเบียบการฝึกอบรมหลักสูตรกระบวนการนิติบัญญัติ ซึ่งมีรายละเอียดของ

การดำเนินงานต่าง ๆ เช่น หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ระยะเวลาการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม การรายงานตัวและการมอบวุฒิบัตร

๓. จัดทำขอบเขตวิชาในการฝึกอบรมประมาณ ๑๗ หัวข้อวิชา ซึ่งจะมีวิทยากรจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และจากส่วนราชการภายนอกเป็นผู้บรรยาย ในหลักสูตรดังกล่าว จะมีการดูงาน การศึกษา ทำรายงานและสัมมนาประเมินผลการเรียนรู้

ขอบเขตวิชาในการฝึกอบรมหลักสูตรกระบวนการนิติบัญญัติ ประกอบด้วย

๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของรัฐสภา ศึกษารูปแบบของรัฐสภาไทยในอดีตและปัจจุบัน ความเห็นด้านวิชาการวิเคราะห์คุณสมบัติและภูมิหลังของสมาชิกรัฐสภาที่ผ่านมา ขอบเขตอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ศึกษาถึงหลักถ่วงดุลย์อำนาจ กิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกัน หลักความเป็นอิสระต่อกัน การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี

๓. อำนาจหน้าที่และบทบาทของประธานสภา ศึกษาถึงบทบาททางการเมืองและการบริหาร การต่างประเทศ อำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับและภาระหน้าที่อื่น ๆ

๔. ญัตติ ศึกษาถึง ความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ ประเภทของญัตติ การเสนอ และการพิจารณา

๕. การยกร่างพระราชบัญญัติ ศึกษาถึงรูปแบบ ความหมายของร่างพระราชบัญญัติ วิธีการร่าง หลักการและเหตุผล และสาระของร่างพระราชบัญญัติ

๖. ลักษณะการประชุม ศึกษาถึงวิธีการประชุม องค์ประชุม การเสนอเรื่องต่อที่ประชุม การอภิปราย การลงมติ การยืนยันมติ งานเลขานุการที่ประชุม เอกสิทธิและความคุ้มครองของผู้ร่วมประชุม

๗. คณะกรรมาธิการ ศึกษาถึง ความหมาย ความสำคัญ ขอบเขตอำนาจหน้าที่และบทบาท ประเภทของกรรมาธิการ การประชุม สิทธิและประโยชน์ของกรรมาธิการ

๘. การเสนอและการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ ศึกษาถึงการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ผู้มีสิทธิเสนอ การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

๙. กระหู่ถาม ศึกษาถึง ความหมาย ความสำคัญ รูปแบบ วิธีการตั้งกระหู่ ข้อห้ามในการตั้งกระหู่ถาม การถามและตอบกระหู่ถามในที่ประชุมสภาและในราชกิจจานุเบกษา

๑๐. การแถลงนโยบายและการเปิดอภิปรายทั่วไป ศึกษาถึงวัตถุประสงค์และแนวความคิด ขั้นตอนในการปฏิบัติ ลักษณะนโยบายรัฐบาล วิธีการซักถามและการตอบ การเปิดอภิปรายทั่วไป โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ

๑๑. การแก้ไขรัฐธรรมนูญ ศึกษาถึงแนวความคิด การเสนอขอแก้ไข การพิจารณา การลงมติคะแนนเสียง

๑๒. ตุลาการรัฐธรรมนูญ ศึกษาถึงแนวความคิด องค์ประกอบและวิธีการเลือก อำนาจหน้าที่ วิธีการพิจารณา การวินิจฉัยชี้ขาด

๑๓. การตีความรัฐธรรมนูญ ศึกษาถึงแนวความคิด การเสนอนฤตติตีความรัฐธรรมนูญ การพิจารณา การลงมติ คะแนนเสียง ผลการปฏิบัติประเด็นกรณีที่มีการตีความรัฐธรรมนูญ

๑๔. การยุบสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาถึงแนวความคิด วัตถุประสงค์ เหตุผลและความจำเป็นในการยุบสภาผู้แทนราษฎร วิธีการยุบสภาผลการยุบสภากรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

๑๕. เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนของสมาชิกสภาและกรรมการ ศึกษาถึงแนวความคิด เงินประจำตำแหน่งของประธาน รองประธาน ผู้นำฝ่ายค้าน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สิทธิประโยชน์ เบี้ยประชุมกรรมการ การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑๖. งานด้านต่างประเทศของรัฐสภาไทย ศึกษาถึงแนวความคิดสมาชิกภาพของรัฐสภาไทยในองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ การเข้าร่วมประชุม การเป็นเจ้าภาพจัดประชุม การไปเยือนรัฐสภาต่างประเทศ และการให้การต้อนรับบุคคลสำคัญจากรัฐสภาต่างประเทศ

๑๗. หัวข้อสวนประกอบ ศึกษาถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมือง บทบาทของสมาชิกฝ่ายค้าน บทบาทของสมาชิกฝ่ายรัฐบาล ภาระหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา การดูงานตามสถานที่ราชการและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในโครงการดังกล่าวข้างต้น ได้ทำบันทึกกราบเรียนเชิญประธานรัฐสภาให้เกียรติเป็นประธานในพิธีฝึกอบรมหลักสูตรกระบวนการนิติบัญญัติที่กำหนดขึ้นในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ โดยเชิญผู้มีเกียรติเข้าร่วมพิธีประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภา ประธานคณะกรรมาธิการ นักวิชาการ ผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากกระทรวง ทบวง กรม ทั้งนี้ ประธานรัฐสภายินดีรับเชิญแล้ว

แต่เนื่องจากก่อนที่จะถึงกำหนดพิธีเปิดการฝึกอบรมเพียง ๑ สัปดาห์เท่านั้น ก็ได้มีคำสั่ง

กระตุ้นหันจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง ให้ระงับการจัดฝึกอบรมโครงการดังกล่าว โดยไม่ทราบสาเหตุ มาจนกระทั่งทุกวันนี้

นอกจากการบุกเบิกสรรค์สร้างงานวิชาการให้แก่รัฐสภาดังกล่าวแล้ว คุณบุรียักษ์ยังแบ่งเวลาในวันหยุดไปเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาทางการบริหารที่วิทยาลัยเกริก เป็นการเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษาในวิทยาลัยเอกชนอีกด้วยในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ คุณบุรียักษ์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภา ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดูแลงานทางด้านวิชาการและการต่างประเทศ และในปีเดียวกันนั้นก็ยังได้รับการเลือกตั้งโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) จึงทำให้มีโอกาสร่วมพิจารณา ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ข้าราชการควรจะได้รับ ตลอดจนให้ความเป็นธรรมในเรื่องการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งเลื่อนเงินเดือน อีกทั้งส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาข้าราชการโดยริเริ่มโครงการรับทุนการศึกษาต่อในต่างประเทศ และในปีเดียวกันนั่นเองคุณบุรียักษ์ก็ได้รับประกาศนียบัตร ประกาศเกียรติคุณ นิติศกัที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ริเริ่มนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในรัฐสภา

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ คุณบุรียักษ์ ได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะพัฒนาระบบข้อมูลของรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างจริงจัง จึงริเริ่มนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในรัฐสภา โดยเริ่มจากการได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณสุชุม ติระวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา มอบเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องแรกให้ และได้ให้ความกรุณาส่งคุณเสนีย์ ติระวัฒน์ บุตรชายที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านระบบคอมพิวเตอร์มาฝึกอบรม แนะนำ และสอนการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นให้กับข้าราชการของฝ่ายวิชาการและการต่างประเทศอย่างกว้างขวาง หลังจากนั้นก็ได้รับบริจาคเครื่องจาก บริษัทสุรามหาราช จำนวน ๓ เครื่อง และทางบริษัทปูนซีเมนต์ไทย บริจาคให้กับทางกองกรรมาธิการอีก ๑ เครื่อง

ต่อมาในปี ๒๕๓๐ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๗๘ ที่ประเทศไทยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพจัดประชุมขึ้นที่ห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์ โรงแรมไฮแอทเซินทรัล ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ซึ่งในการเตรียมการจัดประชุมในครั้งนี้ได้นำระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายข้อมูล (LAN) มาใช้ในการจัดประชุมโดยได้รับความอนุเคราะห์จากประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายชวน หลีกภัย) ขอยืมตัวอาจารย์เกียรติศักดิ์ คิตนูนาม ผู้เชี่ยวชาญระบบคอมพิวเตอร์ จากกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้วาง

ระบบเกี่ยวกับโปรแกรม ตารางการเดินทาง การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้แทนของประเทศสมาชิกสหภาพรัฐสภาจากทั่วโลกที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งรายละเอียดปลีกย่อยของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย การระบุวันเวลาเดินทาง เที่ยวบินทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับ การจัดห้องพัก โรงแรมที่พัก เจ้าหน้าที่ประจำคณะผู้แทน ฯลฯ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในกิจกรรมนี้ได้ช่วยความร่วมมือจากบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์ และสิ่งที่น่าภาคภูมิใจในการจัดประชุมสหภาพรัฐสภาครั้งนั้น คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดประชุมได้รับความสนใจจากคณะผู้แทนจากประเทศอังกฤษเป็นอย่างมากถึงกับขอ COPY โปรแกรมเพื่อนำไปใช้ในการจัดประชุม ณ ประเทศอังกฤษ ในการประชุมครั้งต่อไปด้วย

หลังจากที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อนำมาใช้ในรัฐสภาแล้ว โดยที่แม้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภายังมีเคยขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนา ระบบคอมพิวเตอร์มาก่อน แต่โครงการนี้ก็ได้รับการสนับสนุนจากประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายชวน หลีกภัย) โดยได้ให้ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ในฐานะเลขานุการประธานสภาผู้แทนฯ มอบหมายให้คุณบุรีรักษ์ พิจารณาจัดทำคำขอแปรญัตติจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี คุณบุรีรักษ์จึงได้ทำคำขอ พร้อมทั้งหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ระยะเวลาดำเนินการ (แบ่งเป็น ๓ ระยะ) ประเภทข้อมูลที่จะใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ รูปแบบของระบบคอมพิวเตอร์ แผนการดำเนินงาน การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ ในที่สุดได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในเรื่องของการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐสภามาตลอดทุกปี จนถึงปัจจุบัน

งานด้านการต่างประเทศ

เมื่อได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านการต่างประเทศ ก็ได้มีนโยบายในการที่จะปรับปรุงงานทางด้านต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น งานทางด้านการเยือน การเข้าร่วมประชุม การเป็นเจ้าภาพจัดประชุม การให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกบุคคลสำคัญจากรัฐสภาต่างประเทศ การเตรียมข้อมูลบันทึกการสนทนาสำหรับประธานสภาฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการที่บุคคลสำคัญเข้าเยี่ยมคารวะ การเตรียมสุนทรพจน์สำหรับหัวหน้าคณะผู้แทนฯ รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลสำหรับเตรียมการจัดการประชุมโดยใช้โปรแกรมประมวลผลคำ (WORD PERFECT) ที่สามารถจัดพิมพ์รายงานการประชุมสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมองค์การระหว่างประเทศที่เป็นสากล นอก

จากนี้ยังมุ่งเน้นและปลูกฝังให้ข้าราชการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่อันสำคัญของเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการด้วย เนื่องจากคุณบุรียักษ์ ได้สังเกตเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ มักจะถูกมองว่าเป็นเพียงเจ้าหน้าที่ทางด้านธุรการ มีหน้าที่อำนวยความสะดวก ดูแลกระเป๋าเดินทาง จองตั๋วเปลี่ยนตัวให้กับคณะผู้แทนเวลาไปประชุมในต่างประเทศเท่านั้น ทั้งที่แท้จริงแล้วเจ้าหน้าที่เหล่านั้นมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการทำหน้าที่เลขานุการคณะผู้แทนในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารทางด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี

การจัดสวัสดิการและการส่งเสริมการกีฬาภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

ด้วยได้ตระหนักถึงความเป็นอยู่ของข้าราชการรัฐสภาชั้นผู้น้อย จึงได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งร้านสวัสดิการสโมสรรัฐสภาและร้านสหกรณ์ข้าราชการรัฐสภา จำกัด ขึ้นเพื่อเป็นสวัสดิการ โดยมีการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคและของเครื่องใช้จำเป็นในชีวิตประจำวันต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสโมสรรัฐสภา ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา สมัครเป็นสมาชิกได้โดยมีสิทธิซื้อสินค้าผ่อนส่ง ๓ เดือน หักบัญชีเงินเดือนจากกองคลังและพัสดุ ซึ่งสวัสดิการดังกล่าวได้รับความนิยมจากบรรดาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นยังจัดให้มีบริการพิเศษ คือ สถานจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเบนซินของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ซึ่งมีราคาจำหน่ายถูกกว่าสถานจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงทั่วไปภายนอกไว้บริการด้วย

หรือแม้กระทั่งร้านค้าขายอาหาร (สโมสรเล็ก) ก็ก่อกำเนิดมาจากการที่ข้าราชการของศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า ได้รวมตัวกันไปจัดหาอาหารมารับประทานร่วมกัน เนื่องจากขณะนั้นมีภาระกิจการทำงานมากไม่สามารถที่จะไปรับประทานอาหารนอกสถานที่ได้ ประกอบกับสโมสรใหญ่ก็มีสมาชิกรัฐสภาและประชาชนไปใช้บริการเป็นจำนวนมาก จึงได้จ้างร้านอาหารมาจาก ก.พ. เพื่อจัดอาหารให้ข้าราชการศูนย์ฯ เป็นพิเศษ ผู้บริหารระดับสูงในขณะนั้นเห็นว่าเป็นความคิดที่ดี ต่อมาจึงส่งเสริมให้มีการจำหน่ายอาหารให้กับข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยเปิดให้สมัครเป็นสมาชิกเรียกว่า "บริการถาดหลุม" และต่อมาก็กลายเป็นการขายอาหารตามสั่งจนกระทั่งทุกวันนี้

นอกจากนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและเพื่อความสมัคปรสมานสามัคคี ก็ได้ริเริ่ม และเป็นประธานจัดการแข่งขันกีฬาภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาประจำปี ๒๕๒๗ ขึ้นเป็นครั้งแรกทำให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก เพราะทุกคนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคยกัน โดยได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาหลายประเภท เช่น ฟุตบอล

บาสเกตบอล แครีบอล แบดมินตัน เทนนิส ปิงปอง ตะกร้อ วิ่งมาราธอน รวมทั้งกีฬาอีกต่าง ๆ หลังการแข่งขันได้จัดให้ทีมงานเลี้ยงสังสรรค์ประจำปี มีการแสดง และมีการแจกรางวัลสำหรับนักกีฬาที่ชนะเลิศอีกด้วย ผลการจัดการแข่งขันเป็นที่น่าพอใจ จึงได้มีการดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาสีขึ้นเป็นประจำทุกปี ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

กอล์ฟ เป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ชอบมาก และต้องการส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้หันมาสนใจในกีฬาประเภทนี้ โดยเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว ได้พยายามชักชวนผู้ร่วมงานให้หัดเล่นกอล์ฟ โดยจัดหาอุปกรณ์ ตำรา และแนะนำผู้ฝึกสอน (pro) ให้ เพราะนอกจากจะช่วยเพิ่มพูนสุขภาพพลานามัยแล้ว กอล์ฟยังเป็นกีฬาที่ทำให้เกิดความสนิทสนมชอบพอกันในระหว่างเพื่อนฝูงที่เล่นด้วยกัน ทำให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และเป็นเกมการเล่นซึ่งจะต้องเอาชนะตนเอง แต่ในขณะนั้นมีผู้สนใจเพียง ๒ - ๓ ราย เท่านั้น ปัจจุบันข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเริ่มจะหันมาสนใจกีฬาประเภทนี้มากขึ้นแล้ว

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ คุณบุรียักษ์ ก็ได้ทำให้ผู้คนจำนวนมากไม่น้อยที่มีความเลื่อมใส ศรัทธา เคารพนับถือ และเฝ้าติดตามชีวิตการงานอันสูงส่งนี้มาอย่างต่อเนื่อง ได้ประจักษ์ในความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ที่ได้รับความไว้วางใจจากองค์การรัฐสภาอาเซียนให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน และในที่สุดก็ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งนับเป็นคนไทยคนแรกที่ได้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรตินี้ อันเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของรัฐสภาไทย เป็นเกียรติภูมิของประเทศไทยและเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง

ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๗ หลังจากปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการรัฐสภาอาเซียนครบวาระแล้วด้วยความผูกพันที่มีต่อสถาบันรัฐสภาไทย และต้องการที่จะกลับมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การของรัฐสภาไทยให้ดียิ่งขึ้น ก็ได้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้รับมอบหมายงานให้ดูแล ก็เริ่มและบุกเบิกกำหนดนโยบาย เพื่อวางแผนดำเนินการทันที ดังต่อไปนี้

การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์รัฐสภา '๓๘

นับเป็นนิมิตหมายที่ดีของการเริ่มต้นปีแห่งการเฉลิมฉลองการครองราชสมบัติในพระ

บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครอบคลุม ๕๐ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ได้ประกาศให้เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย รัฐสภาซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในอำนาจอธิปไตย และในฐานะองค์กรภาครัฐก็ได้จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารระบบข้อมูลรัฐสภาขึ้นเพื่อวางนโยบายในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบงาน โดยศาสตราจารย์มาตุต ภูนาศ ประธานรัฐสภา ได้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงานขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย นายจรัส พิวช่วย รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ ๒ เป็นประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๙ ท่าน มีอำนาจหน้าที่คือ

๑. กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานระบบข้อมูล รวมทั้งกำกับดูแลหน่วยงานที่มอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย
๒. อำนวยความสะดวกและประสานงานในการดำเนินการเกี่ยวกับงานระบบข้อมูลเพื่อให้มีการจัดระบบจัดเก็บ ให้บริการ และเผยแพร่ข้อมูลให้แก่สมาชิกรัฐสภาและหน่วยงานที่อยู่ในเครือข่าย
๓. ให้การสนับสนุนด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์
๔. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรับความช่วยเหลือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ข้อมูลโดยกำหนดระเบียบปฏิบัติที่เหมาะสมแก่สภาพการณ์
๕. พิจารณาเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานของรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ และวางแผนระบบงานในอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
๖. แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ ที่จะอำนวยให้รัฐสภามีระบบข้อมูลตามเป้าหมาย

โดยในเบื้องต้น ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานในด้านต่าง ๆ รวม ๑๒ คณะ ได้แก่

๑. คณะกรรมการศึกษาและสรรหาเทคโนโลยี
๒. คณะกรรมการจัดโครงสร้างระบบเครือข่ายข้อมูล
๓. คณะกรรมการวิเคราะห์และวางแผนระบบงาน สำนักงานอัตโนมัติ
๔. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา
๕. คณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์
๖. คณะกรรมการพัฒนาฐานคลังข้อมูลและสถิติ
๗. คณะกรรมการห้องสมุดอัตโนมัติ

๘. คณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายไทย
๙. คณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภา
๑๐. คณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศ
๑๑. คณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิการ
๑๒. คณะกรรมการจัดระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณและ
มติของสภาผู้แทนราษฎร

ตอนต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๘ คณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนา ระบบงานได้
มีมติเห็นชอบแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการทุกคณะได้เสนอเพื่อดำเนินการในปีงบประมาณ
๒๕๓๘ - ๒๕๓๙ ดังนี้

๑. โครงการติดตั้ง INTERNET NODE ซึ่งคณะกรรมการจัดโครงสร้างระบบเครือข่ายข้อมูล เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะติดตั้ง INTERNET NODE เพื่อให้รัฐสภาเป็น NODE ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้สมาชิกรัฐสภา ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งรัฐสภาสามารถเผยแพร่ข่าวสารของรัฐสภาสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนา ระบบงานได้ขอความร่วมมือจากกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ร่วมกันดำเนินการทดลองติดตั้ง Internet Node ขนาดเล็กเป็นการชั่วคราว เพื่อทดสอบการทำงานของระบบดังกล่าว
๒. แผนงานประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา เป็นผู้เสนอ โดยริเริ่มให้มีแผนการดำเนินงาน ที่จะจัดทำเอกสารเผยแพร่ และจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ระบบงานต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลของรัฐสภาแก่ผู้ใช้ของรัฐสภาในทุกระดับ และได้จัดทำเอกสารเผยแพร่คอมพิวเตอร์รัฐสภา ฉบับปฐมฤกษ์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ขึ้นเป็นฉบับแรก
๓. แผนงานฝึกอบรมและการใช้คอมพิวเตอร์ในงานรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายในการจัดกลุ่มบุคลากรเป้าหมายเพื่อวางแผนการพัฒนาจัดวางหลักสูตรการอบรมและปฏิทินการอบรมประจำปี
๔. โครงการพัฒนาห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม เพื่อจัดทำเป็นห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์

พิวเตอร์ที่สามารถจัดการอบรมได้ครั้งละ ๓๐ คน และจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมที่ทันสมัยและได้มาตรฐาน

๕. โครงการจัดเก็บฐานข้อมูลวิชาการและสถิติ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานคลังข้อมูลและสถิติ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดเก็บข้อมูลวิชาการและสถิติที่ฝ่ายบริการค้นคว้า หอสมุดรัฐสภา เป็นผู้รวบรวมและจัดทำขึ้น ได้แก่ เอกสารประกอบการพิจารณาญัตติ และญัตติด่วน จุลสาร ข้อมูลพื้นฐาน เอกสารรายงานรัฐสภา วิเทศปริทัศน์และข้อมูลวิชาการเชิงสถิติวิเคราะห์ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบัน

๖. โครงการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นอัตโนมัติ ซึ่งคณะกรรมการห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดระบบคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับลักษณะงานของห้องสมุด เพื่อจัดทำฐานข้อมูลหนังสือ และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เป็นมาตรฐานสามารถจัดบริการสืบค้นสารสนเทศ ONLINE PUBLIC ACCESS CATALOG แก่สมาชิกได้

๗. แผนรวบรวมและนำเข้าข้อมูลกฎหมายไทย ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายไทย เป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายที่จะรวบรวมและจัดทำดัชนีและจัดเก็บข้อมูลกฎหมายไทย ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ประมวลกฎหมาย พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับและประกาศต่าง ๆ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์

๘. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภา เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกรัฐสภา ได้อย่างกว้างขวาง และตรงต่อความต้องการของสมาชิก รวมทั้งพัฒนาให้เกิดความร่วมมือและประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระบบเครือข่ายระหว่างรัฐสภากับพรรคการเมืองและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

๙. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลวิเทศสัมพันธ์ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะวางระบบการจัดเก็บและผลิตเอกสารข้อมูลของรัฐสภาไทยเพื่อให้บริการอ้างอิง และเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งข้อมูลทั้งภายในและต่างประเทศ

๑๐. โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะให้รัฐสภาไทยมีข้อมูลจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานของรัฐสภา และด้านการต่างประเทศที่ทันสมัย หลากหลายและสามารถแลกเปลี่ยนกับแหล่งข้อมูลในต่างประเทศได้โดยตรงโดยผ่านระบบ INTERNET

๑๑. โครงการพัฒนาระบบ INTERNET ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายในการขยายการให้บริการของระบบ การรับและแลกเปลี่ยนข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้สามารถสนองตอบความต้องการ

การของสมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการธิการได้อย่างเต็มที่

๑๒. โครงการนำเข้าข้อมูลของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลสำคัญ ที่ให้บริการ ค้นคว้าและอ้างอิงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในระบบคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ข้อมูลที่เกิด จากกระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการ และข้อมูลพิเศษเฉพาะคณะกรรมการแต่ละคณะ

๑๓. แผนงานระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งคณะกรรมการจัดระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณและมติของสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายให้รัฐสภามีศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศด้านงบประมาณของหน่วยราชการ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการ ได้ใช้ในการพิจารณาและตรวจสอบการปฏิบัติงาน ตามงบประมาณของหน่วยราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๔. แผนงานระบบข้อมูลติดตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมการจัดระบบ ข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณและมติของสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายให้รัฐสภามีศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศด้านการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการ ได้ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงานตามมติของสภาผู้แทน ราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการและโครงการดังกล่าวฯ หากได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายแล้ว เป็น ที่คาดหวังได้ว่ารัฐสภาจะมีระบบข้อมูลที่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ด้านนิติบัญญัติของสมาชิก รัฐสภาได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงานยังได้จัดทำแผน ปฏิบัติการบริหารระบบข้อมูลรัฐสภาขึ้นเพื่อวางนโยบายในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบงาน โดยมีเป้าหมายหลัก ๔ ประการ ได้แก่

๑. จัดให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของสมาชิกรัฐสภา

๒. จัดสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลโดยการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ประเทศ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถเรียกใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

๓. พัฒนาระบบข้อมูลนิติบัญญัติและข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณแผ่นดินและการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้านอื่น ๆ ให้มีมาตรฐานและเป็นระบบ

๔. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือและประสานงานภายในเครือข่ายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เพื่อให้มีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ไว้อำนวยความสะดวกแก่การพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังแผนปฏิบัติการที่วางไว้ คณะกรรมการฯ จึงได้จัดทำระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทดลองใช้บริการในเบื้องต้น ดังนี้

๑. การเรียกใช้ข้อมูลผ่าน Internet Node

คณะกรรมการจัดโครงสร้างระบบเครือข่ายข้อมูล ภายใต้ความร่วมมือจากภาครัฐและองค์กรเอกชน ได้ดำเนินการติดตั้ง Internet Node เพื่อทดลองให้บริการเบื้องต้นไว้แล้ว ณ ห้องโถงอาคารรัฐสภา ๑ โดยในระยะเริ่มแรกของการเรียกดูข้อมูลข่าวสารจากทั่วโลกผ่านระบบเครือข่าย Internet นี้ ผู้ใช้จะอยู่ในขอบจำกัดของการเข้าถึงข้อมูลที่เปิดให้ใช้เป็นสาธารณะเท่านั้น การสืบค้นข้อมูลหรือการเข้าถึงข้อมูลที่มีความละเอียดลึกซึ้งของหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายของรัฐสภานั้น จะต้องมีการติดต่อประสานงานกันกับเครือข่ายหรือหน่วยงานนั้นในลำดับต่อไป

๒. ข้อมูลบริการผ่านระบบออนไลน์

คณะกรรมการพัฒนาฐานคลังข้อมูลและสถิติ ได้พิจารณาข้อมูลซึ่งฝ่ายบริการค้นคว้าหอสมุดรัฐสภา รวบรวมและจัดทำขึ้นและเห็นชอบให้สร้างฐานข้อมูลในระบบงานรัฐสภาเพิ่มเติมอีกจำนวน ๓ ฐานข้อมูล ได้แก่

๑. ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ ญัตติด่วน เป็นเอกสารประกอบการพิจารณาญัตติ ญัตติด่วน ทั้งหมดในสมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย

๒. คำแถลงนโยบายของรัฐบาลและรายชื่อคณะรัฐมนตรีทุกชุด ตั้งแต่ ๒๔๗๕ - ปัจจุบัน

๓. ข้อมูลพรรคการเมืองไทยในปัจจุบัน

คณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภา ได้เห็นชอบให้จัดสร้างฐานข้อมูลเพื่อนำเสนอในบริการข้อมูลพิเศษ ซึ่งเป็นการบริการข้อมูลในระบบเครือข่ายภายใน (Lan) จำนวน ๒ ฐานข้อมูล ได้แก่

๑. ทำเนียบสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการรัฐสภาปัจจุบัน

๒. นามสงเคราะห์ส่วนราชการ พ.ศ.๒๕๓๔

คณะกรรมการห้องสมุดอัตโนมัติ ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลห้องสมุด เพื่อให้บริการในระบบ Lan ด้วยเช่นกัน จำนวน ๒ ฐานข้อมูล ได้แก่

๑. สารบัญพระราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๕ - ปัจจุบัน
๒. รายชื่อดัชนีวารสารและสิ่งพิมพ์

๓. ข้อมูลบริการด้วยระบบ Multimedia

คณะกรรมการจัดโครงสร้างเครือข่ายข้อมูล ภายใต้ความอนุเคราะห์ของ ดร. ไพรัช รัชชพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (Nectec) ได้มอบโทรทัศน์พร้อมการติดตั้งอุปกรณ์ จำนวน ๖ ชุด เพื่อจัดทำ Information Booth ซึ่งเป็นการให้บริการข้อมูลข่าวสาร อาทิ กำหนดการประชุมสภาและคณะกรรมการ ระเบียบวาระการประชุมสภา โดยใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมการกระจายสัญญาณไปยังโทรทัศน์วงจรปิดที่กระจายอยู่ในชั้น ๑,๒,๓ ของอาคารรัฐสภา ๑

๔. ข่าวจากสำนักข่าวเอกชน

รัฐสภาได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักข่าว Bisnews ได้ทดลองเปิดบริการข่าวด่วนที่ส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์มายังรัฐสภาโดยครอบคลุมถึงข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ ข่ายภายในประเทศ รวมทั้งสรุปข่าวประจำวันและประจำสัปดาห์ รายงานภาวะตลาดหุ้นของประเทศต่าง ๆ เป็นต้น

๕. ข้อมูลบริการในระบบสัมผัส (Touch Screen)

คณะกรรมการฯ ได้เห็นชอบให้นำเทคโนโลยีที่ง่ายต่อการใช้งานของสมาชิกสภา ซึ่งสมาชิกฯ สามารถใช้ปลายนิ้วสัมผัสบนจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งติดตั้งอยู่ ณ บริเวณห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑ เพื่อสอบถามข้อมูลบริหารใน ๔ หมวดใหญ่ ดังนี้

๕.๑ ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

- บริการทั่วไป ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐสภาที่ให้บริการสมาชิกสภาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเดินทาง การทำบัตรต่าง ๆ ด้านการเงิน และบัญชี การจัดการเอกสาร ด้านข้อมูลข่าวสารงานที่เกี่ยวข้องกับการประชุม และอื่น ๆ

- หมายเลขโทรศัพท์รัฐสภา

- กำหนดการประชุมของคณะกรรมการธิการ

๕.๒ คณะรัฐมนตรี

- นำเสนอข้อมูลประวัติย่อของคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลชุดปัจจุบัน

๕.๓ พรรคการเมือง

- นำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลพรรคการเมืองในปัจจุบัน

๕.๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- นำเสนอภาพและประวัติย่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบัน

จากแผนหลักระบบงานคอมพิวเตอร์รัฐสภา ที่ประกอบด้วยระบบงานหลัก ๓ ระบบงาน ได้แก่ ระบบการจัดการเอกสาร (DOCUMENT MANAGEMENT SYSTEM) ระบบบริหารทั่วไป (GENERAL ADMINISTRATION SYSTEM) และระบบสารสนเทศ (MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM) อันเป็นรากฐานของการนำไปสู่การจัดการระบบคอมพิวเตอร์ และการใช้คอมพิวเตอร์ในงานของรัฐสภา ได้แก่ การจัดการระบบคอมพิวเตอร์ตามโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา (ระยะที่ ๑) ซึ่งเป็นการดำเนินการจัดการระบบคอมพิวเตอร์และสร้างระบบจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ที่เน้นการให้บริการข้อมูลแก่สมาชิกรัฐสภา และคณะกรรมการ โดยการผ่านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามจุดบริการต่าง ๆ

เมื่อโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ ๑ ได้เสร็จสิ้นลง การดำเนินการจัดหาและพัฒนา ระบบคอมพิวเตอร์รัฐสภาก็ไม่ได้หยุดยั้งอยู่เพียงเท่านั้น รัฐสภายังได้ดำเนินการจัดสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภาให้มีความสมบูรณ์ โดยเน้นความต่อเนื่องของข้อมูลจากโครงการระยะที่ ๑ รวมทั้งคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนา ระบบงาน ยังได้ผลักดันให้เกิดโครงการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์รัฐสภาเร่งด่วน ซึ่งเป็นการจัดการระบบคอมพิวเตอร์ที่สอดคล้องกับความต้องการใช้งานข้อมูลและความต้องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยของสมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการอื่นจะนำไปสู่โครงการพัฒนาระบบข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ ๒ ต่อไป

โครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ ๒ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมความสมบูรณ์ของโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ ๑ และเพื่อสร้างระบบงานใหม่ ได้แก่ ระบบบริหารทั่วไปที่ได้กำหนดไว้ในแผนหลักให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์โดยระบบคอมพิวเตอร์ตามโครงการฯ ระยะที่ ๒ นี้จะต้องมีความสอดคล้องกับระบบคอมพิวเตอร์ในโครงการฯ ระยะที่ ๑ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถของระบบเดิมให้สามารถรองรับระบบงานต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายของการดำเนินการที่วางไว้ ๓ ประการ คือ

๑. การพัฒนาความสมบูรณ์ของข้อมูลที่เหลืออยู่ตามโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ ๑ ให้เป็นฐานข้อมูลรัฐสภาที่สมบูรณ์ กล่าวคือ จะมีการจัดเก็บข้อมูลด้านนิติบัญญัติที่

สำคัญต่าง ๆ ย้อนหลังจนถึงปี พ.ศ.๒๕๓๕ และการจัดทำระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ระยะที่ ๑ รวมถึงการจัดสร้างระบบห้องสมุดอัตโนมัติและการจัดระบบจัดเอกสารประกอบการประชุมต่าง ๆ อีกด้วย

๒. การสร้างระบบบริหารทั่วไปและพัฒนาระบบ ELECTRONIC MAIL ระบบบริหารทั่วไป จะเป็นระบบงานที่จะสนับสนุนการบริหารงานภายในของรัฐสภา อาทิ ระบบควบคุมการบริหารงานบุคคล ระบบการเงิน บัญชี พัสดุ และงบประมาณ ระบบงานรักษาความปลอดภัย ระบบงานธุรการทั่วไป และระบบข้อมูลการต่างประเทศของรัฐสภา ฯลฯ ส่วนการพัฒนา ระบบ E - MAIL จะเป็นการขยายระบบการให้บริการที่จะสามารถรองรับการใช้งานข้อมูลที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

๓. การจัดเก็บข้อมูลรายงานการประชุมสภาด้วย CD - ROM

การดำเนินการโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ ๒ นี้ อยู่ในขั้นตอนของการปรับปรุงความสมบูรณ์ในรายละเอียดของเอกสารโครงการฯ และสามารถเริ่มดำเนินการได้ในราวปลายปีงบประมาณ ๒๕๓๙

ดังนั้นระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่กล่าวข้างต้นจะเป็นพื้นฐานของการขยายระบบข้อมูลที่จะสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของสมาชิกรัฐสภาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

กรรมการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภา

ได้รับกรมแต่งตั้งให้เป็นกรรมการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภา และประธานกรรมการบริหารโครงการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภา ซึ่งเป็นงานที่ให้ความสนใจมาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี เนื่องจากเห็นว่ารัฐสภาไทยน่าจะได้ขยายไปยังสถานที่ที่เหมาะสม และมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อเป็นที่เชิดหน้าชูตาของประเทศ ซึ่งควรประกอบด้วยห้องประชุมรัฐสภา ห้องประชุมคณะกรรมการ ห้องทำงานประธานคณะกรรมการ ห้องทำงานสมาชิกรัฐสภา ห้องทำงานของพรรคการเมือง ห้องรับรอง ห้องพักผ่อนของสมาชิกรัฐสภา ห้องสื่อมวลชน ห้องทำงานของฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐสภา อาคารหอสมุดรัฐสภา ห้อง Public Hearing สำหรับกรณีที่ประชาชนมาชุมนุมเรียกร้อง อาคารสโมสร อาคารที่จอดรถ อาคารที่พักสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาคารที่พักสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐสภา เป็นต้น

ในฐานะประธานกรรมการบริหารโครงการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภา ได้มอบหมายให้คณะกรรมการและเลขานุการ ไปสำรวจและประสานงานการขอข้อมูลเบื้องต้นในที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์บริเวณอำเภอธัญบุรี ถนนรังสิต - อองครักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวนเนื้อที่ ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ โดยทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (คุณประจวบ ไชยสาส์น) ได้ให้ความยินยอมในเรื่องพื้นที่ดังกล่าว ที่จะใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาใหม่ แต่

เนื่องจากได้มีการยุบสภาทำให้การบริหารงานไม่ต่อเนื่องและต้องทำการศึกษาหาสถานที่กันใหม่ต่อไปอีก ประกอบกับในช่วงดังกล่าวเนื่องจากสุขภาพไม่อำนวย ต้องเข้ารักษาตัว จึงทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ยังไม่ได้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้

ความส่งท้าย

ตลอดชีวิตการทำงานของคุณบุรีรักษ์ ซึ่งนับได้ถึง ๒๗ ปี นั้นได้มีส่วนสรรสร้างงานอันก่อให้เกิดประโยชน์ยิ่งต่อทางราชการ และประเทศชาติอันยากจักหาบุคคลใดมาเทียบเคียงได้ รัฐสภาไทยได้เจริญรุดหน้าจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลระดับผู้นำนานาประเทศ รัฐสภาอาเซียนได้พัฒนาและประสานงานกับกลุ่มประเทศสมาชิกจนประสบผลดี เป็นชื่อเสียงต่อประเทศไทย ก็ด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่น และความรับผิดชอบของบุคคลผู้นี้ร่วมกับผู้บริหาร และผู้ได้บังคับบัญชาตามกาลและโอกาส

สิ่งหนึ่งที่ทุกคนได้รู้จักและทำงานเกี่ยวข้องกับคุณบุรีรักษ์ต่างได้ประจักษ์และกล่าวชื่นชมให้เป็นที่ได้ยินกันอยู่เสมอ ก็คือวิสัยทัศน์อันกว้างไกล คุณบุรีรักษ์มองทุกสิ่งไปข้างหน้าเกินกว่าช่วงปัจจุบันไปนานไกลงานและโครงการจำนวนมากมายที่เกิดขึ้นเพราะความคิดในอดีตของคุณบุรีรักษ์ และในบรรดาสິงเหล่านั้นกว่าที่จะสำเร็จเป็นชิ้นเป็นอันขึ้นมาได้ ต้องผ่านกาลเวลานานนับสิบปี เพราะเหตุที่ผู้ร่วมงานไม่น้อยต้องปรับตัวกว่าจะยอมรับในความคิดอ่านของคุณบุรีรักษ์

จะมีใครทราบบ้างใหม่ว่าแม้ในยามที่เจ็บป่วยอยู่ คุณบุรีรักษ์ยังติดตามทวงถามถึงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐสภา ซึ่งตนเองได้มีส่วนร่วมก่อตั้งขึ้นมา ด้วยความหวังที่จะให้รัฐสภาไทยได้พัฒนาขีดความสามารถ ที่จะก้าวเป็นผู้นำแห่งข้อมูลและข่าวสารของทางราชการ ให้ทันสมัยทัดเทียมนานาชาติอารยะประเทศ ให้เป็นแหล่งของความรู้และวิชาการของสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการและประชาชน ที่จักมีส่วนสร้างความเจริญให้บังเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติในที่สุด คุณบุรีรักษ์มุ่งมั่น ใฝ่ใจต่องานมิได้เคยผ่อนคลายแม้ในยามนั้น

คุณความดี ผลงาน และเกียรติประวัติซึ่งได้ถูกสร้างขึ้นโดยบุคคลผู้นี้ต่อรัฐสภาไทย ย่อมเป็นสิ่งที่ไม่อาจสรรเสริญกันได้อย่างสิ้น แต่อย่างน้อยแบบอย่างของข้าราชการที่ดีที่มุ่งมั่นต่อความเจริญก้าวหน้าต่อองค์กรที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นเป็นสำคัญ ย่อมเป็นสิ่งที่สมควรจะต้องจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ของรัฐสภาไทย.

ผลงานทางวิชาการ

๑. ชัยอนันต์ สมุทวณิช, เกศินี หงส์นันทน์, บุริรักษ์ นามวัฒน์ "ผู้ตรวจการรัฐสภา" (Ombudsman), รายงานการศึกษาเบื้องต้น เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มิถุนายน ๒๕๑๗.
๒. ไพเราะ ปवारณา เลขาธิการรัฐสภา "ตัวเชื่อม", "เป้านิ่ง" "กันชน", หรือ "ตัวแสบ" หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยรายวัน ฉบับประจำวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๘.
๓. บุริรักษ์ นามวัฒน์ บทความเรื่อง "รัฐสภาของชาวบ้านเหมือนกัน" หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยรายวัน ฉบับประจำวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๑๘.
๔. บุริรักษ์ นามวัฒน์ บทความเรื่อง "การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด" หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยรายวัน ฉบับประจำวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๘.
๕. บุริรักษ์ นามวัฒน์ บทความเรื่อง "ข้อสังเกตของประชาชน" หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยรายวัน ฉบับประจำวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๘.
๖. บุริรักษ์ นามวัฒน์ บทความเรื่อง "การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐสภา" หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยรายวัน ฉบับประจำวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๑๘.
๗. บุริรักษ์ นามวัฒน์ "หอสมุดรัฐสภา และหอสมุดแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา" (The Library of CongressX) วารสารวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๒.
๘. บุริรักษ์ นามวัฒน์ "องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่รัฐสภา" แนวทางประชาธิปไตยบทความอุดมการณ์ประชาธิปไตยออกอากาศเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๓.

๙. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การตั้งกระทู้ถามสมาชิกสภา" แนวทางประชาธิปไตย บทความความอุดมการณ์ประชาธิปไตยออกอากาศเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๓.
๑๐. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การเสนอญัตติของเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ" แนวทางประชาธิปไตย บทความความอุดมการณ์ประชาธิปไตยออกอากาศเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๓.
๑๑. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การเตรียมการประชุมในการเขียนรายงานการประชุม" เอกสารประกอบการบรรยาย ตามโครงการอบรมยกระดับเลขานุการของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๓.
๑๒. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การปรับปรุงระบบงานรัฐสภา" รัฐสภาสาร ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๗ เดือนกรกฎาคม ๒๕๒๓.
๑๓. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การปรับปรุงระบบงานรัฐสภา" (ตอนที่ ๒) รัฐสภาสาร ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๙ เดือนกันยายน ๒๕๒๓.
๑๔. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การปรับปรุงระบบงานรัฐสภา" (ตอนที่ ๓) รัฐสภาสาร ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑๐ เดือนตุลาคม ๒๕๒๓.
๑๕. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การปรับปรุงระบบงานรัฐสภา" (ตอนที่ ๔) รัฐสภาสาร ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑๑ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๓.
๑๖. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "หลักการจัดองค์การและการบริหารงานบุคคล" เอกสารประกอบการสอน วิชาการบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเกริก, ๒๕๒๓.

๑๗. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การปรับปรุงระบบงานรัฐสภา" (ตอนที่ ๕) รัฐสภาสาร ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔.
๑๘. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ คอลัมน์ห้องรับแขก "เราไม่ได้สร้างนักการเมืองเลย" หนังสือพิมพ์ชาวไทยรายวัน ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔๒๓ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๔.
๑๙. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ และคณะ "ความรู้เรื่องประชาธิปไตย (การเมือง) สำหรับประชาชน" เสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, ๒๕๒๔.
๒๐. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ และคณะ "พระราชวงศ์จักรีกับประชาธิปไตย" รัฐสภาสาร ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๕ เดือนพฤษภาคม ๒๕๒๕.
๒๑. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ และคณะ "พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการปกครองระบอบรัฐสภา" พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๓ พระนคร สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, ๒๕๒๕.
๒๓. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ และคณะ "ประชาธิปไตยในแผ่นดินรัตนโกสินทร์" พิมพ์เป็นที่ระลึกในการสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี ๒๕๒๕.
๒๔. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "องค์กรนิติบัญญัติ" เอกสารการสอบวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ ๕ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, พ.ศ. ๒๕๓๒.
๒๕. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การควบคุมและตรวจสอบการกระทำในทางการปกครอง โดยรัฐสภา" เอกสารประกอบการบรรยาย ในการฝึกอบรมผู้พิพากษาหลักสูตร กฎหมายปกครอง (รุ่นที่ ๒) วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔.

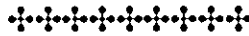

๒๖. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "ไทยจะเป็นเจ้าภาพประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียนกับสภายุโรป" รายงานวิทยุสารศูนย์ข่าว กรมประชาสัมพันธ์, วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔.
๒๗. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การประชุมที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างองค์การรัฐสภาอาเซียนกับสภายุโรป" รายงานวิทยุสาร ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์, วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔.
๒๘. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "ไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับสภายุโรป" รายงานวิทยุสาร ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๐๕๓/๒๕๓๔ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔.
๒๙. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ คอลัมน์สลับจาก "รองเลขาธิการรัฐสภาเปิดใจ" หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ รายงาน วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๔.
๓๐. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ คอลัมน์เก้าอี้สนทนา "การก่อตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียน" หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ รายงาน ฉบับที่ ๑๕, ๒๙๒ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๔.
๓๑. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การแต่งตั้งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน" รายงานวิทยุสาร ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์, วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๖.
๓๒. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "กระบวนการนิติบัญญัติ" เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ ๔ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, พ.ศ.๒๕๓๗.
๓๓. นุรีรักษ์ นามวัฒน์ "องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา" เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบรัฐสภาและกระบวนการนิติบัญญัติของไทย สำหรับสื่อมวลชน (รุ่นที่ ๑) สถาบันพระปกเกล้า

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๘.

๓๔. บุรีรักษ์ นามวัฒน์ "การทำงานของรัฐสภาไทย" เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรฝึกอบรมและสัมมนาความรู้ด้านการเมืองการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย สำหรับผู้นำนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, วันที่ ๒๒
มิถุนายน ๒๕๓๘.

หน้าว่าง

คำไว้อาลัย...แต่
บุรีรักษ์ นามวัฒน์

หน้าว่าง

คำไว้อาลัย คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์
จาก
ฯพณฯ บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ
ประธานสภาผู้แทนราษฎร และ ประธานรัฐสภา

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ สูงมาก เป็นนักบริหารที่
อุทิศตน เพื่อพัฒนาระบบงานของรัฐสภา และ สภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะในด้านวิชาการและการ
ต่างประเทศ จนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการเอกสารค้นคว้า ผู้ช่วยเลขาธิการ
รัฐสภา และรองเลขาธิการรัฐสภา ที่สำคัญที่สุด คุณบุรีรักษ์ ยังได้รับความไว้วางใจจากองค์การรัฐสภา
อาเซียน แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน และเลขาธิการองค์การรัฐสภา
อาเซียน ตามลำดับ

ผมรู้จักคุ้นเคยกับคุณบุรีรักษ์ มาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ เมื่อครั้งที่คุณบุรีรักษ์
ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า และมีความสนิทสนมมากขึ้น เมื่อคุณบุรีรักษ์
ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หลังจากพ้นตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน
แล้ว เมื่อปี ๒๕๓๗ การกลับมาของคุณบุรีรักษ์ ทำให้ผมทราบว่า คุณบุรีรักษ์ มีความผูกพันกับรัฐสภา
สภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นอย่างมาก และมีความตั้งใจที่จะ
พัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะในด้านการให้
บริการ ข้อมูลทางวิชาการกับสมาชิกรัฐสภา การถึงแก่อนิจกรรม ของคุณบุรีรักษ์ เมื่อวันที่ ๒๓
พฤษภาคม ๒๕๓๙ ถือได้ว่าเป็นการสูญเสียบุคคลสำคัญคนหนึ่งของรัฐสภา และสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยคุณงามความดีที่คุณบุรีรักษ์ ได้ประกอบมาขณะที่มีชีวิตอยู่ และบุญกุศลที่ภรรยา บุตรหลาน และญาติมิตร ได้สร้างอุทิศให้ จงเป็นพลวปัจจัย ดลบันดาลให้วิญญาณของคุณบุรีรักษ์ ไปสู่สุคติในสัมปรายภพต่อไป

บุญเรือง ..

(นายบุญเรือง ประเสริฐสุวรรณ)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร และ ประธานรัฐสภา

คำไว้อาลัย

แต่

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้โอนมารับราชการที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ เอาใจใส่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านระบบข้อมูลข่าวสาร และวิทยาการให้ทันเหตุการณ์ อันเป็นประโยชน์ต่อองงานรัฐสภาเป็นอย่างมาก จนกระทั่งได้รับความไว้วางใจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ องค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO) ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติแก่ประเทศไทยและวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง

การจากไปอย่างกะทันหันในวัยที่ยังมีโอกาสทำงานรับใช้ประเทศชาติ และสังคมได้อีกหลายปีย่อมนำความโศกเศร้าเสียใจมาสู่ครอบครัวและญาติมิตรเป็นอย่างยิ่ง แต่คุณความดีที่คุณบุรีรักษ์ ได้สร้างสมไว้ จะเป็นอนุสรณ์ให้ผู้อยู่หลังได้จดจำ และระลึกถึงตลอดไป

ขอให้บารมีแห่งกุศลผลบุญ ตลอดจนคุณความดีทั้งปวงที่คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้กระทำไว้ตลอดอายุขัย และอาณูภาพแห่งบุญกุศลที่ครอบครัวญาติมิตรได้ร่วมกันบำเพ็ญอุทิศให้จง น้อมนำให้ดวงวิญญาณของคุณบุรีรักษ์ ประสบความสุขสงบ ณ สัมปรายภพเทอญ

(นายมิชัย ชูชันธุ์)
ประธานมูลนิธิสภา

Speakers
of the Dewan Perwakilan Rakyat
of the Republic of Indonesia

Jakarta, 28 June 1996

H.E. BOONEUA PRASERTSUWAN
President of AIPO/
Speaker of the House of Representatives/
President of the Thai National Assembly,
The National Assembly
U-Thong Nai Road, Bangkok 10300
THAILAND

Excellency,

It is with great sadness that I just learned about the demise of Mr. Burirak Namwat, the present Deputy Secretary General of the Thai National Assembly, the former Deputy Secretary General of AIPO (1990-1993) and the Secretary General of AIPO (1993-1994), who had contributed his efforts and hard work in achieving the success and progress of AIPO during his services at the Secretariat.

On behalf of the DPR-RI, the staffs of the Secretariat General and the Staffs of the AIPO Permanent Secretariat in Jakarta and for me personally, I would be grateful if you could convey our deepest sympathy and condolences to the family of the deceased. May his soul rest in peace.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Speakers
WAHONO
Speaker of the House of
Representatives of the
Republic of Indonesia

C.c.,
Prof.DR. Phaisith Phipatanakul
Secretary General of AIPO/
Secretariat, House of Representatives
U-Thong Nai Road, Dusit
Bangkok 10300
THAILAND

Yang di-Pertua Dewan Rakyat
(Speaker, House of Representatives)

PARLIMEN MALAYSIA
KUALA LUMPUR

July 17 1996.

Hon. Prof. Phaisith Phipatanakul
Secretary General AIPO
AIPO Secretariat
U-Thong Nai Road
Bangkok 10300
THAILAND

Dear Sir,

It is with deep sorrow and sadness that we learnt of Mr. Burirak Namwat's untimely demise. All of us in the Malaysian Parliament who had come into contact with him had lost a good and sincere friend.

The late Mr. Burirak's contribution to AIPO has gone down on record and his tenure as Deputy Secretary General and later as Secretary General of AIPO was most memorable and had helped AIPO to become an effective organization.

His sudden demise is a reminder to us that human life is not long and that we have to leave behind some good deeds as the late Mr. Burirak has done.

On behalf of Malaysian AIPO and as Speaker of the Malaysian Parliament I hereby tender our heartfelt condolence to his wife and children.

May his soul rest in peace.

Yours sincerely,

(Tan Sri Dato' Mohamed Zahir)

คำไว้อาลัย

ผมรู้จักและเคยร่วมงานกับคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ อดีตรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อครั้งที่ผมดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร คุณบุรีรักษ์ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มและตั้งใจปฏิบัติงานสูง ท่านมีส่วนสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นการสูญเสียคุณบุรีรักษ์ ก่อนวัยอันสมควร จึงเป็นการสูญเสียบุคลากรที่สำคัญของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อันนำมาซึ่งความเศร้าสลดแก่ครอบครัว บรรดาญาติมิตรและผู้เคยร่วมงานกับท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผมขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ และผู้ที่เคารพรักท่าน ขออาราธนาคุณพระศรีวิฑนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายได้โปรดลดบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ไปสู่สุคติ ณ สัมปรายภพเทอญ

(นายชวน หลีกภัย)

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

อาลัย
คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

การจากไปของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สร้างความสลดใจให้แก่กระผม เชื่อว่าครอบครัวและญาติมิตรของคุณบุรีรักษ์ ก็คงมีความรู้สึกเช่นเดียวกัน

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ที่มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะการต่างประเทศ ซึ่งคุณบุรีรักษ์อาจถือได้ว่าเป็นหน้าเป็นตาของรัฐสภาไทย ที่ได้เป็นคนไทยคนแรกที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนอันทรงเกียรติ

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ซึ่งกระผมดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คุณบุรีรักษ์ ได้ช่วยเหลือประสานงานระหว่างรัฐบาลกับรัฐสภาเป็นอย่างดี ได้รับคำชมเชยเสมอจากร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันชื่อ อดีตประธานรัฐสภา และคุณปัญญา เกษรทอง อดีตประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะการจัดการประชุมสนภาพรัฐสภาที่พัทยา ในปลายปี ๒๕๓๓ ช่วงสงครามอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ก็สามารถดำเนินการประชุมสำเร็จเรียบร้อยตามความประสงค์ และได้รับคำชมเชยจากผู้แทนรัฐสภานานาชาติด้วย นอกจากนี้ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ยังเป็นข้าราชการที่มีความวิริยะ อุตสาหะ กล้าคิด กล้าทำ กล้าริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ทำให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งแต่เดิมยังไม่ได้แยกเป็นสำนักงานของแต่ละสภาอย่างทุกวันนี้ งานของราชการนิติบัญญัติ มีความเข้มแข็งขึ้นเป็นลำดับ จึงอาจกล่าวได้ว่ารัฐสภาได้สูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีค่าไปอย่างน่าเสียดาย

ขออุทิศกรรมที่คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้กระทำมาโดยตลอด จงเป็นพลวปัจจัยให้ดวงวิญญาณของคุณบุรีรักษ์ ไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

พลเอก

(ชาติชาย ชุณหะวัณ)

อดีตนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา

แต่คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

เมื่อผมเข้าดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นข้าราชการประจำสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาอยู่แล้ว ในตำแหน่งวิทยากรเอก กองการประชุม จึงได้มีโอกาสใกล้ชิดและใช้สอยจนคุ้นหน้าคุ้นตากันมากพอสมควร แม้การเมืองจะผันผวนไป และผมต้องไปเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมก็ดี หรือไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีก็ดี แต่คุณบุรีรักษ์ ก็ยังคงสนองความประสงค์ของผมอยู่เสมอ ขณะที่ผมยังไป ๆ มา ๆ ห้องประชุมของรัฐสภาอยู่เป็นนิจ

คุณบุรีรักษ์ เป็นคนขยันขันแข็ง เอาจริงเอาจัง มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในหน้าที่การงานมาก รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ดี จึงได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภาเมื่อปี ๒๕๒๖ ซึ่งผมยังจำได้ว่าได้มีโอกาสไปร่วมแสดงความยินดีกับเขาด้วย และคุณบุรีรักษ์ ได้ไปเยี่ยมเยียนผมถึงบ้านบางขุนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา และครั้งสุดท้ายเมื่อได้เลื่อนตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ คุณบุรีรักษ์ พร้อมด้วยคุณไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คนปัจจุบัน ได้ไปเยี่ยมเยียนและค้างคืนที่บ้านผมอีก ต่อจากนั้นก็ทราบข่าวว่า คุณบุรีรักษ์ ป่วยเข้าโรงพยาบาล โดยออกแล้วเข้า เข้าแล้วออกเป็นประจำ

บัดนี้ วิญญาณของคุณบุรีรักษ์ ได้จากพวกเราไปอย่างสุดดีแล้ว ผมจึงขอถือโอกาสนี้ตั้งจิตอธิษฐานส่งใจระลึกถึงคุณบุรีรักษ์ให้สุขสงบ ในสัมปรายภพนั้นเทอญ

ประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

คำไว้อาลัย

ผมได้ทราบข่าวเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ว่า คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ถึงแก่อนิจกรรม ด้วยความเสียใจอย่างสุดซึ้ง เพราะคุณบุรีรักษ์ เป็นข้าราชการที่ดีคนหนึ่งในสายตาของผม

ผมได้รู้จักกับคุณบุรีรักษ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยขณะนั้นผมเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คุณบุรีรักษ์ ได้ย้ายมาจากสำนักงาน ก.พ. มาดำรงตำแหน่งเป็นวิทยากรโท กองวิเทศสัมพันธ์ของรัฐสภา มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการเดินทางไปประชุมหรือดูงานรัฐสภาในต่างประเทศ จากนั้นคุณบุรีรักษ์ ก็ได้รับความไว้วางใจจากท่านอดีตรประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พล.ต.ศิริ สิริโยธิน ให้ไปดำรงตำแหน่งเลขานุการของท่าน คุณบุรีรักษ์ ได้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในรัฐสภาจนกระทั่งได้เป็นรองเลขาธิการรัฐสภาเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ต่อมา ได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ และได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ คุณบุรีรักษ์ ได้กลับมาดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในสมัยที่ผมทำหน้าที่เป็นประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ผมมีความสัมพันธ์กับคุณบุรีรักษ์ ผมกล่าวด้วยความสนิทใจได้ว่า คุณบุรีรักษ์ เป็นข้าราชการที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนข้าราชการกับบรรดาสมาชิกรัฐสภาทุกสมัย ไม่ว่าคุณบุรีรักษ์จะดำรงตำแหน่งใดก็ตาม คุณบุรีรักษ์ จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถเป็นผลดีแก่ทางราชการเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อครั้งที่คุณบุรีรักษ์ได้ไปดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนที่นครจาร์กาต้า ประเทศอินโดนีเซีย และได้เป็นเลขาธิการในภายหลังนั้น คุณบุรีรักษ์ในฐานะตัวแทนรัฐสภาไทยได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผลดีแก่ส่วนรวม เป็นที่ยอมรับของตัวแทนประเทศสมาชิกทุกประเทศ เมื่อคุณบุรีรักษ์ได้กลับมาดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ แม้ว่าคุณบุรีรักษ์จะมีสุขภาพที่ไม่สมบูรณ์ แต่ก็ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีไม่มีข้อบกพร่องและผิดพลาดประการใด

การจากไปของคุณบุรีรักษ์ ในขณะที่ยังอยู่ในวัยและความรู้ความสามารถที่จะรับราชการต่อไปได้นั้น จึงเป็นการสูญเสียข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ความสามารถเป็นเยี่ยมไปคนหนึ่ง อย่างน่าเสียดายเป็นที่ยิ่ง

ขออนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยได้โปรดคุ้มครองดวงวิญญาณอันสุจริตของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้มีโอกาสสิงสถิตย์อยู่ในสัมปรายภพอันประเสริฐต่อไป

ศาสตราจารย์มารุต บุญนาค

คำไว้อาลัย

ผมได้รับทราบจาก รศ.พิมลจรรย์ นามวัฒน์ ด้วยความสลดใจและอาลัยยิ่งที่คุณนุรีรักษ์ นามวัฒน์ ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ในวัยที่ยังคงทำประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง และเป็นทีภาคภูมิใจแก่ครอบครัวและญาติมิตรได้อีกนาน

คุณนุรีรักษ์ เคยทำงานกับผมสมัยเมื่ออยู่สำนักงาน ก.พ. เป็นคนหัวก้าวหน้าทันสมัย แต่มีความนุ่มนวลอยู่ในตัว ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้นำทางความคิด คุณวุฒิปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทสาขาเดียวกันจากมหาวิทยาลัยยูทาห์ สหรัฐอเมริกา ผนวกกับประสบการณ์ทางด้านการบริหารงานบุคคลและมนุษยสัมพันธ์ เป็นหลักประกันความรู้และความสามารถทางวิชาการ และเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างความรุ่งโรจน์ของชีวิต การงาน หลังจากผมออกจาก ก.พ. ทราบว่าคุณนุรีรักษ์ ย้ายไปสภายุทธศาสตร์ และมีความก้าวหน้าดี จนถึงได้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทำให้วงจรชีวิตของเราบรรจบพบกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ระหว่างที่เราทำงานอยู่คนละทิศคนละทาง บางครั้งโชคชะตาก็นำเรามาทพบกันอยู่เหมือนกัน เช่น ตอนไปอยู่อาเซียนที่กรุงเทพฯ ผมมีโอกาสไปประชุมที่นั่น ยังได้พบกันและซาบซึ้งใจในการต้อนรับเป็นอย่างดี

ในขณะที่บ้านเมืองเรายังมีปัญหาค่าล้างคนที่มิคุณภาพ ขาดผู้นำที่มีมโนสำนึกในคุณธรรมความดีงาม มีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาชาติบ้านเมือง ผมยังคิดเสียดายอยู่จนทุกวันนี้ว่า คนดี ๆ มีความสามารถอย่างคุณนุรีรักษ์ น่าจะได้เป็นเลขาธิการสภาที่ดี แต่เมื่อมิโรภภัยไข้เจ็บมาบั่นทอน ทำให้ต้องจากเราไปก่อนถึงวัยอันควร การสูญเสียคนดีอย่างคุณนุรีรักษ์ฯ ผมถือว่าเป็นการสูญเสียของประเทศชาติ

ขอคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อีกทั้งกุศลผลบุญคุณงามความดีที่คุณนุรีรักษ์ เพียรประกอบมา อีกทั้งที่บรรดาญาติสนิทมิตรสหายบำเพ็ญอุทิศให้ น้อมนำให้คุณนุรีรักษ์ ไปสู่สุคติตามคติธรรมของพุทธศาสนาทุกประการ

(ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์)

คำไว้อาลัย

ผมได้มีโอกาสรู้จักคุณบุรیرักษ์ นามวัฒน์ ตั้งแต่คุณบุรیرักษ์ เริ่มเข้าทำงานที่รัฐสภาในระยะแรกๆ ได้เห็นการทำงานที่จริงจัง เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย จนเป็นที่รักใคร่ทั้งของผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา คุณบุรیرักษ์เป็นคนมีความรู้ มีความสามารถ ซึ่งผลงานก็เป็นที่ประจักษ์ในความสามารถ การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณบุรیرักษ์ นามวัฒน์ จึงพูดได้ว่าโดยส่วนรวมบ้านเมืองเสียทรัพยากรบุคคลไปคนหนึ่งอย่างน่าเสียดาย

แม้การสูญเสียคุณบุรیرักษ์ นามวัฒน์ จะทำให้ครอบครัวตลอดจนญาติมิตรทั้งหลายเศร้าสลด แต่ผมขอให้ทุกคนภาคภูมิใจ ในคุณงามความดีของท่านและเจริญรอยตามสืบไป

(นายอุทัย ทิมพิไจน)
อดีตประธานรัฐสภา

อ้าย "พีบุรีรักษ์"

ผมกับภรรยา คือคุณกรประภา มีความเคารพนับถือและสนิทสนมกับท่านรองฯ บุรีรักษ์ นามวัฒน์ มานานจนสามารถเรียก "พี" ได้อย่างเต็มปากเต็มคำทุกครั้งที่พบปะหรือสนทนากัน ภรรยาผมรู้จักและสนิทสนมกับ "พีบุรีรักษ์" มาก่อนสมัยเมื่อยังเป็นลิตซ์รุ่นน้องของ "พีบุรีรักษ์" ในคณะ รัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือ "สิงห์คำ"

ส่วนตัวผม ถึงแม้จะเป็น "สิงห์แดง" แต่ก็ได้เข้ามาสนิทสนม และเป็นรุ่นน้องของ "พีบุรีรักษ์" ในสถาบันราชการ ที่เรียกว่า "สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา"

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในสมัยที่ยังอยู่ที่พระที่นั่งอนันตสมาคม หรือแม้แต่ใน สมัยที่ย้ายมาอยู่ที่อาคารใหม่เมื่อปี ๒๕๑๖ นั้นยังไม่เคยมีข้าราชการที่จบจากเมืองนอกในระดับ ปริญญาโท

ก็เพิ่งมี "พีบุรีรักษ์" นี้แหละ เป็นรุ่นบุกเบิก แล้วก็ตัวผมเองซึ่งย้ายมาจากสำนักงาน เลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย เมื่อปี ๒๕๑๘ เป็นรุ่นที่สอง

ด้วยความสนับสนุนของผู้หลักผู้ใหญ่ของรัฐสภาในสมัยนั้น และด้วยกำลังใจพร้อม แรงหนุนอย่างแข็งขันของศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระบบ รัฐสภาและสถาบันการเมือง "พีบุรีรักษ์" ก็ได้กลายเป็นข้าราชการรัฐสภาที่มีหัวก้าวหน้าทันสมัย พร้อม เป็นแกนหลักในการปฏิรูปการทำงาน ตลอดจนโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในยุคนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิชาการและต่างประเทศซึ่งก้าวล้ำนำหน้าคนอื่น ๆ ไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน

"พีบุรีรักษ์" ประสบความสำเร็จและราบรื่นในการทำงานตรงนั้นอย่างรวดเร็ว นำชื่น ชมยิ่ง พร้อมๆ ไปกับตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งก้าวล้ำนำหน้าคนอื่น ๆ ไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน

และนั่นจึงเป็นที่มาหรือแหล่งกำเนิดของ "ความไม่เข้าใจ" ของคนรุ่นเก่าๆ อันเป็น อุปสรรคสำคัญต่อการทำงานของ "พีบุรีรักษ์" เป็นอย่างยิ่ง ในระยะหลังๆ

ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะก้าวตามไม่ทันแนวคิดที่ทันสมัยและเป็นสากลของ "พีบุรีรักษ์" ก็เป็นได้

หรือไม่ก็อาจจะเป็นเพราะเป็นข้าราชการรัฐสภาระดับสูงคนแรกๆ ของสำนักงานเลขา ริการรัฐสภา ที่ "ไม่อบกฏหมาย" หรือเป็นนักนิติศาสตร์เหมือนกับรุ่นก่อนๆ คือถ้าไม่จบธรรมศาสตร์ บัณฑิต ก็ต้องจบนิติศาสตร์บัณฑิต

เพราะที่นั่นเขามักจะพูดกันว่าคนที่จะเป็นเลขาธิการรัฐสภาได้ต้องจบกฎหมายเท่านั้น
จะเป็นอื่นไปไม่ได้

ช่างเป็นทริฐหรือความเชื่อ ซึ่งไม่สร้างสรรค์เอาเสียเลย

ผมเดาเอาว่า ลึกๆ แล้ว "พีบูร์ริกซ์" คงจะเจ็บปวดและอัดอั้นอยู่มากทีเดียว ที่ต้องถูก
ปิดกั้นด้วยกำแพงความเชื่อ และทริฐของคนหัวเก่าเหล่านั้น แต่ผมก็ยังเห็น "พีบูร์ริกซ์" ตั้งหน้าตั้งตาทำ
งานตามอุดมการณ์ และแนวคิดที่ทันสมัย รวมทั้งต้องต่อสู้กับอุปสรรคนานัปการอย่างไม่ย่อ หรือ
เคঁราหมองหดหู่แต่ประการใด

ที่ "บูร์ริกซ์" เก็บซ่อนความรู้สึกรวมขึ้น เจ็บปวด หรือแม้กระทั่งความยากลำบาก
ได้อย่างน่าชื่นชมยิ่ง

ในระยะหลังที่ผมได้พบปะพูดคุย หรือขอความร่วมมือช่วยเหลือบางอย่างบาง
ประการจาก "พีบูร์ริกซ์" ผมก็ไม่เคยได้เห็นร่องรอยของความเบื่อนายท้อถอย หรือมีท่าฮึดฮัดหงุดหงิด
แต่ประการใด

แม้กระทั่งเสียงบ่นว่าดัดพ้อ ในทำนองน้อยใจใครโดยเฉพาะเจาะจง ผมก็ไม่เคยได้ยิน
ผมได้เห็นแต่สีหน้าที่เข้มขึ้น และกระตือรือร้น รวมทั้ง "ไฟ" ในตัวที่ยังแรงอยู่ไม่
เสื่อมคลาย

น่าเสียดายแทนประเทศชาติบ้านเมืองจริงๆ ที่ต้องสูญเสียคนดี ที่มีความรู้ความ
สามารถสูงอย่าง "พีบูร์ริกซ์" คนนี้

น่าเห็นใจ คนที่เป็นภรรยาและครอบครัวของ "พีบูร์ริกซ์" ที่ต้องสูญเสีย "เสาหลัก"
ของครอบครัวไปอย่างไม่มียันกลับ ก่อนถึงเวลาอันสมควรเช่นนี้

น่าสงสารผู้คนเป็นจำนวนไม่น้อย ที่มีความเลื่อมใส ศรัทธา และเคารพนับถือ
"พีบูร์ริกซ์" ที่ได้เฝ้าติดตามชีวิตและงานอันสูงส่ง และเต็มไปด้วยอุดมการณ์ของ "พีบูร์ริกซ์" ที่ต้องมา
สะดุดหยุดลงด้วยความผิดหวัง เนื่องจากการเสียชีวิตของท่าน

น่าเสียดาย ที่นักรัฐศาสตร์ดีเด่นคนหนึ่ง อย่าง "พีบูร์ริกซ์" ยังก้าวไปไม่ถึงดวงดาว
ในตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภา หรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพราะต้องมาเสียชีวิตก่อนเวลาอันสมควร
ทั้งๆ ที่ยังมีเวลาอีกเหลือเฟือ ที่จะพิสูจน์ให้คนทั้งประเทศได้เห็น ว่า นักรัฐศาสตร์ก็สามารถเป็นเลขา
ธิการรัฐสภา หรือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ และอาจจะเป็นได้ดีกว่าด้วยซ้ำ เพราะจุดเด่นของ
นักรัฐศาสตร์อย่างหนึ่งคือ ความรอบรู้และความเป็นสากล ซึ่งหาได้ยากในศาสตร์สาขาอื่น

อย่างไรก็ดี พวกเราซึ่งเป็นคนไทยก็ยังได้มีโอกาสได้ชื่นชมกับเกียรติประวัติอันสูงส่ง
ของพีบูร์ริกซ์ในตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO) ซึ่งเป็นคนไทยคนแรก ที่ได้รับตำแหน่งนี้

นับว่าเป็นหน้าเป็นตาของประเทศไทย และรัฐสภาไทยเป็นอย่างมาก

ขอให้ไปดีเกิดครบ "พีบูรีรักษ์" พวกเราและคนไทยอีกจำนวนไม่น้อยซึ่งอยู่ข้างหลัง
จะระลึกถึงคุณความดี และเกียรติประวัติของท่านไปอีกนานเท่านาน

ขอแสดงความเสียตายและอาลัยอย่างสุดซึ้ง และด้วยความจริงใจ

(กนิิน-กรประภา บุญสุวรรณ)

คำไว้อาลัย

เมื่อครั้งที่ผมดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผมได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์ของรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้มี คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นคณะกรรมการอยู่ด้วย จึงได้มีโอกาสดำเนินงานร่วมกันและเห็นว่า คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ เมื่อทราบข่าวการถึงแก่อนิจกรรมของท่าน ผมรู้สึกเสียใจและเสียดายเป็นอย่างยิ่ง ผมขอให้ดวงวิญญาณของท่านจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ

(นายจรัส พิวช่วย)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์

อาลัยบุรีรักษ์

บุรีรักษ์ เป็นนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นหลังผมหนึ่งรุ่น ผมเรียกบุรีรักษ์ว่า แป๊ะ-บุรีรักษ์ เรียกผมว่า พี่ปิง-เพื่อนร่วมรุ่นของบุรีรักษ์ที่สนิทกับครอบครัวผมมากคือ มนุชญ์วัฒน์โกเมร ทำให้ผมกับบุรีรักษ์สนิทสนมกันมากขึ้นไปอีกเพราะมนุชญ์กับบุรีรักษ์เป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างผมกับบุรีรักษ์นั้น มาจากเรื่องงานปรับปรุงรัฐสภา ซึ่งบุรีรักษ์มีส่วนช่วยผมมากระหว่างที่ผมเข้าไปดำเนินการปรับปรุงรัฐสภา โดยเฉพาะสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๘ แม้ว่าเราจะมีส่วนผลักดันให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีอีกหลายเรื่องที่ยังคงค้างอยู่

งานปรับปรุงฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรของฝ่ายนิติบัญญัติที่ผมกับบุรีรักษ์ร่วมกันทำเป็นงานบุกเบิก เราได้ผ่านประสบการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาหลายด้าน บุรีรักษ์เองก็พบกับอุปสรรคและปัญหาภายในองค์กรหลายประการ จนถึงกับคิดจะย้ายไปอยู่หน่วยงานอื่น ผมได้บอกกับบุรีรักษ์ว่าขอให้อดทนหากจะเปลี่ยนที่ทำงานโดยไปอยู่องค์การรัฐสภาอาเซียน แล้วจึงกลับมาดีกว่า

บุรีรักษ์เป็นคนรุ่นใหม่ซึ่งมีความรู้ความสามารถสูงมีความคิดริเริ่ม และความตั้งใจจริงมุ่งมั่นทำงาน บุรีรักษ์ประสบความสำเร็จสูงสุดเมื่อเป็นเลขานุการประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่ออายุเพียง ๓๐ ปีเท่านั้นได้เป็นรองเลขาธิการรัฐสภาตั้งแต่อายุยังน้อยมาก นี่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการหยุดยั้งบุรีรักษ์ไม่ให้ขึ้นเป็นเลขาธิการรัฐสภา

ชีวิตของบุรีรักษ์ สะท้อนถึงความโหดร้ายระบอบราชการไทย และพฤติกรรมองค์กรที่เต็มไปด้วยความไม่จริงใจ ทำลายกันอย่างไร้มนุษยธรรม ถึงการตัดสินใจทางการเมืองที่ขาดการคำนึงถึงระบบคุณธรรม

แม้บุรีรักษ์จะถูกกีดกัน กลั่นแกล้งอย่างไร เขาก็รักสถาบันรัฐสภา แม้ในบั้นปลายชีวิตเขาจะไม่มีโอกาสได้ทำงานอย่างเต็มที่ตามความมุ่งหมาย แต่เขาก็ยังเป็นห่วงองค์กร และปรารถนากับคนใกล้ชิดเสมอ ถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรของรัฐสภาให้ดีขึ้น

ผมเสียดายบุรีรักษ์ที่จากไปก่อนเวลาอันควร ผมเชื่อมั่นว่าวิญญาณของเขายังห่วงใยรัฐสภา และองค์กรที่เขาทำงานมาถึงยี่สิบปี ผมเชื่อมั่นว่าบุญกุศล ความตั้งใจดี และความเสียสละ ที่ทุ่มเทกำลัง กาย กำลังใจของเขา พัฒนาองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ จะช่วยดลบันดาลให้เขามีความสงบและความสุขใน สัมปรายภพ

พวกเราทุกคนที่รู้จักบุรีรักษ์ อาลัยบุรีรักษ์มากและจะไม่ลืมเขาเลย

ชัยอนันต์ สมุทวณิช
ผู้บังคับการ
วชิราวุธวิทยาลัย

คำไว้อาลัย

ผมได้มีโอกาสร่วมงานกับคุณบุรฉัตร นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เมื่อครั้งที่ผมได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราชและเป็นสมาชิกหน่วยสหภาพรัฐสภา ซึ่งจะต้องไปประชุมต่างประเทศร่วมกันบ่อยครั้ง ตลอดเวลาในการรับราชการท่านไม่เพียงแต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลอันก่อประโยชน์ให้กับสภานิติบัญญัติแล้ว ท่านยังเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ลุล่วงด้วยดีมาโดยตลอด

การจากไปของคุณบุรฉัตร นามวัฒน์ ในเวลาที่เร็วเกินไป ยังความอาลัยให้แก่ผมและครอบครัว ตลอดจนมวลญาติมิตรและผู้คุ้นเคยเป็นอย่างยิ่ง

ขออานิสงส์ในการบำเพ็ญทักษิณานุปทานครั้งนี้และคุณความดีที่คุณบุรฉัตร นามวัฒน์ ได้บำเพ็ญจงเป็นผลสัมฤทธิ์ ให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่คติในสัมปรายภพเทอญ

(นายวิท ไพรัชต์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร

คำไว้อาลัย
แด่
คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 23 พฤษภาคม 2539 ได้ทราบข่าวอันเป็นที่เศร้าสลดใจว่ารองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้ถึงแก่อนิจกรรม

คุณบุรีรักษ์เป็นเพื่อนร่วมรุ่นเรียนด้วยกันกับผมจากโรงเรียนเทพศิรินทร์ หลังจากออกจากโรงเรียนแล้วต่างแยกย้ายไปเรียนต่อไม่ได้พบกัน จนเมื่อผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี 2518 ได้กลับมาพบกันอีกที่ที่สภาผู้แทนราษฎร โดยคุณบุรีรักษ์เป็นผู้อำนวยความสะดวกและค้นคว้าได้ร่วมทำงานด้วยกันในช่วงนั้นและต่อๆ มา จนช่วงหนึ่งคุณบุรีรักษ์ได้ไปเป็นรองเลขาธิการและเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งถือเป็นตำแหน่งที่สำคัญมาก หลังจากนั้นได้กลับมาพบร่วมงานกันอีกในตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คุณบุรีรักษ์จัดได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่งในกิจการงานสภาฯ เป็นทั้งนักวิชาการ นักบริหาร ที่ทำให้งานของสภาผู้แทนราษฎรก้าวหน้าไปอย่างดียิ่ง มีเอกสารทางวิชาการและจัดทำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มากมาย ช่วยสนับสนุนงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างดียิ่ง ริเริ่มงานใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ ผมได้มีโอกาสพบร่วมปรึกษาหารือกันเสมอ ๆ

ในระยะหลัง คุณบุรีรักษ์ป่วย เพื่อน ๆ เป็นห่วงใยตามข่าวคราวกันตลอดมาจนกระทั่งวาระสุดท้าย การสูญเสียคุณบุรีรักษ์ ยิ่งซึ่งความเศร้าสลดใจของเพื่อน ๆ ที่ต้องสูญเสียเพื่อนร่วมรุ่นที่ดีที่สุดของพวกเราคนหนึ่งในครั้งนี้ และในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้สูญเสียผู้ที่มีความรู้ความสามารถยิ่งในงานด้านรัฐสภา

ขอให้ทุกสลด คุณความดีที่คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้บำเพ็ญมา และที่ญาติมิตรร่วมบำเพ็ญ
ศุภคติให้ จงเป็นปัจจัยหนุนนำให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณบุรีรักษ์ไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอด

Mama Luai

(นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตาก

คำไว้อาลัย
ของ
นายบุญชู โรจนเสถียร

ผมได้รับหนังสือจาก รองศาสตราจารย์พิมลจรรยา นามวัฒน์ แจ้งว่าได้กำหนดวัน
พระราชทานเพลิงศพคุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ ในวันอาทิตย์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๙ ณ
ฌาปนสถานกองทัพอากาศวิเศษพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร ขอให้ผมช่วยเขียนคำไว้อาลัยในโอกาสนี้ด้วย

เมื่อแรกที่ผมได้ทราบข่าวการถึงแก่อนิจกรรมของคุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ก็รู้สึกใจหายเพราะไม่คาดฝันมาก่อนว่าท่านจะมาด่วนจากไปอย่างง่ายดายเช่นนั้น
คุณบุรียักษ์กับผมรู้จักกันเป็นครั้งแรก เมื่อผมเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ในฐานะส.ส.
คนหนึ่ง ขณะนั้นคุณบุรียักษ์ยังเป็นข้าราชการผู้น้อยในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แต่เป็น
ผู้มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และเป็นผู้หนึ่งที่ช่วยพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้
แทนราษฎรให้ก้าวหน้าอย่างที่เราเห็นอยู่ในขณะนี้

คุณบุรียักษ์ก็ได้ไต่เต้าก้าวหน้าเป็นลำดับ จนถึงตำแหน่งสุดท้าย คือ รองเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร โดยที่ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับคนทั่วไป คุณบุรียักษ์จึงเป็นที่รักใคร่ของผู้ที่ได้คบหา
ตลอดจนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน โดยเฉพาะกับผมคุณบุรียักษ์ให้ความเคารพนับถือเป็นพิเศษ

การจากไปของคุณบุรียักษ์ แม้ผมจะรู้สึกเสียใจ แต่การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็น
สภาวะธรรมที่ไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยงได้ คุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ ก็อยู่ในกฎธรรมชาติดังกล่าวเช่นกัน

ขอให้ผลแห่งความดีที่คุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ สร้างสมไว้ จงเป็นพลวปัจจัย นำดวง
วิญญาณของท่านไปสู่สุคติในสัมปรายภพขั้วนิรันดร์

(นายบุญชู โรจนเสถียร)

ด้วยความอาลัย "คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์"

ตลอดเวลาระหว่าง ๑๒-๑๕ ปี ที่ผมได้ร่วมงานกับ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ในกิจกรรมขององค์การรัฐสภาอาเซียน AIPO และกิจกรรมระหว่างประเทศของรัฐสภา ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จนการประชุมสมัชชาครั้งใหญ่ ที่กรุงเทพฯ ถึง ๓ ครั้ง ได้บรรลุผลด้วยดี ซึ่งผู้หนึ่งในความสำเร็จนั้นมาจากความเสียสละ และด้วยความรู้ ความสามารถ ของผู้ที่ผมอาลัยรัก เป็นอย่างยิ่ง คือ "คุณบุรีรักษ์" ผู้จากไป

ไม่ว่าโอกาสใดที่มีส่วนจะสนับสนุนท่านรองเลขาธิการรัฐสภาไทยผู้นี้ ผมก็จะให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้ว่า คุณบุรีรักษ์ ได้รับตำแหน่งรองเลขาธิการ ของ AIPO ตั้งแต่วาระแรกที่ตั้งสำนักงานเลขาธิการที่จาการ์ตา และเมื่อสิ้นวาระของรองเลขาธิการแล้ว ก็ได้พยายามอย่างที่สุดจนสามารถ ให้ข้าราชการไทย คนไทยได้เป็น "เลขาธิการของ AIPO" จนเป็นผลสำเร็จ

คุณบุรีรักษ์ ได้ตรากตรำทำงานระหว่างประเทศอยู่ช้านาน ซึ่งมีผลให้สุขภาพทรุดโทรมลงไปอันเป็นผลทำให้จากพวกเราไป

"ชีวิตอยู่จงเร่งคิด	สุจริตทำกิจการ
หมั่นเพียรในการทำงาน	เลื่องลือชานคนกล้าวชม
ตายแล้วร่างก็เฝ้า	ทุกคนเล่าไม่รีนรมย์
เหลือไว้ให้นิยม	คือความดีที่ได้ทำ "

(ศ.นพ. ประสพ รัตนากร)
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ AIPO ไทย

• MR.AIPO •

รัก เสียตาย อาลัย ท่านบุรีรักษ์

ผมได้รู้จักคุ้นเคยกับท่านบุรีรักษ์ ตั้งแต่ผมได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๑๘ โดยผมได้มีโอกาสเดินทางและร่วมงานการประชุมทางด้านการต่างประเทศ ตลอดมากกว่า ๒๐ ปี ท่านบุรีรักษ์เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งของรัฐบาลไทย เพราะเป็นผู้ที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณลักษณะของความเป็นผู้นำเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่ม ตั้งใจจริง มุ่งมั่นในการทำงาน และเป็นนักบริหารที่แท้จริง เนื่องจากตลอดเวลาในการรับราชการในรัฐบาล ท่านบุรีรักษ์ ได้เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานด้านวิชาการเพื่อให้บริการแก่ท่านสมาชิกของรัฐบาล ตลอดจนให้โอกาสส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง จากการที่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ทางด้าน การต่างประเทศและทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวไกลทันสมัย จึงได้สนับสนุนให้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในรัฐบาล โดยมีแผนงานเชื่อมโยงเครือข่ายกับรัฐบาลนานาชาติ (Internet) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผมรู้สึกชื่นชมและยินดีเป็นอย่างยิ่งเมื่อท่านบุรีรักษ์ ได้รับเกียรติจากรัฐสภาอาเซียน เป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งนับเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของรัฐบาลไทย และเป็นเกียรติภูมิของประเทศไทยอีกด้วย

การจากไปก่อนเวลาอันควรของท่านบุรีรักษ์ นามวิวัฒน์ จึงไม่เพียงนำความเศร้าโศกเสียใจมายังครอบครัวและญาติมิตรเท่านั้น แต่ยังความเสียดายและอาลัยแก่บุคคลผู้รู้จักทุกคนเป็นอย่างยิ่ง

ขอคุณผลบุญที่ท่านบุรีรักษ์ ได้นำเพ็ญมาตลอดอายุขัย และที่ครอบครัวและญาติมิตร นำเพ็ญอุทิศให้ จงส่งผลให้ดวงวิญญาณของท่านบุรีรักษ์ไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอดถุ

(นายแพทย์ปรีชา มุสิกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร

อาลัย

การเกิดและการตายนั้น แม้ว่าจะเป็นกฎของธรรมชาติและเป็นปกติวิสัยก็ตาม แต่หากคนที่มีความผูกพัน ได้เคยใกล้ชิดกันมาในฐานะญาติพี่น้องเป็นเวลานาน ต้องมาจากกันไปอย่างไม่มีโอกาสได้พบเห็นกันอีก ย่อมจะเว้นเสียซึ่งความเศร้าสลดใจและความอาลัยมิได้ คงเพียงแต่ขออธิษฐานให้เกียรติคุณและความดี บุญกุศลต่าง ๆ ที่คุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ ได้สะสมและกระทำไว้เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ตลอดจนผลบุญที่บรรดาญาติมิตรสหาย และครอบครัว ได้กระทำมา จงเป็นปัจจัยหนุนนำให้ดวงวิญญาณของคุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ

พลอากาศโท

(วีระพงษ์ สิงห์เสณี)

ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ

คำไว้อาลัย
แด่
คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

ผมรู้จักคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ มาตั้งแต่ท่านรับผิดชอบด้านวิชาการและการต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และได้มีโอกาสร่วมงานกันในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาทดลองใช้ในกิจการของฝ่ายนิติบัญญัติ ตลอดจนการดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่ฝึกหัดรัฐสภา

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นผู้มีความริเริ่ม เสียสละ และอดทน มีความมุ่งมั่นอย่างสูงในการพัฒนากระบวนการนิติบัญญัติให้มั่นคง ได้รับการยอมรับ และเป็นแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับปัญหาของประเทศชาติและประชาชน เป็นที่เชิดหน้าชูตากับชาวต่างชาติ

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นที่ยกย่องนับถือในวงการรัฐสภาระหว่างประเทศ เป็นผู้ร่วมสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างรัฐสภาไทย กับรัฐสภาต่างประเทศอย่างกว้างขวาง

การจากไปก่อนเวลาอันควรของท่าน จึงไม่ใช่เป็นการสูญเสียเฉพาะครอบครัว และญาติมิตรผู้ใกล้ชิดเท่านั้น แต่เป็นการสูญเสียของประเทศชาติด้วย

(นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO)

คำไว้อาลัย

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

ผมขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด้วยความจริงใจ ในการจากไปก่อนเวลาอันควร

คุณบุรีรักษ์และผมเป็นศิษย์ร่วมโรงเรียนเทพศิรินทร์ ทั้งยังได้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่การทำงานในสภาผู้แทนราษฎรด้วยกัน โดยที่คุณบุรีรักษ์ เป็นรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คุณบุรีรักษ์นับเป็นแบบอย่างของคนหนุ่มไฟแรง เป็นนักต่อสู้เพื่อความถูกต้องที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในด้านการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร และในบางครั้งยังมีโอกาสได้ทำงานร่วมกันในคณะอนุกรรมการสภาผู้แทนราษฎร ด้วยความสามารถของคุณบุรีรักษ์ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนได้รับการแต่งตั้งจากรัฐสภาอาเซียนให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการ และเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนในที่สุด การทำงานที่ทุ่มเททั้งเวลา ความคิด ความพยายาม โดยไม่เหน็ดเหนื่อย ถึงแม้ว่าจะถูกกดขี่ รังแกอย่างไรก็ตาม ทำให้ผมประทับใจและเห็นใจเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น การถึงแก่อนิจกรรมของคุณบุรีรักษ์ จึงเป็นการสูญเสียบุคลากรที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคมไปอย่างน่าเสียดายยิ่ง

ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และคุณงามความดีที่คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้กระทำไว้ ซึ่งยังประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม จงเป็นเครื่องเกื้อหนุนนำดวงวิญญาณของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้เสวยสุขในสัมปรายภพชั่วนิรันดร์

(นายสุวิทย์ กุณิกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำไว้อาลัย

ผมได้รู้จักและร่วมงานกับคุณบุรียักษ์ นามวัฒน์ หลังจากที่ผมมาเป็นเลขาธิการรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ ก่อนหน้านั้นมีแต่ข่าวว่าจะมีการต่อต้านอย่างรุนแรงจากข้าราชการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการในตึกบี ซึ่งรวมถึงคุณบุรียักษ์ ด้วย

ผมอยากให้คุณบุรียักษ์ ได้เข้าใจว่า ผมไม่ได้วิ่งเต้นหรือลงทุนอย่างใด เพื่อมาตัดหน้าคุณบุรียักษ์ในการดำรงตำแหน่งนี้ และก็ไม่ใช่คนที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายบรรหาร ศิลปอาชา) ส่งมา ผมได้รับการทาบทามจากท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายบัญญัติ เกสรทอง) หลังจากที่ท่านได้ทาบทามบุคคลอื่นอีกหลายคน ซึ่งจะมีอายุราชการเหลือไม่นานนัก เพื่อเข้ามาเป็นเลขาธิการรัฐสภาระยะหนึ่ง ก่อนที่รองเลขาธิการรัฐสภาคนใดคนหนึ่งจะขึ้นเป็นเลขาธิการรัฐสภาต่อไป เพราะทั้งสองท่านมีอายุราชการเหลือเกิน ๑๐ กว่าปีทั้งคู่ ซึ่งไม่เป็นการตัดความก้าวหน้ารองเลขาธิการรัฐสภาทั้งสอง ผมไม่ได้ตอบรับ จนกระทั่งท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ขอรับรองไม่ให้ปฏิเสธ เพราะได้รับความเห็นชอบจากท่านนายกรัฐมนตรี (พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ) และ ก.ร. แล้ว

ตลอดระยะเวลาที่ทำงานร่วมกัน คุณบุรียักษ์ได้ให้ความร่วมมือและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาฝ่ายวิชาการและต่างประเทศ ด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่รักใคร่และไว้วางใจของสมาชิกรัฐสภาและผู้บังคับบัญชา การได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาแห่งอาเซียน (AIPO) ทำให้คุณบุรียักษ์ต้องไปปฏิบัติงาน ณ สำนักงานองค์การที่ จาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เป็นเวลา ๓ ปี และได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการ AIPO อีก ๑ ปี คุณบุรียักษ์ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสมศักดิ์ศรี เป็นเกียรติยศแก่ประเทศไทยและรัฐสภาไทย สมาชิกของรัฐสภาชาติต่างๆ ได้ให้ความยกย่องและถามถึงอยู่เสมอ

คุณบุรียักษ์กลับมารับราชการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง ในเดือนตุลาคม ๒๕๓๗ แม้ระยะหลังจะมีสุขภาพไม่ดีต้องผ่าตัดและรักษาในโรงพยาบาลหลายครั้ง แต่ก็ยังรับผิดชอบในงานจนถึงวาระสุดท้าย คุณบุรียักษ์ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงสุด คือ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๘

การถึงแก่อนิจกรรมในวัยเพียง ๕๒ ปีเศษ ของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ นอกจากเป็นการสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ยังนำความอาลัยและเศร้าสลดใจมายังเพื่อนข้าราชการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน ขอให้คุณความดีของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ที่ได้บำเพ็ญมาในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ จงเป็นผลานิสงส์ให้ดวงวิญญาณไปสู่สุคติในสัมปรายภพ

Anatoli P. P. P.

(ศาสตราจารย์ไพฑิษฏ์ พิพัฒนกุล)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ไว้อาลัย แต่ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

ผมได้รู้จักกับท่านรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เมื่อเริ่มเข้ารับราชการที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ในตำแหน่งวิทยากร ๓ ห้องสมุดรัฐสภา สังกัดศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า ซึ่งท่านรองบุรีรักษ์ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ

เมื่อยี่สิบปีก่อนที่ผมเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของท่านครั้งแรก เห็นท่านเป็นคนหนุ่มที่ขยัน มีความคิดก้าวหน้า กล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ไม่ว่าจะเผชิญความยากลำบาก หรืออุปสรรคใดๆ ก็ตาม สมัยนั้นงานของสมาชิกรัฐสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ยังขาดข้อมูล สถิติ ความเป็นมา ประวัติกฎหมาย ฯลฯ ที่สมาชิกรัฐสภาต้องศึกษาค้นคว้าเป็นส่วนใหญ่ ท่านรองบุรีรักษ์ได้ริเริ่มจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้แก่สมาชิกรัฐสภาทั้งหมด

ในช่วงเวลาที่มีร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของสภามาก ข้าราชการของศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้าต้องทำงานหนักกันจนดึก บางครั้งจำเป็นต้องอยู่งานกันจนถึงรุ่งเช้าเพื่อให้งานสำเร็จ ซึ่งท่านรองบุรีรักษ์ได้เอาใจใส่ดูแลและให้กำลังใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชาโดยสม่ำเสมอ ท่านเป็นคนจริงจังกับงานมาก แต่บางช่วงที่มีเวลาว่างวันหยุดสุดสัปดาห์ ท่านก็พาผู้ได้บังคับบัญชาไปพักผ่อนต่างจังหวัด ท่านแจ่มใส สนุกสนาน มีธัญญาศัยไม่ตรีเป็นกันเองกับทุกคน

ก่อนหน้าที่ท่านจะเข้ารับตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน และเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนนั้น ท่านได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านต่างประเทศ ซึ่งผมเคยร่วมเดินทางไปราชการทั้งในประเทศและต่างประเทศกับท่าน อาทิ การเยือนของท่านประธานรัฐสภา และการประชุมระหว่างประเทศ

หลังจากที่ท่านครบวาระดำรงตำแหน่งในองค์การรัฐสภาอาเซียน และกลับเข้ารับราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผมได้ทราบข่าวว่าท่านล้มป่วยต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล จึงได้ไปเยี่ยมท่านและต่อมาได้ทราบข่าวด้วยความโศกสลดเมื่อท่านรองบุรีรักษ์ได้ถึงแก่อนิจกรรมโดยสงบ

จำได้ว่าสมัยก่อนบางครั้งท่านพูดถึงครอบครัว บุตรสาว และบุตรชาย ด้วยความรักและห่วงใย และก่อนที่ท่านจะถึงแก่อนิจกรรมท่านก็ได้เห็นความสำเร็จที่บุตรทั้งสอง มีการศึกษาที่ดีเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลสืบไป

ขอให้กุศลผลบุญและคุณงามความดีที่ท่านรอนบรูรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้กระทำไว้ เป็นอาณิสย์ให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุคติด้วยเถิด

(นายจินดา เจริญพรหม)

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยรักและอาลัย

รองฯ ปุริรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้บังคับบัญชาดูแลรับผิดชอบ หอสมุดรัฐสภา ซึ่งมีฐานะเป็นกอง ที่ปฏิบัติงานสายวิชาการ พวกเราข้าราชการหอสมุดรัฐสภา รู้สึกอบอุนใจตื่นเต้นกริ่งเกรงระคนกันเมื่อได้ท่านมาเป็นผู้บังคับบัญชา ความอบอุนนั้น เนื่องมาจากว่าท่านเป็นผู้ปลุกปั้นศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า (ชื่อในอดีต) มากับมือ ท่านเป็นผู้ล่วงรู้การปฏิบัติงานเป็นอย่างดีและที่ตื่นเต้นกริ่งเกรงใจนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าท่านนั้นมึงานเป็นชีวิตมีชีวิตเป็นการทำงาน จึงพาให้คิดไปว่าเราจะทำงานได้ถูกใจท่านหรือไม่ และทุกคนก็ตื่นตัวเมื่อได้ทำงานกับท่าน จากการทำงานกับท่านจะทราบว่าหากเราทุกคนรู้จักบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีแล้ว ไม่มีอะไรต้องกังวลเลย

ท่านรองฯ เป็นผู้มีความสมบัติเพียบพร้อม เป็นคนหนุ่มไฟแรงในอดีตอย่างไรก็อย่างนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง ท่านเป็นคนตั้งใจในการปฏิบัติงาน เป็นคนช่างคิด ช่างคุย ช่างริเริ่ม สร้างสรรค์ มีหลายคนเคยพูดว่า ท่านรองฯ นั้น แม้จะเป็นอย่างไรท่านก็ยังช่วยคิด ท่านคิดเยอะ ทำเยอะ ทำเพื่อเป็นประโยชน์ต่อราชการ ท่านเป็นผู้นำวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการบริการทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกรัฐสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติ ที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ท่านเป็นผู้วางกรอบวางแนวอย่างน้อยก็เป็นข้อมูลพื้นฐานให้สมาชิกได้รับทราบก่อนการพิจารณาตัดสินใจลงมติ รวมทั้งเอกสารทางวิชาการ อาทิ ข้อมูลพื้นฐาน จุลสารเฉพาะกรณี เอกสารรายงานรัฐสภา วิเทศปริทัศน์และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นไมโครฟิล์ม คอมพิวเตอร์ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาประชาธิปไตยซึ่งจัดทำโครงการเจ้าหน้าที่ฝึกหัดรัฐสภา โครงการตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาท่านก็เป็นผู้ริเริ่ม

ท่านกลับมาคราวนี้ ท่านก็ตั้งใจที่จะพัฒนางานด้านวิชาการ ด้านคอมพิวเตอร์ที่ท่านเคยทำมาให้เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นไป แต่น่าเสียดายเวลาของท่านมีน้อยเหลือเกิน ท่านไม่สามารถทำได้สมใจปรารถนา และไม่มีใครคิดว่า ท่านจะจากไปด้วยเวลาอันรวดเร็วเช่นนี้ อนาคตของท่านมองดูสู่ทางสดใส แต่มัจจุราชและโรคภัยไม่เคยปรานีใคร

หากดวงวิญญาณนั้นมีจริง ขอให้ท่านโปรดรับทราบ ว่า พวกน้อง ๆ พร้อมทั้งจะต่อสู้อันมานะ บากบั่นและตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ท่านมุ่งหมายไว้ทุกประการ ขอท่านอย่ากังวลเลย พวกเราจะเป็นผู้สานฝันของท่านให้เป็นจริงต่อไป แม้วันนี้จะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ต้องอดทนเพียงใดในการต้องปิดทองหลังองค์พระปฏิมา เรานั้นก็ยินดีเป็นอย่างยิ่งเพื่อองค์พระปฏิมาจะสวยได้ตลอดองค์ฉันใดก็ฉันนั้น เราจะรวมพลังและช่วยกันพัฒนางานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตรงความต้องการของสมาชิกอย่างที่ท่านปรารถนา และสุดท้ายนี้ขอให้ดวงวิญญาณของท่านจงไปสู่สุคติ ณ สรวงสวรรค์ในสัมปรายภพเทอญ

(นางบุญรักษา ชมชื่น)

ผู้อำนวยการหอสมุดรัฐสภา

และ

ข้าราชการหอสมุดรัฐสภา

การพ...อ้ายยั้ง

ย้อนหลังไปเมื่อปี ๒๕๓๐ ท่านรองฯ นุรีรักษ์ นามวัฒน์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภา ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ผลักดันให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องแรก ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลของฝ่ายวิชาการรัฐสภา โดยได้รับบริจาคจากคุณสุชุม ติระวัฒน์ อดีตสมาชิกวุฒิสภา ต่อมาได้รับบริจาคเพิ่มขึ้นรวมเป็น ๓ ชุด และได้นำมาต่อเชื่อมกันเป็นระบบ LAN ในปีนั้นเองที่ประเทศไทยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพ ในการจัดประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๗๘ ณ โรงแรม HYATT CENTRAL PLAZA ท่านรองฯ เป็นผู้ดำริให้จัดทำโปรแกรมนำเข้าข้อมูลรายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนหลายร้อยคน และนำเครื่องโมเด็มส่งผ่านข้อมูลจากท่าอากาศยานกรุงเทพ มาจัดเก็บ ณ สถานที่ประชุม ซึ่งนับได้ว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐสภาไทยได้นำเทคโนโลยีขั้นทันสมัยมาใช้ในการประชุมระดับนานาชาติ สร้างความชื่นชมแก่ผู้เข้าร่วมประชุม โดยเฉพาะรองเลขาธิการรัฐสภาแห่งประเทศไทย MR.DONALD PIKE LVO ได้ขอทำสำเนาโปรแกรมทั้งหมดไปศึกษาเพื่อเตรียมสำหรับการเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมคราวต่อไป

ท่านรองฯ เป็นผู้วางรากฐานและบริการโครงการการทดลองจัดเก็บข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ ซึ่งสามารถให้บริการข้อมูลด้านวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภาได้ดีในระดับหนึ่ง ท่านเป็นผู้บริหารวางแผนงานระยะยาวและผลักดันให้สำนักงานฯ ตื่นตัวด้านเทคโนโลยีและวิชาการเพื่อสนองต่อภารกิจของสมาชิกรัฐสภา แต่ท่านไม่ได้อยู่พัฒนางานที่ท่านมุ่งหวังไว้ได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในปี ๒๕๓๔ ท่านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน ซึ่งจำเป็นต้องเดินทางไปประจำการยังสำนักงาน ณ ประเทศอินโดนีเซียและในปีนั้นเอง สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกองอำนวยการหนึ่ง

เดือนตุลาคม ๒๕๓๗ ท่านได้กลับมาดำรงตำแหน่งเดิมในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้กลับมากำกับดูแลงานคอมพิวเตอร์ที่ท่านรักอีกครั้งหนึ่ง ถึงแม้ระยะเวลาที่ได้ร่วมงานใกล้ชิดกับข้าราชการศูนย์คอมพิวเตอร์จะสั้นเพียงปีเศษเท่านั้น แต่พวกเราก็ได้สัมผัสและซาบซึ้งถึงการเป็นนักบริหาร นักคิด นักพัฒนาและนักประชาสัมพันธ์ ผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ท่านมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายระยะยาวไว้ว่าจะพัฒนารัฐสภาไทยให้เป็นศูนย์ข้อมูลทรัพยากรสารนิเทศด้านรัฐสภาที่สมบูรณ์ของกลุ่มประเทศสมาชิกรัฐสภาอาเซียน ภายใต้การ

ประสานความร่วมมือระหว่างกัน

ท่านรองฯ เปรียบเสมือนครูผู้ยิ่งใหญ่ของพวกเรา ท่านสอนให้เรากล้าคิด คิดเป็น และกล้าทำงานเพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี ด้วยกุศโลบายอันแยบยลที่ผู้ถูกฝึกมีโอกาสรู้ตัวเลยในบางครั้ง แต่ผลที่สุดพวกเราก็ได้ดำเนินงานตามแนวทางที่ท่านมุ่งหวังไว้จนสำเร็จ ท่านได้ปลุกมโนสำนึกของพวกเราให้มีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของการเป็นข้าราชการที่ดี ซ้ำๆ ในงานแห่งพระราชอำนาจผู้ต้องฝากฝีมือไว้ในงานเพื่อมีผลสำเร็จมาชื่นชมในภายภาคหน้า หลักการและคุณธรรมที่มีคุณค่ามหาศาลที่ท่านได้มอบไว้ให้แก่พวกเรา จักจารึกอยู่ในความทรงจำของพวกเราเพื่อยึดถือปฏิบัติตลอดไป พวกเราขอกราบขอบพระคุณดวงวิญญาณของท่านเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง

โอกาสสุดท้ายนี้ พวกเราขอน้อมนำบุญกุศล และคุณงามความดีทั้งหมดที่ท่านรองฯ บุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้บำเพ็ญเพียรมาตลอดชีวิต จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่าน จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

ด้วยความเคารพรักและอาลัยยิ่ง
ร้อยเอกหญิง สุวัฒนา เหลืองไครรัตน์
และข้าราชการศูนย์คอมพิวเตอร์

ระลึกถึงท่านรองบุรีรักษ์

"ดีครับ มาอยู่ช่วยกันที่นี่" นี่คือคำพูดคำแรกที่ท่านรองบุรีรักษ์ พูดกับข้าพเจ้าในวันที่ข้าพเจ้ามารายงานตัวเข้าปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ในตอนนั้นท่านรองบุรีรักษ์ ยังไม่ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นรองเลขาธิการรัฐสภา แต่ท่านเป็นข้าราชการที่มีลักษณะโดดเด่นและมีความคิดก้าวหน้าและมุ่งหวังที่จะพัฒนาสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ และสามารถที่จะให้บริการตอบสนองของความต้องการของสมาชิกรัฐสภาอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ข้าพเจ้าได้รับทุนรัฐบาลที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) จัดสรรตามความต้องการของส่วนราชการต่างๆ เพื่อส่งนักเรียนนักศึกษาไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ทุนที่ข้าพเจ้าสอบได้เป็นทุนตามความต้องการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งเป็นทุนแรกของสำนักงานฯ ซึ่งมีโครงการที่จะส่งนักศึกษาไปศึกษาต่อในต่างประเทศติดต่อกันไป ๔-๕ ปี เพื่อที่จะให้กลับมาเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ ซึ่งท่านรองบุรีรักษ์เป็นผู้ริเริ่มผลักดันให้มีโครงการนี้ขึ้น เมื่อข้าพเจ้าเดินทางกลับมารับราชการในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็ได้ทราบว่าโครงการนี้ได้ถูกระงับไปแล้วและข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาเพียงคนเดียวที่ได้รับทุนการศึกษาตามความต้องการของสำนักงานฯ ในยุคนั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่โครงการที่จะก่อประโยชน์ให้แก่สำนักงานฯ อย่างมากในอนาคตถูกยกเลิกไป เพราะความขัดแย้งภายในสำนักงานฯ และเพราะวิสัยทัศน์ที่แคบของผู้ใหญ่ของสำนักงานฯ บางคนในสมัยนั้น หลังจากนั้นอีก ๑๐ ปี สำนักงานฯ จึงได้มีโครงการส่งข้าราชการของสำนักงานฯ ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ และในปีการศึกษา ๒๕๓๔ นี้เอง ถึงได้มีการเปิดสอบทุนการศึกษาตามความต้องการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอีกครั้งหลังจากที่ผ่านมาถึง ๒๑ ปี นี่เป็นตัวอย่างเพียงประการเดียวเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของท่านรองบุรีรักษ์ในการที่จะพัฒนาสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาซึ่งหากโครงการของท่านรองบุรีรักษ์เมื่อ ๒๐ กว่าปีก่อนนี้ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สภาพการทำงานและคุณภาพของงานในการบริการสมาชิกรัฐสภาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาคงจะดีกว่านี้เป็นอย่างมาก

หลังจากที่ข้าพเจ้าได้มาทำงานอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของท่านรองบุรีรักษ์ ก็ได้เห็น

ความตั้งใจของท่านที่จะพัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการให้มากขึ้นในหลายๆ ด้าน ท่านเคยพูดกับข้าพเจ้าหลายครั้งว่า ข้าราชการของสำนักฯ ทำตัวให้ไม่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกรัฐสภาในเชิงวิชาการ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ วิทยากรและนิติกรไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีแต่ไปทำหน้าที่เหมือนกับเจ้าหน้าที่ด้านธุรการทำให้สมาชิกรัฐสภาไม่ไว้วางใจในด้านวิชาการและข้อมูลท่านรองปรีรักษ์จะเสียใจเสมอที่เห็นข้าราชการ ระดับ ๕-๖-๗ ของกระทรวงทบวงกรมต่างๆ มาชี้แจงข้อมูลบางเรื่องแก่คณะสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นเรื่องที่เราๆ ก็รู้กันอยู่แล้ว แต่ต้องมานั่งฟังข้อมูลเหล่านี้จากข้าราชการ ซึ่งบางครั้งก็อ่อนอาวุโสกว่า และท่านรองปรีรักษ์ก็พูดเสมอว่า ข้อมูลจากกระทรวงต่างๆ ที่เขามาบรรยายหรือส่งมาให้ฉันไม่พอสำหรับการบริการแก่สมาชิกรัฐสภา เพราะสมาชิกรัฐสภามีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร หากให้แต่ข้อมูลที่ฝ่ายบริหารให้มาจะไปตรวจสอบเขาได้อย่างไร ซึ่งในเรื่องข้อมูลนี้ข้าพเจ้าได้มีประสบการณ์ด้วยตนเองในสมัยที่สหภาพโซเวียตกำลังมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีคณะของรองประธานรัฐสภาสหภาพโซเวียตมาเยือนประเทศไทย ข้อมูลที่กระทรวงการต่างประเทศให้มาเป็นข้อมูลของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเป็นประชาธิปไตยไปหมดแล้ว แต่ในด้านรัฐสภาของสหภาพโซเวียตนั้นสมาชิกยังคงเป็นสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งในสมัยที่สหภาพโซเวียต ยังเป็นคอมมิวนิสต์เต็มที่อยู่ ดิที่พวกเราทราบถึงข้อเท็จจริงด้านนี้โดยบังเอิญ จึงสามารถรายงานให้ผู้ใหญ่ทราบล่วงหน้า ซึ่งในระหว่างการเยือนนั้นเองก็ได้มีการต่อสู้กันระหว่างพวกสมาชิกรัฐสภาและรัฐบาลในสหภาพโซเวียต จนกระทั่งมีการทำลายอาคารรัฐสภาและจับกุมกันครั้งใหญ่

การที่ได้มีโอกาสรู้จักและทำงานกับท่านรองปรีรักษ์ ทำให้ทราบว่าท่านเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีความปรารถนาที่จะพัฒนาสถาบันนิติบัญญัติให้เป็นสถาบันหลักในการปกครองประเทศ ตามแนวทางที่ควรจะเป็นในระบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา น่าเสียดายที่คนดีมักจะมีอายุสั้น ท่านรองปรีรักษ์ ไม่มีโอกาสได้เห็นการพัฒนาของสถาบันนิติบัญญัติตามที่ท่านได้มุ่งหวังและใช้เวลาในชีวิตของท่านรวม ๒๐ ปีที่บ้านต่อสู้มาโดยตลอด ท่านรองปรีรักษ์ไปจากสังคมของพวกเรา แต่แนวความคิด ความมุ่งหวังของท่านก็ไม่สูญไปพร้อมกับชีวิตของท่านรองปรีรักษ์ ข้าพเจ้าเชื่อว่ายังมีพวกเราอีกหลายๆ คนที่มุ่งสานปณิธานของท่านรองปรีรักษ์ให้สำเร็จลงในที่สุด และพร้อมที่จะตอบรับคำพูดของท่านรองปรีรักษ์ที่ชวนพวกเราให้ทำงานที่สำนักงานฯ ว่า " ครับ พวกเราจะอยู่ช่วยกันนี่ "

(นายสมพล วณิชพันธุ์)

ผู้อำนวยการกององค์การรัฐสภาฯ ระหว่างประเทศ

คำไว้อาลัย
แต่
รองบุรีรักษ์ นามวัฒน์

กระผมเริ่มรับราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ กองวิเทศสัมพันธ์ และได้รู้จักท่านรองบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ซึ่งในตอนนั้น ท่านยังมีได้เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของกระผม

ท่านรองบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาฝ่ายวิชาการและการต่างประเทศ ซึ่งผมเป็นผู้บังคับบัญชาคนหนึ่ง ซึ่งการทำงานต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่มีหลายครั้งที่กระผมต้องเดินทางไปราชการต่างประเทศพร้อมกับคณะผู้แทนไทย โดยมีท่านรองฯ ร่วมเดินทางไปด้วย ทำให้ผมใกล้ชิดสนิทสนมกัน ซึ่งทำให้รู้จักนิสัยใจคอ และอัธยาศัยไมตรีที่ดีของท่าน ความเคารพเกิดขึ้นเนื่องจากท่านเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถให้คำสั่งสอนให้ออกาสที่ดี และสามารถให้คำปรึกษาในหลายๆ ด้าน มีภาวะการเป็นผู้บังคับบัญชาที่น่าเคารพเป็นอย่างยิ่ง

ท่านรองฯ ได้จัดทัศนศึกษาและร่วมสังสรรค์ในหมู่ข้าราชการที่ท่านบังคับบัญชาอยู่ หรือแม้กระทั่งข้าราชการนอกเหนือการบังคับบัญชา ในต่างจังหวัดหลายครั้ง และครั้งหนึ่งกระผมได้ร่วมเดินทางไปด้วย ท่านน่ารักมากเป็นกันเองกับลูกน้อง และมักทำตัวเปรียบเสมือนพี่ชายที่ติดูแลน้องๆ ยามงานเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดี ยามเที่ยวเป็นพี่เป็นน้อง เมื่อนึกถึงในครั้งนั้น ความทรงจำยังเหมือนเมื่อวาน

กระผมและเพื่อนข้าราชการฝ่ายต่างประเทศ ในกองวิเทศสัมพันธ์ จะได้รับการสั่งสอนเรื่องงานจากท่านเป็นอย่างดี จนทำให้หลายๆ คน เจริญเติบโตในหน้าที่การงานเป็นอันมาก ทั้งนี้รวมถึงตัวกระผมเองด้วย ซึ่งปัจจุบันได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้อำนวยการกองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หลังจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้แยกเป็น ๒ สำนักงาน

ในช่วงระยะเวลาที่ท่านรองฯ ได้ไปรับตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนนั้น กระผมรู้สึกยินดีกับตำแหน่งอันมีเกียรตินี้ของท่าน แต่ในขณะที่เดียวกันนั้นก็รู้สึกคิดถึงท่านมาก จนกระทั่งท่านเดินทางกลับประเทศไทย เพื่อกลับมารับตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง กระผมรู้

สัจยนิตเป็นอันมาก แต่ในส่วนหนึ่งก็เสียใจอยู่บ้างที่ท่านมิได้มาบังคับบัญชาในสายงานของฝ่ายต่างประเทศอย่างเดิม ต่อมาก็ได้รับข่าวที่ไม่สบายใจเป็นอย่างยิ่งว่าท่านได้ล้มป่วย และต้องเสียใจมากที่สุดก็เมื่อทราบว่าท่านได้จากพวกเราไปอย่างไม่มีวันกลับเหลือแต่เพียงความรักอาลัย และความทรงจำที่ดีที่มีให้ท่าน

กระผมขอให้ดวงวิญญาณของท่านรອງบุรีรักษ์ นามวิวัฒน์ จงไปสู่สุคติ พร้อมกันนี้ใคร่ขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งแต่ครอบครัวของท่านรองฯ มา ณ ที่นี้ด้วย

ด้วยความรัก และอาลัย ท่านรองฯ

(นายณรงค์ รัตนะพร)

ผู้อำนวยการกองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

Bapak Benny Wardantho SH
Executive Secretary AIPO
Fax Nr. 5731319

Jakarta, 27 Juni 1996

Dengan hormat,

Kami mohon agar pernyataan bela sungkawa dibawah ini Bapak dapat teruskan kepada Ibu Burirak Namwat di Bangkok.
Atas bantuan Bapak Kami ucapkan banyak terima kasih.
Hormat kami,

Johan Maramis

Mrs. Namwat
Bangkok

"It is with deep sorrow that I learned about the demise of Khun Burirak Namwat. I would like to extend my sincerest condolences and sympathy to you and family.

May all those he has left behind bear this great loss with faith and fortitude. I will always remember Khun Burirak as my energetic deputy and good friend.

May his soul rest in peace"

Johan Maramis and family

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ORGANIZATION

301/AIPO/VI/96

Jakarta, 26 June 1996

Mrs. Pimonjan Namwat
Bangkok,
THAILAND

Dear Mrs. Pimonjan Namwat,

It is with great sadness that we have just learned about the demise of Mr. Burirak Namwat, the former AIPO Deputy Secretary General and Secretary General on the 22nd of May, 1996.

On behalf of the Staffs of AIPO Secretariat and myself, I would like to express our deepest sympathy and condolences to you and your family. We always will remember him for his contribution and participation for the progress and success of the AIPO Secretariat.

May his soul rest in peace.

Yours sincerely,

BENNY WARDHANTO, SH
Executive Secretary

HONORABLE BURIRAK NAMWAT

AIPO First Deputy Secretary General

September, 1990 - September, 1993

AIPO Secretary General

September, 1993 - September, 1994

On behalf of the House of Representative of the Philippines, I am extending our sincerest and heartfelt condolence to the family and loved ones of the Honorable Burirak Namwat, former Secretary General of the ASEAN Inter Parliamentary Organization (AIPO).

We mourn the passing of an esteemed colleague in the AIPO. Though deeply honored, it pains me to recall the times and deeds of this man who touched our lives through his unique ways.

Honorable Burirak Namwat was elected, with the concurrence of the Speakers of Member Parliaments of AIPO, as Deputy Secretary General of the AIPO in September, 1990 during the Eleventh General Assembly and Working Committee. In September, 1993 he was elected Secretary General.

It was, indeed, a great personal privilege that it was during my tenure as President of AIPO (1994) that the Honorable Buriak Namwat served his term as Secretary General. That the Fifteenth General Assembly was a resounding success can be attributed in large measure to the excellent and effective collaboration of Secretary General Namwat with Philippine Congress which is the host of the Fifteenth General Assembly and Working Committee.

As Secretary General, he was an able representative of the AIPO in international conferences. He was responsible in maintaining the Permanent Secretariat in Jakarta, Indonesia as an effective conduit for formal communication between AIPO and other international and regional organizations, governments and parliaments.

In his reserved, unassuming and soft - spoken ways, he worked quietly and unobtrusively but nevertheless tirelessly and with dedication and sincerity. His main consideration was always to perform to the best of his ability the tasks that were essential to the smooth and efficient operation of the AIPO Permanent Secretariat. Indeed, great deeds are not only those heroic and courageous acts that come few and far between, but also those ordinary acts of service to others, done regularly and unfailingly, out of love and willingness to serve.

The Members of the Philippine House of Representatives and the Filipino people share the grief and bereavement of the Members of the Parliament of Thailand and the people of Thailand over the loss of this important interparliamentary personage. Even as we mourn his demise we should vow to continue to work in achieving the ideals and goals of the AIPO, the organization that our colleague, the Honorable Burirak Namwat, served with exemplary dignity and selfless dedication. This will be our lasting tribute to him.

JOSE DE VENECIA, JR.

แต่บุรีรักษ์เพื่อนรัก

ผมรู้จักและคุ้นเคยกับบุรีรักษ์ ตั้งแต่วันแรกที่เราเข้าเป็นน้องใหม่ของคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ผมเรียนแผนกการปกครอง บุรีรักษ์เรียนการทูตทั้ง ๆ ที่ใจจริงเขาอยากจะเป็นนักปกครองเจริญรอยตามคุณพ่อ ซึ่งขณะนั้นเป็นปลัดจังหวัดสกลนคร

เราสนิทสนมรักใคร่กันมาก ตลอดระยะเวลา ๔ ปี ที่เรียนอยู่ด้วยกัน บุรีรักษ์เป็นที่รักของเพื่อน ๆ มาก ด้วยบุคลิกภาพอันสุ่มุมนุ่มนวล แต่เขาก็เป็นนักกีฬาที่ทรนหดทน เล่นทั้งฟุตบอลและรักบี้ เป็นนักคิด นักเขียน นักกิจกรรม เขาเป็นชาวค่ายอาสาพัฒนาของ สจม. รุ่นบุกเบิก ปีสุดท้ายเขาได้รับเลือกเป็นประธานเชียร์ของคณะและเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตในมหาวิทยาลัยอีกมากมาย บุรีรักษ์จึงจัดว่าเป็นคนดังและเป็นที่รู้จักของชาวจุฬาฯ ในช่วงนั้นอยู่น้อย

จำได้ว่า เมื่อใกล้จะสอบในแต่ละเทอม พวกเราหลายคน อาทิเช่น มนุชญ์ วัฒนโกเมร (ผวจ.ลพบุรี) สิวมา สิวมานันท์ (ที่ปรึกษาาระดับ ๑๐ สำนักงาน ก.พ.) อัครพงศ์ พัยคพันธ์ (ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย) เป็นต้น ได้อาศัยบ้านบุรีรักษ์ที่ศรียานเป็นที่กินนอนดูหนังสือสอบ จนกระทั่งพวกเราเรียนจบแยกย้ายกันไปเรียนต่อ และมีงานการทำให้เป็นหลักแหล่ง พวกเราจึงรักใคร่สนิทสนมกันมาก และไปมาหาสู่พบปะสังสรรค์กันมาตลอด รวมทั้งครอบครัวด้วย

ในรุ่นราวคราวเดียวกันนั้น บุรีรักษ์เป็นผู้ที่มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานรวดเร็วกว่าเพื่อน โดยเฉพาะเมื่อเขาโอนย้ายจากสำนักงาน ก.พ. ไปอยู่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและได้เป็นรองเลขาธิการรัฐสภา (ระดับ ๑๐) ก่อนเพื่อน ๆ ทั้งนี้เพราะเขาเป็นคนดี มีความตั้งใจจริงและขยันหมั่นเพียร สิ่งที่เพื่อน ๆ ภูมิใจในตัวเขามากที่สุดก็คือ การที่เขาเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน ทำให้มีโอกาสไปทำงานอยู่ที่สำนักงาน ที่ประเทศอินโดนีเซียหลายปี

โดยปกติแล้ว บุรีรักษ์ มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรงมาก เพราะเป็นนักกีฬา ไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วย พวกเราจึงไม่คาดคิดว่า โรคภัยจะมาคร่าชีวิตของเพื่อนรักไปในวัยอันไม่สมควรและรวดเร็วในช่วงเวลาเพียงไม่ถึงปีเช่นนี้ บุรีรักษ์เป็นที่รักของเพื่อน ๆ เป็นสามีและพ่อที่ดีของครอบครัว เป็นข้าราชการที่ดี เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ เมื่อมาต๋วนจากไปเช่นนี้ จึงเป็นที่น่าเสียดายและอาลัยยิ่ง

ไปดีเถอะนะเพื่อน พวกเรายังรักและระลึกถึงคุณงามความดีของปรีธีรักษ์ทุกคน ขอให้
ความดีที่เพื่อนได้ทำไว้ ตลอดเวลาบุญกุศลที่ญาติมิตรได้ร่วมสร้างสรรค์และอุทิศให้ จงเป็นพลวปัจจัย
หนุนนำให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ ของเพื่อนไปสู่สุคติในสัมปรายภพ สงบสุขนิรันดรตลอดไป

ด้วยรักและอาลัยยิ่ง

(นายไพโรจน์ พรหมสาธน์)
รองอธิบดีกรมการปกครอง
เพื่อนรัฐศาสตร์ จุฬาฯ รุ่น ๑๕

คิดถึงเพื่อนรัก

โดย มนุชญ์ วัฒนโกเมร

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙ เวลา ๐๙.๓๕ น.

ผมและภริยาก้าวเข้าไปในห้องพักห้องหนึ่งในชั้น ๓ ของตึกคนไข้มุสลิมโรงพยาบาลวชิระ ผมมองดูเจ๊ียบ พิมลจรรยา ภริยาของบุรีรักษ์ซึ่งนั่งอยู่ที่โซฟาพับลายเตียงแวนหนึ่ง แล้วฟังดูร่างที่นอนอยู่บนเตียง บุรีรักษ์ฝ่ายผมไปมาก ท่อดูดเสมหะอยู่ในปาก ดูจากหน้าอกแสดงว่าบุรีรักษ์ต้องออกแรงในการหายใจมากทีเดียว

ผมรีบเปลี่ยนสีหน้าเป็นร่าเริง ก่อนที่จะสบตากัน ความยินดีแฝงด้วยความอดทน ฉายอยู่ในแววตาของบุรีรักษ์ ผมตรงเข้าไปจับมือบีบให้กำลังใจ จากสภาพที่อยู่เบื้องหน้าผมรู้ได้ทันทีว่า วาระสุดท้ายของเพื่อนรักจะมาเยือนในไม่ช้านี้ ความรู้สึกในชวงนั้นเศร้า - เสียหายเพื่อน

ผมพูดคุยเรื่องต่าง ๆ ไปตามเรื่องเพื่อไม่ให้เพื่อนเหงา คอยถึงเพื่อน ๆ แล้วบอกว่า อัครพงศ์ จะมาเยี่ยมในตอนนี้ คอยถึงเรื่องจรรยาจรตติชาติ แต่ในใจแห่งผากเหมือนอยู่กลางทะเลทราย ได้ยินแว่ว ๆ ว่าไพเราะ หรือแบ่ง ไทรศัพททางไกลจากสิงคโปร์เข้ามือถือเจ๊ียบ บอกว่าจะบินมาหาพ่อในค่ำวันนี้ ผมรู้สึกดีใจแทนเพื่อนรัก และภาวนาให้แบ่งได้พบพ่อ ก่อนที่จะไม่ได้มีโอกาสพบจนชั่วชีวิต....

แค้นบีบ็อบไฮบ

ในกลุ่มเพื่อนรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ที่สนิทกัน นอกจากจะเรียก บุรีรักษ์ นามวิวัฒน์ ว่า 'รักษ์' หรือ 'แป๊ะ' แล้ว เรายังเรียกว่า 'บีบ็อบ ไฮบ' อีกด้วย ผมจำไม่ได้แล้วว่า ฉายานี้ใครเป็นคนตั้ง

ที่เรียกกันอย่างนั้น ก็เพราะบุรีรักษ์มีรูปร่างค่อนข้างท้วม ไขมันทรนสั้นเหมือนบีบ็อบ ไฮบ ต่างกันที่ผมของบุรีรักษ์หยักโศก ที่สำคัญที่สุด บุรีรักษ์ เป็นคนมีอารมณ์ดี สนุกสนาน และร่าเริง เป็นคนมีเสน่ห์ที่ดวงตามีแววเป็นประกาย

เมื่อเข้าเรียนในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ตอนแรก ๆ ผมสนิทกับตุลยเทพ สุวรรณจินดา ก่อน หลังจากนั้นอีกประมาณสองเดือน ก็สนิทกับบุรีรักษ์ด้วย พวกเราสนิทกันจนกินนอนด้วยกัน เทียวด้วยกัน บ้านหลักที่สูมหันนอนกันเป็นประจำเวลาที่รวมกลุ่มไปเที่ยวกันดึกดื่นเที่ยงคืน และโดยเฉพาะในช่วงของการสอบ ก็คือบ้านของบุรีรักษ์ที่ศรียาน จนได้รับการขนานนามว่า 'แค้นบีบ็อบไฮบ'

ก่อนสอบประมาณสองสามสัปดาห์จนการสอบเสร็จสิ้น ไม่ว่าจะสอบมิดเยียร์หรือสอบปลายปี พวกเราก็จะมาสูมหันหนังสือและหลับนอนกันที่บ้านของบุรีรักษ์ที่ศรียาน พวกที่

นอนประจำมี อัครพงศ์ พยัคฆ์มนตรี (ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย) ไพโรจน์ พรหมสาส์น (รองอธิบดีกรมการปกครอง) สีมา สีมานันท์ (ที่ปรึกษาระดับ ๑๐ สำนักงาน ก.พ.) ตุลยเทพ สุวรรณจินดา (ตอนนี้ค้าความหากินอยู่ที่สหรัฐ) และผม

พวกที่มานอนไม่ค่อยประจำก็มี ประคองศักดิ์ สามนเสน (เป็นอาจารย์สอนอยู่ที่วิทยาลัยพาณิชยการบางนา หมอตุไฟยิปซีสมัครเล่นชื่อดัง - พอพวกเราขึ้นไป ๒ ประคองศักดิ์ก็ลาออกไปเรียนต่อต่างประเทศ) ทวีศักดิ์ ณ ตะกั่วทุ่ง (ลาออกจากกรมอัยการไปหากินอยู่ในภาคเอกชน) สมทัย ศรีสุพรรณดิษฐ์ (ขณะนี้คือนายอำเภออยู่แถวเชียงใหม่ - ผู้พิชิตเจ้าอีไร ผู้นำของบุรีรักษ์ให้หายดูและเรื่องเหมือนแมวได้) นนท์ อรรถเกษม คนนี้หายหน้าไปจากเพื่อน ๆ กว่า ๓๕ ปีแล้ว วิสูตร วงศ์วิริยะ (รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด) และอีกหลาย

บุรีรักษ์ มีรถเมอร์เซเดส ๒๐๐ รุ่นหางปลาเครื่องยนต์ดีเซลอยู่คันหนึ่ง มันใหญ่พอที่จะยึดเยียดพวกเราได้ถึง ๖ - ๗ คน เราจึงมียานพาหนะและสารพัดประจำกลุ่ม เวลาเติมน้ำมันใครมีเงินก็ช่วยกัน แต่เติมครั้งละไม่เกิน ๑๐ - ๒๐ บาท เพราะสมัยนั้นน้ำมันโซล่าลิตรละไม่ถึงหนึ่งบาท

สี่ปีที่เรียนปริญญาตรีด้วยกัน พวกเราห้าหกคน โดยเฉพาะผม รู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของคุณแม่และคุณยายของบุรีรักษ์ เป็นอย่างมาก ที่อดทนต่อความเป็นถึงเป็นค่างของพวกเรา ให้ข้าวให้น้ำ จนพวกเราเรียนจบและอยู่กันอย่างทุกวันนี้

ค่ายอาสาสุขภาพ

เมื่อตอนเรียนอยู่ปีหนึ่ง ก่อนสอบปลายปี บุรีรักษ์ชวนผมแอบสมัครไปค่ายอาสา ที่ต้องแอบไปเพราะ สีมา อัครพงศ์ และตุลยเทพ ชวนไปเที่ยวภาคเหนือกับคณะ พอรู้ว่าเรา ๒ คนไปค่ายอาสา ต่างก็เรียกบุรีรักษ์กับผมว่ากรรมกรชุดดิน

ฤดูร้อนปี ๒๕๐๖ บุรีรักษ์และผม จึงไปตากแดดชุดดินสร้างถนนเข้าบ้านแดงน้อย ไปเชื่อมทางสายขอนแก่น - เลย ร่วมกับชาวบ้าน ที่บ้านแดงน้อย ตำบลบ้านทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ แทนที่จะไปเที่ยวเหนือกับเพื่อนร่วมก๊วน

ผอ.ค่ายอาสา ครั้งนั้น คือ ซีเนียร์คณะวิศวะ ชื่อ อุดม สุขนิยม รองผอ.ค่ายชายคือ สุรณทองคำ รุ่นพี่คณะรัฐศาสตร์ รองผอ.ค่ายหญิง คือ พันเอก(พิเศษ) สุธีรา (ชูโต) สุขนิยม ชาวอักษรศาสตร์

ชาวค่ายแดงน้อยมีด้วยกัน ๔๐ - ๕๐ คน ที่จำชื่อเสียงเรียงนามได้ ก็มี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จามรมาน (บริษัทไฟรไวต์ กรุ๊ป อาร์คิเทค) ชัยศักดิ์ สุวรรณศิริกุล (สอนอยู่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ) คณะอักษรศาสตร์ มี สมนึก อุดมพิบูลย์ (สอนหนังสืออยู่ที่ไหน ผมจำไม่ได้) พระสรวรค์ ศิริภาพร (ทำงานอยู่ที่เอเย็นซีโฆษณาสักแห่งในกรุงเทพ) ฯลฯ คณะวิทยาศาสตร์ มีชลัทธ์ พัฒน์ไพบ (เป็นใหญ่

อยู่ในการศึกษาแห่งประเทศไทย) บุญเสริม พูลสงวน (เป็นดีออกเตอร์ตอนอยู่มหิดล) คณะบัญชีมี ปาน ป. พรหมมานพ (ทำธุรกิจอยู่ที่ไหนไม่ได้ข่าวเลย) แนน้อย (อรรถยุกติ) อ่องระเบียบ (อยู่เอเย่นซีโฆษณา โอ๊กิลลี่) อัญชลี วัฒนสินธุ์(คล้ายคล้ายคล้ายคลาว่าอยู่ที่กทม. หรือไปอยู่ต่างประเทศแล้วก็ไม่ทราบ) กฤษณา บุญญเศรษฐ์ (อยู่สตง.) ฯลฯ คณะครุศาสตร์ มีสมาน ฮวบกอง (ออกจากป่าแล้วก็ทำงานส่วนตัว) โกวิทย์ บุญเจริญ (เป็นปลัดจังหวัด) ฯลฯ คณะวิศวะ มี เสรี นัยนานนท์ ไสพศ หงสกุล ฯลฯ คณะรัฐศาสตร์ มี ม.ร.ว.มิสกมาน รุจิวิชัย พรรณี ศักดิ์เจริญ และ ผม

ที่ค่ายบ้านแดงน้อยมีหนองน้ำอยู่แห่งหนึ่งเรียกว่า หนองใจดี ตอนเย็นพวกเราที่ไม่มีภารกิจรับผิดชอบจะไปนั่งเล่น บางคนแต่งกลอน บางคนนั่งดูพระอาทิตย์ตกดิน บางคนจดอนุทินประจำวัน บางคนนอนฟังเสียงหญ้างอก บ้างก็จับกลุ่มถกปรัชญาและการเมือง บุรีรักษ์มักเป็นขาประจำในการถกปัญหาที่หนองใจดี ผมจำได้ว่า เมื่อกลับจากค่าย บุรีรักษ์ได้นำเอาความประทับใจที่หนองใจดีมาเขียนเป็นกลอนเปล่าลงในหนังสือ จะเป็นหนังสือของคณะรัฐศาสตร์หรือหนังสือของชมรมวรรณศิลป์ หรือหนังสือของค่าย ผมจำไม่ได้แล้ว

เมษายน ๒๕๐๗ หลังสอบปลายปีของปีที่ ๒ บุรีรักษ์ และผมก็ไปค่ายอาสาที่บ้านแกใหญ่ ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นปีที่ ๒ ค่ายแกใหญ่มี สุรน ทองคำ เป็น ผอ.ค่าย รองผอ.ค่าย จำได้ลาง ๆ ว่าเป็น เสรี นัยนานนท์ เพื่อนใหม่ชาวค่ายมีหลายสิบคน ที่จำได้แม่นสนิทก็คือ ผยอง อ่องระเบียบ จากสถาปัตย์ เป็นคนที่รวยอารมณ์สุด ๆ ตอนนี้อยู่แพคคิงค์ นอกนั้นก็มิ สิทธิชัย พูลเพชร ขายน้ำมันอยู่บริษัทเซลล์ เทียนชัย ยุตินารถ เป็นผอ.กองงบประมาณการไฟฟ้าภูมิภาค ธาณี แก้วสีประหลาด เป็น ผอ.กองในกรมชลประทาน ไกรสอน ศรศรี เป็น พ.ต.อ.อยู่พลา กรมตำรวจ

บุรีรักษ์ ได้แสดงบทบาทผู้นำที่มีความรับผิดชอบให้พวกเราชาวค่ายจุฬาฯทั้งหลาย ได้เห็นและประทับใจ นอกจากนั้นก็เป็นการกำลังใจสำคัญของชมรมค่ายอาสาจุฬาฯ มาโดยตลอด ตลอด ๔ ปี ที่เรียนอยู่ในจุฬาฯ บุรีรักษ์ไปค่ายอาสาทั้ง ๔ ปี ผมเองไปแค่ ๒ ค่าย เพราะตอนหลังมามีวเป็นแอดมิวิสต์ทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา และมีตำแหน่งเป็นกรรมการของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สจ.ม.) จึงปล่อยให้บุรีรักษ์ทำงานกิจกรรมค่ายอาสาไปคนเดียว

ในที่สุดบุรีรักษ์ก็ได้รับความไว้วางใจจากมวลสมาชิกของค่ายอาสา ให้เป็นรอง ผอ. ค่ายอาสาที่ บ้านเทพารักษ์ ตำบลพนมไพร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี ๒๕๐๘ และเป็น ผอ. ค่ายอาสาที่ บ้านห้วยหว้า ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในปี ๒๕๐๙ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายที่เราสำเร็จการศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ บุรีรักษ์ภูมิใจกับความไว้วางใจของเพื่อน ๆ มากทีเดียว

มุ่งเกียรตินิยม

ตอนอยู่ปี ๑ วิชาเรียนเหมือนกัน เราจึงเข้าเรียนพร้อมกัน เลิกเรียนพร้อมกัน เวลาไปดูภาพยนตร์ ไปเล่นสนุกเกอร์ที่โฮวูด หรือที่สมาคมอัสสัมชัญ ก็จะเห็นไปกันทั้งฝูง ถ้าเลิกเล่นเพราะหมดเงินตอนเย็น ๆ ก็แยกย้ายกันกลับบ้าน ถ้าตึกหน้อย ก็จะไปสูมห้วนนอนกันที่บ้านนุรีรักษ์

ขึ้นปี ๒ ส่วนใหญ่กลุ่มของเราเลือกเรียนสาขาการปกครอง มีสีมาแยกไปเรียนการต่างประเทศ ส่วนทวิศักดิ์เลือกนิติตั้งแต่สอบคัดเลือกแล้ว แต่พวกเราก็เริ่มเลือกวิชาเลือกที่ไม่เหมือนกัน นุรีรักษ์เลือกวิชาเลือกของสาขาการต่างประเทศ โดยอ้างว่าชอบภาษาฝรั่งเศสและวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไพโรจน์ หันไปเลือกวิชาเลือกของสาขาการคลังเพราะว่าคำนวณง่ายดี -ไม่ต้องดูหนังสือมาก ส่วนอัครพงศ์ ตูดยเทพ และผม เลือกวิชาเลือกของสาขาการปกครอง

ผมเป็นคนเดียวในกลุ่มที่สนใจการเรียนน้อยที่สุดเพราะความที่เป็นแอ็คติวิสต์ในทุกเรื่อง ก่อนสอบทุกครั้งประมาณหนึ่งเดือน นุรีรักษ์ซึ่งเป็นห่วงเป็นใยผมมาก จะต้องมาเตือนผมเข้าค่ายดูหนังสือ บางครั้งหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็จัดกระเป๋าเสื้อผ้าเข้าแคมป์บีบโฮบ อยู่กับนุรีรักษ์สองคนก่อน เพราะเพื่อน ๆ จะเข้าแคมป์กันตามปกติทั้งสองสัปดาห์ก่อนสอบ ถ้าเลี่ยงได้ก็แหวนหลบเลี่ยงหลีกเลี่ยงหนี เพราะกิจกรรมของแอ็คติวิสต์มีเพื่อนพะรุงพะรังไม่ได้ บางครั้งก็ชวนนุรีรักษ์ร่วมกิจกรรมด้วย เช่น การออกไอดีเดียวทำโปสเตอร์เสียดสีรัฐบาลในชบวนแห่ฟุตบอลประเพณี การวางแผนหาเสียงเลือกตั้งกรรมการ สจม.ช่วยพรรคพวก เป็นต้น บางกิจกรรมต้องแอบทำหลบ ๆ ซ่อน ๆ แม้เพื่อนในกลุ่มสนิทก็ไม่บอกให้รู้

ก่อนสอบสองสัปดาห์ แคมป์บีบโฮบ ก็คึกคัก ผมเป็นคนมีตำราเตรียมสอบน้อยที่สุด สมุดจดเล็กเชอร์ว่างเป็นปึกเพราะขาดเรียน จะฟังนุรีรักษ์ก็ไม่ได้ เพราะเลือกวิชาไม่ตรงกัน ส่วนใหญ่พวกเราก็เป็นอย่างนี้ จึงแบ่งมอบให้แต่ละคนเป็นติวเตอร์เป็นรายวิชา ผมส่วนใหญ่จะนอนฟังเพื่อนติว บางครั้งคนติวได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน ๆ ก็มี เช่น ไพโรจน์เป็นคนติวเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

พออยู่ปี ๔ วันหนึ่งนุรีรักษ์ บอกผมว่า เพื่อน ๆ ในกลุ่มจะทำเกียรตินิยมให้ได้ และมีทางด้วย ทุกคนอยากให้ผมได้เกียรตินิยมด้วย จะเป็นเกียรติประวัติที่ได้เกียรตินิยมยกกลุ่ม ผมไม่ค่อยมั่นใจในตัวเอง แต่นุรีรักษ์บอกผมว่า ผมต้องทำได้ถ้าตั้งใจ

เปิดเรียนปี ๔ ได้สักสองเดือน ตำแหน่งประธานเชียร์ของคนะก็ว่างลง พวกเราก็สนับสนุนให้นุรีรักษ์รับตำแหน่งนี้ ตอนแรกนุรีรักษ์ไม่อยากเป็นประธานเชียร์ เพราะกลัวไม่มีเวลาเรียน จะไม่ได้เกียรตินิยม พวกเราจึงให้กำลังใจนุรีรักษ์ว่า เป็นประธานเชียร์ก็ทำเกียรตินิยมได้ ถ้าช่วยกัน

คนละไม้คนละมือ แบ่งเวลาดี ๆ ตอนสอบก็ช่วยกันติว ก่อนสอบปลายปี ๔ สัปดาห์หนึ่งเดือน บุริรักษ์ได้ลืดอก
ตัวผมเข้าค่าย เรียกว่าประกบตัวแจ้ให้เข้าห้องเรียนและดูหนังสือ

การสอบปลายปีสุดท้ายผ่านไป ปรากฏว่าพวกเราชาวประจำชาวแคมป์บีบอบไฮบได้
เกียรตินิยมอันดับ ๒ กันทุกคน ตั้งแต่บุริรักษ์ อัครพงศ์ ดุลยเทพ สีมา แม้แต่ผมเอง ซึ่งข้อนี้บุริรักษ์ใน
ฐานะหัวหน้าแคมป์มีความภาคภูมิใจมาก

จบปริญญาตรีแล้ว ต่างคนต่างแยกย้ายกันไป บุริรักษ์ ไปเรียนต่อที่สหรัฐ จบแล้วทำ
งานอยู่สำนักงาน ก.พ. แล้วโอนไปอยู่รัฐสภา บุริรักษ์ประสบความสำเร็จในการทำงานก้าวหน้าเร็วกว่า
เพื่อน ๆ มาก ได้เป็นผู้ช่วยการศูนย์เอกสารของรัฐสภา เป็นข้าราชการชั้นพิเศษ ตั้งแต่พวกเรายังเป็น
ข้าราชการชั้นโทกันอยู่ แม้จะอยู่ห่างกัน พวกเราก็ไปมาหาสู่ นัดสังสรรค์กันอยู่เสมอ

พบครั้งสุดท้าย

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙ เวลา ๑๐.๐๐ น. ผมยังอยู่ในห้องผู้ป่วยที่โรงพยาบาลวชิระ.....

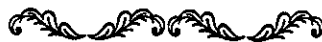
เมื่อรู้สึกว่าการพักผ่อน ผมบอกลาบุริรักษ์และเจี๊ยบด้วยใจที่เศร้า ๆ ผมรู้ว่า
คงเป็นครั้งสุดท้ายที่จะได้พบเพื่อนรัก ความทรงจำเก่า ๆ สมัยเรียนหนังสือ และสมัยที่เราไปเที่ยวตาก
อากาศตามหัวเมือง และชายทะเล ผุดขึ้นมาในมโนภาพ ผมผินยิ้มให้เพื่อน แต่มีความรู้สึกว้าวน้ำตา
ย้อยอยู่ในอก

ผมลงมารื่นรด รีบโทรมือถือบอกอัครพงศ์ว่า บ่ายนี้ให้มาพบบุริรักษ์ให้ได้ ระหว่าง
เดินทางกลับจังหวัดลพบุรีในวันนั้น ผมคิดถึงบุริรักษ์ตลอดทาง

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙ เวลา ๙ นาฬิกาเศษ ผมได้รับโทรศัพท์จากปุม
ลูกชายของบุริรักษ์ ว่าพ่อสิ้นใจแล้ว

ทั้ง ๆ ที่เตรียมใจไว้แล้ว ผมอดรู้สึกหนาวอย่างจับใจไม่ได้ เกิดความรู้สึกวังเวง เหงา เสีย
ตายเพื่อนรัก ที่มาด่วนจากไปในวัยที่ยังไม่สมควรได้แต่ทำใจว่า เพื่อนหมดทุกข์ เพื่อนไปได้แล้ว เราสียัง
ต้องว่ายวนเวียนอยู่ในสังขาร ยังจะต้องเผชิญกับอะไรต่อมิอะไรที่จะเกิดขึ้นในชีวิตนี้

แม้แต่เวลานี้ ผมยังลืมบุริรักษ์ไม่ได้ ว่างเมื่อไร มโนภาพเก่า ๆ จะผุดขึ้นมา ผมรู้ว่า
ผมรักเพื่อนคนนี้มาก รักน้ำใจเพื่อน รักทุกอย่างในความเป็นบุริรักษ์ แม้เราจะอยู่คนละภพ แต่สายใย
ระหว่างเรายังคงคล้องใจอยู่ตลอดกาล

ขอไว้อาลัย

แต่

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

รับข่าวจากพวกเราชาวค่าย ในภายหลังที่คุณบุรีรักษ์ ได้จากพวกเราไปแล้ว ทำให้รู้ซึ่งถึง
 สัจธรรมที่กล่าวไว้ว่า อนิจจังไม่เที่ยง รู้จักคุณบุรีรักษ์ ตั้งแต่ครั้งเรียนในมหาวิทยาลัย คนละคณะฯ
 ประทับใจและชื่นชม เพราะเป็นคนไทยที่เริ่มจะทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและส่วนรวมตั้งแต่
 เริ่มต้นชีวิตที่พอจะทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้ ครั้งที่ เป็นชาวค่ายอาสาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปี
 พ.ศ. ๒๕๐๕ ประทับใจและชื่นชมความสามารถและผลงานที่คุณบุรีรักษ์ ทำมาตลอด ยินดีในความ
 เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและผลงานที่ทั้งเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชื่อเสียงของประเทศชาติ
 ห่างกันในอาชีพการงานและหน้าที่ มาทราบข่าวอีกครั้งเมื่อเพื่อนรุ่นน้องผู้นี้ได้จากไปอย่างไม่มีวันกลับ

มีสุภาสิตบทหนึ่งเขียนไว้ว่า

พฤษกษผกาสร

โททนต์สะเห่งคง

นรชาติที่วางวาย

สถิตยัทั้วแต่ชั่วดี

อีกกฤษรอันปลดปลง

ดำคัญหมายในกายมี

มลายสินทั้งอินทรีย์

ประดับไว้ในโลกา

คุณบุรีรักษ์ เป็นตัวอย่างที่ดี ที่พวกเราที่เป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง เพื่อน เมื่อได้รู้จักชื่อและ
 ผลงานของเขา จะได้ใช้เป็นตัวอย่าง และแนวทางของพวกเรา ที่จะแนะนำสั่งสอน ลูก หลาน และคนที่
 เรายรักและห่วงใยของพวกเรา ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อความสำเร็จ ความก้าวหน้าของเขาเหล่านั้น
 สำหรับสังคมในยุคปัจจุบันที่จะหาแนวทางและตัวอย่างที่ดีต่ออนุชนของเราได้น้อยลงไปทุกที

ด้วยความรักระลึกถึงและชื่นชมในผลงานและการปฏิบัติอันมั่นคงและดีงามของคุณ

พุดสวัสดิ์ เมฆหมอก

เพื่อนชาวค่ายอาสาสมัครจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๘ สิงหาคม ๒๕๓๙

อาลัย... แป๊ะ

ความทรงจำจากวันนั้น.. ถึงวันนี้
สามสิบสามปี ที่พวกเราเคยไปค่าย
มีเรื่องราวสนุกสนานกันมากมาย
ภาพทั้งหลาย เมื่อนึกถึงยังตรึงตรา

รอบกองไฟ คืนสุดท้ายก่อนลาจาก
ถึงจะเศร้า แต่ไม่มากเพราะรู้ว่า
ยังมีวันพบกันใหม่ในจุฬา
ตามประสาชวค่ายไซริ์ รู้ใจกัน

กาลเวลาเหมือนวันวานเพียงผ่านพ้น
วิถีชีวิตแต่ละคนต่างแปรผัน
มีภาระทำหน้าที่ ที่สำคัญ
แต่ใจยังผูกพันกันตลอดมา

สุดอาลัยใจหายเมื่อได้ข่าว
คุณเดือนดาวสลายดับลับเวหา
แป๊ะจากไป โดยไม่ได้กล่าวอำลา
รู้ใหม่ว่า เพื่อนชวค่ายอาลัยนัก

เมื่อลาจากรอบกองไฟในครั้งนั้น
เราล้อมวงจับมือกัน ใจแน่นหนัก
เพลงชวค่าย “ลาก่อน... เพื่อนที่รัก”
ที่รู้จัก ไม่เคยเศร้าเท่าวันนี้

ไม่อยากเชื่อว่าครั้งนี้ที่พลัดพราก
เป็นการจากขั้วนิรันดร์ จริงหรือนี่
“เราจะพบกันอีก...” คงไม่มี
แป๊ะ... คนดี สุดโศกศัลย์เกินบรรยาย

เหม่อมองดูดวงจันทร์ บนชั้นฟ้า
จำใจลา แม้มิดวงจิตคิดซอตหลาย
ของจนอนฝันพักไป ให้สบาย
เราจากกันแต่เพียงกาย ไม่ลืมกัน.

แนนน้อย (อรรถยุกติ) อ้อพระเอียบ
ค่ายแดงน้อย ขอนแก่น
8 สิงหาคม 2539

คำไว้อาลัยพี่แป๊ะ

(นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์)

ผมได้รู้จักสนิทสนมกับพี่แป๊ะมากสมัยพี่แป๊ะเป็น ผอ.ค่ายสจ. หรือผู้อำนวยการค่ายอาสาสมัครนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ห้า ที่บ้านห้วยห้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ (๓๑ ปีมาแล้ว แผลอแผลบเดียว) ซึ่งไปดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือชาวบ้านในชนบทห่างไกลความเจริญ ระหว่างปิดภาคเรียนในฤดูร้อน พี่แป๊ะมีบุคลิกลักษณะที่ติดมากคนหนึ่ง คือ เป็นคน สุขุม สงบ เยือกเย็น โบราณยิ้มอยู่ตลอดเวลา ในความเห็นของผมแล้ว พี่แป๊ะมีลักษณะนิสัย เป็นคนโอบอ้อมอารี และมีเมตตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็น ผอ.ค่าย ที่ใจดีของน้อง ๆ ชาวค่ายจุฬาฯ ทุกคน

ผมประทับใจในตัวพี่แป๊ะมาก ทั้งในด้านอุปนิสัยใจคอ ความมีเมตตา ความเป็นกันเองต่อผู้ที่ได้พูดคุยสนทนาด้วย ผมจำได้ว่า ได้มีการพูดคุยกันอย่างสนุกสนานกับพี่แป๊ะทุกครั้ง ตั้งแต่สมัยอยู่ค่าย หรือครั้งต่อ ๆ มาก็ได้พบกันในจุฬาฯ และการให้กำลังใจต่าง ๆ แก่ผม สมัยที่ผมทำหน้าที่เป็นประธานฝ่ายบัณฑิตของค่ายอาสาสมัคร สจ. ครั้งที่ห้า บ้านห้วยห้ว สมัยพี่แป๊ะเป็นผอ.ค่ายผมยังจดจำใบหน้าและรอยยิ้มของพี่แป๊ะได้เสมอตลอดมาจะเห็นได้ว่าความเป็นพี่เป็นน้องหรือระบบ Seniority (อาวุโส) ในบรรยากาศทางวัฒนธรรมไทยของสถาบันการศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ได้เป็นพลังหล่อหลอมจิตใจของสিনিตทำให้รู้สึกที่...มีความรัก ความเคารพนับถือ...ให้แก่กันอันยั่งยืนยาวนาน...เป็นสัมพันธภาพที่ผูกพันเกาะเกี่ยวจิตใจของพวกเราไว้อย่างแนบแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชาวค่าย สจ. นั้น จะมีความรู้สึก รัก ผูกพัน และระลึกถึงกันอยู่ตลอดเวลาไม่มีวันลืมเลือนเลย และคิดว่าจนกว่าชีวิตของพวกเราชาวค่ายสจ. จะหาไม่ทีเดียว

ครั้งสุดท้าย ประมาณสิบปีเศษ ครั้งที่ผมได้พบปะกับพี่แป๊ะที่รัฐสภา สมัยที่พี่แป๊ะเป็นรองเลขาธิการรัฐสภาบังเอิญผมได้ไปชี้แจงงบประมาณกับผู้บังคับบัญชาต่อกรมการที่รัฐสภาสำหรับงบประมาณกรมตำรวจในส่วนของบัญชาการตำรวจนครบาล ขณะที่ยังไม่ถึงเวลาเข้าไปชี้แจง ผมได้เดินสำรวจสถานที่ภายในตัวอาคารรัฐสภาใหม่อยู่นั้น ก็ได้เหลือบไปเห็น บ้ายชื่อที่หน้าห้องทำงานของพี่แป๊ะเข้าพอดี....รู้สึกดีใจมาก....ก็เลยถือโอกาสเคาะประตู ขออนุญาตเข้าไปก็พบเลขานุการของพี่

แป๊ะ...ถามว่ามีฐานะอะไรคะ เพราะเห็นผมแต่งเครื่องแบบนายตำรวจอยู่ ผมถามว่าท่านรองบุรีรักษ์อยู่
ไหมครับ... ในที่สุดผมก็ได้พบกับพี่แป๊ะ เราต่างก็ตั้งใจกันมาก มีอาการตื่นเต้นตั้งใจจนออกนอกหน้า...
เพราะตั้งแต่เจอกันมาจากจุฬาฯ ก็ไม่ค่อยมีโอกาสได้พบกันเลย วันนั้นเราได้พูดคุยกันสอง
คนอย่างสนุกสนานมาก ผมแซวพี่แป๊ะว่า...มี...เหล่าดี ๆ...ราคาแพงมาก ๆ ตุ่มบ้างมัยครับพี่ พี่แป๊ะ
บอกว่า...มี...กินเต็มที่เลยนะปั้ง...หลาย ๆ แก้วได้เลย...ผมเห็นได้ว่า วันนั้น...พี่แป๊ะยังสูบบุหรี่อยู่...พี่แป๊ะ
ยังมีลักษณะความเป็นสุภาพบุรุษ มีรอยยิ้ม มีความเมตตา สุขุม และสงบเยือกเย็นเหมือนเดิม เราได้
พูดคุยกันอย่างสนุกสนานหัวเราะกันตลอดเวลา พูดคุยกันไปเรื่องต่างๆ เรื่องการดำเนินชีวิตและสาร
ทุกข์สุขดิบต่าง ๆ ...เมื่อได้เวลาพอสมควรผมก็ขอลาพี่แป๊ะไปที่ห้องกรรมกรธิการ เพื่อชี้แจงบประ
มาณต่อไป...ซึ่งผมยังจำรอยยิ้มและใบหน้าที่มีเมตตาของพี่แป๊ะในวันนั้นได้เสมอ...พอมาทราบอีกที...พี่
แป๊ะของเพื่อน ๆ น้อง ๆ ชาวค่าย สจ.ก็จากไปเสียแล้ว

ผมรู้สึกเสียใจมาก...เสียตายและอาลัยพี่แป๊ะเป็นอย่างยิ่ง ...ขอให้คุณความดีต่าง ๆ นา
นาของพี่แป๊ะที่ได้อุทิศกระทำมา...ด้วยความเสียสละอดทน...ด้วยเวลาอันยาวนานตลอดชีวิตของพี่...จง
ได้เป็นพลังปัจจัยส่งเสริม เกื้อหนุน ให้อดวิญญานพี่แป๊ะของน้อง ๆ ได้ไปสถิตย์อยู่ในสวรรค์อัน
เป็นที่ สงบสุข...ร่มเย็น...ตามคตินิยมความเชื่อของพวกเราชาวไทยในสัมปรายภพนั้นด้วยเทอญ...

ยังรักและเคารพพี่แป๊ะเสมอ

ปั้ง

พ.ต.อ.ดร. เกียรติพงษ์ มีเพียร

ชาวคณะสจ. ค่ายที่ห้า

บ้านห้วยหว้า อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ปัจจุบัน อาจารย์ภาควิชาการบริหารงานตำรวจ

ส่วนวิชาการบริหารงานตำรวจ บก.วิชาการ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สามพราน จังหวัดนครปฐม

คิดถึงคนดีบุรีรักษ์

สามสิบปีที่ผ่านมาหนักหนา
แอดเพลงอาลัยผ่านมาซาไซ
ค่ายอาสาพัฒนาอุฬาไป
ที่แกใหญ่สุรินทร์ถิ่นซุดคุ

๖๖ ระนาดรางข้างกรับจับกระท่อม

ย่าอวยพรจิมจิมอยู่ข้างตุ
ผูกมือทอานขี้ฉุยย่าน้ำตาพร
ขี้ฉุยลงอยู่กับทอานนานนนานไป
เธอมาอยู่ทำงานที่บ้านนี้
ซุดบ่ที่แห่งกริ่งซิ่งน้ำใส
กรำแดดอ้าก้าแสงแดดแรงใจ
ละเห็นใครดีเท่าทอานไม้พานเอเอ

ทุกครั้งที่ย่างไปอ้างอาบ
นึกเห็นภาพทอานย่าอยู่เสมเอ
เห็นเสื่อไหวใจสั่งขังห้วงเอเอ
ย่าเคยเปลเอลงเคยไผเอว่าใครมา
เบ็กบายศรีสั่งขี้ฉุยเมื่อชันฉาก
ย่าขอฝากพรอันอะสุรธา
อัญเชิญเทพที่ไผ่หมดไร่นา
องรักษาเธอไว้สงได้นาน

ระนาดรางข้างกรับจับเสื่อยเสื่อย
กันดรัมเสื่อยโอดเสียงเคียงประธาน
อีสานนั้งนั้งน้ามานมนาน
ที่ป้อธารไม่แห้งเพราะแรงเอเอ ๖๗

เพลงสั่งขี้ฉุยชันฉากมาอีกครั้ง
เมื่อความหลังฝังอดีตให้ใจเปลเอ
ตั้งแต่บัดนี้ไปไม่มีเอเอ
คิดถึงเธอคนดี บุรีรักษ์.

ผย๑๑ ๑๑๑ระเบียบ.
ค่ายแกใหญ่ สุรินทร์
2 สิงหาคม 2539

คำไว้อาลัย

แต่

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์

ผมขอแสดงความเศร้าสลดใจ และอาลัยอย่างสุดซึ้งในการจากไปอย่างมีวันกลับของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถึงแม้ชีวิตของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ จะล่วงลับไปแล้วก็ตาม แต่เกียรติคุณที่ได้กระทำไว้อย่อมจะปรากฏอยู่เสมอ นับเป็นอนุสรณ์แก่วงศ์ตระกูลของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ไม่มีวันสูญหาย

ความจริงนั้น ผมได้รู้จักคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ซึ่งเป็นรุ่นพี่รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสถาบัน สิงห์ดำ เดียวกัน คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นบุคคลที่น่าเอาเยี่ยงอย่างคนหนึ่ง การจากไปของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ในครั้งนี้จึงเป็นที่เศร้าสลดใจของญาติสนิท มิตรสหาย และบุคคลที่รู้จักเป็นอย่างยิ่ง

ณ บัดนี้ ผมขอน้อมจิตอธิษฐาน ขอดวงวิญญาณของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ จงได้รับส่วนกุศลผลบุญจากคุณงาม ความดี ที่บรรดาลูกหลาน ญาติสนิท มิตรสหาย ที่ได้ร่วมกันทำบุญอุทิศสังฆมไฉนนั้น นำทางให้ท่านขึ้นสู่สรวงสวรรค์ชั้นทิพย์วิมานในสัมปรายภพด้วยเทอญ

(นายสงวน ลีวมโนมนต์)

นายกสมาคมส่งเสริมการค้าและการลงทุนไทย-อเมริกา

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ชื่อที่อยู่ในความทรงจำของเพื่อนนิรันดร

ระลึกโดย...เทียม ศิวะสุข

ผมได้รับมอบหมายจากเพื่อนๆ ศิษย์เก่าโรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์ รุ่นม. ๖ ปี ๒๕๐๒ ให้เป็นตัวแทนของรุ่นเขียนรำลึกความหลังและความเกี่ยวพัน ความรัก ความอาลัย และความรู้สึกที่เพื่อนๆ มีต่อคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อนผู้เป็นปิยะมิตร ซึ่งวายชนม์ และจะมีพิธีพระราชเพลิงศพในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๙

พวกเราได้มีโอกาสรู้จักกับคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เมื่อปี ๒๕๔๗ ครั้งที่พวกเราสอบแข่งขันเข้าเรียนในชั้น ม. ๑ โรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์ คุณบุรีรักษ์ เป็นที่รู้จักของเพื่อนๆ ทุกคนเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นบุตรของพ่อพนม นามวัฒน์ ซึ่งในช่วงนั้นคุณพ่อพนม นามวัฒน์ เป็นนายอำเภอเมืองสุรินทร์อยู่ พวกเราได้เรียนหนังสือร่วมห้องกับคุณบุรีรักษ์มา ๓ ปี จนถึงปี ๒๕๔๙ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คุณบุรีรักษ์ก็ได้ลาออกไปศึกษาต่อม. ๔ ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ ในจังหวัดพระนคร

ภายหลังจากที่คุณบุรีรักษ์ย้ายมาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ความสัมพันธ์เพื่อนร่วมรุ่น ก็เริ่มห่างเหินไปเหมือนดังคำกล่าวที่ว่า - ถนนที่ไม่ได้เดินนานๆ หญ้าก็ขึ้นรก - สายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูงก็เช่นเดียวกัน เมื่อไม่ได้ติดต่อกันนานๆ ก็เริ่มลืมๆ กันไป อย่างไรก็ตามในความรู้สึกของเพื่อนๆ แทบทุกคนไม่มีใครลืมคุณบุรีรักษ์เลย เหตุทั้งนี้ก็เพราะระหว่างเพื่อนๆ กับคุณบุรีรักษ์ ยังมีการติดต่อกันอยู่บ้างแม้ไม่สม่ำเสมอ แต่ก็ยังไม่ถึงกับทิ้งร้างหรือลืมกัน เหมือนถนนแห่งหัวใจที่ยังเชื่อมโยงและไปมาหาสู่กันอยู่บ้าง ไม่ถึงกับเกิดหญ้าขึ้นรกจนจำทางไม่ได้

ครั้นคุณบุรีรักษ์ได้โอนย้ายจากสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นสถานที่รับราชการครั้งแรกมาเป็นข้าราชการรัฐสภา และก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภา จนระยะหลังได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการ

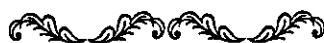

การรัฐสภาอาเซียน ไปประจำอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ทำให้พวกเราเพื่อนๆ ศิษย์เก่าสุร-
วิทยาคารและครูอาจารย์ที่เคยสอนคุณบุรีรักษ์ ต่างปลื้มปิติยินดีในความก้าวหน้าของคุณบุรีรักษ์ ที่ได้
นำความมีหน้ามีตาและความภูมิใจมาสู่พวกเราชาวจังหวัดสุรินทร์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเพื่อนฯ
ร่วมรุ่นดีใจกันทั่วทุกคนบางคนถึงกับโทรศัพท์ไปบอกผมด้วยน้ำเสียงตื่นเต้นดีใจว่า 'เฮ้ย! เม็งรู้แล้วยังไอ้แม่ปะ'
(หมายถึงคุณบุรีรักษ์) ได้เป็นเลขาธิการรัฐสภาระหว่างประเทศแล้ว

คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นเพื่อนแท้ของพวกเรา เป็นคนที่มีอัธยาศัย มีน้ำใจไมตรี มี
ความรัก และมีความจริงใจต่อทุกๆ คน เห็นได้จากครั้งหนึ่ง คุณไพโรจน์ พรหมสาส์น รัฐศาสตร์จุฬาฯ รุ่น
๑๕ เพื่อนร่วมรุ่นของคุณบุรีรักษ์ได้ย้ายไปรับราชการเป็นปลัดอำเภอโท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
คุณบุรีรักษ์ถึงกับส่งฝากไปยังเพื่อนๆ ทางสุรินทร์ให้ช่วยดูแล และให้การช่วยเหลือสนับสนุนทุกอย่าง
ทั้งนี้เพราะความห่วงใยเพื่อนนั่นเอง แม้ต่อมาเมื่อคุณไพโรจน์ พรหมสาส์น จะได้ย้ายกลับไปเป็นรอง
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ คุณบุรีรักษ์ก็ยังมิน้ำใจฝากเพื่อนๆ ที่อยู่ทางจังหวัดสุรินทร์ให้ช่วยให้
การสนับสนุนและดูแลคุณไพโรจน์ พรหมสาส์น เหมือนเช่นเคย ความห่วงใยและความมีน้ำใจเอื้อ
อาทรเช่นนี้ มิใช่ว่าคุณบุรีรักษ์จะเลือกปฏิบัติต่อบางคนก็หาไม่ คุณบุรีรักษ์จะปฏิบัติและมีน้ำใจต่อทุก
คนเหมือนกันหมด ใครเดือดร้อนหรือมีปัญหาอะไร หากไปหาคุณบุรีรักษ์แล้วจะได้รับการช่วยเหลือ
แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลืออย่างไม่มีติดหวงแต่อย่างใด

ก่อนคุณบุรีรักษ์ จะถึงแก่อนิจกรรมประมาณเดือนเศษ พวกเราได้ทราบข่าวว่าคุณ
บุรีรักษ์ป่วยเข้ารับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลพระมงกุฎ พวกเราหลายคนจึงได้ผลัดกันเดินทางจาก
จังหวัดสุรินทร์มาเยี่ยม พวกเราได้เห็นแววตาของคุณบุรีรักษ์ มีน้ำตาไหลซึมออกมาเหมือนจะบอกว่า
โอกาสอยู่ของเราเหลือน้อยแล้ว ขอฝากลาเพื่อนๆ ทุกคนด้วย

เพราะคุณบุรีรักษ์อุดมด้วยความดีและมีน้ำใจอันประเสริฐสมบุรณ์ด้วยจริยวัตรของ
การเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เมื่อต้องมาวายเป็นคนชราอันสมควร พวกเราเพื่อนๆ ร่วมห้อง
เรียนและเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน จึงขอรวมน้ำใจเข้าเป็นหนึ่งเดียว เพื่ออธิษฐานจิตให้ดวงวิญญาณของ
คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้ไปสู่สุคติ ณ สัมปรายภพ และขอให้คุณบุรีรักษ์จงรับรู้ด้วยว่าเพื่อนๆ ที่ยังอยู่
ข้างหลังทุกคน ยังรัก ยังผูกพัน ยังมิดร้อยความสัมพันธ์แห่งการเป็นเพื่อน ด้วยดวงใจของเพื่อนทุกคน
ชั่วนิรันดร์

อาลัยรัก

แด่

"คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์"

"บุรีรักษ์ นามวัฒน์" ลูกแม่รำเพย ซึ่งเคยร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาภายใต้ร่มเงาสถานศึกษาแห่งเทพศิรินทร์ ณ วันนี้..... เขาได้ลาลับจากพวกเราไปอย่างสงบสุข คงเหลือไว้แค่ความทรงจำกับวันเวลาที่ผ่านไป.....

เมื่อหวนคิดถึง.....ชื่อ "บุรีรักษ์ นามวัฒน์" เพื่อนคนเก่ง เรียนดี มีน้ำใจ ผู้ฉายแววอัจฉริยะในวัยเด็กและเป็นตัวแทนของโรงเรียนนำชื่อเสียงและความภาคภูมิใจมาสู่สถาบันแห่งนี้ เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมรุ่นและครูบาอาจารย์ทุกท่านเสมอมา จนกาลเวลาผ่านไป.....

จากวัน.....เป็นเดือน.....เป็นปี.....ทุกอย่างก้าวจากโลกใบเล็กแห่งสถานศึกษาสู่โลกภายนอกอันกว้างใหญ่ ลูกแม่รำเพยผู้นี้ ไม่เคยห่างหายจากคุณงามความดีเพื่อนของเรา "บุรีรักษ์ นามวัฒน์" พากเพียรพยายาม สร้างฐานะ สร้างครอบครัว สร้างชื่อเสียงและเกียรติยศแก่วงศ์ตระกูล ด้วยคุณงามความดีของเขานำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นตัวแทนของประเทศชาติ สร้างชื่อเสียงให้แก่มาตุภูมิ เป็นที่เคารพรักของผู้ได้บังคับบัญชา อีกทั้งเป็นที่รักของมวลมิตรในรัฐสภา อันทรงเกียรติแห่งนี้

ท่านรองบุรีรักษ์ นามวัฒน์ คือแบบอย่างของความดี คือคนดีที่สร้างสรรค์ คือพลังของสังคม เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ยึดถือปฏิบัติกันสืบไป

ชื่อนี้.....นามนี้.....มีความหมาย ท่านจากไปแค่เพียงกาย มิจางหายจากความทรงจำ ลูกแม่รำเพยจะขอจารึก "บุรีรักษ์ นามวัฒน์" ไว้ในดวงใจทุกดวง กลับสู่อ้อมอกแม่รำเพยอันอบอุ่น สู่อ้อมใจมวลมิตรที่คิดถึง.....ตราบนานเท่านาน

ขอให้กุศลผลบุญและคุณงามความดีของ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ จงเป็นปัจจัยหนุนนำให้ดวงวิญญาณไปสู่สุคติภูมิที่เพียบพร้อมด้วยทิพยสมบัติตลอดชั่ววันรันดรกาลเทอญ

หลับให้สบายเถิดเพื่อนรัก.....จากเพื่อนเทพศิรินทร์ รุ่น ๐๒ -๐๔

สูญเสียบัว - อาลัย บุรีรักษ์

แม้ทราบว่าการสูญเสียบัว เป็นสัจธรรมอย่างหนึ่งที่ทุกชีวิต จะต้องประสบพบเห็น แต่การสูญเสียบัว บุรีรักษ์ ไปด้วยวัยเพียง ๕๓ ปี นับว่าเป็นการสูญเสียบัวอย่างใหญ่หลวงแก่บรรดาญาติมิตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ครอบครัวของบุรีรักษ์เอง ในชีวิตการรับราชการ บุรีรักษ์ กำลึงรุ่งโรจน์ จากการศึกษาที่เคยดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภา และได้รับเกียรติให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน เป็นการชี้ให้เห็นว่า บุรีรักษ์ เป็นบุคลากรที่เปี่ยมไปด้วยประสบการณ์และมีคุณค่ายิ่ง การจากไปโดยไม่มีวันกลับของบุรีรักษ์ จึงนับได้ว่าเป็นการสูญเสียบัวที่ยิ่งใหญ่

ในขณะที่ เวลานี้ ดวงวิญญาณของบุรีรักษ์ สิ้นสถิตย้อยู่ ณ ที่ใด ขอให้ทราบด้วยว่า เราทุกคนได้ตั้งกระแสน้ำจิต อธิษฐาน ส่งดวงวิญญาณของบุรีรักษ์ จงไปสู่สุคติ ณ ที่พรมพิฆมาน ในสัมปรายภพด้วยเทอญ

ด้วยรักและอาลัยยิ่ง
"อา"
(บัญญัติ นามวัฒน์)

อาลัยพี่ชาย

พี่ชายเป็นผู้ที่ครอบครัวของเรารักและให้ความสำคัญมาตั้งแต่เล็กจนโต พี่ชายได้ทำหน้าที่ตัวอย่างดี ทั้งในด้านการศึกษา การงาน ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจ และเป็นเกียรติแก่ครอบครัวของเรา เมื่อพ่อต้องจากพวกเราไป เมื่อ ๒๕ ปีก่อน นับว่าเป็นครั้งแรกที่เรา พี่ - น้อง ต้องทุกข์ร่วมกัน พี่ชายต้องทำหน้าที่เป็นกำลังใจและเป็นทีปรึกษาให้แก่พวกเรา และใช้ชีวิตใกล้ชิดกับน้องๆ มาตลอด เรามีโอกาสได้พบกันเกือบทุกวัน ทำให้ได้รับรู้ความเป็นไป ของพี่ - น้องทุกคน อย่างต่อเนื่อง เราทุกคนได้รวมความรัก ความห่วงใย และความผูกพันที่มีต่อกันระหว่างพี่น้องไว้อย่างมั่นคง

น้องๆ ทุกคนรู้ว่า พี่ชายมีสุขภาพดี แข็งแรง ไม่เคยเจ็บป่วย เมื่อเรารู้ว่าพี่ชายป่วย เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๘ เรารู้สึกไม่สบายใจ ห่วงใย และเป็นกังวล เราช่วยกันดูแลเอาใจใส่เป็นประจำทุกวันเพราะพี่ชายไม่ได้แข็งแรงเหมือนเดิม ในช่วงเวลาดังกล่าว พวกเรารู้สึกว่าความสุขและความทุกข์ช่างอยู่ใกล้กันเหลือเกิน แต่พี่ชายก็เข้มแข็ง อดทน ไม่มีคำพูดหรือท่าทีของความท้อแท้ใจให้น้องๆ ได้เห็นเมื่อพวกเราเห็นหน้าพี่ชายเราก็ไม่เคยแสดงความทุกข์ใจให้เห็น เราต่างก็เข้มแข็ง ทั้งๆ ที่ในใจของเรานั้นเจ็บปวดรำวรานใจเป็นที่สุด

เราต่างก็หวังให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยดลบันดาลให้พี่ชายของเราหายเป็นปกติ และอยู่เป็นร่วมโพธิ์ร่มไทรของน้องๆ ไปอีกระยะหนึ่ง แต่พี่ชายก็ไม่มีโอกาสได้อยู่กับพวกเราเหมือนที่เราหวังไว้ พี่ชายคนเดียวของเราได้จากพวกเราที่เฝ้าดูลมหายใจครั้งสุดท้ายด้วยความอาลัยเสียใจและเสียดายเป็นที่สุด

แม้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างของพี่ชายได้ยุติลงเพียงแค่นี้ แต่น้องๆ ยังมีความทรงจำของชีวิตระหว่างพี่น้องเหลือไว้ ทำให้เรารู้สึกเหมือนพี่ชายยังอยู่รอบๆ ตัวเรา เพียงแต่ไม่ได้เห็นหน้ากันเท่านั้น ความจริงที่ว่าเราไม่มีพี่ชายอีกแล้วนั้น สำหรับเราพี่ชายไม่ได้จากไปไหน ยังอยู่ที่ใจของเราตลอดกาล

ขอให้พี่ชายคนเดียวของเรา จงพักผ่อนให้สบาย อย่าได้มีห่วงหรือกังวล ขอให้คุณงามความดีที่พี่ชายได้ทำไว้ และที่น้องๆ ทำให้ จงช่วยให้ดวงวิญญาณพี่ชายมีความสุขในทุกสถานที่

และช่วยดูแลแม่ น้อง และหลานๆ ให้พ้นภัยอันตรายทั้งปวง หากแม่พี่ชายได้มีโอกาสกลับมาใช้ชีวิตในโลกนี้ไม่ว่าภพนี้หรือภพใด ขอให้เราได้เกี่ยวข้องเป็นที่น้องที่ใกล้ชิดกัน และอยู่ด้วยกันให้ยาวนานกว่านี้

ด้วยความรักและสุดอาลัย

จากน้อง

พรพิมล - วิโรจน์ ธิรคุณโกวิท

อุมพร นามวัฒน์

ชมพร - ตูพจน์ โฉ่หวัชรินทร์

ระลึกและอาลัยลูกชาย

แป๊ะ เป็นลูกชายคนโตและคนเดียวของพ่อแม่ ลูกเกิดในช่วงสงคราม ทุกอย่างขาดแคลน ไม่ว่าจะป็นนมผง เสื้อผ้า ของใช้เด็กอ่อน ก็หาซื้อลำบาก ต้องแบ่งกันซื้อ แบ่งกันใช้ เนื่องจากพ่อค้ากักตุนไว้เพื่อเก็งกำไร ตอนที่ลูกมีอายุยังไม่ถึงขวบ พ่อของลูกต้องย้ายไปรับราชการในถิ่นทุรกันดาร แม่ต้องหอบลูกไปด้วย การเดินทางก็แสนลำบาก ความเป็นอยู่ก็ไม่ได้สะดวกสบายนัก ในวัยเด็กลูกจึงอยู่ใกล้ชิดพ่อและแม่ตลอดเวลาไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์

ลูกเป็นเด็กที่ซุกซน ว่องไว และร่าเริง ชอบเล่นโลดโผน มีเพื่อนมากมาย และลูกมักจะเป็นหัวใจ ลูกจะหนีแม่ไปว่ายน้ำ ตกปลา ซ้ำจักรยาน ทำให้แม่ต้องเป็นห่วงอยู่เสมอ เมื่อลูกโตขึ้นได้เข้าเรียนหนังสือ ลูกเรียนหนังสือเก่ง เป็นหัวหน้าชั้น มีความประพฤติดี ซึ่งแม่มักจะได้รับคำชมเชยจากครูของลูกเสมอ แม่เริ่มนึกถึงอนาคตของลูก แม่คงจะยึดลูกให้ลูกติดอยู่กับแม่ไว้แบบนี้ตลอดไปไม่ได้อีกแล้ว แม่จึงตัดสินใจส่งลูกเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ ลูกก็สามารถสอบเข้าเรียนในโรงเรียนชื่อดังในสมัยนั้นได้อย่างภาคภูมิใจ การเรียนของลูกอยู่ในเกณฑ์ดีมากเช่นเคย คุณครูแนะนำให้คุณอยากให้ลูกสอบเข้าแพทย์ แต่ด้วยสายเลือดของนักปกครอง ลูกได้เลือกเรียนวิชารัฐศาสตร์ และแม่มาทราบภายหลังว่า ลูกเลือกเรียนสาขาการทูต แต่พ่อและแม่ก็ตามใจลูก เพราะลูกย่อมมีเหตุผลของลูกเอง สุดท้ายลูกก็ได้ใช้วิชาความรู้ที่แท้จริง เพราะตลอดชีวิตการทำงาน of ลูก ลูกแม่ต้องทำงานทางด้าน การต่างประเทศ แม่ก็ใกล้ถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ลูกก็ยังทำหน้าที่ในลักษณะเช่นนั้น ครั้นต่อมาเมื่อลูกสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐศาสตร์ แม่อยากให้ลูกเรียนสูงๆ ขึ้นไปอีก เพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล และลูกก็เป็นลูกคนโตด้วยแม่จึงปรึกษากับพ่อของลูกถึงความคิดที่จะส่งลูกไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่สหรัฐอเมริกา ลูกก็ยินดี และในที่สุดก็เรียนสำเร็จกลับมาสมกับที่แม่หวังไว้ เมื่อลูกกลับมาและรับราชการ ลูกก็เจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการตามลำดับ ตลอดเวลาที่ผ่านไปแม่มักจะไต่ถามแต่ข่าวดีของลูกเสมอๆ รวมทั้งความสำเร็จในการศึกษาและการทำงาน of หลานย่าทั้งสองคน ทำให้แม่รู้สึกมีความสุขเป็นอย่างมาก

ลูกเริ่มป่วยด้วยโรคเนื้องอกในปอดภายหลังจากที่ลูกพันหน้าที่เลขาธิการรัฐสภาอาเซียนที่อินโดนีเซียไม่นาน ทุกคนพากันปิดบังแม่ ไม่อยากให้แม่ต้องเป็นทุกข์ แต่สุดท้ายแม่ก็รู้จนได้ แม่ต้องทำใจและเอาธรรมะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว การเกิด-แก่-เจ็บ เป็นเรื่องธรรมดาของโลก ความตายเป็น

สิ่งที่ทุกคนต้องประสบเพียงแต่ที่ไหน อย่างไร และเมื่อไรเท่านั้น แม่เคยพบกับความสูญเสียแบบนี้หลายครั้ง ตั้งแต่พ่อและน้องสาวของคุณ แต่ในการสูญเสียทุกครั้งแม่รู้สึกภูมิใจที่มีลูกชายอยู่เคียงข้าง ทำให้แม่มีกำลังใจสู้ชีวิต แต่ต่อไปนี้ลูกได้จากแม่ไปแล้ว แม่อยากให้ทุกอย่างเป็นเพียงความฝัน ที่พอตื่นขึ้นมาลูกก็ยังอยู่กับแม่ ทุกวันนี้ถ้ามีใครพูดถึงลูก หรือเห็นอะไรที่สะกิดใจให้นึกถึง น้ำตาแม่จะไหลทุกครั้ง มันยากที่จะกลั้นไว้ ลูกคงรู้สินะว่า ลูกยังอยู่ในใจของแม่เสมอ

ด้วยผลบุญที่ลูกได้สร้างสมมาตลอดชีวิตของคุณและผลบุญที่ลูกได้ชวนเชิญให้แม่ น้องๆ และญาติ ได้ร่วมทำบุญสร้างกุศลทุกครั้ง จึงส่งผลให้ลูกขึ้นสู่ภพที่สูงยิ่งขึ้น และหากชาติหน้ามีจริง เราคงได้มาอยู่เป็นครอบครัวเดียวกันอีกนะ แม่ขอให้ลูกหลับพักผ่อนให้สบาย แม่คิดว่าลูกได้ประสบความสำเร็จในชีวิตแล้ว เพราะลูกได้ทำ-ได้เป็น-ได้เห็น-และได้มีทุกอย่างคุ้มค่ากับชีวิตหนึ่ง ที่ได้เกิดมาในโลกนี้

ด้วยรักและอาลัยลูกของแม่

สมสนิท นามวัฒน์

พ่อจำ

ถึงวันนี้ไม่มีพ่ออยู่ใกล้อีกแล้ว แบังก็ยังไม่รู้สึกเหมือนพ่อยังอยู่ตรงนี้ก็กับบังตลอดเวลา พ่อเป็นทั้งพ่อ ทั้งเพื่อน เป็นผู้นำทางชีวิตของลูก เป็นทุกสิ่งเป็นทุกอย่างของลูกมาตั้งแต่เกิดจนโต ไม่มีใครอีกแล้วที่บังจะรักได้มากกว่าพ่อและแม่ของบัง ความทรงจำเกี่ยวกับพ่อและครอบครัวของเราเขียนไม่หมดหรอกจะในหน้ากระดาษ อดีต ปัจจุบัน และอนาคตที่ลูกมี มีพ่อและแม่อยู่เป็นแกนกลางของชีวิตเสมอและจะมีตลอดไป ตั้งแต่เล็กจนโต มีแต่คนพูดว่า พ่อดู ความเป็นคนดูของพ่อทำให้ลูกหงุดหงิดและขุ่นใจเสมอเมื่อสมัยยังเด็ก มาตอนนี้ลูกเข้าใจแล้วว่า พ่อดู เพราะพ่อหวังดีกับคนอื่น ที่ดูบังกับปุมก็เพราะรักบังกับปุมมากถึงได้ดู พ่อเป็นคนเรียบง่ายและสอนว่า เกิดเป็นคนต้องไม่ลืมหิว ไม่หลงงา ไม่ลืมหิวฐานะชาติกำเนิด ทุกคำสอน พ่อสอนให้ลูกเป็นคนดี มีความตั้งใจ พากเพียร เพราะพ่อเป็นคนขยันตั้งใจจริงกับทุกอย่างที่พ่อทำพ่อบอกเสมอว่าคงไม่มีอะไรจะให้มากกว่าการศึกษาลูกๆจะได้หาเลี้ยงตัวเองได้ พ่ออยู่ช่วยลูกตลอดไม่ได้หรอก พ่อจะทำงานหนักและทุ่มเทให้กับอนาคตของลูก บังบอกตัวเองเสมอว่าจะต้องทำให้พ่อภูมิใจ ให้พ่อชื่นใจ บอกกับทุกคนได้ว่า นี่คือลูกของพ่อ....

พ่อจำ พ่อจากบังไปเร็วเกินไปจะ แบังยังไม่ได้มีโอกาสทำให้พ่อชื่นใจเลย เหนื่อยมาตลอดชีวิต แต่พ่อไม่เคยปริปากบอกลูกเลยว่าเหนื่อย จนวาระสุดท้ายเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่พ่อบอกบังว่าพ่อเหนื่อย...เหนื่อยเหลือเกิน อยากพัก พ่อจำพักให้สบายนะจะ ไม่ต้องห่วงอะไรแล้ว ลูกๆโตกันพอที่จะดูแลตัวเอง ดูแลแม่ พ่อไม่ต้องกังวล ถ้าชาติหน้ามีจริงบังจะตามไปอยู่กับพ่อเป็นลูกบังของพ่อแ๊ะ เป็น โกงจุก - ของ - ป้าเสมีร์ฟ - อิก สำหรับในชาตินี้ภพนี้ ถ้ามีอะไรที่ลูกล่วงเกินทั้งกายกรรม วจีกรรม และมนิกรรม ขอให้พ่ออโหสิให้ลูกด้วยนะจะ

พ่อของบังเป็นคนดีมีศีลธรรม แบังมั่นใจว่าบุญกุศลที่พ่อได้สร้างไว้ จะช่วยนำพ่อไปสู่สุคติในสัมปรายภพ บังขอตั้งจิตอธิษฐานว่าบุญใดกุศลใดที่สร้างมาและที่จะได้สร้างต่อไป ขอให้พ่อได้อนุโมทนากับบุญนั้นๆ ทุกครั้งด้วย และให้พ่อได้มีโอกาสสร้างบุญต่อไปเพื่อบุญนั้นจะได้นำพ่อสู่บันไดแห่งความหลุดพ้นจากห้วงวิภวสงสารนี้เถิด

บัง

พ่อครับ

ตั้งแต่จำความได้ ผมมีครอบครัวที่มีความสุข เวลาไปไหนมาไหนเราแทบจะไม่เคยแยกจากกัน นอกจากเวลาที่พ่อต้องไปราชการต่างประเทศ ซึ่งถึงแม้จะค่อนข้างบ่อยแต่ก็เป็นเวลาไม่นานนักจนกระทั่งพ่อจำเป็นต้องไปประจำที่ประเทศอินโดนีเซีย ช่วงนี้ผมสังเกตเห็นพ่อเหนื่อยมาก เพราะน้ำเสียงเวลาที่พ่อโทรศัพท์กลับมาหาพวกเราที่บ้านทำให้ผมรู้สึกเช่นนั้น แต่เวลาพ่อกลับมาเยี่ยมกลับไม่มีอาการเหล่านั้นให้เห็น พ่ออาจจะไม่อยากจะรู้ก็ได้ว่าพ่อเหนื่อยขนาดไหน

ผมเริ่มทราบอาการป่วยของพ่อตอนที่พ่อย้ายกลับมาเมืองไทยใหม่ๆ เนื่องจากพ่อมีอาการเจ็บที่ชายโครงจนต้องไปหาหมอ ซึ่งหมอดังกล่าวโดยการผ่าตัดแต่ก็โชคดีที่เป็นช่วงปิดเทอมของ ผมจึงได้มีโอกาสเฝ้าดูแลพ่อที่โรงพยาบาล ต่อมาช่วง ๓-๔ เดือนแรกผมรู้สึกว่าพ่ออาการดีขึ้นเนื่องจากสามารถขับรถไปเยี่ยมผมที่โรงเรียนเวลาผมต้องเข้าเวรฯ หลังจากนั้นมา ๕-๖ เดือน พ่อกลับทุรนทุรัง ผมส่งสารพ่อ อยากรู้ให้พ่อนายเร็วๆ แต่ความจริงกลับสวนทางกับความรู้สึกของผม มีเพียงการบีบนิ้ว และช่วยหยิบของให้เป็นครั้งคราวได้เท่านั้นที่ผมสามารถช่วยพ่อ ซึ่งก็คงไม่สามารถช่วยรักษาพ่อให้หายได้ แต่ก็คงเป็นกำลังใจให้พ่อสู้ตลอดมา จนช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนผมมีโอกาสบวชซึ่งบุญกุศลทั้งหมดผมอุทิศให้พ่อทั้งหมด ถึงแม้จะรู้ว่าไม่สามารถเปรียบเทียบอะไรกับพระคุณของพ่อที่มีต่อผมตลอดมา

พ่อครับวันนี้พ่อได้พักแล้ว หลังจากที่ต้องเหนื่อยเพื่อพวกเรามาตลอดชีวิต หลังจากที่โรคร้ายได้คุกคามพ่อ ในชีวิตนี้ผมไม่สามารถทดแทนบุญคุณพ่อได้เต็มที่ และยังไม่สามารถดูแลเลี้ยงดูพ่อได้แม้พวกเราอยากให้พ่ออยู่กับเรานานกว่านี้ ก็ไม่สามารถเป็นไปได้แล้วในขณะนี้ ถ้าชาติหน้ามีจริง ผมจะเกิดมาเป็นลูกพ่ออีก เพราะพ่อคือ คนสำคัญที่สุดในชีวิตผม และพ่อคือเทวดาในใจผมตลอดไป

รักพ่อ

ปุม

ทำยนี้ผมขอขอบพระคุณ น.นอ. อลงกรณ์ ผลดี และ น.นอ.ธันยวิทย์ ชูสงแสง ที่ได้ช่วยเหลือผมอย่างมากในการตกแต่งศพพ่อ ในพิธีพระราชทานน้ำอาบศพ และโดยเฉพาะ น.นอ.ธันยวิทย์ ได้แต่งกลอนจากความรู้สึกที่ได้ประสบในเหตุการณ์ในวันนั้น

"รดน้ำ"

๑. สองมือไหว้ กราบลง ตรงเท้าพ่อ
น้ำตาคลอ สองตา เริ่มหลดไหล
พรากจากตา ตกพร่าง ลงกลางใจ
เบียดไซกรู่ม ท่วมหทัย อยู่ในทรวง
๒. ผ่อนพักนิ่ง นอนหลับ เกิดครีบก้อน
แม่และพี่ คนรอ พ่ออย่างห่วง
ถึงพระจันทร์ ว่างฟ้า ลงลาดวง
เราจะล่อง คีนี่ ไปด้วยกัน
๓. พ่อไม่เคย จากไกล ไปจากผม
ความแหลมคม ความคิด มั่งจิตมั่น
ลูกจึงมี พ่อคนนี้ อยู่ในรันดร์
เพราะความคิด ลูกนั้น พ่อสอนมา
๔. รินน้ำไหล รดหลัง ยังมือพ่อ
น้ำตาคลอ ปาดริน สิ้นปวดปร่ำ
ลูกจะซื้อ ถือสัตย์ ปฏิญา
ยิ้มสุดท้าย อ้อลา.....ส่งพ่อไป

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๙

น.อ. ธีรวิทย์ ชูแสงส่อง

คำไว้อาลัย

ไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลยว่าชีวิตคู่ของเราจะจบลงด้วยการจากไปก่อนของพ่อในลักษณะเช่นนี้ ปกติพ่อเป็นคนสุขภาพแข็งแรง ชอบเล่นกีฬาหลายประเภท ในระยะหลังๆ นี้พ่อจะว่ายน้ำและเล่นกอล์ฟเป็นประจำ ตั้งแต่เราใช้ชีวิตร่วมกันมาแม่เป็นฝ่ายป่วยบ่อยมาก พ่อไม่เคยป่วยเลย มีป่วยหนักถึงต้องเข้ารับการรักษาด่วนในโรงพยาบาลก็ครั้งเดียว ครั้งนั้นพ่อป่วยด้วยโรคมะเร็ง เพราะเดินทางไปดูการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในการส่งเคราะห์ชาวเขาตามหมู่บ้านชาวเขาเป็นเวลาหลายวัน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตำแหน่งซึ่งเป็นงานในหน้าที่ขณะรับราชการอยู่ที่สำนักงาน ก.พ. สำหรับลูกๆ แล้วกล่าวได้ว่าตลอดชีวิตของเขาทั้งสองยังไม่เคยเห็นพ่อป่วยหนักมาก่อนเลย

ญาติมิตรที่ได้รับรู้อาการป่วยของพ่อต่างก็ลงความเห็นว่าเป็นเพราะการสูบบุหรี่ เพราะพ่อเป็นคนชอบสูบบุหรี่มาตั้งแต่สมัยยังหนุ่มๆ ยิ่งเวลาพ่อต้องใช้ความคิดพ่อจะยิ่งสูบบุหรี่มากขึ้นเป็นเท่าตัว แม่เองก็คิดเช่นนี้มาตลอด อย่างไรก็ตามเมื่อแม่ได้พบรูปถ่ายของพ่อขณะนั่งหารีหรือเรื่องงานอยู่กับเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งในขณะนั้นพ่อดำรงตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการฯ อยู่ แม่อดคิดไม่ได้ว่าทั้งพ่อและท่านต่างก็สูบบุหรี่จัดทั้งคู่ ตอนที่แม่ได้พบกับท่านเมื่อ ๖ ปีก่อน ท่านมีอายุ ๗๒ ปีแล้ว และท่านได้คุยว่าคนที่ท่านยังเป็นหนุ่มสุขภาพดีแข็งแรงอยู่อย่างที่ท่านเห็นก็เพราะท่านสูบบุหรี่ ปัจจุบันนี้ท่านก็คงยังสูบบุหรี่และมีสุขภาพดีเช่นเดิม พ่อซึ่งมีอายุน้อยกว่าจึงน่าจะมีสุขภาพดีเหมือนท่าน และมียังมีชีวิตอยู่กับแม่ และลูกๆ ไปอีกหลาย ๆ ปี การที่พ่อป่วยด้วยโรคร้ายจนถึงต้องเสียชีวิตจึงไม่น่าจะเนื่องมาจากการสูบบุหรี่เพียงสาเหตุเดียว และเท่าที่รู้จากข้อมูลทางการแพทย์ความเครียดก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งได้เช่นกัน หากใครจะมาถามว่าพ่อเคยมีความเครียดไหม ความที่พ่อไม่เคยแสดงออกให้เห็น แม่และลูกๆ จึงไม่อาจให้คำตอบที่ถูกต้องได้ แต่ถ้าจะให้บอกความเห็นแม่คงต้องบอกว่าใช่ พ่อน่าจะต้องเคยมีความเครียดมากๆ เพราะพ่อต้องประสบกับการกระทำที่ไร้คุณธรรมของผู้ที่อยู่ในอำนาจหลายครั้ง จนกระทั่งท่านอาจารย์สุชุม ติระวัฒน์ อดีตสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งพ่อได้มีโอกาสรับใช้ท่านในฐานะเลขานุการคณะกรรมการที่ท่านเป็นประธาน ทนดูการกระทำเช่นนั้นไม่ได้ถึงกับนำไปเขียนเล่าเรื่องราวเหล่านั้นลงในหนังสืออนุสรณ์อายุครบ ๘๐ ปีของท่าน และได้สรุปไว้ตอนท้ายว่า "การปกครองที่ไม่เป็นธรรมเลือกที่รักมักที่ชัง คือ การทำลายขวัญและกำลังใจของบุคลากร เป็นความไม่ชอบธรรม ซึ่งย่อมมีผลตักตั่นประสิทธิภาพของรัฐสภา ในจังหวะที่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

โดยของเรากำลังตกต่ำถึงขีดสุด - แม้คิดว่า หากผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้กระทำเหล่านั้นมีจิตสำนึกของผู้ใหญ่ที่ดี และได้ย้อนคิดดูว่าหากตนเองต้องตกเป็นผู้ถูกกระทำเช่นนั้นจะเป็นอย่างไรบ้างแล้วละก็ เขาคงจะได้งตการกระทำที่ไร้คุณธรรมเหล่านั้นลงไปได้นานแล้ว ถ้าหากว่าการกระทำเหล่านั้นได้สร้างความเครียดให้กับพ่อ ก็นับว่าเป็นการเบียดเบียนพ่อทั้งในทางตรงและทางอ้อม ซึ่งไม่ว่าจะเกิดจากกรรมเก่าแต่ชาติปางก่อนที่ยังให้ผลไม่หมด หรือไม่ว่าจะเกิดจากกรรมที่ผู้กระทำก่อขึ้นใหม่ก็ตาม พ่อก็ได้บำเพ็ญบุญ และได้อุทิศส่วนกุศลเป็นการอโหสิกรรมไปแล้ว จึงขอให้หมดเวรหมดกรรมกันไปเสียแต่ในชาตินี้ก็แล้วกัน

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของพ่อเช่นนี้ แม้ไม่อาจสรรหาถ้อยคำมาบรรยายความรู้สึกได้ตรงกับที่รู้สึกจริงๆ แต่คิดว่าผู้หญิงทุกคนเมื่อต้องสูญเสียสามีไปเช่นนี้ก็คงจะมีความรู้สึกเหมือนๆ กัน สำหรับแม่อาจจะมีความรู้สึกที่แตกต่างไปบ้างก็ตรงที่ความเสียใจและเสียดายแทนพ่อด้วย ที่พ่อต้องจากครอบครัวไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศถึง ๓ ปี พ่อได้กลับมาก็ยังใช้ชีวิตไม่คุ้มกับที่คาดหวังไว้ทั้งในด้านการงานและความสุขส่วนตัว

ในด้านการทำงานพ่อคิดโครงการพัฒนางานในความรับผิดชอบไว้มากมาย เมื่อได้เริ่มดำเนินการไปแล้วหลายโครงการกำลังจะเห็นผลก็ต้องจากไปเสียแล้ว ในด้านความสุขในครอบครัว พ่อได้กลับมาใช้ชีวิตกับครอบครัวในระยะที่สั้นมาก และในช่วงเวลาอันสั้นนั้นพ่อก็ไม่แข็งแรงพอที่จะพากันออกไปเที่ยวสนุกสนานตามที่ต่างๆ ตามที่พ่อชอบได้เหมือนเดิม อย่างไรก็ตามแม้มียังตั้งใจที่เราได้มีโอกาสทำบุญฉลองการแต่งงานครบรอบ ๒๕ ปี ด้วยการถวายภัตตาหารเพลและถวายเงินซื้อที่ดินถวายวัดด้วยกัน เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ แม้ว่ามันจะเป็นการทำบุญฉลองวันครบรอบแต่งงานของเราเป็นครั้งสุดท้ายก็ตาม

ครอบครัวของเราเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีลูกหญิงหนึ่งคน ชายหนึ่งคน กำลังพอดีสมควรแก่ฐานะ พ่อไม่เคยพูดแต่ก็ได้แสดงให้แม่และลูกๆ ได้ซาบซึ้งเสมอว่าพ่อรักและภูมิใจในครอบครัวมาก โดยเฉพาะเมื่อคราวที่พวกเรา พ่อ-แม่-และลูกๆ ไปเที่ยวที่เชียงใหม่กัน ที่ปางช้างมีพ่อค้าแม่ค้านำสินค้าพื้นเมืองมาขายมากมาย พ่อหยิบปลายงาช้างชิ้นเล็กๆ ซึ่งแกะสลักเป็นรูปโขลงช้าง ๔ เชือก ยืนรวมกันอยู่ใต้ต้นโพธิ์ ขนาดของช้างพอจะบอกได้ว่าเป็นพ่อช้าง แม่ช้าง และลูกช้าง ๒ เชือก พ่อชื่นชอบมากบอกว่าเป็นแหล่งครอบครัวของเรา แล้วพ่อก็ซื้อมา เดี่ยวนี้งาช้างแกะสลักยังคงอยู่ที่ตั้งตั้งโต๊ะหมู่บูชาในห้องพระยังมีสภาพดีอยู่ ช้างก็ยังอยู่ครบทุกเชือก แต่ครอบครัวของเราได้สูญเสียพ่อไปแล้ว

พ่อจากพวกเราไปด้วยอาการที่สงบ แม้ว่าพ่อจะป่วยมาปีกว่าแล้วก็ตาม แต่แม่ก็ประมาทไม่เตรียมตัวเตรียมใจไว้ก่อนเลย คงจะเป็นเพราะอาการป่วยของพ่อเพิ่งจะเริ่มกลับมาเมื่อเดือน

มีนาคม และพอมีอาการหนักได้เพียง ๓ วันก็เสียชีวิต พอมีอาการหอบหายใจไม่ออก แม่ต้องรีบพาพ่อ
เข้าโรงพยาบาลด่วน โดยมีคุณประคองศักดิ์ สามนเสน และคุณวิไลวรรณ ภูมิสถาน ตามไปด้วยและ
และติดต่อคุณชัยยันต์ ไปษยานนท์ ในการช่วยหาโรงพยาบาลให้และด้วยความกรุณาของ นายแพทย์นคร
สมบูรณ์วิทย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิร พ่อได้เข้ารับการรักษาพยาบาลที่นั่น โดยได้รับการเอา
ใจใส่ดูแลรักษาเป็นอย่างดีจากท่านผู้อำนวยการและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตลอดจนคณะ
พยาบาลประจำชั้น ๓ ตึกผู้ป่วยมุสลิม ซึ่งแม่และลูก ๆ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และจะ
ขอจดจำบุญคุณตลอดไป

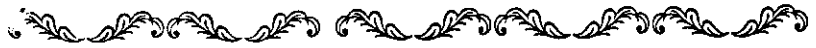
ด้วยคุณงามความดีที่พ่อได้ประพฤติปฏิบัติมาอย่างสม่ำเสมอ และด้วยอานิสงส์แห่งบุญกุศลที่
พ่อได้บำเพ็ญมาแล้วในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี รวมทั้งบุญกุศลที่แม่ได้บำเพ็ญมาแล้ว และจะได้
บำเพ็ญอีกต่อไป จงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ดวงวิญญาณของพ่อได้เสวยสวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ
ในสัมปรายภพด้วยเทอญ

นางพิมพ์จรีย์ นามวัฒน์

หน้าว่าง

ทัศนะ...แนวคิด...บุรีรักษ์ นามวัฒน์

หน้าว่าง

บทสนทนา
รายการความรู้สู่สังคม
เรื่อง รัฐสภากับประชาชน
โดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
กับ
สถานีวิทยุโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ ช่อง ๑๑

ออกอากาศ : เดือนกรกฎาคม ๒๕๒๕

ผู้ร่วมรายการ : นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการรัฐสภา
นายถวิล ไพรสณฑ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขณะนั้น)

ผู้ดำเนินรายการ : ศ.ดร.พงษ์станต์ พันธุลาภ

รัฐสภา เป็นสถาบันที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะรัฐบาลเป็นสถาบันที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติในฐานะองค์กรตัวแทนของประชาชน

รัฐสภา ทำหน้าที่ถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร รวมทั้งควบคุมการบริหารงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ และตามที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้ใช้อำนาจอังกล่าว อำนาจและหน้าที่ของรัฐสภาจะมีมากน้อยเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกันขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นจริงของบ้านเมืองของแต่ละประเทศ

ดร.พงษ์станต์

สวัสดีครับ วันนี้รายการความรู้สู่สังคมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จะเสนอเรื่องที่เป็นที่สนใจ กล่าวขวัญกัน ในวงการสังคมไทยในขณะนี้ และสิ่งที่จะสนทนากันต่อไปนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นั่นก็คือเรื่อง รัฐสภากับประชาชน เราจะมาวิเคราะห์ว่า รัฐสภามีบทบาทและมีความเป็นมาอย่างไร มีแนวโน้มจะเป็นอย่างไร และในสภาวะการเมืองปัจจุบัน รัฐสภาได้ทำอะไรกับประชาชนบ้าง

วันนี้ เรามีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญสองท่าน มาร่วมการสนทนากับเรา ท่านแรก ท่านเป็นข้าราชการประจำ มีตำแหน่งถึงรองเลขาธิการรัฐสภา เป็นผู้ที่มีความสนใจเรื่องของรัฐสภา คลุกคลีกับวงงานรัฐสภามาอย่างยาวนาน ท่านคือ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ครับ

อีกท่านหนึ่ง เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องจากราษฎรว่าเป็นผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของราษฎร และมีบทบาทสำคัญในรัฐสภา นั่นคือ คุณถวิล ไพรสงค์ ครับ คุณผู้ชมครับ ขณะนี้คุณหมูกิจการเมืองของเราสูงขึ้น นับตั้งแต่มีการยุบสภาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม เป็นต้นมา

ประเด็นแรกของการสนทนาในวันนี้ ผมขอเรียนถามคุณบุรีรักษ์ ว่ารัฐสภามีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาอย่างไร จากอดีตถึงปัจจุบัน
สวัสดีครับ

คุณบุรีรักษ์

ก็เป็นที่ทราบกันดีว่า รัฐสภาของเราเริ่มต้นกันมาตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีรัฐสภา ตลอด

ระยะเวลา ๕๔ ปี ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อรัฐสภา เราได้ใช้รัฐสภาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป สลับด้วยการปฏิวัติ รัฐประหาร การปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเริ่มแรกเรานำเอารัฐสภาแบบสภาเดียวมาใช้ มีสมาชิก ๒ ประเภท คือ สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งประเภทหนึ่ง และมาจากการแต่งตั้งอีกประเภทหนึ่ง ช่วงต่อมา ปี ๒๔๔๙ เป็นครั้งแรกที่เรานำเอาสองสภามาใช้ มีสภาผู้แทนกับพฤฒสภา แต่ใช้ได้เพียงปีเดียวเกิดเหตุการณ์รัฐประหาร จนถึงปี ๒๔๙๐ ช่วงนี้รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสองสภาเช่นเดิม แต่เป็นวุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎร เรากลับมาใช้ระบบสภาเดียวอีกครั้ง ภายหลังการรัฐประหารปี ๒๔๙๒ ซึ่งคณะรัฐประหารนำเอารัฐธรรมนูญปี ๒๔๗๕ มาใช้

เรื่องสภาเดียว ผมขอพูดเฉพาะสภาที่มาจากการเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนสภาเดียวที่มาจากการแต่งตั้งทั้งหมด มีอยู่หลายครั้ง ซึ่งจะเกิดขึ้น ภายหลังการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งตั้งขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ

ในปัจจุบัน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ บัญญัติให้มีสองสภา คือ วุฒิสภา กับ สภาผู้แทนราษฎร เราใช้กันมาหลายปีแล้ว การเลือกตั้งที่จะมีขึ้นนี้ ก็เป็นครั้งที่ ๓ การยุบสภานหมายถึง การยุบสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา ยังมีสภาพออยู่ แต่ว่าประชุมไม่ได้

ดร.พงษ์станต์

เราได้ทราบความเป็นมาจากรายการประจำแล้ว เราลองมาฟังทัศนะของนักการเมืองดูบ้างว่ารัฐสภาในอดีต กับปัจจุบัน มีบทบาทแตกต่างกันอย่างไร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีบทบาทแตกต่างกันอย่างไร ขอเรียนเชิญคุณถวิล ครับ

คุณถวิล

หากมองรัฐสภาในอดีตกับรัฐสภาชุดที่ผ่านมาแล้วนั้น ต้องมองก่อนว่ารัฐสภามีหน้าที่อย่างไร โดยหลักการแล้วหน้าที่สำคัญ มี ๒ ประการ คือ การออกกฎหมาย และการควบคุมรัฐบาล

การออกกฎหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐสภาในอดีต กับรัฐสภาที่ใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑) จะเห็นได้ชัดเจนว่า รัฐสภาเดี๋ยวนี้ จะออกกฎหมายได้ยากมาก เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดไว้เลยว่า หากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงิน แล้วจะต้องให้รัฐบาลรับรอง และประการที่สองกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้วจะต้องผ่านวุฒิสภา ฉะนั้นขั้นตอน ที่ผ่านเป็นกฎหมาย ได้ เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะยาก

ในอดีต ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ หรือฉบับเก่าๆ สภาผู้แทนราษฎรจะมีอิสระที่จะออกกฎหมาย ถ้าเปรียบเทียบกับแล้ว จะเห็นได้ว่า เรามีอำนาจในการออกกฎหมายค่อนข้างจะน้อย

การควบคุมรัฐบาล ก็คือการอภิปรายไม่ไว้วางใจ การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ ซึ่งหน้าที่ในส่วนรวมในอดีตถึงปัจจุบันคล้ายคลึงกัน คือ ไม่ค่อยจะมีผลเท่าใดนัก แต่ที่เห็นมีพัฒนาการขึ้นมากนั่นคือ การมีบทบาทของกรรมาธิการชุดต่างๆ ซึ่งตลอดเวลาสามปีที่ผ่านมา ประชาชนได้ร้องเรียนผ่านกรรมาธิการชุดต่างๆ มากเหลือเกิน ซึ่งกรรมาธิการชุดนั้นๆ ก็ได้แก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้มากเช่นกันผมคิดว่ามากกว่ารัฐสภาชุดอื่นๆ ที่ผ่านมา

ดร.พงษ์ศานต์

คุณบุรีรักษ์ครับ ขณะนี้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า รัฐสภาไร้เสถียรภาพ ในฐานะที่คุณบุรีรักษ์อยู่ใกล้ชิดกับรัฐสภามากที่สุด มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไรบ้างครับ

คุณบุรีรักษ์

ผมมองเสถียรภาพของรัฐสภาจะเกิดขึ้นได้ต้องได้รับความศรัทธาและความเชื่อถือจากประชาชน เป็นความศรัทธาเชื่อถือทั้งระบบ ไม่ใช่เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สิ่งที่เรากำลังประสบและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องเสถียรภาพนั้น เกิดขึ้นเพราะรัฐสภาเราไม่มีความต่อเนื่อง ถูกยุบ ถูกยกเลิกตามรัฐธรรมนูญบ่อยครั้ง และการกล่าวว่หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่อยู่ในระเบียบวินัย จะเป็นเหตุให้รัฐบาลยุบสภา ผมมองว่า

มันไม่เกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐสภา เพราะเรื่องจริง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็น เพราะการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของสมาชิก ซึ่งธรรมดาจะเกิด มีความขัดแย้งกันและมีฝ่ายที่เห็นด้วยและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ทั้งนี้การ แสดงความคิดเห็นนั้น ได้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ตามแนวทางหากรัฐบาลเห็นว่าไม่ถูกเรื่องก็ยุบสภาได้

อีกประการหนึ่งที่ผมเป็นห่วงมากก็คือ สื่อระหว่างรัฐสภากับ ประชาชน สื่อมวลชนทุกวันนี้มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อเสถียรภาพ การเมืองมาก ภาพที่ออกไปจากรัฐสภาในสายตาประชาชน ไม่ว่าจะ เป็นการรายงานข่าวของสื่อมวลชนแขนงต่างๆ หากเป็นในทางสร้าง ความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน ความศรัทธาที่จะเกิดขึ้นได้

การปฏิบัติหน้าที่ในสภา เป็นการนำเอาความคิดเห็นออกมา ผสมผสานปรองดองกัน อาจจะมีลักษณะของการโต้แย้งกันอย่างรุนแรง ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งนั้น การโต้แย้งกันเป็นเรื่องของ ประชาธิปไตย ไม่ใช่การทะเลาะเบาะแว้งกัน แต่ภาพที่เกิดขึ้นได้ทำให้ ประชาชนเบื่อหน่าย

การที่สถาบันรัฐสภา มีทั้งสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งและเลือก ตั้ง ซึ่งในส่วนของที่มาจากการเลือกตั้ง ก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่ามา อย่างไม่ถูกต้อง ใช้วิธีการสกปรกบ้าง ใช้อิทธิพลบ้าง ผมคิดว่าภาพเหล่านี้ เสียเปรียบในขั้นต้นอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม เสถียรภาพของรัฐสภาจะเกิดขึ้นได้นั้น อยู่ที่ความ เข้าใจและความศรัทธาของประชาชน เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและของรัฐสภา

ดร.พงษ์ศานต์

ขอบคุณมากครับ ทางด้านคุณถวิลละครับ ที่มองกันว่ารัฐสภาไร้เสถียร ภาพมีความจริงมากน้อยแค่ไหน และจะมีทางแก้ไขอย่างไร ประชาชน ควรจะมีบทบาทอย่างไรได้บ้าง

คุณถวิล

ในความเป็นจริง รัฐสภามีเสถียรภาพ ผมเองเห็นด้วยกับท่านรองฯ บุรีรักษ์ ว่าการมีเสถียรภาพของรัฐสภาขึ้นอยู่กับศรัทธาของประชาชน รัฐสภา

จะเข้มแข็งเพียงใดขึ้นอยู่กับประชาชน หากมีอำนาจอื่นมาล้มล้างรัฐสภา ก็จะไม่สามารถกระทำได้

การส่งเสริมให้รัฐสภามีเสถียรภาพได้นั้น ประการแรก ต้องแก้ไขที่ตัวกฎหมายแม่บท ซึ่งเราต้องมาพิจารณากันว่า ปัจจุบันตัวกฎหมายแม่บทเป็นไปตามหลักการของระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ หากต้องการให้ระบบรัฐสภามีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพแล้ว ต้องมีการแก้ไขให้เป็นไปตามหลักการด้วย อีกประการหนึ่ง คือพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้น มีเจตนารมณ์ที่จะรักษาผลประโยชน์ของประชาชนหรือไม่ หรือตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร ประการที่สาม นักการเมือง นักการเมืองที่จะผดุงไว้ซึ่งเสถียรภาพของรัฐสภาจะต้องมีอุดมการณ์ เมื่อเข้ามาเป็นนักการเมืองแล้ว ต้องทำทุกอย่างเพื่อส่วนรวม ประการที่สี่ ต้องมองที่ข้าราชการประจำ ข้าราชการประจำมีการยอมรับในระบบรัฐสภาหรือไม่ เพราะองค์กรข้าราชการประจำมีบทบาทต่อการบริหารและการเมืองมาอย่างยาวนาน และประการสุดท้ายซึ่งสำคัญที่สุดคือประชาชน ประชาชนต้องเข้าใจว่าตนเองต้องการนักการเมืองอย่างไร ต้องมีวิจรรณญาณในการเลือกตั้ง ต้องยอมรับและไว้วางใจว่านักการเมืองสามารถแก้ไขปัญหาของชาติได้ ประชาชนต้องให้ความสนใจต่อการเลือกตั้งมากที่สุด เพราะการเลือกตั้งเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ดร.พงษ์ศานต์

ต่อไปเป็นประเด็นสำคัญแล้วนะครับ คุณบุรีรักษ์ครับ รัฐสภาจะให้อะไรกับประชาชนบ้างครับ

คุณบุรีรักษ์

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐสภาไทยของเราได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นสภาที่มาจาก การเลือกตั้ง หรือผสมกับการแต่งตั้งหรือสภาที่มาจาก การแต่งตั้งล้วน ๆ ในประสบการณ์ของผมเห็นว่า รัฐสภาของเราได้ปฏิบัติหน้าที่เยี่ยงรัฐสภาของประเทศที่เป็นอารยะ ที่พูดเช่นนี้เพราะ **รัฐสภา เป็นสัญลักษณ์แห่งศักดิ์ศรีของประชาชนที่มีอารยะ** การพิจารณาออกกฎหมายหรือการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในด้านต่าง ๆ นั้น ได้ทำกันมาอย่างดี จะมีบ้างก็ส่วนน้อยที่เป็นปัญหา

ในอนาคตคิดว่ารัฐสภาจะให้อะไรกับประชาชนมากกว่าครั้งที่ผ่านมา เพราะมีความต่อเนื่อง มีความมั่นคงมากขึ้นกว่าแต่ก่อน และประชาชนก็เริ่มเข้าใจในบทบาทของรัฐสภามากขึ้น

สิ่งสำคัญที่สุด รัฐสภาเป็นสถาบันที่ปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศไว้ และให้โอกาสแก่ทุกส่วนเพื่อประสานผลประโยชน์ของสังคม เสมือนเป็นศูนย์ประสานเพื่อหล่อหลอมเป็นจุดเดียวกัน

ดร.พงษ์станต์

ขอบคุณครับ ทักษะของคุณถวิล เกี่ยวกับเรื่องนี้ครับ

คุณถวิล

ผมคิดว่า รัฐสภาให้ประโยชน์กับประชาชนค่อนข้างจะมาก อย่างกรณีการออกกฎหมาย แม้ว่าสมาชิกบางคนซึ่งถูกสื่อมวลชนหรือประชาชนวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ้างก็ตาม แต่กฎหมายทุกฉบับที่ผ่านออกไป เป็นการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนทั้งสิ้น

ในช่วงเวลา ๓ ปีที่ผ่านมา กฎหมายที่ผ่านออกไปเป็นประโยชน์กับประชาชนและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ได้เข้าไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้มาก แม้แต่ฝ่ายตัวเอง ก็ได้เป็นกระจกสะท้อนภาพการกระทำของรัฐบาลได้มากขึ้น พฤติกรรมส่วนตัวของสมาชิกดีขึ้น ระมัดระวังมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

หากสภาของเรามีความต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ แล้ว ประชาชนจะหันมาพึ่งพิงระบบรัฐสภามากขึ้น เพราะเขาเห็นผลว่าสภาสามารถแก้ไขปัญหาของเขาได้ ผมเชื่อว่าแนวโน้มในอนาคต รัฐสภาจะเจริญก้าวหน้าและพัฒนาตนเองไปสู่ความมั่นคง ประชาชนก็จะให้ความสนใจมั่นใจและเชื่อถือระบบรัฐสภามากขึ้นกว่าก่อน

ดร.พงษ์станต์

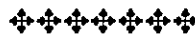
คุณผู้ชมครับ ได้ฟังทักษะจากท่านทั้งสองแล้วก็น่าสนใจว่า ในอนาคตรัฐสภาของเราจะมีบทบาทมากขึ้น ส.ส.เรามีแนวโน้มที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนสูงขึ้น ปัญหา ก็จะอยู่ที่ท่านละครับ ได้ให้ความ

สนใจหรือสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างเสียงของประชาชนให้เป็นเสียงสวรรค์บ้างมั๊ยครับ อำนาจอยู่ในมือของท่านแล้ว อย่าลืมไปเลือกตั้งในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ที่จะถึงนี้ เราต้องช่วยกันรักษาผลประโยชน์ของเราเอง

ทำยนี้ผมขอพระราชทานเชิญเชิญพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมาอ่านให้เป็นที่เตือนใจต่อบุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชนทั้งหมด ดังนี้

"ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะสละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎรโดยทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใด คณะใดโดยเฉพาะ เพื่อใช้อำนาจนั้นโดยสิทธิขาด และโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของประชาราษฎร"

บทสัมภาษณ์
คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์
เลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน
เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๓๖
ณ สถานีโทรทัศน์ กองทัพบก ช่อง ๕

ผู้ดำเนินรายการ

สวัสดิศรัภ

จากการประชุมของผู้แทน ที่ประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การรัฐสภาอาเซียน หรือที่เรารู้จักกันว่า AIPO [ASEAN INTER PARLIAMENTARY ORGANIZATION] ครั้งที่ ๑๔ ที่ผ่านมานั้น ก็เป็นที่น่ายินดีและภูมิใจว่าคนไทยของเราได้รับเกียรติสูงสุด คือ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้รับตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งเราจะมาพูดคุยกันว่าองค์กรนี้ทำงานอะไรบ้าง และมีผลประโยชน์อะไรต่อรัฐสภาไทย ต่อคนไทย แล้วก็รวมไปถึงชีวิตส่วนตัวของคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ด้วยนะคะ

ผู้ดำเนินรายการ

สวัสดิศรัภ คุณบุรีรักษ์ศรัภ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

สวัสดิศรัภ

ผู้ดำเนินรายการ

ขอแสดงความยินดีนะคะ ที่ได้รับเกียรตินี้ซึ่งจริง ๆ แล้ว คุณบุรีรักษ์ศรัภคลุกคลีอยู่กับรัฐสภาอาเซียน เขาเรียกว่า องค์การรัฐสภาไซไหมศรัภ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

องค์การรัฐสภาอาเซียนศรัภ

ผู้ดำเนินรายการ

ซึ่งก่อนนั้นเคยดำรงตำแหน่งรองฯ มาก่อนไซไหมศรัภ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ครับ ผมได้รับแต่งตั้งเป็นรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนมาเป็นระยะเวลา ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๙๐ ที่สิงคโปร์ และก็สิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ในปีนี้เดือนกันยายนและได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการแทน ดร.มารามิส

ผู้ดำเนินรายการ องค์การนี้มีบทบาท และหน้าที่อย่างไรบ้างในอาเซียนของเรา

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ครับ วัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้นมาก็เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานของอาเซียนได้รับความสะดวกรวดเร็ว คือ ได้มีความเห็นพ้องนอกเหนือไปจากความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลในอาเซียนแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภานิติบัญญัติหรือว่าประชาชนทั่วไปมีความสำคัญและจะก่อให้เกิดความแข็งแกร่งแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น คือ พูดง่าย ๆ ว่าเป็นการรู้จักกันมากขึ้นในหมู่ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคนี้ครับ

ผู้ดำเนินรายการ นอกจากรู้จักกันแล้วในแง่ของการทำงาน บทบาทของสมาชิก วุฒิสภา หรือ ส.ส. เขาได้มีการพูดคุยกันหรือเปล่าว่าเราควรจะดำเนินไปอย่างไรในบทบาทที่เราเป็นสมาชิกอาเซียนด้วยครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ครับ ผมเรียนอย่างนี้ครับ ในช่วง ๑๐ ปีที่แล้วมานั้น คือ ตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๗๗ ที่เราตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้นมา ในช่วงนั้นกิจกรรมส่วนใหญ่จะส่งเสริมให้สมาชิกรัฐสภาของประเทศสมาชิก ซึ่งมี ๕ ประเทศ นะครับ ยกเว้น บรูไน คือ อาเซียนเรามี ๖ ประเทศ บรูไน ไม่มีระบบรัฐสภา ก็เลยยังมิได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก เรามีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สมาชิกสภาทั้ง ๕ ประเทศ มีความสนิทสนมรู้จักกัน คู่กันเคยกันเป็นส่วนตัว คือ สมาชิกสภาซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชน ความรู้จักสนิทสนมกันค่อนข้างจะง่ายไม่มีพิธีรีตองมาก ดังนั้นในการปฏิบัติงานของรัฐบาลในบางครั้ง ซึ่งมักมีเจ้าหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาล เพราะฉะนั้นความรู้สึกว่าแต่ละคนมีผลประโยชน์อยู่เบื้องหลัง ในการพูดจาหรือคบค้า

สมาคมกันก็เป็นเรื่องที่เป็นอุปสรรคในการพูดจากัน ก็อาศัยการนำทาง โดยสมาชิกรัฐสภาที่เป็นกันเอง บางครั้งความสนิทสนมส่วนตัวก่อให้เกิดความสำเร็จในการเจรจาของรัฐบาลมากี่หลายครั้งแล้วครับ

ผู้ดำเนินรายการ

ตำแหน่งเลขาธิการจริง ๆ แล้วมีขอบเขตและบทบาทในการทำงานอย่างไรบ้างครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ในช่วง ๑๐ ปีที่แล้วมา ก่อนหน้าที่จะมีการแต่งตั้ง สำนักงานเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนเรามีการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าของภาคครับ แต่ละครั้งเจ้าภาพก็จะเป็นผู้ดำเนินงานด้านเลขาธิการและก็มีทีมงาน การจัดเอกสารต่าง ๆ ที่นี้ในช่วงที่แล้ววามีปัญหามากในด้านการจัดเก็บเอกสารการต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และก็มีนโยบายบางอย่าง ซึ่งนอกจากการคบค้าสมาคมเพื่อความสนิทสนมความเป็นกันเองและรู้จักกันดีแล้ว ก็ยังมีงานบางอย่างแอบแฝงอยู่ในเรื่องของการปฏิบัติในการประชุม ไม่ว่าจะเรื่องของการพยายามที่จะตั้งรัฐสภาอาเซียน ขึ้นมาดังเช่น ที่ยุโรปมี European Parliament ก็ตาม หรือจะมีเรื่องของการพิจารณากฎหมายในอันที่จะทำให้กฎหมายของภูมิภาคนี้มีความสอดคล้องกันก็ตาม แต่ก็มีปัญหาในเรื่องการจัดเก็บเอกสาร กระจัดกระจายก็เลยมีความรู้สึกว่าจะถึงเวลาที่จะเริ่มทำงานกันจริง ๆ เพราะรู้จักกันดีแล้วนะครับ คราวนี้ก็จะมาทำงานร่วมกันละ คือ มีข้อเสนอที่ทางอาเซียนเสนอให้มีเขตการค้าเสรี คือ อาฟต้า [AFTA] มีเรื่องมากมายที่จะต้องพิจารณาในแง่ของทางนิติบัญญัติ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านศุลกากร หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการที่จะทำให้กฎหมายยาเสพติด การปราบปรามยาเสพติดมีความเหมือนกัน การลงโทษ การอะไรต่าง ๆ คือให้ภูมิภาคนี้ปลอดจากการค้ายาเสพติด ยาต่าง ๆ บทลงโทษควรจะเหมือนกันทั้งหมดทุกประเทศ แต่ว่าในขณะนี้ยังมีหลายแห่งที่ไม่เหมือนกันเมื่อปีกลายก็มีการประชุมที่กัวลาลัมเปอร์ในการประชุมกรรมการย่อยเพื่อพิจารณาปัญหาเรื่องความแตกต่าง และก็ความพยายามที่จะสร้างกฎหมายในด้านนี้ให้มีความคล้ายคลึงในบทลงโทษ เพื่อที่การปราบปราม

ให้ได้ผล ไม่งั้นผู้ที่ประกอบกิจการอย่างนี้อาจจะใช้ความได้เปรียบในกฎหมายของประเทศที่มีการลงโทษหย่อนยาน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการค้าในสิ่งที่ผิดกฎหมายครับ

ผู้ดำเนินรายการ

บทลงโทษอย่างเช่นเรื่องของยาเสพติด แต่ละประเทศมากน้อยต่างกัน ตัวอย่าง เช่น ประเทศสิงคโปร์ ถ้าจับได้โทษค่อนข้างหนักที่สุดในอาเซียนหรือเปล่าไม่ทราบครับ

เลขานุการฯ รัฐสภาอาเซียน

ประเทศที่โทษหนักนะครับมี ๓ ประเทศครับ ปริมาณยาเสพติดน้อยหน้อยที่ครอบครองอยู่คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย มีโทษประหารชีวิตเหมือนกัน แต่ว่ามีปริมาณมากกว่าคือ ๑๐๐ กรัม ส่วนฟิลิปปินส์เขายังมีปัญหา เพราะรัฐธรรมนูญเขายังไม่มีการพิจารณาว่าการประกอบอาชญากรรมทางด้านใดมีการประหารชีวิต กำลังมีการพิจารณากันอยู่ ซึ่งมีรายการนี้ติดอยู่ด้วย เพราะว่าในขั้นต้น ฟิลิปปินส์ก็มีความรู้สึกว่ามันจะขัดกับรัฐธรรมนูญ เพราะว่ารัฐธรรมนูญไม่เอื้ออำนวยให้มีการกำหนดโทษประหารชีวิต

ผู้ดำเนินรายการ

ดูเหมือนว่าองค์การรัฐสภาอาเซียน จะเป็นหน่วยงานที่รับลูกมาจากอาเซียน องค์กรอาเซียนจริง ๆ หรือว่าประสานกันในแง่การให้ข้อมูลเท่านั้นเองครับ

เลขานุการฯ รัฐสภาอาเซียน

ครับ ถูกต้องครับ คือ องค์การรัฐสภาอาเซียน เราตั้งขึ้นมาเพื่อเสริมงานของอาเซียนนะครับ เพราะว่าการร่วมมือกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องมีการปรับกฎหมายให้มีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่หรือว่าสมาชิกรัฐสภาก็มีบทบาทในเรื่องของการจัดทำกฎหมายนั้นะครับ ทางองค์การรัฐสภาอาเซียนเอง ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านกฎหมาย องค์การรัฐสภาอาเซียนก็มีส่วนช่วยเหลือมาก ในเรื่องของนิติบัญญัติ คืออย่างน้อย ก็ทำให้สมาชิกรัฐสภาได้ทราบว่าอาเซียนกำลัง

ดำเนินการอะไร และก็อยากที่จะให้องค์การรัฐสภาอาเซียนช่วยเหลือในด้านใดเราก็จะรับลูกต่อกันมาอย่างที่ว่า ถ้ามีการประชุมกันในเรื่องใดแล้วเราก็จะมาพิจารณาในแง่กฎหมาย ในแง่การปรับปรุงกฎหมาย ในแง่ของความร่วมมือของทางสถาบันรัฐสภา ว่าจะช่วยเอื้ออำนวยให้ปฏิบัติงานนั้นลุล่วงไปด้วยความสะดวกอย่างไร แต่บางครั้งก็มีเรื่องที่เราเห็นว่าเป็นการยากสำหรับรัฐบาลที่จะเริ่มต้น ทางรัฐสภาอาเซียนก็เป็นผู้นำทางเสียก่อน แล้วเราก็แจ้งเรื่องนี้ว่ามติของความเห็นของสมาชิกรัฐสภามีความเห็นเป็นอย่างไร เช่นเมื่อเร็ว ๆ นี้ คือ ครั้งที่แล้ว การประชุมที่กัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ ๒๐-๒๖ กันยายน นั้นะครับ ก็ได้ประกาศเกี่ยวกับการป้องกันและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนขึ้นในความเห็นขององค์การรัฐสภาอาเซียน เป็น AIPO Declaration Human Right ซึ่งเมื่อประกาศออกมาแล้วเป็นที่สนใจ ผมก็ฟังไปบรรยายเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ สตราสบูร์ก [Strasbourg] กลับมาเมื่อวานนี้ครับ

ผู้ดำเนินรายการ

ดูที่ผ่านมามีอะไร ที่การนำเสนอโดยรัฐสภาอาเซียนไปถึงอาเซียนแล้วบรรลุผลสำเร็จไปแล้ว

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ที่เห็นชัดเจนก็มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการร่วมมือทางการสาธารณสุขชนะครับ ซึ่งเรื่องนี้ประเทศไทยก็เป็นผู้นำโดยตลอดในการที่จะเสนอให้มีการร่วมมือกันในระหว่างรัฐสภา ในระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ให้พิจารณาถึงข้อได้เปรียบในการที่จะร่วมมือกันป้องกันโรคภัยไข้เจ็บหรือว่าส่งเสริมให้มีการปรับปรุงด้านสาธารณสุขขึ้นในภูมิภาค เราได้พิจารณาเรื่องการป้องกันโรคเอดส์มาหลายครั้ง และมีการแจ้งให้ทางอาเซียน ซึ่งครั้งนี้ก็มีการพูดกันอยู่ในระเบียบวาระ Agenda ของอาเซียน เมื่อ ๒ ปีที่แล้ว ก็ได้รับความสนใจจากอาเซียนในเรื่องของการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรมและศิลปกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มภูมิภาคนี้ ทางรัฐสภาอาเซียนก็ได้ออก เขาเรียก ข้อมติ Resolution ขึ้นมา ทางอาเซียนก็เอา Resolution นั้นไปเป็นการใช้เป็นข้อมติของอาเซียนเลยนะครับ

ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งก็น่าภาคภูมิใจที่ไทยเราก็คงจะมีบทบาทในอาเซียนหรือรัฐสภาอาเซียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รัฐสภาจะมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่อินโดนีเซีย

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ครับ สำนักงานถาวรเราตั้งอยู่กรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย สำหรับสำนักงาน ในขั้นต้นเราลงมติดกัน ว่าอยู่ที่รัฐสภาของอินโดนีเซีย ในช่วงนั้นก็มีความไม่ค่อยสะดวก เพราะว่าสถานที่ยังไม่เรียบร้อย ดร.มารามิส ก็เลยขอย้ายไปอยู่ที่อาคารของอาเซียนนะครับ ซึ่งอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ในการประชุมที่กัวลาลัมเปอร์ ก็มีความเห็นกันว่าน่าจะย้ายกลับไปอยู่รัฐสภาของอินโดนีเซียอีก เพราะเขาได้จัดเตรียมสถานที่ไว้ให้เรียบร้อยแล้ว และก็เป็นการประหยัด มิฉะนั้นเราต้องช่วยเหลือค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็น ค่าไฟฟ้า ค่าเครื่องปรับอากาศ กับทางอาเซียน ซึ่งเป็นจำนวนเงินมากมาย ทางคณะผู้แทนที่ไปร่วมประชุมกันมีความเห็นว่ ก็น่าจะประหยัดเงินของแต่ละประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แม้กระทั่งในครั้งนี้ การตั้งเลขาธิการก็ตั้งคนเดียวนะครับ ไม่ตั้งรองฯโดยถือว่าน่าจะทำงานได้ และเพื่อเป็นการประหยัดเงินค่าบำรุงจากประเทศสมาชิกต่าง ๆ ให้นำเงินที่เหลือไปใช้ในกิจการอื่น ๆ ครับ

ผู้ดำเนินรายการ ใช้นโยบาย จิวแต่แจ๋วหรือเปล่าครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ถูกต้องครับ เราใช้ในลักษณะนั้น เพราะว่าเรามีหน่วยประจำชาติของสภาต่าง ๆ อยู่ในรัฐสภาในแต่ละรัฐสภา เรามีความเห็นว่าแทนที่จะเอาเจ้าหน้าที่ไปไว้ที่ศูนย์กลางทางมาก ๆ เราใช้วิธีการประสานกับหน่วยประจำชาติของรัฐสภาต่าง ๆ คือ ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่รัฐสภาอื่นมีอยู่ให้เป็นประโยชน์ เพราะว่า การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้อยู่ในศูนย์กลางของที่ตั้งสำนักงานมีความสิ้นเปลืองมากมาย เช่น เงินเดือนก็ต้องเป็นเงินที่อยู่ในระดับเดียวกับองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ มีค่าครองชีพพิเศษต่างประเทศ มีค่าเลี้ยงรับรองหลายอย่าง เราก็เลยคิดว่าในจุดกลางเราใช้ประสิทธิภาพเป็นเครื่องนำ และใช้การประสานงาน เราอาจจะยอมเสียค่าติดต่อสื่อสารทางคมนาคมกันมากหน่อย และก็ให้ทาง

เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละประเทศรับผิดชอบไป ซึ่งต่างกับของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ของเรามีการมอบหมายหัวข้อในการที่จะพิจารณาในครั้งต่อไปขึ้นมา และรับสมัครอาสาสมัคร ในแต่ละหน่วยประจำชาติว่าใครจะเป็นเจ้าภาพ อย่างปีนี้ประเทศไทยก็รับเป็นเจ้าภาพถึง ๒ เรื่อง คือ เรื่องการศึกษา เรื่องการจัดตั้งรัฐสภาอาเซียน ซึ่งเรามีความเห็นว่าจะไม่ควรตั้ง แต่ว่าควรมีการปรับปรุงองค์การรัฐสภาอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มหน้าที่ด้านการพิจารณา ในการที่จะทำกฎหมายในสวนภูมิภาคนี้มีลักษณะที่คล้ายคล้ายคลึง หรือมีข้อกำหนดที่เหมือน ๆ กัน เพื่อความสะดวกในการร่วมมือปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ นอกจากนี้ก็เห็นเรื่องเกี่ยวกับสาธารณสุข อย่างที่เรียนแล้วนะครับว่า ทางหน่วยรัฐสภาไทยก็รับที่จะศึกษาความร่วมมือในการที่จะป้องกันโรคเอดส์นะครับ ส่วนเรื่องของกรป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อม และก็ทรัพยากรทางธรรมชาติ รัฐสภาอินโดนีเซียรับไป

ผู้ดำเนินรายการ

ครับวันนี้ ได้พูดคุยกันถึงองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งเราก็ว่าภาคภูมิใจที่คนไทยของเราท่านหนึ่งคือ คุณบุรวิรัช นามวัฒน์ นะครับ ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นเลขาธิการขององค์การนี้ และก็คงเริ่มทำหน้าที่กัน ตั้งแต่เดือนนี้เลยหรือเปล่าครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ครับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๖

ผู้ดำเนินรายการ

คงจะมีบทบาทอะไรต่อไป ซึ่งเราจะติดตามกันเรื่อย ๆ ว่า องค์การนี้ได้ทำประโยชน์อะไรบ้าง อย่างที่ได้พูดคุยกันเข้ามาตั้งแต่เริ่มรายการก็ คือ องค์การนี้จะรับลูกจากอาเซียน คือ เหมือนเป็นพี่ใหญ่ แล้วก็เอามาพูดคุยกันในแง่ของสมาชิก และเพื่อที่จะให้แต่ละประเทศนำไปเปลี่ยนแก้ไขในแง่ของกฎหมายเป็นหลัก ในแง่ของบทบาทของสมาชิกจริง ๆ หมายความว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดี จุฬาลงกรณ์ ได้มีการพูดถึงไหมครับว่า การที่จะพัฒนาองค์กรอย่างรัฐสภาของแต่ละประเทศในบทบาท

ของสมาชิกก็มีความสำคัญเหมือนกัน ได้มีการพูดคุยถึงลงไปถึงจุดนี้บ้างหรือเปล่าครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ครับได้มีการพูดคุยกันตั้งแต่มีการเริ่มต้นองค์กรนะครับ ถึงการพัฒนาองค์กรรัฐสภาของแต่ละประเทศในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐสภา และก็ความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันก็ได้มีการดำเนินการกันมาตลอด มีการเยี่ยมเยือนกัน คือ ข้าราชการของรัฐสภาในแต่ละประเทศในประเทศอาเซียน ได้มีการแลกเปลี่ยนกัน เยี่ยมเยือนกัน เพื่อที่จะได้มีการพูดคุยกันถึง เรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานแนวทางที่จะส่งเสริมในการปฏิบัติของรัฐสภา ยิ่งกว่านั้นได้มีข้อมติขององค์การรัฐสภาอาเซียน ให้มีการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่กันนะครับ มาศึกษาถึงการปฏิบัติงานของแต่ละประเทศ ซึ่งก็ยังมีได้มีการปฏิบัติกันอย่างจริงจัง เรื่องนี้คงเกี่ยวข้องกับเงินทุน จะต้องใช้ในการเดินทางก็ตามหรือเป็นเบี้ยเลี้ยงระหว่างที่อยู่ในประเทศของเจ้าภาพ อย่างไรก็ตามได้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันอยู่เสมอครับ และในอนาคต ซึ่งเป็นเรื่องเราพูดคุยกันในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐสภานะครับว่าจะตั้งสมาคมเจ้าหน้าที่รัฐสภาอาเซียนขึ้นมา เพื่อที่จะพิจารณาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และก็แนวความคิดต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาองค์กรนิติบัญญัติของแต่ละประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศก็จะมีประสบการณ์ หรือปัญหาไม่เหมือนกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในปีนี้อาจจะเกิดขึ้นที่อินโดนีเซียในปีหน้า เพราะฉะนั้นถ้าหากได้มีการพูดจากันก่อนเราก็จะได้วางแนวทางในการแก้ไข แก้ปัญหาถูกต้องอย่างนี้เป็นต้นนะครับ ทางด้านสมาชิกรัฐสภาก็แทบเรียกได้ว่าเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายกองทัพหรือกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องที่ลักษณะคล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเกษตร การประมงก็ตาม สมาชิกรัฐสภาของบางประเทศก็มีการเยี่ยมเยือนดูงานกันนะครับ โดยคณะกรรมการจะจัดคณะผู้แทนไปเยือน ในปีหน้าก็มีอยู่หลายคณะที่ไปเยือน ของไทยที่ไปเยือนในประเทศอาเซียน เช่นคณะกรรมการต่างประเทศ ของสภาผู้แทนราษฎร มีคณะกรรมการแรงงานครับ

แต่ทำนองเดียวกัน ทางมาเลเซียและอินโดนีเซีย ก็ได้แต่งตั้งคณะผู้แทนมาเยือนรัฐสภาไทยไปเยือนรัฐสภาฟิลิปปินส์ เป็นการแลกเปลี่ยนกันอยู่เสมอครับ

ผู้ดำเนินรายการ

สภาของประเทศสมาชิกทั้ง ๕ นั้นครับ ไม่ทราบว่าท่านคงเคยเดินทางไปดูงานทั้ง ๕ ประเทศมา สภาไหนที่ดูน่าทึ่งที่สุด คือ เราอยู่ในเมืองไทย เราเห็นว่าเวลาที่มีการประชุม ทำไมมันดูน่าทึ่ง อยากจะทราบว่าประเทศอื่นที่ใกล้เคียง ๆ กับเรา ส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน การเมืองก็แตกต่างกันเท่าไร มีสภาพคล้าย ๆ กับไทย หรือเปล่าครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ผมเรียนอย่างนั้นครับว่า รัฐสภาถ้าหากเรามองในแง่ของการประชุมปรึกษาหารือ การตกลง อันนี้ต้องเข้าใจว่า สมาชิกรัฐสภาเป็นตัวแทนของประชาชน จากแต่ละฝ่ายแต่ละอาชีพนั้น หรือแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้แทน เขาก็ต้องต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มที่เป็นตัวแทน ในทุกประเทศจะมีความขัดแย้ง ถ้าหากมองในลักษณะของการประชุม แต่แท้ที่จริงแล้วมันเป็นการต่อสู้เพื่อที่จะได้มาซึ่งข้อตกลงร่วมกัน ความเห็นร่วมกัน การที่ประนีประนอมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของประเทศให้เป็นประโยชน์กับตัวแทนของตนบางครั้ง อารมณ์หรือว่าแนวทางบุคลิกภาพอาจจะสร้างให้เกิดบรรยากาศที่เราเรียกว่า ความดูน่าทึ่ง แท้จริงแล้วมันเป็นเรื่องธรรมดา แม้ทประชาธิปไตยอย่าง ประเทศอังกฤษบางที่ยังกว่านี้มีการขึ้นหน้าตะโกน

ผู้ดำเนินรายการ

แสดงว่า สมาชิกของอาเซียนก็เหมือน ๆ กัน

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ก็เหมือนกันครับ ถ้าเป็นประเทศที่มี Degree (ดีกรี) ของประชาธิปไตยสูงหน่อยบางประเทศอาจจะเรียบร้อยหน่อยก็เป็นลักษณะของบรรยากาศของการปกครองประเทศอย่าง สิงคโปร์ เขาเป็นประเทศเล็ก ก็อาจจะไม่ค่อยดูน่าทึ่งด้วยกันง่าย สมาชิกส่วนใหญ่เป็นฝ่ายรัฐบาลทั้งนั้น อินโดนีเซียไม่ง่ายหรอกครับแต่เขามีวิธีการที่จะปรับบรรยากาศของรัฐสภา

เช่น จะมีการประชุมกันในกลุ่มเล็กก่อน คล้าย ๆ กับการประชุมพวงวิป [Whip] เสียก่อน เสร็จแล้วในที่ประชุมใหญ่ก็จะเอาข้อตกลงในการประชุมกลุ่มย่อยเป็นแนวทาง ของมาเลเซียก็รุนแรงเผด็จร่อน โดยเฉพาะช่วงที่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อปีกลายเกี่ยวกับอำนาจของผู้ปกครองรัฐ หรือว่าการชกฟอกรัฐบาล การชกฟอกรัฐมนตรี เผด็จร่อนไม่แพ้ไทย หรือครับ

ผู้ดำเนินรายการ

เผด็จร่อนนี้ หมายความว่าถึงขั้นทุบโต๊ะกัน ชี้น้ำกัน ทำชกทำต่อยกัน อันเป็นเรื่องธรรมดา ไซ้ไหมครับ

เงาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน มีครับ

ผู้ดำเนินรายการ

เราจะได้ทราบที่ผ่าน ๆ มานั้นถ้าไม่มีการเปรียบเทียบ เราก็จะเห็นตัวเราไม่ค่อยชัด เวลาเราดูว่าสภาเรา ทำไมวุ่นวายอย่างนี้นะ ถ้าเรามีความรู้สึกว่าเพื่อนสมาชิกอาเซียนด้วยกัน มีสภาที่คล้ายคลึงกันอยู่ที่ ท่านบอกว่ายิ่งประชาธิปไตย Degree สูงเท่าไร ความวุ่นวายก็มาก นะครับ แต่ผมกลัวว่าประชาธิปไตยจะมากกว่านี้แล้วจะถึงขั้นไหนก็ไม่ทราบ เพราะว่าอย่างทุกวันนี้ อย่างสมาชิกรัฐสภาพูดหยาบคาย ซึ่งในเรื่องนี้ผมคิดว่าคงจะไม่เกี่ยวกับเรื่อง Degree ของประชาธิปไตย

เงาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ไม่ใช่ครับ เป็นเรื่องของบุคลิกภาพของแต่ละคนครับ ซึ่งความจริงแล้วในแนวทางการปฏิบัติในรัฐสภา การอภิปราย การดำเนินการประชุมก็ตามนะครับ เป็นเรื่องของจรรยาบรรณ เป็นเรื่องของความสำนึกในจรรยาบรรณ เพราะฉะนั้นจะเห็นว่ามีหลายแนวทางที่ได้กำหนดไว้ เป็นต้นว่าการกล่าวเรื่องใดก็ตามในการอภิปราย ให้กล่าวกับประธานที่ประชุมอันเป็นแนวทางที่จะป้องกันการกระทบกระทั่งกับสมาชิกคนอื่น หรือกล่าวถึงสมาชิกอื่น เราจะกล่าวว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจากจังหวัดนั้น หรือจากเขตเลือกตั้งนั้น แต่ปัจจุบันก็มักจะขอประธานโทษที่ขอ

เอ่ยนาม ซึ่งความจริงแล้วมันเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันง่าย หรือว่าการพูดถึงท่านประธาน เรามักจะใช้คำว่าท่านประธานที่เคารพ อะไรท่านองนี้ครับ เพื่อป้องกันความงุนงง หรือภาพพจน์ที่ออกมาใน ลักษณะที่ไม่สวยงาม สำหรับประชาชน ก็มีหลายแห่งที่ยังยึดถือเรื่องนี้ อยู่แต่บางครั้ง พอประชุมกันนาน ๆ ลืมไป รวมทั้งสาระที่กำลังพูดเป็น เรื่องที่จะต้องเพิ่มความเฝ้าระวังขึ้น ก็เลยทำให้เกิดการกล่าวคำไม่สุภาพขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ผมก็ไม่ค่อยเห็นด้วยในการกล่าวอย่างนั้นนะครับ เพราะว่าถึง แม้จะกล่าวอย่างรุนแรงเพียงใดก็ตาม ก็ควรจะอยู่ในลักษณะที่สุภาพ และอยู่ในจรรยาบรรณของการอภิปราย ครับ ซึ่งมันจะเฝ้าระวังอย่างไร จะดูเดือดอย่างไรก็ตาม แต่ว่า ส.ส. หรือว่าสมาชิกของรัฐสภาไม่ว่าสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรก็ดี สมาชิกวุฒิสภาก็ดี ก็ต้องคำนึงถึงบทบาทจริง ๆ ของตนไม่ใช่บทบาทส่วนตัวว่าฉันจะต้องเป็นผู้ใหญ่ผู้โตมาจากไหนนะครับ

ผู้ดำเนินรายการ

เริ่มจากเดือนนี้ก็ต้องทำงาน ซึ่งต้องไปอยู่ที่จาการ์ดำ คุณนุรักษ์ ใน ฐานะตำแหน่งเลขาธิการ มีวาระกี่ปี ครับ

เลขาธิการ รัฐสภาอาเซียน

วาระที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเดิม ๓ ปี แต่สำหรับผมกรณีผมมีปัจจัย หลายอย่างที่จะขอต่อเป็นที่ละปี รวมทั้งเรื่องทางสถานะภาพทางด้านการ เป็นข้าราชการของรัฐสภาเราด้วยเพราะการที่จะต้องลาไปเป็นระยะเวลา นานนั้นก็คงจะทำให้คล้ายกับทางราชการรัฐสภาไทยเสียผลประโยชน์ ไป อันนี้เราก็ต้องเห็นใจเหมือนกัน เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ก็เป็นเรื่อง นโยบายทางผู้ใหญ่ ทางรัฐสภาที่พิจารณาว่าเราควรที่จะให้ความ ร่วมมือหรือมี Contribution หรือไม่ แต่โดยทั่วไปแล้วไม่น่าจะเกิน ๓ ปี ครับ

ผู้ดำเนินรายการ

ตอนนี้คิดว่าเสนอ Idea ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์การรัฐสภาอาเซียนในยุค ใหม่ ยุค MR.BURRAK นี้อย่างไรบ้าง ซึ่งที่ผ่านมาเราก็ได้ทราบผลงาน ของรัฐสภาอาเซียนไปแล้ว ก้าวต่อไปอยากจะนำองค์การรัฐสภาอาเซียน ไปในทิศทางไหนบ้างและมี Idea ใหม่ ๆ อะไรบ้าง

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ครับผม ขอเรียนอย่างนี้ครับว่า นโยบายการปฏิบัติงานของเลขาธิการ การองค์การรัฐสภาอาเซียน ก็ได้จำกัดเหมือนกัน เพราะหลายอย่างต้อง พังความเห็นและการมอบหมายของที่ประชุมสมัชชาใหญ่ (General Assembly) นะครับ ซึ่งเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน แต่ว่าเท่าที่ผมได้ พิจารณาถึงข้อมติ และความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่ที่ผ่านมาแล้ว และยังไม่ได้ปฏิบัติมีหลายอย่างที่น่าจะหยิบยกขึ้นมาดำเนินการให้เป็น การจริงจังและเป็นเรื่องเป็นราวขึ้น เช่นเป็นต้นว่า เรื่องของการตั้ง สมาคมหรือว่าองค์กรของเจ้าหน้าที่รัฐสภาในองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้น มา นะครับ ในสหภาพรัฐสภาหรือที่เราเรียกว่า IPU คือ เป็นองค์การ ของรัฐสภาระดับโลก ก็จะมีสมาคมเลขาธิการ และจะมีการประชุมควบ คู่กันไปกับการประชุมของสหภาพรัฐสภาและที่ประชุมนั้นผมเป็นสมาชิก อยู่ ๖ ปี ไปร่วมประชุมอยู่ได้ประโยชน์มากครับ ในเรื่องการแลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน ผมคิดว่าในประเทศในอาเซียน น่าจะทำขึ้นเหมือนกัน แต่อาจจะไม่ใช่เฉพาะเลขาธิการอาจลงไปถึง เจ้าหน้าที่ในระดับผู้อำนวยการกอง เพราะว่าเป็นผู้ปฏิบัติจริง และก็อยู่ในภูมิภาคที่เล็กกว่า การเสนออะไรต่าง ๆ ก็น่าจะมีลักษณะที่เป็นกันเอง และรวดเร็วกว่า ครับ

ผู้ดำเนินรายการ

ซึ่งก็คงจะตั้งขึ้นได้ในเร็ว ๆ นี้

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ก็เป็นเรื่องที่ทางสมัชชาใหญ่จะต้องมีมติเหมือนกันครับ เพราะต้องใช้ งบประมาณและก็ต้องจ่ายค่าเดินทาง ค่าประชุมอะไรต่าง ๆ ให้กับ เจ้าหน้าที่ซึ่งก็คงจะไม่ได้มากมายอะไร ก็ควบคู่กันไปกับการประชุม สมัชชาใหญ่ เดินทางไปกับคณะผู้แทน นอกจากเรื่องเจ้าหน้าที่แล้ว ผม เห็นว่าการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันในระหว่างรัฐสภาของอาเซียนยังน้อย เราเคยได้ทำเขาเรียกว่า Bulletin เป็นลักษณะจดหมายข่าว แต่ว่าความถี่ มากขึ้นคือ เดือนละฉบับซึ่งจะเสนอถึงความเคลื่อนไหวของรัฐสภาต่าง ๆ ในการพิจารณากฎหมายก็ตาม ในการมีกิจกรรมอื่นก็ตาม เพื่อให้สมาชิกขององค์การรัฐสภาอาเซียน ได้ทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ รวม

ถึงบทบาทเด่นของสมาชิกในแต่ละแห่ง ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องเป็นเรื่องที่เขาส่ง
มาให้ นะครับ เราหยิบยกขึ้นมาเองคงจะไม่ได้

ผู้ดำเนินรายการ

แล้วเรื่องสำคัญมากของอาเซียนเราเรื่องหนึ่ง ก็คือ เขตการค้าเสรีอาเซียน
และในขณะนี้ ส่วนหนึ่งขององค์การรัฐสภาอาเซียนอาจจะได้รับลูกมาจาก
อาเซียนองค์กรใหญ่จริง ๆ มารับทำงาน ตอนนี้มีปัญหาใหม่ครับในแง่
การลดภาษีศุลกากร หรือว่าเราทำได้สำเร็จแล้ว และเราก็จะเริ่มเปิดเขต
การค้าเสรีของอาเซียนตามกำหนดที่เราตกลงกันไว้ที่สิงคโปร์

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

เรื่องเขตการค้าเสรี ก็คงจะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป
เรียกว่ากรอบเวลาที่กำหนดไว้มีเวลาถึง ๑๕ ปี เพราะฉะนั้นในช่วง ๑๕ ปี
ก็พยายามที่จะลดกำแพงภาษี มีการลดศุลกากรด้านต่าง ๆ เพื่อให้
สอดคล้องกับบรรยากาศที่เราเรียกว่า เขตการค้าเสรี เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่
องค์การรัฐสภาอาเซียนได้คิดเห็นว่า น่าจะได้ช่วยเหลือทางอาเซียนเกี่ยว
กับการศึกษากฎหมายทางด้านเศรษฐกิจ ข้อกำหนดร่วมพิกัดอัตรา
ศุลกากรต่าง ๆ หรือข้อความยุ่งยากต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นลดความซับซ้อน
ในกลไกของแต่ละประเทศให้น้อยลง และนำเสนออาเซียนครับ

ผู้ดำเนินรายการ

เราก็อยากให้เห็นประเทศในอาเซียนของเรามีการพัฒนา โดยเฉพาะ
ในแง่ของเศรษฐกิจ และถ้า AFTA เกิดขึ้นได้เร็วเท่าไรก็คงจะเป็นผลดีต่อ
ประเทศในภูมิภาคนี้ครับ มีคำถามจากทางบ้าน ถามว่า ผลงานขององค์การ
รัฐสภาอาเซียนมีผลต่อประเทศชาติอย่างไรบ้าง

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ครับ ขอขอบคุณครับ ความจริงแล้ว เราเป็นองค์กรที่มีวอลสมาชิกอยู่
๕ ประเทศ คือ รัฐสภาของ ๕ ประเทศ ผลประโยชน์จะได้เฉพาะประเทศ
ไทยก็คงจะไม่ได้คงจะเป็นผลประโยชน์ที่ร่วมกันทั้ง ๕ รัฐสภาประโยชน์
ประการที่หนึ่งก็คือ การได้รู้จักมักคุ้นในหมู่สมาชิกของแต่ละรัฐสภา ซึ่ง
ในเรื่องการรู้จักมักคุ้น หรือการเป็นมิตรกันนั้นเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์

อย่างยิ่งในเรื่องที่ดำเนินการระหว่างประเทศ หรือว่าการเจรจาต่อรองอะไรต่าง ๆ จะช่วยทางฝ่ายรัฐบาลมากทีเดียวครับ เพราะว่าสมาชิกรัฐสภาก็คือ รัฐมนตรีนั่นเองครับ คือ หมุนเวียนกันเป็นรัฐมนตรี บางทีก็เป็นเลขานุการรัฐมนตรี อย่างมาเลเซีย หรือสิงคโปร์ เขาก็เรียกว่า Parliamentary Secretary เลขานุการรัฐมนตรีที่ไปจากรัฐสภา

ผู้ดำเนินรายการ

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน เขามีหลักเกณฑ์อย่างไร ครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนนะครับ ก็ได้กำหนดว่าเป็นความเห็นร่วมกันของประธานรัฐสภาในหมู่สมาชิกองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งก็ได้มีการกำหนดไว้ว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไร แต่ว่าเท่าที่ได้มีการพิจารณา ก็คิดว่าเป็นการพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ทางด้านรัฐสภาประการแรกนะ ครับ ประการที่สองก็มีความรู้ทางการต่างประเทศ นอกจากนั้น ก็ยังเป็นที่ยอมรับในบุคลิกภาพทั่วไปที่ทางประธานรัฐสภาเห็นว่าน่าจะเป็นผู้ดำเนินการได้ ในหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

ผู้ดำเนินรายการ

จากกรุงเทพฯ อีกคำถามหนึ่งบอกว่า ถามมาว่ารัฐสภาอาเซียนได้ทำงานกับรัฐสภาไทยหรือไม่อย่างไร

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

ครับ เรามีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากครับ ระหว่างรัฐสภาทั้ง ๕ ประเทศ และกับองค์การรัฐสภาอาเซียน คือ การปฏิบัติงานที่เป็นลักษณะของการประสานงานกับรัฐสภาไทย มีหลายครั้งที่ทางองค์การรัฐสภาอาเซียน ได้จัดประชุมกรรมการขึ้นในเมืองไทย การจัดการเยือนประเทศที่เชิญมาก็จะมีการติดต่อกับทางรัฐสภาไทย ในเรื่องของการจัดผู้แทนเพื่อประกอบเป็นคณะผู้แทนขององค์การรัฐสภาอาเซียน ไปเยือนประเทศต่างๆ ปีกลายนี้ก็มีคณะผู้แทนขององค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งประกอบผู้แทนไทยด้วยนะครับไปเยือนเวียดนามและลาว ซึ่งเราถือ

ว่าเป็นประเทศที่ศักยภาพที่จะเป็นสมาชิกของอาเซียน และองค์การรัฐสภาอาเซียนได้เร็วที่สุดในภูมิภาคนี้เราก็ได้มีการประสานในหมู่สมาชิกเราเพื่อที่จะไปทำความรู้จักกับประเทศทั้งสองให้มากขึ้น ซึ่งก็ได้ประโยชน์มากครับ สำหรับประเทศไทย เมื่อมีการจัดการประชุมกรรมการอะไรต่าง ๆ เราก็จะมาประสานช่วยเหลือ จัดหาข้อมูลหรือว่าจัดการให้เป็นรูปร่างของการประชุมขึ้นมา นอกจากนั้นยังเสนอผลของการประชุมเข้าสู่สมัชชาใหญ่ ในการประชุมประจำปี ครับ

ผู้ดำเนินรายการ

หมายความว่าสมาชิกของรัฐสภาอาเซียน นี้เปิดรับไม่จำกัดเฉพาะว่าอาเซียนใน ๕ ประเทศ นี้เท่านั้น คงจะเปิดรับสมัครอีกใช่ไหมครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน

คือ เราชื่อองค์การรัฐสภาอาเซียน เพราะฉะนั้น ประเทศใดก็ตามที่เป็นสมาชิกของอาเซียนนะครับ ก็มีโอกาสที่จะเป็นสมาชิกขององค์การรัฐสภาได้ทั้งสิ้น รวมทั้งบรูไน ซึ่งปัจจุบันนี้เป็นสมาชิกของอาเซียนแล้ว แต่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์การรัฐสภาอาเซียน คือในขั้นต้น บรูไนไม่มีรัฐสภา คือ ระบบการปกครองประเทศที่ยังไม่มีรัฐสภา แต่ว่าในระยะหลังได้มีการส่งผู้แทนมาร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์พิเศษ คือ มีสิทธิเกือบเท่ากับสมาชิก รวมทั้งบางครั้งตั้งผู้แทนเข้าไปนั่งในกรรมการสามัญชุดต่าง ๆ และบางครั้งเราก็ตามความเห็น ตามเสียงโหวตด้วย ซึ่งก็มีลักษณะงกลาย ๆ แต่อย่างงไม่ใช่ เพราะว่ารัฐสภาของบรูไน ไม่มีลักษณะเป็นรัฐสภา แต่ว่าเราได้แก้อำบัญญัติที่ว่าจะต้องเป็นรัฐสภาแห่งชาตินั้นให้เป็นองค์กรใดก็ตามทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติของประเทศครับ ซึ่งเราก็ได้ตีความว่าองคมนตรีบรูไน หมายถึง คณะองคมนตรีของบรูไน มีลักษณะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ เพราะฉะนั้นก็มีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกขององค์การรัฐสภาอาเซียนได้ เราก็ได้แสดงความชัดเจนในเรื่องนี้แล้ว ทางด้านพระราชธาธิบดีของบรูไนก็กำลังพิจารณาอยู่ว่าจะสมัครเป็นสมาชิกเมื่อใดอาจจะเป็นปีหน้าก็ได้ ครับ

ผู้ดำเนินรายการ

การร่วมกลุ่มในประเทศอาเซียนนี้ เราก็จะเห็นว่ามีหลาย ๆ กลุ่มที่ลงท้ายด้วยอาเซียนหลาย ๆ กลุ่ม จริง ๆ แล้ว ประชาชนคนอาเซียนมีลักษณะคล้ายกันอย่างไรบ้าง ครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภาอาเซียน ประการแรกนะครับ ถ้าหากว่าเราจะพิจารณาจากรูปลักษณ์ รูปร่างหน้าตาเขาแยกไม่ออกหรือครับว่าใครเป็นใคร ถ้าไม่พูดออกมา ประการที่สองภูมิหลังทางสังคมมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกันมายาวนานในประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้นวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ จึงเหมือนกันอีกประการหนึ่งก็คือ แนวความคิด และก็อารมณ์ที่แสดงออกเมื่อมีการกระทบถึงสิ่งที่เป็นอารมณ์จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก เพราะว่าอาจจะเป็นพื้นเพเดิมทางด้านสังคม ก็อาจจะเป็นอย่างนั้น และอีกประการหนึ่งก็คือว่า วิถีชีวิตนี่นะครับ ในแต่ละประเทศถ้าเราดูให้ลึกซึ้งแล้วมันเหมือนกัน ทั้งอาเซียนเลย อันนี้รวมถึงอินโดจีนด้วยครับ เพราะฉะนั้น ผมคิดว่า ก็คงจะไม่ยากที่ทางประเทศอินโดจีน จะเข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียน ถึงแม้ว่าเราจะเห็นว่ามีความแตกต่างทางด้านศาสนาอย่างชัดเจน แต่ไม่ได้เป็นอุปสรรคหรือว่าอะไร ในการคบค้าสมาคมกัน และไม่ได้เกิดแตกต่างกันแม้แต่น้อย ในเรื่องของที่ เรียกว่าคนอาเซียน ครับ

ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งก็อย่างบางประเทศ ก็เป็นศาสนาหนึ่งที่ค่อนข้างไปอีกทางหนึ่งที่เข้ากันไม่ได้ แต่อาเซียนก็ดูจะเป็นกลุ่มประเทศหนึ่งในโลก เขาเรียกว่าเอกภาพของความแตกต่างในหลายอัน แตกต่างกันไป แต่อยู่กันได้เป็นอย่างดี ซึ่งก็คงจะช่วยให้อาเซียนพัฒนาต่อไปได้ วันนี้ต้องขอบคุณ คุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ที่ได้มาพูดคุยกัน ทำให้เราได้รู้จักองค์การรัฐสภาอาเซียนมากยิ่งขึ้น และก็คงจะได้ติดตามผลงานของท่านต่อไป ขอบคุณมากครับ

เลขาธิการฯ รัฐสภา   ขอบคุณครับ สวัสดีครับ

*****

★ บุรีรักษ์.....ในสายตาสื่อมวลชน ★

เตลิมิเรอริ

บุรีรักษ์ ข่าวจาก

รองเลขาธิการรัฐสภาเปิดใจ

กัมกับเป็นเกียรติอย่างสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาไทย เมื่อคุณบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการรัฐสภา ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน และจะต้องเดินทางไปประจำที่กรุงจาการ์ตี ประเทศอินโดนีเซีย ในราวกลางเดือนสิงหาคมนี้เป็นเวลาถึง ๒ ปี

ความจริงแล้วคุณบุรีรักษ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนมาตั้งแต่กลางเดือนกันยายนี้อันแล้ว แต่ท่านรอได้ไปขอกลับประธานรัฐสภาจากหลายประเทศที่เป็นสมาชิกว่าจะขอไปปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว เพราะคุณบุรีรักษ์ยังมีความผูกพันอยู่กับทางรัฐสภาของไทยมาเกือบ ๒๐ ปีอยู่ และท่านเลขาธิการรัฐสภาคนปัจจุบันซึ่งได้รับแต่งตั้งมาใหม่จากบุคคลภายนอกยังไม่มีความคุ้นเคยกับบรรดาท่าน ส.ส. ในขณะนั้นจึงมีความเป็นห่วงการดำเนินงานของรัฐสภา

“ผมจึงตัดสินใจขอเขาอย่างนั้น ที่ประชุมรัฐสภาอาเซียนก่อนมติ” คุณบุรีรักษ์บอก “แม้ผมจะอยู่ในประเทศไทยผมคิดว่าจะทำงานให้องค์การได้ ในขณะนั้น เพราะเราสามารถเดินทางและติดต่อโทรศัพท์ทางไกลหรือแฟกซ์ ได้สะดวกรวดเร็ว และก็ได้อย่างนั้นมาโดยตลอด แต่ก็ได้ทำตามระเบียบของข้าราชการ ก็คือต้องขออนุญาตที่จะไปทำงานในองค์การของต่างประเทศ แต่เรื่องก็ติดกั้วมานานมาก”

คุณบุรีรักษ์เล่าว่า

“ต่อมาในช่วงเดือนมิถุนายน ท่านประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ศ.ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน เห็นว่า ผมเองในเมื่อไปรับตำแหน่งทงโน้นแล้วก็ควรจะไปทำงานให้เต็มเวลาจะได้เป็นประโยชน์ต่อองค์การมากขึ้น เมื่อได้รับนโยบายมาอย่างนั้นผมก็ทำเรื่องขอไปปฏิบัติงานเต็มเวลา เพิ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคมนี้ และจะเดินทางไปปฏิบัติงานประมาณกลางเดือนนี้”

“ผู้ใหญ่และบรรดาอดีต ส.ส. ที่ให้การสนับสนุนสมมาโดยตลอดต่างก็มีความเห็นว่าเมื่อมีโอกาสรับใช้ประเทศชาติทางด้านองค์การรัฐสภาอาเซียนได้ก็ควรไปอยู่สักพักหนึ่ง ผมจึงคิดว่าเป็นเรื่องที่ดีที่จะไปทำงานที่โน้นซึ่งเป็นงานที่ท้าทาย ถึงแม้ว่าในระยะต้นเราจะได้เริ่มต้นมาเพียงปีเดียวก็ตาม แต่งานที่จะไปทำผมคิดว่ามีโอกาส ซึ่งคนไทยส่วนมากไม่ค่อยจะชอบไปทำงานองค์การต่างประเทศ แต่ประเทศเพื่อนบ้านของเราหลายประเทศก็มีองค์การต่างประเทศ แต่ประเทศเพื่อนบ้านของเราหลายประเทศก็จะมีเจ้าหน้าที่ของตัวไปอยู่ ในองค์การต่างประเทศแทบทั้งสิ้น อันนี้ถ้าผมได้ไปจะทำให้หูตาของเรากว้างขวาง ทำให้เรามีโอกาสรับใช้ประเทศได้มากขึ้น ทำให้เราสามารถรู้อะไรก่อนคนอื่น รู้ต้นลึกหนาบางในเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้หลายเรื่องทีพอจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้”

ครับ, นี่เป็นความในใจของท่านรองประธานรัฐสภา ซึ่งมีอาวุโสสูงสูด มีสิทธิ์ที่จะก้าวขึ้นเป็นเลขาธิการรัฐสภาคนต่อไป ก่อนที่ท่านจะได้รับอนุมัติไปรับตำแหน่งที่กรุงจาการ์ตี ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันต่าง ๆ นานา เหมือนกับที่ท่านไปทางของโครงการเชิงอุดมคติกันให้หันไปจากวงจรที่นี้ก็หายสงสัยกันเสียทีละครับ ส่วนลึก ๆ ในใจของท่านรองเลขาธิการรัฐสภาเป็นอย่างไร ไปตามกันเองแล้วกัน

พิมพ์มือ

พิธีสงฆ์

รัฐสภาไทยกับองค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 14 กับความภาคภูมิใจที่คนไทยได้รับเกียรติยศสูงสุดครั้งแรก !!!

ในการประชุมสมัชชาใหญ่ องค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO) ประจำปี ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 20-26 กันยายน ค.ศ. นี้ ได้มีการพิจารณาแต่งตั้งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนที่ว่างลงเนื่องจากหมดวาระการดำรงตำแหน่ง

ผลการพิจารณา หัวหน้าคณะผู้แทนฯ และที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ได้มีมติเห็นพ้องต้องกันแต่งตั้งให้ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ขึ้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน โดยการเสนอชื่อของ นายมารุต บุณนาค ประธานรัฐสภาไทย และโดยการผลักดันของคณะผู้แทนไทย ซึ่งมี นายแพทย์ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะ นายคณิน บุญสุวรรณ เป็นรองหัวหน้าคณะ พลเรือเอกประวิทย์ ศิวรักษ์ และสมาชิกรัฐสภาอีกหลายท่าน ร่วมเป็นคณะผู้แทน

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ปัจจุบันอายุ 49 ปี เคยดำรงตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการรัฐสภาไทย ต่อมาในปี 2533 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน เป็นที่ยอมรับกันในวงการรัฐสภาของอาเซียนว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านกิจการรัฐสภา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีผลงานฝากไว้ในรัฐสภาไทยและองค์การรัฐสภาอาเซียนหลายอย่าง

การที่ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากรัฐสภาไทยและได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนในครั้งนี้ ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญ ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จของรัฐสภาไทยและคณะผู้แทนไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งนี้นั้น ตามกระแสข่าวทราบว่าเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งเพิ่งหมดวาระการดำรงตำแหน่ง คือ ดร.โจฮัน มารามิส

เลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน คนใหม่

ที่ประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียนลงมติเลือก นาย
บุรีรักษ์ นามวัฒน์ เป็นเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน
คนใหม่สืบต่อจาก “นายโจฮัน บี.พี. มารามิส” ชาว

อินโดนีเซีย ซึ่งครบวาระเมื่อ ๒๐ ก.ย. ๒๕๓๖ แล้ว
“บุรีรักษ์” อายุ ๕๐ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม
๒๕๔๖ ที่ กรุงเทพฯ เป็นบุตรนายพนมและนาง

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์

สมสนิท นามวัฒน์ จบการศึกษาระดับมัธยม และเตรียม-
อุดมศึกษา จากร.ว.วัดเทพศิรินทร์ เข้าศึกษาต่อที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย เมื่อปี ๒๕๐๕ เป็นสิงห์ดำ รุ่น ๑๕ ได้รับปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (การ
ต่างประเทศและการทูต) หลังจากนั้นไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยยูทาห์ สหรัฐอเมริกา
ได้รับปริญญาโททางรัฐศาสตร์ ผ่านการฝึกอบรมวิทยากรฝึกอบรมจากสำนักงาน ก.พ.
และการฝึกอบรมวิทยากรทางการบริหารจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กับฝึก
งานเชิงปฏิบัติการ ณ รัฐสภาแห่งสหรัฐอเมริกา เริ่มรับราชการครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๑๒
ในตำแหน่งบุคลากรโท กองตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สำนักงานก.พ. จนถึงปี
๒๕๑๖ จึงโอนไปรับตำแหน่งวิทยากรโท กองวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ-
รัฐสภา และดำรงตำแหน่งต่อมาคือ วิทยากรเอก กองการประชุม ผู้อำนวยการศูนย์
บริการเอกสารและค้นคว้า ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภา รองเลขาธิการรัฐสภา และตำแหน่ง
สุดท้ายได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ตั้งแต่ปี
๒๕๓๓ ก่อนจะได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งนับเป็น
เกียรติแก่ประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง ทางด้านครอบครัว สมรสกับ รองศาสตราจารย์
พิมพ์จรรยา นามวัฒน์ มีบุตร ๒ คน คือ น.ส.ไพเราะ กำลังศึกษาปริญญาโท ที่สหรัฐ-
อเมริกา กับ นายศัพพัฒน์ กำลังเรียนชั้นปีที่ ๒ ที่ ร.ร.เตรียมทหาร

•ขีมน่าวงการเมือง•

กันได้แล้ว สนทนากับ คุณบุรีรักษ์

PHI

ทุกประเทศในโลกเราต้องมีความร่วมมือ
สัมพันธ์กันในด้านต่างๆ

ประเทศที่ปกครองด้วยระบบรัฐสภามักจะ
ตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อร่วมมือกันในระดับโลก ระดับ
ทวีป และระดับภูมิภาค

ประเทศไทยที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย
ในรูปของระบบรัฐสภาได้เข้าเป็นสมาชิก
ขององค์กรทั้งระดับโลก และระดับภูมิภาค

ในระดับภูมิภาคของอาเซียนได้ร่วมกันจัด
ตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อร่วมมือกันในด้านรัฐสภาซึ่ง
กันและกัน ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน
ที่ได้ร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียนจัดตั้ง องค์การ
รัฐสภาอาเซียนขึ้นมา หรือภาษาอังกฤษเรียกกัน
ว่า ASIAN INTER PARLIAMENT ORGA-
NIZATION ซึ่งเรียกกันย่อ ๆ ติลปากว่า AIPO
(ไอโป)

องค์การรัฐสภาอาเซียน จัดตั้งขึ้นมาเมื่อปี
ค.ศ.1977 แต่เพิ่งจะมีสำนักงานถาวรขององค์-
การแห่งนี้ขึ้นที่กรุงจาร์กาต้า ประเทศอินโดนีเซีย
เมื่อปีที่แล้วนี้เอง โดยมีชาวอินโดนีเซียเป็นเลขาธิการ
สำหรับประเทศไทยนั้นได้รับเกียรติจาก
ประเทศเพื่อนสมาชิกให้คัดเลือกบุคคลที่มีควม
รู้ความชำนาญในด้านรัฐสภาไปดำรงตำแหน่ง
รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน

“เก้าอี้ถนทนา” ฉบับวันอาทิตย์นี้ เราขอ
แนะนำให้รู้จัก คุณบุรีรักษ์ นามวัดกัน รองเลขาธิการ
รัฐสภาของประเทศไทยมาหนึ่งสัปดาห์กับ คุณ
บุรีรักษ์ได้รับการคัดเลือกจากรัฐสภาไทยไป
ไปนั่งเก้าอี้ รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน อาจ

นับได้ว่าเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติไปนั่ง
ทำงานในหน้าที่นี้เพื่อประเทศชาติ

เราตั้งคำถามแรกเป็นการเปิดฉากสนทนา
ว่า “ไม่ทราบว่าคุณจะต้องไปนั่งทำงานในตำแหน่ง
รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน ที่ประเทศอินโด-
นีเซีย เป็นเวลากี่ปี

คุณบุรีรักษ์กล่าวว่า “ตำแหน่งนี้เทอมแรกนั่ง

3 ปี โดยได้รับการคัดเลือกไปดำรงตำแหน่งนี้ตั้ง-
แต่เดือน ก.ย.ปี 2533 ปีที่แล้ว จนถึงเดือน ก.ย.ปี
2536 เหตุที่ได้รับแต่งตั้งในเดือน ก.ย.ปี 2533
เพราะ มีสำนักงานถาวรขององค์การรัฐสภาอาเซียน
เพิ่งตั้งขึ้นในเดือน ก.ย.2533 ก่อนที่จะมีสำนั-
กงานถาวรนั้น จะมีสำนักงานชั่วคราวมาแทนที่
กันไปแต่ละประเทศสมาชิกที่เป็นเจ้าภาพในการ
จัดประชุมในแต่ละปี”

บุรีรักษ์ นามวัฒน์ คนไทยคนแรก รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน

เราชักด้วยความสงสัยว่า ได้รับเลือกในเดือน ก.ย. ปีที่แล้วทำไมถึงเพิ่งเดินทางไปรับตำแหน่งในกลางเดือน ส.ค. นี้

รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนกล่าวชี้แจงว่า “ในการเดินทางไปทำงานประจำต่างประเทศของข้าราชการต้องหาเรื่องขออนุญาตไป กว่าจะเรื่องจะตกลงมาก็ใช้เวลาพอสมควร”

เราถามต่อว่าองค์การรัฐสภาอาเซียนหรือไอโปกนี้มีวัตถุประสงค์ทำหน้าที่ร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกอย่างไรบ้าง

รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนกล่าว “วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์การไอโปกขึ้นมาเพื่อให้ชนกนิคบัญญัติซึ่งเป็นผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งของประเทศสมาชิกอาเซียนได้รู้จักมักคุ้นกัน โดยมีความเชื่อ ผู้แทนที่มาจากประชาชนนั้นพูดจารู้เรื่องดีกว่าและเร็วกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจัดตั้งองค์การ ไอโปกนี่เป็นรูปแบบเดียวกับสหภาพรัฐสภานานาชาติ หรือสมาพันธ์ภคมนตรีกันว่า INTERNATIONAL PARLIAMENT UNION ซึ่งเป็นระดับโลก ส่วนของไอโปกนั้นเป็นระดับภูมิภาค”

“สำหรับประโยชน์ขององค์การ ไอโปกนั้นเป็นการเสริมงานด้านของรัฐบาลของประเทศอาเซียน เป็นการแสดงความสนับสนุนแก่รัฐบาลต่อรัฐบาล ในอาเซียน ในด้านความร่วมมือทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้ องค์การ ไอโปกนี้จะช่วยกัน ให้มีการขยายทางการค้าระหว่างประเทศอาเซียน ให้มากขึ้น แลกเปลี่ยนสินค้ากันผลิตได้ในภูมิภาค พร้อมกันนั้นก็มีการปรึกษาหารือร่วมมือกันแก้ไขปัญหาคงคิมและสาธารณสุขซึ่งกันและกัน ปัญหาสำคัญที่สุดใน

ขณะนี้คือ ได้หามาตรการร่วมกัน ในการป้องกันโรคเอดส์และป้องกันยาเสพติดร่วมกัน” คุณบุรีรักษ์กล่าวเพิ่มเติม

เราถามต่อว่าองค์การไอโปกนี้ก่อตั้งขึ้นมาแล้ว 10 ปีแล้วได้ดำเนินการอะไรไปบ้างเพื่อผลประโยชน์ของภูมิภาคอาเซียน

คุณบุรีรักษ์กล่าว “ในทศวรรษที่ผ่านมาองค์การนี้ได้พยายามพัฒนาให้เป็นองค์การรัฐสภาอาเซียนทางด้าน การเมืองระหว่างประเทศ ต่อมาอีกระยะหนึ่งองค์การนี้จะเป็นตัวแทนของกลุ่ม

ประเทศภูมิภาคนี้ไปต่อรองเจรจากับกลุ่มประเทศภูมิภาคอื่น ซึ่งทางภูมิภาคยุโรปก็มีสภายุโรป โดยกลุ่มประเทศนี้ได้ร่วมตัวกันออกกฎหมายเพื่อผลประโยชน์ของภาคพื้นยุโรปของเขา ในอนาคตองค์การของเราจะเป็นแบบเดียวกับสภายุโรปซึ่งไม่ใช่ 2-3 ปี แต่เป็น 10 ปีข้างหน้าเพื่อผลประโยชน์อย่างสูงสุดของภูมิภาคนี้”

“ขณะนี้สมาชิกขององค์การรัฐสภาอาเซียนต่างเห็นพ้องต้องกันว่าจะพัฒนาองค์การนี้ขึ้นเป็นสภาอาเซียนหรือภาษาอังกฤษเรียกว่า ASIAN PARLIAMENT ในอนาคต เมื่อดังจุดนั้นเมื่อไหร่องค์การนี้จะเป็นองค์การสูงสุดในภูมิภาคและจะเป็นผู้ออกกฎหมายเพื่อผลประโยชน์ของภูมิภาคทั้งหมด”

เราซักว่าได้ข่าวว่าเป็นประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสมัชชาขององค์การรัฐสภาอาเซียนใช้หรือไม่

“ครับ” คุณบุรีรักษ์ขยับหน้า “จะมีการประชุมในช่วงระหว่างวันที่ 16-23 ก.ย. เดือนหน้านี้เอง การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งที่ 12 ความจริงแล้วน่าจะเป็นการประชุมครั้งที่ 14 เพราะองค์การนี้ก่อตั้งขึ้นมาแล้ว 14 ปี แต่ได้

หยุดการประชุมไป 2 ปี เนื่องจากสมัยนั้นประเทศฟิลิปปินส์มีปัญหาการเมืองภายในประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ประชาชนได้แสดงพลังกันล้มประธานาธิบดีมาร์คอส จนกระทั่งนางอากีโนขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีคนใหม่”

เราถามด้วยความสงสัยว่าทำไมถึงตั้งสำนักงานองค์การรัฐสภาอาเซียนที่กรุงจาการ์ตี ประเทศอินโดนีเซีย

รองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนกล่าวว่า “เรื่องนี้เป็นมติของจีนท์ของกลุ่มประเทศสมาชิกที่ตกลงกันให้ไปตั้งที่ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศไทยก็เคยได้รับเสียงสนับสนุนให้เป็นที่ตั้งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาอาเซียน เนื่องจากมีความพร้อมต่าง ๆ แต่เนื่องจากการลอบบีกันทำให้สำนักงานเลขาธิการขององค์การนี้ไปจัดตั้งที่กรุงจาการ์ตี

เราซักถามอีกว่าการเดินทางไปรับตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนที่อินโดนีเซีย นั้น จะต้องหลุดพ้นจากตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาในเมืองไทยหรือไม่

คุณบุรีรักษ์สันศิริระเล็กน้อย “ทางราชการยังคงสงวนตำแหน่งเดิมเอาไว้ให้ เมื่อกลับมาแล้วมานั่งในตำแหน่งเดิมต่อเนื่องกันไป ระหว่างที่ไปนั่งทำงานต่างประเทศเข้าไปมีกิจกรรมอะไรก็ได้ปีละขั้นไม่ได้เสียอะไร” ที่ขอให้เดินทางไปและเดินทางกลับด้วยความโชคดีมีชัย!!

เลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน

วันนี้ต้องขอแสดงความยินดีกับคนไทยที่มีความสามารถจนได้รับความเชื่อถือจากประเทศเพื่อนบ้านในแถบอาเซียน

ในการประชุมสัมมนาใหญ่ องค์การรัฐสภาอาเซียน (APO) ประจำปี ครั้งที่ ๑๔ นี้ ได้มีการพิจารณาแต่งตั้งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนที่ว่างลงเนื่องจากหมดวาระการดำรงตำแหน่ง

ผลการพิจารณา หัวหน้าคณะผู้แทนฯ และที่ประชุมสัมมนาใหญ่ ได้มีมติเห็นพ้องต้องกันแต่งตั้งให้ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ขึ้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน โดยการเสนอชื่อของ นายมวิรุต บุนนาค ประธานรัฐสภาไทย และโดยการผลักดันของคณะผู้แทนไทย ซึ่งมี นายแพทย์ประสพ รัตนากา เป็นหัวหน้าคณะ เหยดณิน บุนสุวรรณ เป็นรองหัวหน้าคณะ พลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์ และสมาชิกรัฐสภาอีกหลายท่าน ร่วมเป็นคณะผู้แทน

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ปัจจุบันอายุ ๔๔ ปี เคยดำรงตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการรัฐสภาไทย ต่อมาในปี ๒๕๓๓ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน เป็นที่ยอมรับกันในวงการรัฐสภาของอาเซียนว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านกิจการรัฐสภา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีผลงานฝากไว้ในรัฐสภาไทย และองค์การรัฐสภาอาเซียนหลายอย่าง

การที่นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากรัฐสภาไทยและได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนในครั้งนี้ ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญ ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จของรัฐสภาไทยและคณะผู้แทนไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งนี้นั้น ตามกระแสข่าวทราบว่าการดำรงตำแหน่ง เลขาธิการรัฐสภาอาเซียน ซึ่งเพิ่งหมดวาระการดำรงตำแหน่ง คือ ดร.โจฮัน มาธาบิส อดีตเลขาธิการประจำเอสแคป องค์การสหประชาชาติ ได้พยายามเคลื่อนไหวขอยึดระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และมีบุคคลจากบรรดาประเทศสมาชิกบางประเทศ ได้พยายามวิ่งเต้นเพื่อเสนอบุคคลของตนเข้าแข่งขัน เพื่อรับการแต่งตั้งในตำแหน่งนี้ด้วย

คนมีความสามารถจะอย่าไปที่ไหนใคร ๆ ก็ต้องยอมรับ.

วิทยา นาคธร

สถิติและข้อมูลทางการเมืองที่น่าสนใจ

หน้าว่าง

เหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ

การกบฏ ปฏิวัติและรัฐประหาร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕-ปัจจุบัน

๑. การปฏิวัติ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ โดยคณะราษฎรซึ่งประกอบด้วย ทหารบก ทหารเรือและพลเรือน มีพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นหัวหน้าสายทหารบก นาวาตรี หลวงสินธุสงครามชัย หัวหน้าสายทหารเรือ และอำมาตย์ตรี หลวงประดิษฐมนูธรรม หัวหน้าฝ่ายพลเรือน จำนวน ๙๙ คน และมีผู้ร่วมก่อการเปลี่ยนแปลง คือ พันเอก พระยาทรงสุรเดช พันเอก พระยาฤทธิอัคนย์ พันโท พระประศาสน์พิทยายุทธ์ พันตรี หลวงพิบูลสงคราม นาวาตรี หลวงศุภชลาศัย เรือเอก หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ เรือเอก หลวงสังวรยุทธกิจ รองอำมาตย์เอก หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รองอำมาตย์โท ทวี บุญยกตัญ นายตึกแรก ชัยนาม ฯลฯ ทำการยึดอำนาจการปกครองได้สำเร็จจากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ตั้งพระยามโนปกรณนิติธาดา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ เมื่อ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕

สาเหตุที่อ้าง

๑. ความล้มเหลวของการปกครองในระบบอบกษัตริย์และความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๒. เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการปกครองประเทศ และมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ

๒. รัฐประหาร ๒๐ มิถุนายน ๒๔๗๖ โดยคณะนายทหารบก ทหารเรือและพลเรือนคณะหนึ่ง ภายใต้การนำของพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นหัวหน้า พร้อมด้วย นาวาโท หลวง

ศุภรลาศัย พันโท หลวงพิบูลสงคราม ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศอีกครั้งหนึ่ง โดยขอให้พระยามโนปกรณนิติธาดา นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งให้เปิดสภาผู้แทนราษฎร เป็นผลให้ประเทศไทยกลับมามีการปกครองในระบบประชาธิปไตยอีกครั้งหนึ่ง และมีการนำรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่ได้ถูกงดใช้ชั่วคราวในบางมาตรากลับมาใช้อีก

สาเหตุที่อ้าง

๑. รัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ โดยการปิดสภาผู้แทนราษฎรและงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา

๒. รัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินไม่เป็นประโยชน์สมดังความมุ่งหมายของผู้สละชีวิตเพื่อประโยชน์ของชาติ การดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีก่อให้เกิดความไม่พึงประสงค์ของบุคคลทั่วไป

๓. กบฏบวรเดช ๑๑ ตุลาคม ๒๔๗๖ เมื่อรัฐบาลชุดพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา ได้เข้าบริหารราชการไม่นานก็เกิดกบฏขึ้น โดยคณะทหารฝ่ายต่อต้านคณะราษฎรตั้งขึ้นเป็นคณะกู้บ้านกู้เมือง ซึ่งมีพลเอก พระวรวงศ์พระองค์เจ้าบวรเดช อดีตเสนาบดีกระทรวงกลาโหมเป็นหัวหน้า พลตรีพระยาทรงอักษร พระยาศรีสิทธิสงคราม เป็นผู้ร่วมก่อการล้มล้างอำนาจรัฐบาล เพื่อดำรงไว้ซึ่งการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ฝ่ายรัฐบาลได้แต่งตั้งพันโท หลวงพิบูลสงคราม เป็นแม่ทัพกรมผสมเพื่อปราบปรามกบฏจนสำเร็จ

สาเหตุที่อ้าง

๑. คณะราษฎรปกครองประเทศโดยกุมอำนาจไว้แต่เพียงผู้เดียว

๒. รัฐบาลปล่อยให้บุคคลกระทำการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

๓. รัฐบาลจะดำเนินการปกกครอง โดยลัทธิคอมมิวนิสต์ตามแนวทางของนายปรีดี

พนมยงค์

๔. กบฏนายสิบ ๓ สิงหาคม ๒๔๗๔ ได้มีทหารชั้นประทวน นายสิบตามกองพันต่าง ๆ โดยมีสิบเอก สวัสดิ์ มหะหมัด เป็นหัวหน้าร่วมกันก่อการเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยคิดจะสังหารนายทหารในกองทัพบกและจับพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา และพันโท หลวงพิบูลสงครามไว้เป็นตัวประกัน ต่อมารัฐบาลสามารถจับกุมนายสิบที่ร่วมก่อการครั้งนี้ไว้ได้หลังจากนั้น

รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษเพื่อพิจารณาคดีกบฏ สภานิติบัญญัติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้และศาลพิเศษได้ตัดสินประหารชีวิตหัวหน้ากบฏ

สาเหตุที่อ้าง

การปกครองบ้านเมืองในขณะนั้นไม่เป็นประชาธิปไตย ถ้าเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริงต้องเสมอภาคกันหมด ไม่จำเป็นต้องมีทหาร

๕. กบฏพระยาทรงสุรเดช (กบฏ ๑๘ ศพ) ๒๙ มกราคม ๒๔๘๑ ได้มีการจับกุมบุคคลผู้คิดจะก่อความไม่สงบและคิดประทุษร้ายบุคคลสำคัญของรัฐบาล ซึ่งพันเอก พระยาทรงสุรเดช ได้ถูกจับกุมและถูกหาว่าเป็นหัวหน้าผู้ก่อการ ภายหลังรัฐบาลได้ให้เดินทางไปออกราชอาณาจักร ต่อมารัฐบาลได้จัดตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาคดีตัดสินประหารชีวิตนักโทษกบฏ ๑๘ คน แต่มีผู้ต้องโทษประหารชีวิตบางคน เช่น พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนชัยนาทนเรนทร พลโท พระยาเทพหัสดิน นายพันเอก หลวงชำนาญยุทธศิลป์ ได้รับการลดโทษเป็นการจำคุกตลอดชีวิต เนื่องจากศาลเห็นว่าเป็นผู้ได้ทำคุณงามความดีให้แก่ประเทศชาติมาก่อน

สาเหตุที่อ้าง

๑. เกิดความขัดแย้งกันระหว่างฝ่ายพันโท หลวงพิบูลสงครามกับฝ่ายพันเอก พระยาทรงสุรเดช
๒. เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองกลับสู่ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

๖. รัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ โดยทหารของชาติ (คณะรัฐประหาร) มี พลโท ผิน ชุณหะวัณ เป็นหัวหน้าพร้อมด้วย นาวาอากาศเอก กาจ กาจสงคราม พันโทจำนงค์ ภูมิเวท และพันเอก สวัสดิ์ สวัสดิ์เกียรติ ทำการยึดอำนาจจากรัฐบาลของพลตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีได้สำเร็จ แล้วมอบให้นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งรัฐบาลต่อไป ขณะเดียวกันได้แต่งตั้งจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทยพร้อมทั้งยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙

สาเหตุที่อ้าง

๑. ประเทศชาติตกอยู่ในภาวะวิกฤต ประชาชนได้รับความเดือนร้อนเพราะขาดแคลนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม สินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงมากเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

๒. การดำเนินงานของรัฐบาลและรัฐสภาตามวิธีการทางรัฐธรรมนูญ เพื่อแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลดีแม้แต่เล็กน้อย

๗. รัฐประหาร ๖ เมษายน ๒๔๙๑ โดยคณะนายทหาร ซึ่งทำรัฐประหารเมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ บังคับให้นายควง อภัยวงศ์ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีภายใน ๒๔ ชั่วโมง แล้วให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี จัดตั้งรัฐบาลชุดต่อมา

สาเหตุที่อ้าง

๑. คณะรัฐประหารสืบทราบว่ามีฝ่ายที่เสียอำนาจมีการสะสมอาวุธ เพื่อจะยึดอำนาจกลับคืน

๒. รัฐบาลชุดนี้ไม่มีกำลังหนุนหลังทำให้รัฐบาลอ่อนแอ

๘. กบฏเสนาธิการ (กบฏนายพล) ๑ ตุลาคม ๒๔๙๑ โดยคณะนายทหารกลุ่มหนึ่งประกอบด้วย พลตำรวจตรี สมบูรณ์ ครวานุชิต และพลตรี เนตร เขมะโยธิน เป็นหัวหน้าคณะนายทหารกลุ่มหนึ่งวางแผนที่จะเข้ายึดอำนาจการปกครองแต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากรัฐบาลซึ่งมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีทราบแผนการเสียก่อนและจับกุมผู้คิดกบฏได้

สาเหตุที่อ้าง

เพื่อปรับปรุงกองทัพภกให้พ้นจากความเสื่อมโทรมและไม่ต้องการให้ทหารเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมือง

๕. กบฏแบ่งแยกดินแดน ๓๐ ตุลาคม ๒๔๙๑ ได้มีการจับกุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายคน เช่น นายทิม ภูริพัฒน์ นายถวิล อุดล นายเตียง ศิริขันธ์

นายฟอง สิทธิธรรม โดยกล่าวหาว่าร่วมกันดำเนินการฝักอาวูธเพื่อแบ่งแยกดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกไปเป็นอิสระพยายามยุยงให้ชาวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกลียดชังรัฐบาล แต่รัฐบาลไม่สามารถดำเนินการจับกุมได้ เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเอกสิทธิ์ทางการเมือง

สาเหตุที่อ้าง

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะควบคุมนักการเมืองที่เป็นฝ่านค้านให้อยู่ในความสงบด้วยการหยิบยื่นข้อกล่าวหาที่รุนแรงให้และกระทำการรุนแรงต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสมัยประชุมสภา ซึ่งสมาชิกมีเอกสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญนับว่ารัฐบาลได้มีพฤติการณ์เป็นผิดจกการ

๑๐ กบฏวังหลวง ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ นำโดยกลุ่มของนายปรีดี พนมยงค์ โดยมีกำลังของฝ่ายเสรีไทยและกองพันนาวิกโยธินทหารเรือสนับสนุน ปรากฏว่าการประสานงานของฝ่ายกบฏไม่ดี จึงทำให้ความพยายามก่อรัฐประหารล้มเหลวและเสรีไทยถูกกวาดล้างอย่างหนัก โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้พลตรี สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้อำนวยการปราบปรามฝ่ายกบฏได้สำเร็จ

สาเหตุที่อ้าง

จอมพล ป. พิบูลสงคราม บริหารประเทศด้วยอำนาจเผด็จการและการก้าวขึ้นสู่อำนาจของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็เป็นไปอย่างไม่ถูกต้องโดยใช้วิธีบังคับให้รัฐบาล นายควง อภัยวงศ์ ลาออก และมุ่งจะฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตยให้กลับคืนมา

๑๑. กบฏแมนฮัตตัน ๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๔ โดยคณะทหารเรือซึ่งมีนาวาเอก อานนท์ ปุณศรีภักภา และนาวาตรี มนัส จารุกา ตั้งขึ้นเป็นคณะกู้ชาติแล้ววางแผนจับกุมตัว จอมพล ป. พิบูลสงคราม ไปไว้ที่เรือรบหลวงศรีอยุธยา โดยกลุ่มทหารเรือก่อการมุ่งหวังที่จะให้กองทัพเรือเป็นกำลังสนับสนุนบีบให้รัฐบาลยอมจำนน แต่แผนการผิดพลาดนายทหารเรือระดับสูงไม่ร่วมด้วย จึงถูกฝ่ายรัฐบาลปราบปราม

สาเหตุที่อ้าง

คณะรัฐบาลชุดจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้บริหารราชการนำประเทศชาติไปสู่ความล้มเหลวนานาประการ และต้องการให้รัฐบาลลาออก

๑๒. รัฐประหาร (รัฐประหารเงียบ) ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ เกิดเหตุการณ์ประกาศ รัฐประหารทางสถานีวิทยุ คณะผู้ยึดอำนาจเป็นผู้บัญชาการทหารสามเหล่าทัพ นำโดยพลเอก ผิน ชุณหะวัณ ผู้บัญชาการทหารบก แต่คณะผู้ยึดอำนาจได้เชิญจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป จึงมิได้มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจจากคณะรัฐประหาร เพียงแต่มีการล้มเลิกรัฐสภาและ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ และนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีทางของคณะรัฐประหาร

สาเหตุที่อ้าง

๑. สถานการณ์ของโลกในขณะนั้นอยู่ในภาวะคับขัน ภัยแห่งคอมมิวนิสต์ได้คุกคาม เข้ามาอย่างรุนแรงทั้งในคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา
๒. รัฐบาลไม่สามารถปราบปรามการทุจริตในวงราชการได้เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมโทรมมาขึ้น

๑๓. กบฏสันติภาพ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) และคณะถูกจับในข้อหากบฏโดยรัฐบาลซึ่งขณะนั้นมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เห็นว่าการรวมตัวกันเรียไรเงิน และข้าวของไปแจกจ่ายแก่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งขณะนั้นกำลังประสบกับความเดือดร้อน เนื่องจากความแห้งแล้งอย่างหนักเป็นการดำเนินการที่เป็น ภัยต่อรัฐบาล นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ กับคณะถูกศาลตัดสินให้จำคุก ๕ ปี

สาเหตุที่อ้าง

ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากความแห้งแล้งอย่างหนัก และไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล

๑๔. รัฐประหาร ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นหัวหน้าคณะ นำกำลังเข้ายึดอำนาจจากรัฐบาล ซึ่งมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีภายหลังจากการ เลือกตั้งสกปรก ซึ่งรัฐบาลได้รับการคัดค้านจากประชาชนอย่างหนัก แล้วมอบให้ นายพจน์ สารสิน

เป็นนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม และพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ต้องหนีออกไปนอกประเทศ

สาเหตุที่อ้าง

๑. รัฐบาลบริหารประเทศไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน และไม่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้
๒. บ้านเมืองอยู่ในสถานการณ์ยุ่งยากที่มีแต่นำความทุกข์ลำบากมาสู่ประชาชนมากขึ้นทุกวัน

๑๕. การปฏิวัติ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ทำการยึดอำนาจการปกครอง หลังจากที่พลเอก ถนอม กิตติขจร ได้นำคณะรัฐมนตรีลาออก โดยที่พลเอก ถนอม กิตติขจร และพลโท ประภาส จารุเสถียร เข้าร่วมทำการยึดอำนาจการปกครองด้วย มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ให้สภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร คณะปฏิวัติได้จัดตั้งรัฐบาลขึ้นบริหารประเทศ โดยมีจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุที่อ้าง

๑. ภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์คุกคามประเทศชาติ แทรกแซงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมก่อวุ่นและสร้างความลำบากแก่รัฐบาลในการบริหารประเทศเป็นอันตรายต่อสถาบันต่างๆ ในสังคมและทำให้ต่างประเทศขาดความไว้วางใจ
๒. บุคคลบางกลุ่มแอบอ้างใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือขัดขวางความก้าวหน้าของการทำงาน และทำลายความสงบทำให้เกิดการแตกแยกสามัคคีในหมู่คนไทย
๓. เหตุการณ์ภายนอกประเทศซับซ้อน อาจเกิดผลกระทบต่อประเทศได้ทุกเมื่อ

๑๖. การปฏิวัติ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ โดยจอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ ได้ทำการยึดอำนาจตัวเองประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๑๑ ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและให้ร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จภายในระยะเวลา ๓ ปี

สาเหตุที่อ้าง

๑. สถานการณ์โลกและภัยที่คุกคามประเทศจะมีผลต่อความมั่นคงของประเทศและราชบัลลังก์ โดยเฉพาะกรณีผู้ก่อการร้ายในประเทศ ทั้งมุ่งจะเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบอื่นที่ไม่ใช่ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางกลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้ง ก่อความการบริหารงานของรัฐบาลยุ่งประชาชน นักศึกษา กรรมกร สถาบันต่าง ๆ เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลและมีการกระทำเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

๑๗. การปฏิวัติ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ โดยบุคคลกลุ่มหนึ่งประกอบด้วย นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน มาชุมนุมกันเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญจนเกิดการปะทะต่อสู้กันระหว่างรัฐบาลกับประชาชน เกิดการจลาจล เป็นผลให้จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี จอมพล ประภาส จารุเสถียร และพันเอก ณรงค์ กิตติขจร ต้องหลบหนีออกนอกประเทศ มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี มีสภานิติบัญญัติทำหน้าที่รัฐสภา

สาเหตุที่อ้าง

๑. ต้องการให้มีรัฐธรรมนูญใช้ในการปกครองแผ่นดิน

๒. ประชาชนเบื่อหน่ายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ต้องการให้เปลี่ยนตัวผู้นำรัฐบาล

๑๘. การปฏิวัติ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ โดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งมี พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าเข้ายึดอำนาจการปกครองจาก หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เนื่องจากเกิดการจลาจลและรัฐบาลพลเรือนในขณะนั้นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยทันที คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ประกาศให้มีการปฏิรูปการปกครองยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และพระราชบัญญัติพรรคการเมืองตั้งนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุที่อ้าง

๑. นิสิต นักศึกษาบางกลุ่มกระทำการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ มีเจตนาที่จะทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการของคอมมิวนิสต์และต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ ที่เข้าจับกุม ทำให้สถานการณ์เกิดความวุ่นวาย
๒. รัฐมนตรีบางคน นักการเมืองบางกลุ่มและสื่อสารมวลชนหลายแขนงให้การสนับสนุนเหตุการณ์ร้าย
๓. รัฐสภาพิเคความแตกแยก แม้จะเป็นนักการเมืองที่อยู่ในพรรคเดียวกันก็ตาม เป็นการพันวิสัยที่ประชาธิปไตยจะดำเนินไปได้
๔. เพื่อรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ดำรงอยู่ตลอดไป

๑๕. กบฏ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๐ โดยพลเอก ฉลาด นิรัญศิริ เป็นผู้ก่อการพร้อมนายทหารกลุ่มหนึ่ง ได้นำกำลังทหารจากกองพลที่ ๙ จังหวัดกาญจนบุรี เข้ายึดสถานที่สำคัญไว้ ๔ แห่ง คือ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบกสวนรินฤติ กองบัญชาการทหารสูงสุดส่วนหน้า สนามเสือป่า และกรมประชาสัมพันธ์ และได้ถูกปราบปรามโดยทหารของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พลอากาศเอก กมล เตชะตุงคะ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และพลเอก เสริม ณ นคร ผู้บัญชาการทหารบก ในที่สุดฝ่ายก่อการพ่ายแพ้และถูกจับกุมส่วน พลเอก ฉลาด นิรัญศิริ ถูกประหารชีวิต

สาเหตุที่อ้าง

๑. สถานการณ์ทั่วไปด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของไทยกำลังเสื่อมโทรมอย่างหนัก รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติและประชาชน
๒. ความสามัคคีของคนในชาติกำลังได้รับความเสียหาย เพราะความไม่หวังดีต่อบ้านเมือง โดยสุจริตใจของบุคคลบางกลุ่ม

๒๐. การปฏิวัติ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ โดยพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะเข้ายึดอำนาจของรัฐบาล ซึ่งมีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งคณะปฏิวัตินี้เป็นคณะทหารกลุ่มเดียวกับที่ได้ทำการปฏิวัติเมื่อ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ และให้พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

เป็นนายกรัฐมนตรี ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙

สาเหตุที่อ้าง

๑. การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีในหมู่ข้าราชการ ประชาชน ข้าราชการหัวโนในการปฏิบัติหน้าที่
๒. มีความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ การลงทุนของชาวต่างประเทศลดลง
๓. การพัฒนาระบบอบประชาธิปไตยที่แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ๗ ละ ๔ ปี นานเกินความจำเป็นไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทหาร ตำรวจ และพลเรือน
๔. การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ ไม่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดความแตกแยกในสถาบันต่าง ๆ ได้มากขึ้น

๒๑. กบฏ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๔ โดยคณะนายทหารหนุ่ม ซึ่งนำโดยพันเอก มนูญ รูปขจร พันเอก ประจักษ์ สว่างจิตร์ และคณะมีพลเอก สันต์ จิตรปฏิมา เป็นหัวหน้าคณะได้พยายามใช้กำลัง ทหารยึดอำนาจปกครองประเทศ ซึ่งมีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ไม่สำเร็จ ในที่สุดฝ่ายกบฏก็ยอมจำนน พลเอก สันต์ จิตรปฏิมา สามารถหลบหนีออกไปนอกประเทศได้ ต่อมารัฐบาลได้ออกกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกบฏในครั้งนี้

สาเหตุที่อ้าง

๑. สถานการณ์ของประเทศทุก ๆ ด้านระส่ำระสายและทรุดอย่างหนัก เพราะความอ่อนแอของผู้บริหารประเทศ พรรคการเมืองต่าง ๆ แตกแยกทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลสั่นคลอนเป็นจุดอ่อนให้คณะบุคคลซึ่งไม่หวังดีต่อประเทศเคลื่อนไหวที่จะใช้กำลังเข้ายึดอำนาจการปกครอง เพื่อเปลี่ยนแปลงเป็นระบบเผด็จการแบบถาวร
๒. ประชาชนกำลังได้รับความเดือดร้อนและหวาดหวั่นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ในภาวะเศรษฐกิจ สังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน

๒๒. กบฏ ๙ กันยายน ๒๕๒๔ โดยคณะบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งอ้าง พลเอก เสริม ณ นคร อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นหัวหน้า ส่วนผู้ก่อการจริงคือ พันเอก มนูญ รูปขจร อดีตผู้ก่อความไม่

สงประหว่งวันที่ ๑-๓ เมษายน ๒๕๒๔ และนาวาอากาศโท มนัส รูปขจร ได้พยายามเข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศ ซึ่งมีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยพยายามเข้าควบคุมสื่อสารมวลชนของทหารและพลเรือน แต่ได้รับการต่อต้านไม่สามารถปฏิบัติการได้สำเร็จ รัฐบาลสามารถควบคุมสถานการณ์ให้กลับสู่ภาวะปกติได้ในวันเดียวกัน มีผู้ถูกจับกุมทั้งสิ้น ๔๐ คน มีนายพลรวมอยู่ด้วย ๔๐ คน เช่น พลเอก เสริม ณ นคร พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา พลอากาศเอก อรุณ พรหมเทพ และพลอากาศเอก กระแสร์ อินทร์รัตน์ ส่วนพันเอก มนูญ รูปขจร และนาวาอากาศโท มนัส รูปขจร ได้หลบหนีออกไปนอกประเทศ

สาเหตุที่อ้าง

๑. การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ทำให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศประสบกับภาวะตกต่ำจนถึงที่สุด พืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ส่งผลให้ธุรกิจและอุตสาหกรรมอื่น ๆ ของประเทศตกต่ำไปด้วย ปริมาณคนว่างงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งให้เห็นถึงความล้มเหลวของโครงการและ โครงสร้างต่าง ๆ ทางนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล

๒. รัฐบาลปล่อยให้มีการทุจริตข้อโกงประชาชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีการล้มละลายของสถาบันการเงินจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลมีหน้าที่ควบคุมและกำกับงานของสถาบันการเงินเหล่านี้ ทำให้ประชาชนเดือดร้อนต้องสูญเสียเงินไปเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้บริหารของสถาบันการเงินยังคงอยู่ต่อไป

๓. ด้านการค้า ประเทศชาติต้องขาดดุลการค้าติดต่อกันเป็นเวลาหลายปีส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงถึงระบบการเงินการคลังของประเทศ มีการลดค่าเงินบาทติดต่อกันหลายครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนเดือดร้อน มีการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากการบริหารงานที่ล้มเหลวของรัฐบาลทั้งสิ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชน

๔. ในด้านการเมือง รัฐบาลไม่มีความเด็ดขาดในการตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะขาดความเป็นเอกภาพ การตัดสินใจใด ๆ จึงเป็นการประนีประนอมผลประโยชน์ร่วมกันของแต่ละฝ่ายมากกว่าการยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในระบบอบการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งในการวางรากฐานต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในอนาคต

๒๓. การปฏิวัติ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ซึ่ง

ประกอบด้วย ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ เจ้าหน้าที่ตำรวจและพลเรือน ภายใต้การนำของพลเอก
สุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ พลเอก สุจินดา
คราประยูร ผู้บัญชาการทหารบก พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์ ผู้บัญชาการทหารเรือ
พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารอากาศ พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ อธิบดี
กรมตำรวจ รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และพลเอก อิศระพงศ์ หนูนุกัถิ
รองผู้บัญชาการทหารบก เลขาธิการคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้เข้ายึดอำนาจ
การปกครองจาก พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้สำเร็จ ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๒๑ ตั้งนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี

สาเหตุที่อ้าง

๑. รัฐบาลมีพฤติการณ์ฉ้อราษฎร์บังหลวง คณะผู้บริหารประเทศฉวยโอกาสอาศัย
ตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพรรคพวกอย่างรุนแรง ชนิดที่ไม่เคยมี
ปรากฏมาก่อน นายกรัฐมนตรีไม่เอาใจใส่ที่จะแก้ไขอย่างจริงจังและกลับประพฤติมิชอบเสียเอง
๒. ข้าราชการการเมืองใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงข้าราชการประจำทั้งยังสร้างบารมีและฐาน
คะแนนเสียงเพื่อประโยชน์แห่งตนและพวกพ้อง ข้าราชการประจำที่ซื่อสัตย์ไม่ยอมตกเป็นเครื่องมือ
กลับไม่ได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
๓. รัฐบาลเป็นเผด็จการทางรัฐสภา นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลได้ร่วมมือ
กับพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลรวมทั้งคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีบ้านพิษณุโลกใช้อุบายสร้างภาพลวงตา
ประชาชนว่าเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๔. ทำลายสถาบันทหารโดยรัฐบาลใช้ความพยายามนานปีการ เพื่อมีบับบังคับทำลาย
เอกภาพ ความสามัคคีของกองทัพอย่างต่อเนื่อง เป็นการเผชิญหน้ากับฝ่ายทหารมาโดยตลอด
๕. รัฐบาลพยายามบิดเบือนคดีล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งมีพลตรี มนูญรุประจ
และพรรคพวกเป็นต้นคิดทำลายล้างราชวงศ์จักรี รวมทั้งคิดเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไปสู่
แบบที่ตนเองและคณะวางไว้ โดย พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ พยายามเบี่ยงเบนความจริงโยนความผิด
ให้ผู้อื่น สร้างความโกรธแค้นให้ประชาชนผู้จงรักภักดี การกระทำอันแสดงออกถึงความไม่จงรักภักดีนี้
เป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่เหล่าทหารไม่สามารถอดทนอดกลั้นได้

เอกสารอ้างอิง

- นเรศ นโรปกรณ์. ๑๐๐ ปี พระยาพหลฯ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอเดียเนสโตร์, ๒๕๓๑
- บัญชา แก้วเกตุทอง. ๓๖ รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ม.ป.ป.
- ลิขิต อีรเวดิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓.
- วิชัย สุวรรณรัตน์. "การปฏิวัติ, รัฐประหารและกบฏภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕," ใน สัตว์การเมือง, ชัยอนันต์ สมุทวณิชและคณะ, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๘๔-๑๒๔.
- สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๕๐ ปีบนเส้นทางประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๓๖.
- สุธาศัย ยิ้มประเสริฐ, บรรณาธิการ. ๖๐ ปีประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศรีเอทิฟพับลิชซิง, ๒๕๓๖.
- สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. รวมกฎหมายรัฐธรรมนูญ (๒๔๗๕-๒๕๒๑). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, ม.ป.ป.
- เอกสารข่าวรัฐสภา. ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓๘๑. ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๔

สถิติการเปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐสภา

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย กล่าวได้ว่ารัฐสภาเป็นสถาบันสำคัญสถาบันหนึ่งในการปกครองและบริหารประเทศ โดยเป็นที่รวมของผู้ที่ประชาชนมอบหมายให้เป็นผู้แทนในการร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจในการปกครองและบริหารประเทศ และนับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๕ รูปแบบและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ได้เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของประเทศ ซึ่งมีบางช่วงเวลาอำนาจของรัฐสภา เป็นไปตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (Parliamentary Government) หรือที่คล้ายคลึงกัน โดยยึดหลักการถ่วงดุลอำนาจ คือ ฝ่ายบริหารมีอำนาจในการยุบสภาได้ และรัฐสภาก็มีสิทธิที่จะขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล หรือทั้งคณะได้ อันเป็นอำนาจเด็ดขาดที่จะทำให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งได้

เอกสารฉบับนี้จึงได้รวบรวมการเปิดอภิปรายทั่วไปตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งล่าสุด ทั้งนี้ประเด็นในการขอเปิดอภิปรายทั่วไปนั้น เป็นไปตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในขณะนั้นเป็นสำคัญ และผลการพิจารณาของสภาก็มีมติแตกต่างกันดังต่อไปนี้

๑. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑ เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายอันเกี่ยวกับการเพาะพันธุ์ปลา เขตบึงบรเพ็ด ในจังหวัดนครสวรรค์ นายสวัสดิ์ ยูวะเวส เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๔/๒๔๗๗ (สามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๗๗ และครั้งที่ ๑๕/๒๔๗๗ (สามัญ) วันอังคารที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๗๗ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๒. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒ เป็นการอภิปรายทั่วไปถึงเรื่องที่รัฐบาลแถลงการณ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว นายไต้ ปาณิกบุตร เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๔๗๗ (สามัญ) วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๔๗๗ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๓. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓ เป็นการอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับเรื่อง การส่งข้าราชการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๔๗๗ (สามัญ) วันอังคารที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๗ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้วที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๔. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๔ เป็นการอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับนโยบาย การปราบปรามโจรผู้ร้าย นโยบายภาษีรัชูปการ นโยบายอาคารค่านา ภาษีเงินได้ และภาษีการค้า นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๔๗๗ (สามัญ) วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๗ เมื่อได้พิจารณาแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นว่าไม่ควรเปิดอภิปราย พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๕. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๕ เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายเกี่ยวกับ เรื่องการจัดการฝิ่นในประเทศไทย หลวงศรีประกาศ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๔๗๗ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๗ เมื่อได้พิจารณาแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นว่าไม่ควรเปิดอภิปราย พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๖. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๖ เป็นการอภิปรายทั่วไปในญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎร ลงมติไว้วางใจในรัฐมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งและแต่งตั้งใหม่ คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๔๗๘ (สามัญ) วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๔๗๘ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติไว้วางใจในรัฐมนตรี พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๗. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๗ เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายเรื่องภาษีอากร นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๗๔ (สามัญ) วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๗๔ เมื่อได้พิจารณา ผู้เสนอญัตติขอถอน ที่ประชุมลงมติให้ถอนได้ พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๘. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๘ เป็นการอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับการรถไฟของแผ่นดิน นายเลียง ไชยกาล เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๗๔ (สามัญ) วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๗๔ เมื่อได้พิจารณาแล้ว ผู้เสนอญัตติขอถอนที่ประชุมลงมติให้ถอนได้ พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๙. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๙ เป็นการอภิปรายทั่วไปในญัตติไม่ไว้วางใจ รัฐมนตรีทั้งคณะ เกี่ยวกับหลักความสงบภายใน หลักเศรษฐกิจ หลักการศึกษา นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๗๔ วันเสาร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๗๔ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๐. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๐ เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายการปรับปรุงภาษีอากร นายเลียง ไชยกาล เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๗๔ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันเสาร์ที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๗๔ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ผู้เสนอได้เสนอญัตติขอให้ผ่านระเบียบวาระไป ที่ประชุมได้ลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไปได้ตามที่เสนอ พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๑. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๑ เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายของรัฐบาล ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ นายไต้ ปาณิกบุตร เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๘๐ (วิสามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๘๐ เมื่อได้มีการอภิปรายจนหมดเวลาประชุมในวันนี้แล้ว และขออภิปรายต่อในวันถัดมาที่ประชุมยังไม่ได้ลงมติในญัตตินี้ ผลปรากฏว่า วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๘๐ คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์และคณะรัฐมนตรีได้ขอลาออกจากตำแหน่ง การประชุมในวันถัดมาของสภาผู้แทนราษฎร (๒๘,๒๙,๓๑ กรกฎาคม

คม และ ๑,๒,๔, สิงหาคม ๒๕๔๐) จึงเป็นการพิจารณาหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งของคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติ ให้คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ลาออกจากตำแหน่งได้ แต่ต่อมา สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ชุดเดิม เข้าดำรงตำแหน่งอีก และคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ชุดนี้ ได้แต่งตั้งให้นายกรัฐมนตรีคนเดิม เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไปอีก พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๒. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๒ เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายการควบคุมหนังสือพิมพ์ นายผล แสนสระดี เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๐ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ผู้เสนอญัตติขอลอน และที่ประชุมลงมติให้ลอนได้ตามที่เสนอ พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๓. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๓ เป็นการอภิปรายทั่วไปเรื่องการเก็บเงินค่าเล่าเรียน ขุนชำนาญอนุสาสน์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๑ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ผู้เสนอได้เสนอญัตติให้ผ่านระเบียบวาระไปแต่คณะรัฐมนตรีขอให้ที่ประชุมได้ลงมติ ผลปรากฏว่าที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรี พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๔. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๔ เป็นการอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องการช่วยเหลือชาวนาผู้ถูกอุทกภัยปี ๒๕๔๕ โดยกล่าวว่ากระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรธิการช่วยเหลือไม่ทั่วถึงหรือไม่เป็นธรรม จนพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกกล่าวหาว่าทุจริตต่อหน้าที่ นายสงวน พยุงพงศ์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๖ (สามัญ) วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ผู้เสนอญัตติขอลอน และที่ประชุมลงมติให้ลอนได้ พ.อ. หลวงพิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๕. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๕ เป็นการอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการขึ้นค่าเช่าอาคาร โดยกล่าวว่ากระทรวงการคลังขึ้นค่าเช่าอาคารและเรียกเงิน

กินเปล่ากับผู้เช่าอาคารอยู่แล้วกินขนาด นายอรุณ ทองปรีชิตี เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๔๔ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ เมื่อได้อภิปรายแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็นแยกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเสนอให้ผ่านระเบียบวาระไป อีกฝ่ายหนึ่งคือ เจ้าของญัตติขอดอน แต่รัฐบาลเสนอให้มีการลงมติโดยให้เหตุผลว่าเป็นมารยาททางการเมืองตามระบอบรัฐธรรมนูญและจรรยาของคณะรัฐมนตรี ในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๔๔ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมได้ลงมติให้ความไว้วางใจคณะรัฐมนตรี พ.ต. คง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๖. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๖ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปในนโยบายการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ ร.ท.ประจวบ มหาจันทร์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๔ (สามัญ) วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔ เมื่อได้อภิปรายแล้ว ผู้เสนอญัตติขอดอนที่ประชุมลงมติให้ถอนได้ นายทิว นุณยเกตุ เป็นนายกรัฐมนตรี (ญัตตินี้เสนอตั้งแต่นั้นรัฐบาล พ.ต.คง อภัยวงศ์)

๑๗. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๗ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี ทั้งคณะ ในนโยบายด้านต่าง ๆ คือ การรักษาความสงบภายใน, ความมั่นคงทางการเงินของชาติ, ทางเศรษฐกิจ, การต่างประเทศ ใช้อำนาจทางการเมืองแทรกแซงในราชการประจำ การรักษาสถานะของข้าราชการ การศึกษาของชาติ และกรณีสวรรคตของในหลวง รัชกาลที่ ๙ พ.ต. คง อภัยวงศ์ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ (สามัญ) วันที่ ๑๙-๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เมื่อได้อภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ แต่เนื่องมาจากการอภิปรายครั้งนี้ ทำให้ คณะรัฐมนตรีต้องกราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง ภายหลังจากสภาได้ลงมติไปแล้ว ๑ วัน และนายกรัฐมนตรีได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกต่อไป พล.ร.ต. ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๘. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๘ เป็นการอภิปรายทั่วไปกรณีแผนการณปฏิบัติปลายเดือนมกราคม ๒๕๕๓ นายแพทย์ โชตินุชิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ในการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๓ (วิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมไม่มีการลงมติ เพราะญัตติดังกล่าวเป็นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลง

มติ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

๑๙. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๑๙ เป็นการอภิปรายทั่วไป เพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภาในเรื่องนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งทหารไปช่วยสหประชาชาติรบเกี่ยวกับสงครามกลางเมืองระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ รัฐสภาได้พิจารณาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๔/๒๔๙๓ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๙๓ เมื่อได้อภิปรายแล้ว ที่ประชุมไม่มีการลงมติ เพราะญัตติดังกล่าวเป็นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๐. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๐ เป็นการอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับเรื่อง การกบฏจลาจล เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๔ หลวงศรีธรรมราช กับคณะ เป็นผู้เสนอ วุฒิสภาได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๔๙๔ (สามัญ) วันที่ ๒๗-๓๐ ตุลาคม และวันที่ ๒-๓ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ เมื่ออภิปรายแล้ว ที่ประชุม ไม่มีการลงมติ เพราะญัตติดังกล่าว เป็นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ ผลสืบเนื่องมาจากการอภิปรายทั่วไปครั้งนี้ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๔๙๔ จึงต้องมีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๔๙๔ โดยนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาใช้ไปพลางก่อน ซึ่งเป็นเหตุให้วุฒิสภาชุดนี้ สิ้นสุดลงโดย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๑. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๑ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้รัฐบาลแถลงข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ คือ ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การบริหารการคลัง การบริหารกิจการด้านต่างประเทศ, การจัดการศึกษา, มาตรฐานการครองชีพของประชาชน, การดำเนินการในด้านเศรษฐกิจ การป้องกันและปราบปรามคอรัปชั่น, การรักษาสุขภาพประชาชน, รัฐบาลไม่รับผิดชอบต่อประชาชน นายควง อภัยวงศ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๐๐ (สามัญ) วันที่ ๒๙-๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๐ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้วที่ประชุมไม่มีการลงมติ เพราะญัตติดังกล่าวเป็นญัตติ ขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ แต่ผลสืบเนื่องจากการอภิปรายทั่วไปครั้งนี้คือ รัฐมนตรีที่สำคัญบางคนลาออก การแยกตัวของสมาชิกพรรครัฐบาล (เสรีมนังคศิลา) และเกิดการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็น

นายกรัฐมนตรี

๒๒. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๒ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเกี่ยวกับนโยบายการเงินของชาติ (การพิมพ์ธนบัตร) การเปิดประชุมโรงเหล้า นายสมัคร สุนทรเวช กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๗/๒๕๑๗ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๗ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้วที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๓. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๓ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรี แถลงข้อเท็จจริง และรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องไทยการ์ดชุมนุมเรียกร้องค่าตอบแทน ผู้นำชาวนาฎกฆ่าตาย และโจรผู้ร้ายชุกชุม ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๑๘ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๘ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมไม่มีการลงมติ เพราะญัตติดังกล่าวเป็นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็น นายกรัฐมนตรี

๒๔. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๔ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเรณูเมล็ดเล็ก ราคาข้าวเปลือก โจรผู้ร้ายและยาเสพติด นายสวัสดิ์ คำประกอบ กับคณะ เป็นผู้เสนอ และเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกร การรักษากฎหมายและการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๑๙ (สามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๙ เมื่อได้มีการอภิปราย แล้วที่ประชุมได้ลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เป็น นายกรัฐมนตรี

๒๕. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๕ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวกับ เรื่องการดำเนินการบริหารด้านการขนส่งและโทรคมนาคม ปัญหาทางเศรษฐกิจ (ค่าครองชีพ, ทุลย์การค้าต่างประเทศ) ความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชน ปัญหาอาชญากรรม การครองชีพ และการทำมาหากิน ปัญหาด้านการพลังงาน (น้ำมันและแก๊สขาดแคลนและมีราคาสูง)

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะ เป็นผู้เสนอ รัฐสภาได้พิจารณาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๘/๒๕๒๒ (วิสามัญ) วันที่ ๑๐-๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๒ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติไว้วางใจ รัฐมนตรี ทุกกระทรวง พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๖. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๖ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ปัญหานโยบายทางการเมืองภายในปัญหา นโยบายและการดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและปัญหาการบริหารงานของนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะ เป็นผู้เสนอ บรรจฐานะเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒/๒๕๒๓ (วิสามัญ สมัยที่ ๒) วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๒๓ ยังไม่มีการอภิปราย เพราะนายกรัฐมนตรีได้ประกาศลาออกจากตำแหน่งในที่ประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๗. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๗ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และการพาณิชย์ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การปราบปรามอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชน การปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาแรงงานอุตสาหกรรม การดำเนินงานของการปิโตรเลียม ปัญหาอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นต้น นายสมัคร์ สุนทรเวช กับคณะ เป็นผู้เสนอ รัฐสภาได้พิจารณาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ ๒/๒๕๒๔ (สามัญ) วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๔ และครั้งที่ ๓/๒๕๒๔ (สามัญ) วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๔ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๘. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๘ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศ เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายทางการเงินการคลัง (ลดค่าเงินบาท) นโยบายข้าว พืชเศรษฐกิจ (ด้านการผลิตและการตลาด) นโยบายในการค้าต่างประเทศ (การค้าข้าว) นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติ (แก๊สธรรมชาติ โรงงานแยกแก๊ส โรงงานโซดาแอส) นโยบายอ้อยและน้ำตาล นโยบายด้านการคมนาคม

(การสร้าง ท่าเรือพาณิชย์ สนามบินพาณิชย์ สนามบินนานาชาติ) รัฐวิสาหกิจ (องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ การรถไฟ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ องค์การโทรศัพท์) การสร้างทางของกรมทางหลวง นโยบายด้านการเคหะ โจรผู้ร้าย ชุกชุม การก่อวินาศกรรม การฆาตกรรม นโยบายด้านการศึกษา (เด็กไม่มีที่เรียน) เจ้าหน้าที่ทางการทูตของไทยถูกสหรัฐอเมริกาจับกุม เป็นต้น พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ รัฐสภาได้พิจารณาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ ๔/๒๕๒๕ (สมัยสามัญ) วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกกระทรวง พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๒๙. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๒๙ เปิดการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เกี่ยวกับปัญหาด้านการคมนาคม คือ การขึ้นค่าโดยสารรถไฟ พลดริ ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๒๖ (สามัญ) วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๖ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่น ขึ้นพิจารณา พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๐. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๐ เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย ในสังคม การดำเนินการทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย การปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ, ยาเสพติดให้โทษ และการบริหารบ้านเมือง พลดริ ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๒๗ (สมัยสามัญ) วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๗ แต่เนื่องจาก ผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) จึงวินิจฉัยว่า ญัตตินี้ตกไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๑. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๑ ในการประชุมครั้งที่ ๕ /๒๕๒๘ (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๘ ประธานรัฐสภาได้มีหนังสือแจ้งถึงผลการพิจารณาญัตติด่วน เพื่อให้มีการตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๗ ซึ่งนายเกษม ศิริสัมพันธ์ เป็นผู้เสนอ และได้ลงมติว่า ญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี กับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่ง พลดริ ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอนั้นไม่

ขอด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และจะดำเนินการต่อไปไม่ได้ และต่อจากนั้น นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์ ได้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมด้วยคำในญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล เป็นญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ในฐานะรัฐมนตรีผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นเป็นรายบุคคลตามมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ประชุมได้ลงมติไม่เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมด้วยคำในญัตติดังกล่าว พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๒. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๒ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ ร้อยตำรวจเอก สุรรัตน์ โสธานูเคราะห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เกี่ยวกับปัญหาทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงของประเทศ จากการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ ซึ่งนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๒๙ และครั้งที่ ๑๒/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๙ เมื่อได้มีการอภิปรายแล้วที่ประชุมลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีด้วยคะแนน ๑๒๐ และไม่ไว้วางใจ ๑๐๙ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๓. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๓ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะในเรื่องต่าง ๆ คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองปัญหาอาชญากรรม ความปลอดภัยของพระราชวงศ์ ด้านสุขภาพและอนามัยของประชาชน เกี่ยวกับนมปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสีและยาปลอมการทุจริตต่อหน้าที่การบริหารการเงินการคลังของประเทศล้มเหลวขาดความเชื่อถือในรัฐบาลของประชาชนทั้งในและนอกประเทศ ภาวะแห้งแล้ง ขาดการคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทยภายใน และต่างประเทศ ไม่ดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เหมาะสม และการทำลายหลักฐานเท็จเพื่อขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๐ แต่เนื่องจากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๕ คน ได้ขอถอนชื่อจากการเป็นผู้เสนอญัตติดังกล่าว ที่ประชุมได้ลงมติให้ความยินยอมในการถอนชื่อดังนั้นจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอญัตติ ที่เหลือจึงไม่ถึงจำนวนหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญ (เสนอ ๔๔ ถอน ๑๕ เหลือ ๒๙ ขาด ๑ คน จึงจะครบ) จึงไม่สามารถเสนอญัตติได้ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๔. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๔ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่

ไว้วางใจ นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เกี่ยวกับเรื่องใช้อำนาจหน้าที่ในทางไม่สุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และทำให้รัฐสูญเสียเงินงบประมาณแผ่นดินอย่างมหาศาลเพื่อผลประโยชน์ในบริษัทของตนเองเกี่ยวกับการอนุมัติการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) เป็นพิเศษวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐ และครั้งที่ ๑๐/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๐ เมื่อได้อภิปรายแล้วที่ประชุมลงมติไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๒๑๒ และไม่ไว้วางใจ ๔๕ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๕. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๕ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่

ไว้วางใจ นายสันติ ชัยวิริตนะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับเรื่อง ได้ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ กรมโยธาธิการ นำทรัพย์สินของทางราชการไปดำเนินการเจาะบ่อบาดาลที่บริเวณหน้าบ้านของตน เป็นการแสวงประโยชน์เพื่อตนหรือผู้อื่นโดยทุจริต ด้วยการใช้งบประมาณ และทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๓๑ (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๑ และต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๘/๒๕๓๑ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๑ ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๒๐๖ ต่อ ๑๔๒ คะแนน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๖. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๖ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติ

ไม่ไว้วางใจ

(๑) นายสุบิน ปิ่นขยัน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
(๒) ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(๓) พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(๔) นายประจวบ ไชยสาส์น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพลังงาน

เกี่ยวกับเรื่องรัฐบาลได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพขาดวิจรรณญาณ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่องานและกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชน ใช้อำนาจหน้าที่

ดำเนินการเพื่อประโยชน์อันมิใช่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๓๒ (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๒ และครั้งที่ ๑๙/๒๕๓๒ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๒ ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๐/๒๕๓๒ (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ ที่ประชุมได้มีมติ

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๘ และไม่ไว้วางใจ ด้วยคะแนนเสียง ๗๐
- รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๑ และไม่ไว้วางใจ ด้วยคะแนนเสียง ๙๐
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๘๖ และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๘๙
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ด้วยคะแนนเสียง ไว้วางใจ ๒๐๕ และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๘๘

๓๗. การเปิดอภิปรายทั่วไปครั้งที่ ๓๗ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ เกี่ยวกับเรื่องรัฐมนตรีได้บริหารโดยก่อให้เกิดปัญหาแก่ชาติ ได้แก่ปัญหาด้าน เศรษฐกิจและการคลัง ปัญหาด้านการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัญหาความไม่มั่นคงทั้ง ภายในราชอาณาจักรและบริเวณพรมแดนของประเทศตลอดจนปัญหาทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๓๓ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๓ และครั้งที่ ๑๙-๒๑/๒๕๓๓ วันพุธที่ ๑๘-๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓ ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๒/๒๕๓๓ วันเสาร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓ ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ รัฐมนตรีทั้งคณะด้วยคะแนนเสียง ๒๒๐ ต่อ ๓๘ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี

๓๘. การเปิดอภิปรายทั่วไป ครั้งที่ ๓๘ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล และทั้งคณะ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ได้แก่

๑. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๒. นายธารินทร์ นิมมานเหมินทร์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๓. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๔. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ
๕. นายทวี ไกรคุปต์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

เกี่ยวกับเรื่องรัฐบาลได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดวิจรรณญาณ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ความไม่สงบ สุขความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าผลทางการเกษตรที่ตกต่ำอย่างไม่เคยมีมาก่อน อีกทั้งเป็นเหตุให้เกิดความไม่มั่นคงขึ้นทั้งภายในและนอกอาณาจักรเป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ และกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชน มีเลศนัยในการใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์อันมิใช่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง จึงไม่สมควรจะให้ดำรงตำแหน่งในการบริหารราชการ ซึ่งพลตำรวจเอก ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ เกี่ยวกับเรื่อง

ความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดินอันเนื่องมาจากความขาดเอกภาพในการบริหารของรัฐมนตรีร่วมคณะซึ่งมาจากต่างพรรคการเมืองและทั้งไม่มีประสิทธิภาพในการบริหาร ไม่ยึดถือนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา รัฐมนตรีบางคนมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางไม่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมหากแต่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ตนและพวกพ้อง และคณะรัฐมนตรีบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและการคลัง ปัญหาด้านการเมืองทั้งภายในประเทศระหว่างประเทศ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในราชอาณาจักร รวมทั้งบริเวณพรมแดนของประเทศ ปัญหาทางสังคมและสิทธิมนุษยชน ซึ่ง พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาญัตติทั้ง ๒ เรื่องรวมกัน ในการประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๖ และครั้งที่ ๑๒/๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๖ ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๓/๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันเสาร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๓๖ ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ด้วยคะแนนเสียง ๒๐๔ ต่อ ๑๕๓ และลงมติเป็นรายบุคคล ดังนี้

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๒ และไม่ให้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๑๕๓
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๒ และไม่ให้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๑๔๔
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๑ และไม่ให้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๑๕๓
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๓ และไม่ให้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๑๕๓
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นายทวี ไกรคุปต์) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๒๐๒ และไม่ให้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๑๕๓

๓๘. การเปิดอภิปรายทั่วไป ครั้งที่ ๓๘ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ให้วางใจ

- ๑. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- ๒. นายอุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความสามารถ และขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน เศรษฐกิจ ความสงบสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อราคาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ตกต่ำอย่างไม่เคยมีมาก่อนเป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชน และกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งผลสำรวจเอก ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๕/๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ และครั้งที่ ๑๖/๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๗/๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลดังนี้

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๙๑ และไม่ให้วางใจด้วยคะแนนเสียง ๑๖๔

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๙๑ และไม่ไว้วางใจ ด้วยคะแนนเสียง ๑๖๗

๔๐. การเปิดอภิปรายทั่วไป ครั้งที่ ๔๐ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติ

ไม่ไว้วางใจ

๑. นายบุญชู โรจนเสถียร	รองนายกรัฐมนตรี
๒. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๓. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๔. พันเอก วินัย สมพงษ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดวิจารณญาณและขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยใช้เงื่อนไขของระบอบประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ซึ่งนายบรรหาร ศิลปอาชา กับคณะ เป็นผู้เสนอ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๒๗ (สมัยสามัญครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๗ และครั้งที่ ๒๔/๒๕๓๗ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๕/๒๕๓๗ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ รัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ดังนี้

- รองนายกรัฐมนตรีด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๙๑ และไม่ไว้วางใจ ๑๖๓
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๙๑ ไม่ไว้วางใจ ๑๖๔
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๙๑ และไม่ไว้วางใจ ๑๖๔
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ ๑๙๑ และไม่ไว้วางใจ ๑๖๕

๔๑. การเปิดอภิปรายทั่วไป ครั้งที่ ๔๑ เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่

ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไร้ประสิทธิภาพขาดความรู้ ความสามารถขาดวิจารณญาณ และขาดความรับผิดชอบ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหาร

แผ่นดิน ซึ่งนายบรรหาร ศิลปอาชา กับคณะ เป็นผู้เสนอ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี
สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง)
เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๘ และครั้งที่ ๕/๒๕๓๘ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ประเด็นสำคัญที่ใช้อภิปรายครั้งนี้คือกรณีการออกเอกสารสิทธิ
ส.ป.ก. ๔-๐๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดภูเก็ต เป็นเหตุให้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภา ในวันศุกร์ที่ ๑๙
พฤษภาคม ๒๕๓๘ ก่อนมีการลงมติในญัตตินี้ทำให้ไม่มีการลงมติในญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติ
ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

หมายเหตุ ก่อนที่จะมีการเปิดอภิปรายทั่วไปในครั้งนี้ ได้มีการขอเปิดอภิปรายทั่วไป
เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ คือ นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวกับการบริหารราชการ
การแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถ ขาดวิจาร์ณญาณและขาดความชอบธรรม
ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเงื่อนไขของระบอบประชาธิปไตย เพื่อ
ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง ซึ่งนายบรรหาร ศิลปอาชา กับคณะ เป็นผู้เสนอ นายชวน หลีกภัย
เป็นนายกรัฐมนตรี

สภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดให้มีการพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๓๗ (สมัย
สามัญ ครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ โดยจะใช้ประเด็นเกี่ยวกับการออกเอกสาร
ส.ป.ก. ๔-๐๑ เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจาก นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ได้ขอลาออกเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ และนายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ลาออกเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๗ ก่อนการเปิดอภิปรายทั่วไป จึง
ทำให้ไม่มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งสองดังกล่าว

หมายเหตุ

การเรียบเรียงข้อมูลสถิติการเปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐสภา นี้ ยังไม่รวมถึง
คณะรัฐมนตรี คณะปัจจุบัน ที่มีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี

หน้าว่าง

สถิติสถานภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน

นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบันประเทศไทยมีสภาผู้แทนราษฎรแล้วทั้งสิ้น ๑๙ ชุด ดังนี้คือ

๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑
สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ จำนวน ๗๐ คน
๒. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒
เลือกตั้งวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ จำนวน ๗๘ คน
๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๓
เลือกตั้งวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ จำนวน ๙๑ คน
๔. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๔
เลือกตั้งวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ จำนวน ๙๑ คน
(เมื่อไทยได้ ๔ จังหวัดเพิ่มขึ้นจึงมีการเลือกตั้ง ส.ส. เพิ่มอีก ๔ คน ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๔๘๔ รวมเป็น ๙๕ คน)
๕. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๕
เลือกตั้งวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๘๙ จำนวน ๙๘ คน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๕ (เพิ่มเติม) เลือกตั้งวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๘๙ จำนวน ๗๒ คน
๖. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๖
เลือกตั้งวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๙๑ จำนวน ๑๐๐ คน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๖ (เพิ่มเติม) เลือกตั้งวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๙๒ จำนวน ๒๑ คน
๗. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๗
เลือกตั้งวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๕ จำนวน ๑๒๓ คน
๘. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๘
เลือกตั้งวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ จำนวน ๑๖๐ คน

๙. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๙
เลือกตั้งวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๐ จำนวน ๑๖๐ คน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๙ (เพิ่มเติม) เลือกตั้งวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๑ จำนวน ๒๖ คน
๑๐. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๐
เลือกตั้งวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ จำนวน ๒๑๙ คน
๑๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๑
เลือกตั้งวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๔ จำนวน ๒๖๙ คน
๑๒. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๒
เลือกตั้งวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๙ จำนวน ๒๗๙ คน
๑๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๓
เลือกตั้งวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ จำนวน ๓๐๑ คน
๑๔. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๔
เลือกตั้งวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๖ จำนวน ๓๒๔ คน
๑๕. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๕
เลือกตั้งวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๙ จำนวน ๓๔๗ คน
๑๖. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๖
เลือกตั้งวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ จำนวน ๓๕๗ คน
๑๗. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๗
เลือกตั้งวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ จำนวน ๓๖๐ คน
๑๘. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๘
เลือกตั้งวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ จำนวน ๓๖๐ คน
๑๙. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑๙
เลือกตั้งวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ จำนวน ๓๙๑ คน

จะเห็นได้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนเพิ่มขึ้นนับแต่การเลือกตั้งในครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากจำนวนประชากรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในทุกปีแม้ว่าบางสมัยจะมีการกำหนดจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ตายตัว แต่โดยนัยตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรตามจำนวนประชากรของประเทศ

เมื่อพิจารณาสถานภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้ง นับแต่เปลี่ยน

แปลงการปกครองปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒ เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖ จะเป็นสมาชิกชุดแรกที่มาจากการเลือกตั้ง ปรากฏผล ดังนี้คือ

๑. จำแนกตามเพศ

เมื่อพิจารณาตามเพศของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ชุดที่ ๒ จนกระทั่งถึงชุดที่ ๖ เป็นชายทั้งหมด เริ่มมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นหญิงเมื่อการเลือกตั้งชุดที่ ๖ (เพิ่มเติม) วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๙๒ ซึ่งครั้งนั้นมีสมาชิกได้รับเลือกตั้งรวม ๒๑ คน เป็นหญิงเพียงคนเดียว คือ นางอรพิน ไชยกาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ. อุบลราชธานี จึงนับได้ว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงคนแรกของประเทศไทย และนับจากนั้นเป็นต้นมาก็มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงทุกครั้งของการเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดของการเลือกตั้งแต่ละครั้งพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงมีจำนวนน้อยกว่าชายมาก โดยมีเกณฑ์เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๐.๖๓-๖.๑๔ แต่หากพิจารณาแต่ละสมัย จะพบว่ามิแนวนับเพิ่มจำนวนมากขึ้นในแต่ละครั้งของการเลือกตั้งโดยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นหญิงถึง ๒๔ คน จากจำนวนทั้งสิ้น ๓๙๑ คน คิดเป็นค่าร้อยละที่มากที่สุดคือ ๖.๑๔ นับแต่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้นมา

๒. จำแนกตามอายุ

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์อายุของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แจ้งไว้ นับแต่การเลือกตั้งครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน พบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อายุมากที่สุดขณะได้รับเลือกตั้งคือ พลตำรวจเอก ประมาณ อติเรกสาร อายุ ๘๒ ปี ขณะได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอายุน้อยที่สุดขณะที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายไมรา ณ ถลาง อายุ ๒๒ ปี ขณะได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๙๐ แทนหลวงวัฒนคดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒ ที่ถึงแก่กรรม เป็นที่น่าสังเกตว่า นับแต่ชุดที่ ๑๑ เป็นต้นมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีอายุมากกว่า ๒๕ ปีขึ้นไป ทั้งนี้เพราะเป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ เรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครรับเลือกตั้งไว้ว่าจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์

๓. จำแนกตามการศึกษา

เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๑ ถึงชุดที่ ๕ มิได้ระบุข้อมูลด้านการศึกษาไว้ การพิจารณาสถานภาพด้านการศึกษา จึงจะพิจารณานับจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๕ (เพิ่มเติม) ถึงชุดปัจจุบัน คือ ชุดที่ ๑๙ ซึ่งจากข้อมูลพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกือบทุกชุด (ยกเว้นชุดที่ ๖ เพิ่มเติม) มีสัดส่วนของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าการศึกษาระดับอื่น คิดเป็นค่าร้อยละประมาณ ๓๒.๕๐ อันแสดงให้เห็นว่าจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมแต่ละชุดจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละชุด นอกจากนี้เมื่อดูสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี พบว่ามีสัดส่วนลดลงในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มมาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๔. จำแนกตามอาชีพ

จากข้อมูลสถิติสถานภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒ ถึงปัจจุบัน พบว่าในช่วงแรกตั้งแต่ชุดที่ ๒ ถึงชุดที่ ๗ ส่วนมากจะมีอาชีพเดิมคือ เคยรับราชการเป็นสัดส่วนมากที่สุด แต่หลังจากชุดที่ ๗ เป็นต้นมา พบว่าสัดส่วนที่ประกอบอาชีพเดิมรับราชการมีแนวโน้มลดลงในขณะที่มีอาชีพนักธุรกิจ/ค้าขายและอาชีพนักการเมือง มีจำนวนมากเพิ่มขึ้น และคิดเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดเมื่อเทียบกับอาชีพอื่น (ชุดที่ ๘ ถึงชุดที่ ๑๘ ยกเว้นชุดที่ ๑๒) ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันมีอาชีพนักการเมืองมากที่สุด

สถิติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละชุดจําแนกตามเพศ

ชุดที่	๒	๓	๔	๕	๕*	๖	๖*	๗	๘	๙	๙*	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	
เพศ																						
ชาย	๗๘	๙๑	๙๕	๙๖	๘๒	๑๐๐	๒๐	๑๒๑	๑๕๙	๑๕๖	๒๕	๒๑๓	๒๖๖	๒๗๒	๒๙๒	๓๑๑	๓๓๕	๓๔๗	๓๔๘	๓๔๘	๓๖๗	๓๖๗
หญิง	-	-	-	-	-	-	๑	๒	๑	๔	๑	๖	๓	๗	๙	๑๓	๑๒	๑๐	๑๒	๑๖	๒๔	
รวม	๗๘	๙๑	๙๕	๙๖	๘๒	๑๐๐	๒๑	๑๒๓	๑๖๐	๑๖๐	๒๖	๒๑๙	๒๖๙	๒๗๙	๓๐๑	๓๒๘	๓๕๗	๓๕๘	๓๖๓	๓๖๐	๓๖๐	๓๙๑

หมายเหตุ : * หมายถึงมีการเลือกตั้งเพิ่มเติม

รายนามผู้นำพวงหรีดเคารพศพ

คุณกริช กงเพชร
กองกรรมมาธิการ ๑ (สผ.)
กองกรรมมาธิการ ๒ (สผ.)
กองกลาง (สผ.)
กองกลาง (สว.)
กองการประชาสัมพันธ์ (สผ.)
กองการประชาสัมพันธ์ (สว.)
กองการประชุม (สผ.)
กองการประชุม (สว.)
กองการพิมพ์ (สว.)
กองการพิมพ์ (สผ.)
กองคลังและพัสดุ (สผ.)
กองคลังและพัสดุ (สว.)
กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (สผ.)
กองวิเทศสัมพันธ์ (สว.)
กองสถานที่ (สว.)
รองศาสตราจารย์กันยา กาญจนบุรานนท์
กองนักเรียนนายเรืออากาศรักษาพระองค์
คุณเกียรติ - จรรย์สมร วัฒนเวคิน
คุณเกียรติ ศรีสุรินทร์
ข้าราชการกององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ (สผ.)
ข้าราชการศูนย์คอมพิวเตอร์ (สผ.)
ข้าราชการหอสมุดรัฐสภา (สผ.)
ครอบครัว นามวัฒน์

ครอบครัว บุรณพงษ์
ครอบครัว ไฉนวัชรินทร์
กัปตันเครือ ทองแท้
งานตรวจสอบภายใน (สผ.)
งานปรึกษากฎหมาย (สว.)
คุณจำนงค์ - วนิสา สวมประจำ
คุณจำลอง - ประทีน อินทรกำแหง
คุณจินดา เจริญพรรณ
คุณเฉลิม สิงหนเสนี และครอบครัว
ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง
ชมรมดนตรีไทยโรงเรียนนายเรืออากาศ
ชมรมนักเรียนเก่ายูท่าห์
ชมรมแฟนซีดริล ร.ร. นอ.
นอ. ชลิต - พรทิพย์ พุกผาสุข
นายชวน หลีกภัย
คุณชัชวาล - ลักษณา อภิบาลศรี
คุณชัยยันต์ - สุวิมล ไปษยานนท์
พลเอก ชาติชาย - คุณหญิงบุญเรือน ชุนพะวัฒน์
คุณชูวงศ์ ฉายะบุตร
คุณชูศักดิ์ - อุกุมพร จามรमान
รองศาสตราจารย์ ดร. เขาว์ ไรจน์แสง
คุณไชยยศ สะสมทรัพย์
ดร.ณรงค์ชัย - อ้อพร อัครเศรณี
ดร.ตุลยเทพ - ปภัสสร สุวรรณจินดา
เตรียมอุดม ๒๓
พันตำรวจเอก ถาวร - สุวิมล ภูมิสิงหนราช
พลตรี ทวีศักดิ์ - เนตรนารี หนูนภักดิ์
คุณทองอินทร์ - อัจฉรา วงศ์โสธร
คุณทัศนาศนา วงษานุทัศน์

น.ท. ทินกร - คุณหญิงวิบูลวรรณ พันธุ์กระวี
ที่ปรึกษาากฎหมาย (สผ.)
คุณเทอดพงษ์ ไชยนันทน์
คุณเทียม - สดสี ศิวะสุข
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (สาขาบางโพ)
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอยุธยาวิบูลสภา
ดร.ธวัช วิชัยดิษฐ
พลอากาศโท อารง - อัมภาศรี เจริญรัชต์
คุณนวลสมร สวัสดิ์ชูโต
นักเรียนนายเรืออากาศ
นักเรียนนายเรืออากาศ รุ่นที่ ๓๙
นักเรียนนายเรืออากาศ รุ่น ๔๐
นักเรียนนายเรืออากาศ รุ่น ๔๑
คุณนิวัติ ปรีชญานุต
บริษัท ซอฟต์แวร์ จำกัด
บริษัท แมคโคร คอนซัลแตนท์ จำกัด
คุณบุญเชื้อ - สินี บุญสุยา
คุณบุญยิ่ง - สุภารัตน์ วัสสะภาคย์
นายบุญเชื้อ ประเสริฐสุวรรณ
ร้อยตรี ปณิธาน - ภาณิกา เลิศฤทธิ์
พลอากาศเอก ประพันธ์ - คุณหญิงวนิดา ฐปะเดมิย์
ดร.ประวิง - อนงค์ ฐิตะวรรณโณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ - คุณสุนีย์ ศิลพิพัฒน์
พลโท ปรีชญา - อนงค์ลักษณ์ จรรย์ยานนท์
นายแพทย์ปรีชา มุสิกุล
คุณปิยะณัฐ วัชรภรณ์
แผนกข่าวในประเทศ ททบ..๕
ฝ่ายมาตรฐานการจัดการฝึก
คุณพนม สุขสิงห์ และครอบครัว

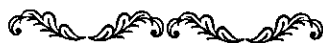
คุณพหล - นางลักษณะ จินดากุล
คุณพิเชษฐ - ลัดดา กิตติสิน
คุณพิฑูร - ภัทรลดา พุ่มนริญ
คุณพิธาน - ละไม บุญชาติพิสุทธิ์
คุณพินิจ จันทรสุนทร
คุณพินิต - โฉมศรี อารยะศิริ
พิพิธภัณฑสถาน
เพื่อนเทพศิรินทร์ รุ่น ๐๒ - ๐๔
เพื่อนรัฐศาสตร์จุฬาฯ รุ่น ๑๕
เพื่อนสาธิตปทุมวัน รุ่น ๔
ศาสตราจารย์ไพฑูริย์ - ม.ร.ว. วิริยาภา ช่างเรียน
คุณไพโรจน์ - ราตรี พรหมสาส์น
คุณมนตรี ดัณฑวิรัตน์
คุณมนุญ วัฒนโกเมร
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
คุณมหินทร์ ดันบุญเพิ่ม
ศาสตราจารย์มารุต - คุณหญิงพันทิพา นูนนาค
นายมีชัย - คุณหญิงอัมพร ฤกษ์พันธ์
พันตำรวจตรี ดร. ยงยุทธ - ศาสตราจารย์แพทย์หญิง สุทธิพันธ์ สาระสมบัติ
คุณยินดี สังข์อยู่ทง
พลตำรวจตรี ยินดี - สุภณีฯ สังวรเวชภัณฑ์
คุณยุพิน สิงหนณี
คุณรัชตะ ยศไกร
คุณรัชณี อังตระกูล
ร้านดอกไม้ คุณเพ็ญ
ร.ร. สว.ค. และ ร.ร.สตรีสุนทร รุ่น ๒๕๐๒
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศินา จันทศิริ
พลเอก วิชิต - ยวภา บุญยะวัฒน์

คุณวิศิษย์ - เจือจันทร์ โชคเจริญวัฒน์กุล
คุณวิสูตร วงศ์วิริยะ
คุณวีระ เสรีรัตน์
พลอากาศโท วีระพงษ์ - พจนารถ สิงหนณี
คุณวีระศักดิ์ ไควสุรัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศรียาชา - อรุณศรี เจริญพานิช
ศาสตราจารย์ ศักดา - ระวีวรรณ กมลวราพิทักษ์
คุณศิริลักษณ์ บันบำรุงกิจ
ศูนย์ขบวนการและพิมพ์ดีด (สผ)
ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย (สว)
ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย (สผ)
คุณเศรษฐพร - สมพิศ คูศรีพิทักษ์
สถานีวิทยุกระจ่ายเสียงรัฐสภา
สมัยศึก KV มต
สโมสรสุโขทัยธรรมมาธิราช
คุณสรรเสริญ สืบสนหาร
ดร.สอาด - พรรณี ปิยะวรรณ
สาขาคอมพิวเตอร์ (นนอ.)
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มสธ.
สาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ.
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มสธ.
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มสธ.
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มสธ.
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มสธ.
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มสธ.
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักทะเบียนและวัดผล มสธ.
คุณสุบัญญัติ - ประภัศรา แพ่งสภา

คุณสมิตร สุนทรเวช
ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ
คุณสุวิชา ลิเดีย แพ่งสภา
คุณสุวิทย์ คุณกิตติ
คุณแสงธรรม - แสงเดือน คมกฤต
พลตรี อดิศักดิ์ - พจนีย์ แก่นแก้ว
คุณอดุล บุญประกอบ
คุณอนุรักษ์ จูรีมาศ
คุณอรรถสิทธิ์ มานะกุล และภริยา
ชัย, ต้อย, ปอมบ๊วย, บ๊อบ
เรือเอก อาทิตย์ - นางพร พิศสุวรรณ
คุณอาษา - สองแสง เมฆสวรรค์
คุณหญิงอำไพ สิริโยธิน และครอบครัว
นายอุทัย พิมพ์ใจชน
คุณอุมาสิริ - พิณจยศ สอาดเยี่ยม
เฮง - ภู - บิ๊ก - เอี้ยว
DRILL TEAM
P.H.R. GROUP ASIA PACIFIC PTE LTD.

หน้าว่าง

ด้วยความขอบพระคุณ

ตามที่ นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ได้ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๙ นั้น ท่านผู้มีเกียรติพร้อมญาติ มิตร ได้กรุณาให้เกียรติแก่ผู้วายชนม์มาร่วมในพิธีพระราชทานน้ำอาบศพ ร่วมบำเพ็ญกุศล ฟังสวดอภิธรรม นำพวงหรีดมาเคารพศพ ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม ตลอดจนบริจาคเงินร่วมบำเพ็ญกุศล และได้กรุณาสละเวลามาร่วมเป็นเกียรติในงานพระราชทานเพลิงศพในวันนี้ รวมทั้งท่านที่ได้กรุณามาเยี่ยมเยียน ดูแลรักษา ให้กำลังใจและคำแนะนำในการปฏิบัติตนในเวลาเจ็บป่วย และผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำหนังสืออนุสรณ์ฉบับนี้ จนงานทุกอย่างสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ครอบครัว นามวัฒน์ รู้สึกซาบซึ้งในกุศลเจตนาของท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และจะจารึกไว้ในความทรงจำตลอดไป อนึ่ง อานิสงส์ที่ท่านได้ร่วมทำบุญด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ใด ๆ ก็ดี ขออานิสงส์นั้น จงดลบันดาลให้ท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ ตลอดไป

อนึ่ง หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดผิดพลาด หรือขาดตกบกพร่องในการต้อนรับ ขอกราบประทานอภัยและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

เจ้าภาพ

๑ กันยายน ๒๕๓๙

